ANKARA
HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

KAMU KURUMLARINDAKİ FİZİKİ YÖNLENDİRME VE İŞARETLEME TASARIMLARININ NFC TEKNOLOJİSİ İLE ENTEGRE EDİLMİŞ İNTERAKTİF ARAYÜZ TASARIMLARIYLA KULLANIMI: T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI ÖRNEĞİ

Mehmet IŞIK

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Gültekin AKENGİN

SANATTA YETERLİK

GRAFİK TASARIMI ANA SANAT DALI

MAYIS 2024

ankara
HBM

KAMU KURUMLARINDAKİ FİZİKİ YÖNLENDİRME VE İŞARETLEME TASARIMLARININ NFC TEKNOLOJİSİ İLE ENTEGRE EDİLMİŞ İNTERAKTİF ARAYÜZ TASARIMLARIYLA KULLANIMI: T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI ÖRNEĞİ

Mehmet IŞIK

SANATTA YETERLİK

GRAFİK TASARIMI ANASANAT DALI

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MAYIS 2024

ETİK BEYAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etikve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Mehmet Işık

27.05.2024

TEZ ONAY SAYFASI

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Grafik Tasarımı Anasanat Dalı Grafik Tasarımı Programı 1961460003 öğrencisi tarafından hazırlanan "Kamu Kurumlarındaki Fiziki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının NFC Teknolojisi ile Entegre Edilmiş İnteraktif Arayüz Tasarımlarıyla Kullanımı: T.C. Yargıtay Başkanlığı Örneği" Başlıklı tez çalışması 27/05/2024 tarih ve 11.00 saatinde yapılan tez savunma sınavında aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile SANATTA YETERLİK TEZİ olarak **KABUL** edilmiştir.

		Kabul	Ret
Başkan (Prof. Birsen ÇEKEN/AHBV)	**:**	■	☐
Üye (Prof. Dr. Gültekin AKENGİN/AHBV)	**:**	■	☐
Üye (Prof. Dr. Uğur ATAN/Selçuk Üniversitesi)	**:**	■	☐
Üye (Doç. Dr. Çağrı GÜMÜŞ/KTO Karatay Üni.)	**:**	■	☐
Üye (Doç. Semih DELİL/AHBV)	**:**	■	☐

TEŞEKKÜR

Öncelikle, tez danışmanım Prof. Dr. Gültekin Akengin'e en derin şükranlarımı sunarım. Kendisinin değerli bilgileri, rehberliği ve teşviki bu çalışmanın en önemli yapı taşlarını oluşturmuştur. Prof. Birsen Çeken, Prof. Dr. Uğur Atan ve Doç. Semih Delil'e çalışmalarımı dikkatle inceleyip değerli görüş ve önerilerini benimle paylaştıkları için teşekkür ederim. Bilimsel yaklaşımları ve eleştirileri, tezimin kalitesini artırmada büyük rol oynamıştır. Çalışmalarım sırasında her zaman yanımda olan ve desteklerini esirgemeyen Bölüm Başkanım Doç. Dr. Çağrı Gümüş'e teşekkür etmek isterim. Onun yardımları ve motive edici sözleri, bu süreçte bana güç verdi. Uzman görüşü anket sorularının şekillenmesinde katkısı olan Doç. Dr. Asım Topaklı'ya, ankete katılan uzmanlara, projenin mimari açıdan analiz edilmesinde desteği olan Dr. Öğr. Üyesi Halil Sevim'e ve tezin başından sonuna kadar şekillenmesinde katkısı olan Dr. Öğr. Gör. Burhan Şohoğlu'na teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca tezin örneklemini oluşturan T.C. Yargıtay Başkanlığı kurumuna ve kurum çalışanlarından Yapı ve Teknik İşler Müdürü Yüksek Elektrik-Elektronik Mühendisi Ahmet Çelikkaya'ya, Yüksek İnşaat Mühendisi Berkay Ertekin'e ve İnşaat Teknikeri Ahmet Cancak'a teşekkür ederim. Süreç içerisinde verdikleri moral ve destekle çalışmalarımı sürdürmemde önemli yeri olan mesai arkadaşlarıma ve dostlarıma da teşekkür etmek istiyorum.

Eğitim-öğretim hayatım boyunca her zaman destek veren canlarım anneme, babama ve ablalarıma teşekkür ederim. Bu süreçte yaşanılan her türlü zorluğa rağmen gösterdiği sabır ve desteklerinden dolayı sevgili eşim Beyza Işık'a ve eşimle hayatımızın en önemli parçası olan canım oğlum Eren Işık'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Onların sevgisi ve anlayışı bu zorlu süreci daha kolay ve anlamlı kıldı.

Herkese en içten teşekkürlerimle...

KAMU KURUMLARINDAKİ FİZİKİ YÖNLENDİRME VE İŞARETLEME TASARIMLARININ NFC TEKNOLOJİSİ İLE ENTEGRE EDİLMİŞ İNTERAKTİF ARAYÜZ TASARIMLARIYLA KULLANIMI: T.C. YARGITAY BAŞKANLIĞI ÖRNEĞİ

(Sanatta Yeterlilik Tezi)

Mehmet IŞIK

ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

MAYIS 2024

ÖZET

Bu araştırmanın temel amacı, çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarım problemlerine çözüm ve yeni bir bakış açısı getirmektir. Bu bağlamda insanların beğeni ve algı düzeylerine uygun ve aynı zamanda tasarımcılara örnek olması için T.C. Yargıtay Başkanlığının fiziki ve NFC teknolojisi ile entegre interaktif yönlendirme ve işaretleme tasarımları yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarım süreci, mekânın mimari planının incelenmesiyle başlamıştır. Mimari planla fiili durum arasındaki farklar yerinde incelenmiş ve kurum yetkilileriyle yapılan görüşmeler neticesinde değişiklikler tespit edilmiştir. Bu değişiklikler mekânın mimari planı üzerinde düzeltilerek kaydedilmiştir. Bunlara ek olarak mekânın çevresi, yapısal özellikleri, iç mekân tasarımı, doğal ve yapay ışıklandırma yöntemleri, kurum içerisinde yer alan birimleri, birimlerin oda düzeninde planları ve birimler arası mesafeleri ile ilgili veriler de kurum yetkililerinden alınarak ve yerinde incelemeler yapılarak elde edilmiştir. Mekânsal verilerin toplanmasının ardından yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının stratejik planlamasıyla ilgili veriler derlenmiştir. Tabelaların konumlandırma noktaları mekân dizimi analizinden elde edilen veriler ve yerinde incelemeler ile tespit edilmiştir. Tez kapsamında bir örnek olarak ortaya konulan T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının estetik ve işlevsel olabilmesi için görsel kimlik, renk kullanımı, tipografi tasarımı, okunabilirlik, mekâna uygunluk, malzeme kullanımı, uygulama ve montajlama süreçleri, NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı ve projenin kullanılabilirliği hususlarında altısı akademisyen, altısı sektörde hizmet veren tasarımcı olmak üzere 12 uzmanın görüşü alınmıştır. Araştırmanın sonucunda; kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında stratejik planlamanın yapılması, görsel kimlik unsurlarının dikkate alınması ve binaların iç ve dış mekânlarıyla uyumlu bir şekilde tasarlanmasının önemi saptanmıştır. Renk, tipografi ve piktogramların dikkatle seçilmesinin, okunabilirlik, görünürlük ve estetik açıdan öne çıkan unsurlar olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisinin kullanılmasıyla interaktif arayüz tasarımlarının güncellenmesinin kolaylaştığı ve ziyaretçilerle etkileşimin artığı düşünülmektedir.

Bilim Kodu : 40606
Anahtar Kelimeler : Bilgilendirme Tasarımı, Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı, İnteraktif Tasarım, NFC
Sayfa Adedi : 370
Danışman : Prof. Dr. Gültekin AKENGİN

THE USE OF PHYSICAL ORIENTATION AND SIGNAGE DESIGNS IN PUBLIC INSTITUTIONS WITH INTERACTIVE INTERFACE DESIGN INTEGRATED WITH NFC TECHNOLOGY: THE CASE OF THE PRESİDENCY OF THE REPUBLIC OF TURKEY SUPREME COURT OF APPEALS

(Proficiency in Arts Thesis)

Mehmet IŞIK

ANKARA HACI BAYRAM VELİ UNIVERSITY

THE INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES

May 2024

ABSTRACT

The main purpose of this research is to bring a solution and a new perspective to the guidance and signage design problems in public institutions within the scope of environmental graphic design. In this context, physical and NFC technology integrated interactive guidance and signage designs of the Presidency of the Supreme Court of Appeals of the Republic of Turkey were made in order to be suitable for people's taste and perception levels and at the same time to be an example for designers. The signage design process of the Presidency of the Court of Cassation of the Republic of Turkey, which constitutes the sample of the research, started with the examination of the architectural plan of the space. The differences between the architectural plan and the actual situation were examined on site and changes were identified as a result of interviews with the institution officials. These changes were corrected and recorded on the architectural plan of the space. In addition to these, data on the environment, structural features, interior design, natural and artificial lighting methods, the units within the institution, the plans of the units in room layout and the distances between the units were obtained from the institution officials and on-site examinations. Following the collection of spatial data, data on the strategic planning of signage and signage designs were compiled. The positioning points of the signs were determined with the data obtained from the spatial sequence analysis and on-site examinations. In order for the direction and signage designs of the Presidency of the Republic of Turkey Supreme Court of Appeals, which is presented as an example within the scope of the thesis, to be aesthetic and functional, the opinions of 12 experts, six of whom are academicians and six of whom are designers serving in the sector, were taken on visual identity, color usage, typography design, legibility, suitability to the space, material usage, application and assembly processes, interactive interface design integrated with NFC technology and usability of the project. As a result of the research, the importance of strategic planning, taking into account visual identity elements and designing in harmony with the interior and exterior spaces of the buildings was determined in the direction and signage designs in public institutions. Careful selection of color, typography and pictograms were found to be prominent elements in terms of readability, visibility and aesthetics. In addition, it is thought that the use of NFC (Near Field Communication) technology facilitates the updating of interactive interface designs and increases interaction with visitors.

Science Code : 40606

Keywords : Information Design, Guidance and Signage Design, Interactive Design, NFC

Number of Pages : 370

Supervisor : Prof. Dr. Gültekin AKENGİN

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR iv
ÖZET v
ABSTRACT vi
İÇİNDEKİLER vii
TABLOLARIN LİSTESİ xi
ŞEKİLLERİN LİSTESİ xvi
RESİMLERİN LİSTESİ xvii
KISALTMALAR xxxii
1. GİRİŞ 1
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE 11
2.1. Görsel İletişim Tasarımı 11
2.1.1. Tasarım Kavramının Tanımı ve Önemi 12
2.1.2. Görsel İletişim Tasarımında Algı 14
2.1.3. Görsel İletişimin Uygulama Alanları 14
2.2. Bilgilendirme Tasarımı 16
2.2.1.Bilgilendirme Tasarımcısı 20
2.2.2.Bilgilendirme Tasarımı ve Grafik Tasarım İlişkisi 21
2.3. Bilgilendirme Tasarım İlkeleri 23
2.3.1. Konumlandırma 24
2.3.2. Yöntem 24
2.3.3. Bütünsellik 25
2.3.4. Hiyerarşi 25
2.4. Bilgilendirme Tasarımının Uygulama Alanları 26
2.4.1 Doküman Tasarımı 26

2.4.2. Form Tasarımı 28
2.4.3. Kullanım Kılavuzu Tasarımı 29
2.4.4. Eğitim Dokümanları 31
2.4.5. Haritalar 32
2.4.6. Şema ve Çizelgeler 35
2.4.7. İnfografikler 37
2.4.8. Piktogram 39
2.4.9. Çevresel Grafik Tasarım 46
2.4.9.1. Yer imleri 49
2.4.9.2. Sergileme tasarımı 52
2.4.9.3.Yönlendirme ve işaretleme tasarımı 59
2.5. Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı Öğeleri 66
2.5.1. Görsel Kimlik 66
2.5.2. Renk Kullanımı 69
2.5.3. Tipografi 74
2.5.4. Konumlandırma 82
2.5.5. Mekâna Uygunluk 83
2.5.6. Malzeme Kullanımı 85
2.5.7. Uygulama ve Montajlama Süreci 96
2.5.8. Etkileşim Kurma 102
2.6. Yönlendirme Tasarımı Uygulama Alanları 103
2.6.1. Dış Mekân Uygulama Alanları 104
2.6.2. İç Mekân Uygulama Alanları 108
2.6.3. İnteraktif Uygulama Alanları 112
2.7. Dünyadan ve Türkiye'den Çeşitli Kamu Kurumlarının Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının İncelenmesi 117

2.7.1. Dünyadan Örnekler 117
2.7.2. Türkiye'den Örnekler 140
2.8. NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi 172
3. UYGULAMA PROJESİ 177
3.1. T.C. Yargıtay Başkanlığının Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları 177
3.1.1. Dış Mekân Tasarımları 178
3.1.2. İç Mekân Tasarımları 188
3.1.3. NFC Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Tasarımı 225
4. YÖNTEM 239
4.1. Araştırmanın Modeli 239
4.2. Evren ve Örneklem 240
4.3. Verilerin Toplanması 240
4.4. Veri Toplama Araçları 241
4.5. Verilerin Analizi 242
5. BULGULAR VE YORUM 243
5.1. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından nasıl olmalıdır? 243
5.2. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renk kullanımları nasıl olmalıdır? 244
5.3. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından nasıl olmalıdır? 245
5.4. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının konumlandırmaları nasıl olmalıdır? 246
5.5. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının mekâna uygunlukları nasıl olmalıdır? 249
5.6. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının malzeme kullanımları nasıl olmalıdır? 251

5.7. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama ve montajlama süreçleri nasıl olmalıdır? 252

5.8. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının interaktif arayüz tasarımları nasıl olmalıdır? NFC teknolojisi ile interaktif arayüz tasarımı nasıl entegre edilmelidir? 253

5.9. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında piktogram kullanımları nasıl olmalıdır? 255

5.10. T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının ele alınması ve yeniden tasarlanması konusunda uzmanların görüşleri nelerdir? 255

6. SONUÇ VE ÖNERİLER 311

6.1. Sonuç 311

6.2. Öneriler 316

KAYNAKLAR 319

EKLER 325

ÖZGEÇMİŞ 367

TABLOLARIN LİSTESİ

Tablo 5.1. Kişisel ve Sosyal Bilgilere Dayalı Sorular 256

Tablo 5.2. Kişisel ve Sosyal Bilgilere Dayalı Sorular 256

Tablo 5.3. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 257

Tablo 5.4. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 258

Tablo 5.5. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 258

Tablo 5.6. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 259

Tablo 5.7. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 259

Tablo 5.8. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 260

Tablo 5.9. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 260

Tablo 5.10. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 261

Tablo 5.11. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 261

Tablo 5.12. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 262

Tablo 5.13. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 262

Tablo 5.14. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 263

Tablo 5.15. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 263

Tablo 5.16. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 264

Tablo 5.17. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 264

Tablo 5.18. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular 265

Tablo 5.19. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 273

Tablo 5.20. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 273

Tablo 5.21. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 274

Tablo 5.22. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 274

Tablo 5.23. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 275

Tablo 5.24. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 276

Tablo 5.25. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 277

Tablo 5.26. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 277

Tablo 5.27. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 278

Tablo 5.28. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 279

Tablo 5.29. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 280

Tablo 5.30. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 280

Tablo 5.31. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 281

Tablo 5.32. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 282

Tablo 5.33. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 283

Tablo 5.34. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 283

Tablo 5.35. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 284

Tablo 5.36. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 285

Tablo 5.37. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 286

Tablo 5.38. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 286

Tablo 5.39. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 287

Tablo 5.40. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 288

Tablo 5.41. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 289

Tablo 5.42. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 289

Tablo 5.43. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 290

Tablo 5.44. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 292

Tablo 5.45. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 293

Tablo 5.46. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 294

Tablo 5.47. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 294

Tablo 5.48. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 295

Tablo 5.49. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 296

Tablo 5.50. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 297

Tablo 5.51. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 297

Tablo 5.52. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 298

Tablo 5.53. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 299

Tablo 5.54. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 300

Tablo 5.55. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 300

Tablo 5.56. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 301

Tablo 5.57. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 302

Tablo 5.58. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 304

Tablo 5.59. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication - Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 304

Tablo 5.60. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 305

Tablo 5.61. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication - Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 306

Tablo 5.62. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 307

Tablo 5.63. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular 307

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil 2.1. Bilgilendirme Tasarım Modeli, Pettersson. 19

Şekil 2.2a. Okuyucu Kipi 174

Şekil 2.2b. Yazıcı kipi 174

Şekil 2.2c. Kart öykünüm kipi 174

Şekil 2.2d. Birebir iletişim kipi..... 174

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim 2.1. Chauvet Mağarası'ndaki Hayvan Betimlemeleri 17

Resim 2.2. Milwaukee Sanat ve Tasarım Enstitüsü Mezun Öğrenci Çalışmalarının Sergisi İçin Hazırlanmış Broşür Tasarımı 27

Resim 2.3. ETS Tur Firması'nın Müşteriler İçin Hazırladığı Form Tasarımı 29

Resim 2.4. Arc Ligt Firması İçin Tasarlanmış Bir Ürün 30

Resim 2.5. Roma Kemeri Hakkında Eğitim Dokümanı Bilgilendirme Tasarımı 32

Resim 2.6. Kaşgarlı Mahmud'un Dünya Haritası 33

Resim 2.7. Henry Charles Beck, kareli kâğıt üzerinde ilk Metro Haritası taslağı, 1931 34

Resim 2.8. Henry Charles Beck, Londra Metro Haritası, 1935 35

Resim 2.9. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Teşkilat Şeması 36

Resim 2.10. Bauhaus Tarihsel Süreci Hakkında İnfografi Tasarımı, Sung Hwan Jang 38

Resim 2.11. "Diversity Data" Konulu İnfografi Tasarımı, Elisabetta Calabritto 39

Resim 2.12. Hiyeroglif Yazılar ve Piktogramlar 40

Resim 2.13. Yeni İstanbul Havalimanı (İGA), Kansav Aslan 41

Resim 2.14. İlk Trafik İşaretleri ve Günümüzdeki Uygulamaları 42

Resim 2.15. Fabrika İkaz Levhaları 43

Resim 2.16. Apple Tablet Uygulama Piktogramları. 44

Resim 2.17. 1972 Münih Olimpiyatlarında kullanılan piktogram örnekleri 45

Resim 2.18. Olimpiyat piktogram tasarım örneği, Gülcan Cizar. 45

Resim 2.19. Antik Roma döneminden çevresel grafik tasarımı örneği 47

Resim 2.20. Konya Otogar Yer İmi, Raye Reklam 50

Resim 2.21a. Heimbold Visual Arts Center Bina Giriş Yer İmi, New York, A.B.D. (Soldaki), ... 51

Resim 2.21b. Heimbold Visual Arts Center Ana Giriş Yer İmi, New York, A.B.D. (Sağdaki) 51

Resim 2.22. Konya Atatürk Anıtı 51

Resim 2.23. Kopenhag, Ole Worm'un ünlü Nadire Kabinesi, 1655. 53

Resim 2.24. Rus Pavyonu, El Lissitzky 54

Resim 2.25. İstanbul Arkeoloji Müzesi 55

Resim 2.26. Herbert Bayer Sergileme Tasarımı, Paris 57

Resim 2.27. Herbert Bayer Sergileme Tasarımı, Paris 57

Resim 2.28. AYD firması ürün ve marka tanıtımı için stand sergileme tasarımı, Medyavuz Reklam Ajansı, ... 58

Resim 2.29. Zaman-Sızlar Kişisel Resim Sergisi, Prof. Birsen Çeken 59

Resim 2.30. Normalleşme Konulu Plastik Sanatlar Sanal Sergisi, Kişisel Arşiv..... 59

Resim 2.31. Yönlendirme levha tasarım örnekleri, İstanbul 61

Resim 2.32. Aurora Alışveriş Merkezi, Studıomda Wayfinding, Brezilya 62

Resim 2.33. Circuit of the Americas, Austin Texas 64

Resim 2.34. Tribeca West iç ve dış mekân yönlendirme tasarımları 65

Resim 2.35. Yönlendirme sistemlerinde kullanılan görsel iletişim araçları 66

Resim 2.36. Amtrak tren istasyonu, New York, ABD, ... 67

Resim 2.37. Gazi Üniversitesi Kurumsal Kimlik Kılavuzu Dış Mekân Yönlendirme Tasarımları 68

Resim 2.38. Müze girişinde kullanılan dış mekân yönlendirme tasarımı 71

Resim 2.40. Trafik lambası, yeşil ışık 73

Resim 2.41. Acil çıkış yönlendirme tasarımı 74

Resim 2.42. "Dada Matinesi", Theo van Doesburg ve Kurt Schwitters'ın posteri, 1923. 75

Resim 2.43. Tipografinin anatomisi 76

Resim 2.44. Kuzey Karolina, A.B.D., 1914 76

Resim 2.45. Oxford Street mağaza yönlendirme tasarımı, Londra, Kartlidge Levene Ajansı 78

Resim 2.46a. Tipografi ve semboller arası boşluk. 79

Resim 2.46b. "Tasarım düşünmenin görselleştirilmiş halidir." Saul Bass. 79

Resim 2.47. Acil servis tabelası, Konya. 80

Resim 2.48. Kuzey Glasgow Koleji, İskoçya. Marque Creative 81

Resim 2.49. Press House dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımı, Ashton Design. 85

Resim 2.50. Press House iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları 85

Resim 2.51. Sarı krom malzemeden yapılmış tabela tasarımı 87

Resim 2.52. Alüminyum malzemeden üretilmiş arkadan led aydınlatmalı tabela tasarımı 88

Resim 2.53. Pleksiglas malzeme ile üretilmiş arkadan aydınlatmalı tabela tasarımı 89

Resim 2.54. Yan yüzeyler krom malzeme, ön yüzey pleksiglas malzemeden üretilmiş tabela tasarımı 89

Resim 2.55. Ahşap tabela tasarımı 90

Resim 2.56. Taş malzemeli tabela tasarımı 90

Resim 2.57. Branda malzemeli tabela tasarımı 91

Resim 2.58. Kompozit oymalı içten pleksiglas yerleştirilmiş tabela tasarımı 92

Resim 2.59. Kumaş malzemeli tabela tasarımı 93

Resim 2.60. Led malzemeli tabela tasarımı 94

Resim 2.61. Neon led malzemeli tabela tasarımı 94

Resim 2.62. Sök-tak isimlik işaretleme tasarımı, Mehmet Işık. 96

Resim 2.63. Montaj türüne bağlı olarak işaret tasarımı varyasyonları (Calori ve Vanden-Eynden, 2015). 97

Resim 2.64. İşaretleme yükseklikleri, Güllü Yakar. 98

Resim 2.65. Jetblue Park, Florida, A.B.D., Ashton Design Ajansı. 99

Resim 2.66. Port Imperial Feribot Terminali'nde asılı veya tavana monte edilmiş tekne şeklinde tabela, Weehawken, New Jersey. (Calori ve Vanden-Eynden, 2015). 100

Resim 2.67. Chander Şehri Belediye Binası'nda asılı veya bayrak montajlı tabela, Arizona (Calori, 2015). 101

Resim 2.68. Barselona Kültür Müzesi, Barselona. 102

Resim 2.69. Jetblue Park dış mekan işaretleme tasarımları, Florida, A.B.D., Ashton Design Ajansı 105

Resim 2.70. Jetblue Park dış mekan işaretleme tasarımları, Florida, A.B.D., Ashton Design Ajans 106

Resim 2.71. Erzsébet Meydanı yönlendirme tasarımı, Budapeşte Macaristan, Hidden Characters Ajansı 106

Resim 2.72. İstanbul Havalimanı ana giriş işaretleme tasarımı, İstanbul, Türkiye . 107

Resim 2.73. İstanbul Havalimanı dış hatlar bina girişi işaretleme tasarımı, İstanbul, Türkiye 107

Resim 2.74. Konya Valiliği bina girişi işaretleme tasarımı, Konya, Türkiye 108

Resim 2.75. Ace Hotel, Londra, İngiltere, Rarekid Tasarım Stüdyosu 109

Resim 2.76. Westerdals duvar alanına uygulanmış yönlendirme tasarımı, Marius Holtmon vd. 110

Resim 2.77. Köşe alan yönlendirme ve işaretleme tasarımı, Londra, İngiltere, Cartlidge Levene 111

Resim 2.78. Köşe alan yönlendirme ve işaretleme tasarımı, EMP Müzesi, Seattle, Amerika, Studio Matthews..... 111

Resim 2.79. Geniş alan yönlendirme ve işaretleme tasarımı, Sabiha Gökçen Havalimanı, İstanbul, Türkiye..... 112

Resim 2.80. Kiosk imteraktif yönlendirme elemanları..... 114

Resim 2.81. Navigasyon yönlendirme elemanı 116

Resim 2.82. Google Haritalar Live View dış mekan artırılmış gerçeklik uygulaması (Soldaki), ... 116

Resim 2.83. Google Haritalar Live View iç mekan artırılmış gerçeklik uygulaması (Sağdaki), ... 116

Resim 2.84. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika (https://www.apcosigns.com/jonesboro-city-center.html) 119

Resim 2.85. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika (Soldaki) 119

Resim 2.86. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika (Sağdaki) 119

Resim 2.87. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika 120

Resim 2.88. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika 120

Resim 2.89. El Cajon Polis Merkezi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Kaliforniya, Amerika 123

Resim 2.90. El Cajon Polis Merkezi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Kaliforniya, Amerika 123

Resim 2.91. El Cajon Polis Merkezi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Kaliforniya, Amerika 124

Resim 2.92. El Cajon Polis Merkezi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Kaliforniya, Amerika 124

Resim 2.93. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika 127

Resim 2.94. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika 127

Resim 2.95. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika 128

Resim 2.96. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika 128

Resim 2.97. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika 128

Resim 2.98. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika 129

Resim 2.99. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika 129

Resim 2.100. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme..... 132

tasarımları, Guangdong, Çin 132

Resim 2.101. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin 133

Resim 2.102. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin 133

Resim 2.103. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin 134

Resim 2.104. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin 134

Resim 2.105. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin 135

Resim 2.106. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere 137

Resim 2.107. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere 137

Resim 2.108. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere 138

Resim 2.109. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere 138

Resim 2.110. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere 139

Resim 2.111. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere 139

Resim 2.112. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere 139

Resim 2.113. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri 142

Resim 2.114. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri 143

Resim 2.115. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri (Soldaki) ve Yazarın Arşivi (Sağdaki) 143

Resim 2.116. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri 144

Resim 2.117. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yazarın Arşivi 144

Resim 2.118. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri 145

Resim 2.119. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri (Soldaki) ve Yazarın Arşivi (Sağdaki) 145

Resim 2.120. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri 146

Resim 2.121. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yazarın Arşivi. 146

Resim 2.122. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi 149

Resim 2.123. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi 149

Resim 2.124. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi 150

Resim 2.125. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi. 150

Resim 2.126. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi 151

Resim 2.127. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi. 151

Resim 2.128. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi. 152

Resim 2.129. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi. 152

Resim 2.130. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi. 153

Resim 2.131. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye. 156

Resim 2.132. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri 156

Resim 2.133. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri 157

Resim 2.134. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri 157

Resim 2.135. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri 158

Resim 2.136. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri 158

Resim 2.137. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri 159

Resim 2.138. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri 159

Resim 2.139. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 162

Resim 2.140. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 163

Resim 2.141. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 163

Resim 2.142. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 164

Resim 2.143a. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 164

Resim 2.143b. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 165

Resim 2.144. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 165

Resim 2.145. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 166

Resim 2.146. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 167

Resim 2.147. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 169

Resim 2.148. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 170

Resim 2.149. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 170

Resim 2.150. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 171

Resim 2.151. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 171

Resim 2.152. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 172

Resim 2.153. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. 172

Resim 2.154. NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile ödeme 173

Resim 2.155. NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile kartvizit. 175

Resim 3.1. Dış mekân yönlendirme tabelası ana rengin "Pantone" renk kodları 178

Resim 3.2. Dış mekân kurum içi yönlendirme tabelası ön (Soldaki) ve yan (Sağdaki) yüz tasarımı 179

Resim 3.3. Dış mekân kurum içi yönlendirme tabelası 180

Resim 3.4. Dış mekân kurum içi yönlendirme tabelası 180

Resim 3.5. Dış mekân kurum içi yönlendirme tabelası 181

Resim 3.6. Dış mekân kurum dışı yönlendirme tabelası ön (Soldaki) ve yan (Sağdaki) yüz tasarımı 181

Resim 3.7. Dış mekân kurum dışı yönlendirme tabelası 182

Resim 3.8. Dış mekân kurum dışı yönlendirme tabelası 182

Resim 3.9. Dış mekân işaretleme tasarımı..... 183

Resim 3.10. Dış mekân işaretleme tasarımı..... 183

Resim 3.11. Dış mekân işaretleme tasarımı..... 184

Resim 3.12. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı..... 184

Resim 3.13. Başsavcılık (B blok) binası işaretleme tasarımı 185

Resim 3.14. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı..... 185

Resim 3.15. Hukuk Daireleri (D blok) binası işaretleme tasarımı 185

Resim 3.16. Yemekhane (E blok) binası işaretleme tasarımı..... 186

Resim 3.17. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) "Sosyal Tesisler" binası işaretleme tasarımı 186

Resim 3.18. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) "Kreş" binası işaretleme tasarımı ... 186

Resim 3.19. Ön Büro ve Poliklinik (G Blok) "Ön Büro" binası işaretleme tasarımı 187

Resim 3.20. Ön Büro ve Poliklinik (G Blok) "Poliklinik" binası işaretleme tasarımı 187

Resim 3.21. Teshin Merkezi ve Atölye "Teshin Merkezi" binası işaretleme tasarımı 187

Resim 3.22. Teshin Merkezi ve Atölye "Atölye" binası işaretleme tasarımı 188

Resim 3.23. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı 188

Resim 3.24. Başkanlık (A blok) binası Pantone renk kodları 189

Resim 3.25. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme tasarımı 189

Resim 3.26. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme tasarımı 190

Resim 3.27. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme tasarımı 190

Resim 3.28. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı 191

Resim 3.29. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı 191

Resim 3.30. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı 192

Resim 3.31. Başkanlık (A blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı . 192

Resim 3.32. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 192

Resim 3.33. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı 193

Resim 3.34. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 193

Resim 3.35. Başsavcılık (B blok) binası "Pantone" renk kodları 194

Resim 3.36. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme tasarımı 194

Resim 3.37. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme tasarımı 195

Resim 3.38. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme tasarımı 195

Resim 3.39. Başsavcılık (B blok) binası işaretleme tasarımı 196

Resim 3.40. Başsavcılık (B blok) binası işaretleme tasarımı 196
Resim 3.41. Başsavcılık (B blok) binası işaretleme tasarımı 197
Resim 3.42. Başsavcılık (B blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı197
Resim 3.43. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 197
Resim 3.44. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 198
Resim 3.45. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 198
Resim 3.46. Ceza Daireleri (C blok) binası "Pantone" renk kodları 199
Resim 3.47. Ceza Daireleri (C blok) binası yönlendirme tasarımı 199
Resim 3.48. Ceza Daireleri (C blok) binası yönlendirme tasarımı 200
Resim 3.49. Ceza Daireleri (C blok) binası yönlendirme tasarımı 200
Resim 3.50. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı 201
Resim 3.51. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı 201
Resim 3.52. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı 202
Resim 3.53. Başsavcılık binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı 202
Resim 3.54. Ceza Daireleri binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 202
Resim 3.55. Ceza Daireleri binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 203
Resim 3.56. Ceza Daireleri binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 203
Resim 3.57. Hukuk Daireleri (D blok) binası Pantone renk kodu 204
Resim 3.58. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme tasarımı 204
Resim 3.59. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme tasarımı 205
Resim 3.60. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme tasarımı 205
Resim 3.61. Hukuk Daireleri (D blok) binası işaretleme tasarımı 206
Resim 3.62. Hukuk Daireleri (D blok) binası işaretleme tasarımı 206
Resim 3.63. Hukuk Daireleri (D blok) binası işaretleme tasarımı 207
Resim 3.64. Hukuk Daireleri (D blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı 207

Resim 3.65. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 207

Resim 3.66. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 208

Resim 3.67. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 208

Resim 3.68. Yemekhane (E blok) binası Pantone renk kodu 209

Resim 3.69. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme tasarımı 209

Resim 3.70. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme tasarımı 210

Resim 3.71. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme tasarımı 210

Resim 3.72. Yemekhane (E blok) binası işaretleme tasarımı 211

Resim 3.73. Yemekhane (E blok) binası işaretleme tasarımı 211

Resim 3.74. Yemekhane (E blok) binası işaretleme tasarımı 212

Resim 3.75. Yemekhane (E blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı 212

Resim 3.76. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 212

Resim 3.77. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 213

Resim 3.78. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 213

Resim 3.79. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası Pantone renk kodu 214

Resim 3.80. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme tasarımı 214

Resim 3.81. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme tasarımı 215

Resim 3.82. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme tasarımı 215

Resim 3.83. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası işaretleme tasarımı 216

Resim 3.84. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası işaretleme tasarımı 216

Resim 3.85. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası işaretleme tasarımı 217

Resim 3.86. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı 217

Resim 3.87. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 217

Resim 3.88. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 218

Resim 3.89. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 218

Resim 3.90. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası Pantone renk kodu 219

Resim 3.91. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme tasarımı 219

Resim 3.92. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme tasarımı 220

Resim 3.93. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme tasarımı 221

Resim 3.94. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme tasarımı 221

Resim 3.95. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası işaretleme tasarımı 222

Resim 3.96. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası işaretleme tasarımı 222

Resim 3.97. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası işaretleme tasarımı 223

Resim 3.98. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı 223

Resim 3.99. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 223

Resim 3.100. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 224

Resim 3.101. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı 224

Resim 3.102. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı ana rengin "Pantone" renk kodu 225

Resim 3.103. NFC teknolojisine sahip kart tasarımı 225

Resim 3.104. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı 226

Resim3.105. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı - anasayfa 227

Resim 3.106. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Başkanlık (A blok) binası) 228

Resim 3.107. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Başsavcılık (B blok) binası) 229

Resim 3.108. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Ceza Daireleri (C blok) binası) 230

Resim 3.109. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Hukuk Daireleri (D blok) binası) 231

Resim 3.110. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Yemekhane (E blok) binası) 232

Resim 3.111. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) "Sosyal Tesisler" binası)..... 233

Resim 3.112. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) "Kreş" binası) 234

Resim 3.113. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Ön Büro ve Poliklinik (G blok) "Poliklinik" binası) 235

Resim 3.114. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) "Teshin Merkezi" binası)..... 236

Resim 3.115. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı 237

Resim 3.116. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı 237

Resim 3.117. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı 238

Resim 3.118. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı 238

Resim 5.1. Başkanlık (A blok) binası mekân dizimi analizi 247

Resim 5.2 Başsavcılık (B blok) binası mekân dizimi analizi 248

Resim 5.3: Ceza Daireleri (C blok) ve Hukuk Daireleri (D blok) binaları (Her iki binanın yapısal özellikleri aynı) mekân dizimi analizi 248

Resim 5.4 Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası ön büro mekân dizimi analizi.... 248

Resim 5.5 Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası poliklinik mekân dizimi analizi 249

Resim 5.6. T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân..... 250

Resim 5.7. T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân..... 250

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
A.B.D.	: Amerika Birleşik Devletleri
AG	: Artırılmış Gerçeklik
ETS	: Ersoy Turistik Servisleri
GPS	: Küresel Konumlama Sistemi
IIID	: Hint İç Mekân Tasarımcıları Enstitüsü
iOS	: iPhone İşletim Sistemi
LCD	: Sıvı Kristal Ekran
LED	: Işık Yayan Diyot
macOS	: Macintosh İşletim Sistemi
M2	: Metrekare
NFC	: Yakın Alan İletişimi
SEGD	: Deneyimsel Grafik Tasarım Topluluğu
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
UV	: Morötesi
Vd	: Ve diğerleri

1. GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve ilgili araştırmalar yer almaktadır.

Problem Durumu

Dünya nüfusu hızla artmaktadır. Ekonomik büyüme ve refahın artışı, insanların hareketliliğini artırmaktadır. Bu durum kentlerin giderek daha kalabalık hale gelmesine neden olmaktadır (Güler, 2014: 66). Bu bağlamda yatay mimarinin sürekli genişlemesiyle beraber çevresel bilgiye ulaşmak da zorlaşmaktadır. Bu bilgiye ulaşmanın en önemli yollarından biri grafik tasarım bağlamında çevresel grafik tasarımdır.

Çevresel grafik tasarım, iletişim öğelerinin içerisinde bulunan grafik öğelerin planlanması, tasarlanması ve sunulması sürecidir. Bu tasarım, doğal ve yapay çevre içinde yönlendirme, bilgi aktarımı, tanımlama, çeviri ve mekân algısını artırma gibi işlevleri gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır (Dur, 2011a: 160). Çevresel grafik tasarım, uygulama alanının genişliği ve çeşitliliğine karşın insanların önüne çoğunlukla yönlendirme ve işaretleme tasarımı örnekleriyle çıkmaktadır.

Günümüzde zaman, insanlık için en değerli kavramlardan birisidir. Bu sebeple insanlar zamanlarının ciddi bir kısmını bir yerden bir yere gitmekle geçirmektedir. Ulaşım araçları ve yürüme eylemiyle yapılan mekân değişimlerinde en önemli yardımcı faktör doğru ve işlevsel biçimde oluşturulmuş yönlendirme tasarımlarıdır.

Yönlendirme tasarımı, insanların gündelik yaşamlarını sürdürürken bir noktadan bir noktaya gidecekleri yere ulaşmalarında onlara kolaylık sağlayan bir tasarım alanıdır. Yönlendirme tasarımları, insanları doğru yer ve araçlarla belli bir noktaya yönlendirme amaçlı görsel grafik tasarımlarla oluşturulmaktadır (Dur, 2011a: 161).

İşaretleme tasarımı, kullanıcılara vardıkları noktayı görsel işaretler ile göstermek için kullanılan çevresel grafik tasarım öğesidir. Bu işaretler kapı yazıları, kat numaraları, bina isimleri ve yer işaretleri gibi unsurlardır. Bu tür işaretler, işaretleme tasarımının bir parçasıdır (Andarood, 2014: 113).

Günümüzde mekân ile insanlar arasındaki iletişimi kolaylaştıran veya mekândaki bilgi edinme ve yol bulma süreçlerine rehberlik eden yönlendirme ve işaretleme tasarımları,

sadece bilgilendirme ve yönlendirme işlevlerini yerine getirmekle kalmaz, aynı zamanda mekânların ve kurumların görsel kimliğini güçlendirmelerine de büyük katkı sağlamaktadır (Ay, 2021: 1). Bu bağlamda yapılacak olan yönlendirme tasarımlarının kurumun görsel kimlik özelliklerini taşıyan simge, renk, yazı karakteri (font) gibi tasarım öğeleri ile uyum içerisinde olması önem arz etmektedir. Bunların yanı sıra mekâna uygunluk, malzeme kullanımı, montajlama ve etkileşim kurma gibi işlevselliği ön plana çıkaracak öğelere de dikkat edilmesi gerekmektedir.

Yönlendirme ve işaretleme tasarımları, çevreyle uyumlu, yenilikçi, interaktif ve dikkat çekici olmalıdır (Topaklı, 2022: 557). Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının interaktif ortamda kullanımı, geleneksel tabelaların ötesine geçen ve kullanıcılarla etkileşim kurma yeteneğini etkileyen modern bir yaklaşımı ifade etmektedir. İnteraktif yönlendirme tasarımları, genellikle dijital ekranlar, dokunmatik paneller, sensörler veya diğer teknolojik araçlar aracılığıyla kullanıcılara özel ve dinamik bilgiler sunma yeteneğine sahiptir.

Günümüzde navigasyonlar en etkili yönlendirme araçlarından birisi haline gelmiştir. Araba gibi araçlarla ya da yaya olarak yapılan yolculuklarda aktif olarak kullanılmaya devam etmektedir. Navigasyon firmaları tarafından her geçen gün geliştirilmekte olan programlar güncelliğini korumakta ve uydular tarafından kullanıcılara gerçek zamanlı bilgiler de vermektedir. Örneğin; önerilen bir yol güzergâhında trafik yoğunluğu, yol çalışmaları veya farklı ulaşım araçları hakkında bilgiler verilebilir.

Artırılmış gerçeklik (AG/Augmented Reality) iç mekânlarda etkili bir şekilde kullanılan bir navigasyon arayüzü türüdür. Çünkü verimlilik ve sezgisellik açısından başarılı olduğu kanıtlanmıştır. Artırılmış gerçeklikle yapılmış navigasyon arayüzlerinin diğer geleneksel seçeneklere göre daha çok tercih edildiği ortaya koyulmuştur. Günümüzde bazı ticari ürünler, kullanıcılara telefonları üzerinde artırılmış gerçeklik arayüzlerini kullanma olanağı tanımaktadır. Ayrıca iç mekânlarda gezinmek için bu teknolojiyi kullanma olasılığını araştıran birkaç beta programı bulunmaktadır. Ancak iç mekân navigasyon sistemlerini geniş bir kitleye uygulamanın temel zorluklarından biri, kullanıcının konumunun doğru bir şekilde belirlenmesidir. Bu alandaki araştırmalarda, henüz bir standart belirlenmediği için genellikle odaklanmış konumlandırma çözümleri üzerine yoğunlaşmaktadır (Curtsson, 2021: 5). Bu bağlamda kitleleri yönlendirme ve iletişimde bir başrol rolü üstlenen grafik

tasarımcılar, görsel ifade gücünü yaşadığı dünyayı daha yaşanır kılabilmek adına yüzey olarak değerlendirilebilecek tüm alanlarda tasarım yapmaktadırlar. Bu yüzeyler günümüzde genellikle dijital veya sanal olarak bilinen alanları da kapsamaktadır (Türker, 2022: 1119).

Özellikle dış mekânlar için hazırlanmış olan navigasyon programlarına olan ilgi her geçen gün daha belirgin bir biçimde yukarıya doğru ivme kazansa da büyük kurumların iç mekânları için de yönlendirmeyi destekleyen interaktif araçlara talep gün geçtikçe artmaktadır. Bir tren peronunu bulmaya çalıştığınızda, bir alışveriş merkezinde belirli bir mağazayı bulmak istediğinizde veya kamu kurumunda bir ofis odasını aradığınızda gereksiz yere dolaşmak zorunda kalmamak için yolumuzu bulmamıza yardımcı olabilecek araçlara ihtiyaç duyabiliriz. Mevcut fiziki yönlendirme araçları bu durumu kısmen karşılasa da dijital çağla beraber daha da geliştirilmesi gerekmektedir. Bu durum, iç ve dış mekân yönlendirme tasarımlarında bu arayüzlerin nasıl tasarlanması gerektiğini araştırmak için bir ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır (Curtsson, 2021: 5). Bu bağlamda insanların gidecekleri hedefi bulmaları için fiziki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına ek olarak etkileşimli bir tasarım ürününe ihtiyaç duyulduğu söylenebilir.

Teknolojinin hızla gelişmesiyle birlikte her geçen gün yeni bir ürün ve/veya yazılım ortaya çıkmaktadır. Yakın geçmişte ortaya çıkan ve günümüzde insanların aktif olarak kullanmaya başladığı NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisinin de bunlardan birisi olduğu söylenebilir. NFC, kısa mesafede kablosuz veri iletişimini sağlayan bir teknolojidir. Genellikle bir cihazın, diğerine ya da başka objelere dokunarak veya yaklaştırarak çalışır. NFC, mobil ödemelerden akıllı etiketlerle etkileşime kadar birçok alanda kullanılmaktadır. Özellikle cep telefonlarına entegre edilmesi, NFC'nin yaygınlaşmasını hızlandırmıştır. Ayrıca NFC, güvenli ve hızlı veri transferi sağlayarak kullanıcıların çeşitli uygulamalardan faydalanmasını da mümkün kılmaktadır (Özdenizci vd., 2011).

Alana ilişkin çalışmalar her geçen gün ülkemizde artmasına rağmen, insanların karmaşıklaşan bilgilere ulaşmasını sağlayacak yeni yönlendirme ve bilgilendirme tasarımlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bunların başında ise özellikle insanların yoğunlaştığı hastaneler, alışveriş merkezleri ve kamu kurumları gelmektedir (Güler, 2016: 132).

Kamusal alan, insanların günlük yaşamlarının normal akışı içinde ya da belirli dönemsel zamanlarında fonksiyonel ve toplumsal etkinliklerini gerçekleştirdikleri, insanları bir araya getiren, etkileşime geçmelerini sağlayan ve toplumsal ilişkilerin geliştiği bir ortam olarak nitelendirilebilir (Ay, 2021: 143). Bu durum da kamu kurumlarında insanların yoğunluk oluşturmasına neden olmaktadır. Bazı kamu kurumlarının büyük bir arazi içerisinde çok fazla binası ve birimi olması nedeniyle kişilerin kurum içerisinde gideceği birim veya kişilerin odasını bulmasının oldukça zaman aldığı söylenebilir. Özellikle kurum içerisindeki eksik yönlendirme tasarımları bu durumu daha da zorlaştırmakta ve kişinin zaman kaybetmesine neden olmaktadır. Bu bağlamda kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında problemler ve eksiklikler olduğu gözlemlenmiştir.

Verilen bilgiler sonucunda araştırmada ele alınan konu, kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarım öğeleri olan görsel kimlik, renk kullanımı, tipografi, konumlandırma, mekâna uygunluk, malzeme kullanımı, uygulama ve/veya montajlama, etkileşim kurma problemleri ve eksiklikleridir. Araştırma, bu tasarımların mevcut durumunu, eksikliklerini anlamaya ve çözümlemeye odaklanmaktadır.

Problem Cümlesi

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının görsel-işlevsel sorunları ile bilgilendirme eksiklikleri nelerdir?

Alt Problem 1

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından nasıl olmalıdır?

Alt Problem 2

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renk kullanımları nasıl olmalıdır?

Alt Problem 3

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından nasıl olmalıdır?

Alt Problem 4

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının konumlandırmaları nasıl olmalıdır?

Alt Problem 5

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının mekâna uygunlukları nasıl olmalıdır?

Alt Problem 6

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının malzeme kullanımları nasıl olmalıdır?

Alt Problem 7

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama ve montajlama süreçleri nasıl olmalıdır?

Alt Problem 8

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının interaktif arayüz tasarımları nasıl olmalıdır? NFC teknolojisi ile interaktif arayüz tasarımı nasıl entegre edilmelidir?

Alt Problem 9

Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında piktogram kullanımları nasıl olmalıdır?

Alt Problem 10

T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının ele alınması ve yeniden tasarlanması konusunda uzmanların görüşleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarım problemlerine çözüm ve yeni bir bakış açısı getirmektir. Bu amaç doğrultusunda alanla ilgili literatür taraması yapmak ve uzman görüşlerini almaktır. Elde edilen bilgi ve bulgulardan hareketle insanların beğeni ve algı düzeylerine uygun ve aynı zamanda tasarımcılara örnek olması için T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarını yaparak öneri

getirmektir. Ayrıca bu örnek çalışmanın yalnızca T.C. Yargıtay Başkanlığı değil, diğer kamu kurumları için de bir öneri olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmanın bir diğer amacı T.C. Yargıtay Başkanlığı ziyaretçilerinin kurumun kampüs girişinden, hizmet binası içerisinde gitmek istedikleri birim veya çalışanlarına rahatça ulaşmalarını sağlamaktır. Ayrıca ziyaretçilerin, görüşmeleri bittikten sonra kurum dışına rahatça çıkabilmeleri için etkili yönlendirme ve işaretleme tasarımları yapmaktır.

Araştırmanın Önemi

İyi ve doğru tasarlanmış yönlendirme tasarımı, insanların yaşamlarına kolaylık sağlamaktadır. Nitelikli ve başarılı yönlendirmeler, doğru konuma yerleştirildiğinde kullanıcılarına bilgi vermekle kalmayıp zamandan tasarruf sağlamaları ve ziyaret güzergahındaki akışı hızlandırmaları bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca yapılacak olan yeni uygulama örneği ile grafik tasarım alanına ve T.C. Yargıtay Başkanlığının mekânsal algılanabilirliğine katkıda bulunması son derece önemlidir.

Bu çalışma, kamu kurumlarındaki fiziki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile entegre edilmiş interaktif arayüz tasarımıyla bütünleştirilmesi alana yeni bir bakış açısı getireceğinden önem taşımaktadır. Aynı zamanda grafik tasarım, görsel iletişim tasarımı, mimarlık, iç mimarlık ve endüstriyel tasarım alanında eğitim gören öğrencilerin yönlendirme ve işaretleme tasarımının önemini anlamaları açısından da önemlidir.

Varsayımlar

Araştırmanın varsayımları şöyledir;

1. T.C. Yargıtay Başkanlığı uygulama örneğinin kapsam ve görünüş geçerliliği için uzman görüşlerinin gerçeği yansıtacağı,
2. Araştırmada literatür taramasından elde edilen verilerin ve eylem araştırması kapsamında alanında uzman kişilerin görüşlerine başvurulmasının yeterli olacağı,
3. NFC teknolojisi ile entegre edilmiş interaktif arayüz yönlendirme tasarımlarının insanların gideceği yerleri bulmalarına kolaylık sağlayacağı varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

1. Araştırma grafik tasarımı, görsel iletişim tasarımı, mimarlık, iç mimarlık ve endüstriyel tasarım alanları ile,

2. T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretlemeleri için tasarlanan dış mekân, iç mekân ve NFC teknolojisi ile entegre edilmiş interaktif arayüz tasarımları ile,

3. Grafik tasarımı, görsel iletişim tasarımı, mimarlık, iç mimarlık ve endüstriyel tasarım alanında uzman altısı akademisyen, altısı sektörde hizmet veren tasarımcı olmak üzere 12 uzmanın görüşleri ile sınırlıdır.

İlgili Araştırmalar

Güler, T. (2008) "Grafik Tasarımda Yeni Bir Alan: Bilgilendirme Tasarımı ve Bir Uygulama" konulu araştırmada bilgi ve bilgilendirme tasarımının önemi ve gelişimi üzerine odaklanılmıştır. Bilgiye ulaşımın tarih boyunca nasıl bir güç kaynağı olduğu ve günümüzde teknolojinin gelişmesiyle nasıl herkesin erişebildiği vurgulanmıştır. Ancak bilgiye ulaşımın artmasıyla birlikte bilgi bombardımanının da yaşandığı, bu durumun insanları doğru bilgiye erişme konusunda zorladığı belirtilmiştir. Bu noktada bilgilendirme tasarımının önemi ortaya konmuştur. Tez, bilgilendirme tasarımının tanımları, tarihsel gelişimi, grafik tasarımla ilişkisi, uygulama alanları ve örnek projeler üzerine odaklanmaktadır. Özellikle tezin uygulama projesi kısmında, Dokuz Eylül Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi'nin yönlendirme ve işaretleme tasarımı ele alınmış ve bu alandaki öneriler sunulmuştur (Güler, 2008: v).

Topaklı A. (2019) "Çevre Grafiği Kapsamında Bilgilendirme Tasarımı ve Sinop İli Önerisi" konulu araştırmada Sinop şehrinin kimliğine ve toplumun ihtiyaçlarına uygun, aynı zamanda evrensel olarak kullanılabilir tasarımların yapılmasına katkı sağlamayı amaçlanmıştır. Özellikle çevre grafiklerinin oluşturduğu görsel kirliliği ortadan kaldırmak ve yerel yönetimlerin bilinç düzeyini artırmak üzerine çalıştığı ifade edilmiştir. Bu bağlamda Sinop il merkezindeki yönlendirme ve işaretleme tasarımları değerlendirilerek, mevcut tasarımların yetersiz olduğu ve toplumun memnuniyetsizliği tespit edilmiştir. Bu kapsamda yeni bir uygulama projesi yapılmıştır. Araştırma kent iletişiminde önemli olan yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nitelikli olarak tasarlanması kentin görsel bütünlüğünü sağlayabileceği ve yeni bir kimlik kazandırabileceği belirtilmiştir (Topaklı, 2019: v-vii).

İnanç (2019) "Türkiye'de Kullanılan Havalimanı Bilgilendirme Grafiklerinin İncelenmesi ve Bir Havalimanı Bilgilendirme Grafiği Tasarımı" konulu araştırmada ülkenin turizm ve ticaret açısından önemli havalimanlarında kullanılan bilgilendirme grafikleri incelenmiş ve değerlendirilmiştir. İstanbul Sabiha Gökçen, Ankara Esenboğa, İzmir Adnan Menderes, Antalya ve İstanbul Atatürk Havalimanlarındaki bilgilendirme grafiklerinin renklerin psikolojik etkileri, yazı karakterlerinin okunabilirliği ve uyumu, piktogramların uyumu gibi detayları ele alınmıştır. Ayrıca, tezin proje aşamasında, TAV Airport yönetimindeki Antalya Havalimanı için hareketli bilgilendirme grafikleri tasarlanmış ve uluslararası bir dil olan piktogram tekniği kullanılarak yeni bir bilgilendirme grafiği önerilmiştir (İnanç, 2019: iv).

Yelki (2021) "Kent Tanıtımında Turizm Danışma Bürolarının Bilgilendirme Tasarımı Açısından İncelenmesi: Antalya Örneği" konulu araştırmada görsel kimliğin kent tanıtımında önemli bir iletişim aracı olduğu vurgulanmaktadır. Kentin tarihini, kültürünü ve dokusunu yansıtan görsel kimliklerin insanların belleklerinde kolayca yer ettiği ifade edilmektedir. Görsel kimlik tasarımında sade ve anlaşılır olmanın önemi üzerinde durulmuş, bu kriterleri karşılayacak bir logo tasarımının kentin görsel kimliğinin oluşturulmasında temel adım olduğu belirtilmiştir. Logo tasarımı daha sonra kent tanıtımında kullanılan tüm materyallerde yer almaktadır. Turizm danışma bürolarının kentlerin görsel kimliğini ziyaretçilere aktarma ve iletişimi sağlama konusunda önemli bir rol üstlendiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, Antalya ve ilçelerinde yer alan turizm danışma bürolarına yönelik bilgilendirme tasarımı uygulamaları için önerilerde bulunulmuş ve mevcut durumun iyileştirilmesine yönelik çözüm önerileri sunulmuştur. Sonuç olarak, Antalya ve ilçelerindeki turizm danışma büroları için önerilen bilgilendirme tasarımı uygulamalarının işlevsellik bakımından değerlendirildiği ve diğer kentlerde de uygulanabilir bir tasarım çalışması haline dönüştürülmesi tartışılmıştır.

Şevval (2021) "Bilgilendirme ve Yönlendirme Tasarımı Bağlamında Otogar Grafikleri ve Bir Uygulama" konulu araştırmada otogar grafiklerinin bilgiye ulaşma ve yönlendirme bağlamında incelendiği, sorunların belirlenip çözüm önerileri geliştirildiği ve bir uygulama projesi tasarlanarak bu sorunlara çözüm getirilmeye çalışıldığı belirtilmektedir. Tez çalışmasının temel hedeflerinden biri, bilgilendirme ve yönlendirme işlevini yerine getirirken bilgiye ulaşımı kolaylaştıran, yeniliğe ve

teknolojiye açık, mekân kimliğine uygun bir bilgilendirme ve yönlendirme tasarımı oluşturulması gerektiği ifade edilmektedir. Tez içerisinde, bilgilendirme ve yönlendirme tasarımı kavramları incelenmiş, grafik tasarım ve mekân bağlamında temel ilke ve öğeleri ele alınmış, uygulama alanları araştırılmış ve detaylandırılmış, dünyadan ve Türkiye'den belirlenen bazı otogarların bilgilendirme ve yönlendirme tasarımları incelenmiş ve son olarak Sakarya ili "Sakarya Büyükşehir Terminali" için kentin kimliğiyle uyumlu tasarımların gelişim süreçleri aktarılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Görsel İletişim Tasarımı

Görsel iletişim tasarımı, iletişim amaçlarına yönelik görsel bileşenlerin kullanıldığı bir tasarım disiplinidir. Bu disiplin, metin, grafik, renk, şekil, resim, fotoğraf, tipografi ve diğer görsel unsurları kullanarak bir mesaj iletmeyi ya da duyguları aktarmayı amaçlar. Karşılıklı iletişimde genellikle birden fazla kişinin bulunması gerektiği düşünülür. Ancak görsel iletişim, insanları bu fiziksel kısıtlamadan bağımsız kılarak iletişimi daha esnek hale getirmiştir (Bulut ve Uslu, 2017: 2557).

Görsel iletişim tasarımı, birçok farklı medya aracıyla uygulanabilir. Bunlar arasında logo tasarımı, çiçekler, müşteriler, kitap koruyucuları, reklam kampanyaları, web siteleri, mobil uygulamalar, ambalajlar, görsel kimlikler ve diğer iletişim araçları yer alır. Görsel iletişim tasarımı, belirli bir markanın veya gruplarını yansıtmak, kullanıcıları sade ve anlaşılır bir şekilde iletmek, dikkat çekmek veya belirli bir duyguyu oluşturmak gibi çeşitli amaçlar için kullanılabilir.

Görsel İletişim Tasarımının amacı, tasarım kültürünü teknolojik gelişmelerle birleştirerek ürünler ortaya koymaktır. Bu anlamda, iletişimin görsel dilini vurgulayan tasarım, modern iletişim araçları, sistemler ve dijital teknolojiden yararlanarak bu görsel dili oluşturur. Bu şekilde, ürünü en etkili şekilde kullanıcıya veya okuyucuya iletmeyi hedefler ve onlara kısa ve etkili bir iletişim sağlamayı amaçlar (Ekim, 2011: 13).

Görsel iletişim koruyucuları, iletişim amacına uygun bir tasarım oluşturmak için çeşitli bileşenleri bir araya getirirler. Renk seçimi, tipografi stili, düzenleme, görsel işlemler ve kullanıcı deneyimi gibi etkenler tasarım süreci önemlidir. Ayrıca, hedef kitleyi anlamak, iletişim hedeflerini belirlemek ve tasarımın kullanım kullanımlarını de görsel iletişim tasarımının önemli boyutlarıdır.

Grafik tasarımın toplumsal önemi arttıkça, tasarımcıların topluma karşı sorumlulukları da artmıştır. Tasarımın iletişim gücü ne kadar yüksekse, toplumdaki etkisi de o kadar büyüktür. Bu durum, görsel iletişim kavramının grafik tasarım dünyasında daha fazla öne çıkmasına neden olmuştur. Bu ifade, grafik tasarımcılarının teknoloji ve toplumsal değişimlerle birlikte, toplum içindeki rolünün daha fazla vurgulanmasını ifade etmektedir (Karamustafa, 2003: 57).

Görsel iletişim tasarımı hem estetik etkiler etkili hem de etkili iletişim sağlayan çözümler sunar. Bu disiplin, mesajı net bir şekilde ileterek, markaların tanınabilirliğini koruyan ve yanında bulunan üzerinde kalıcı bir etkinin yayılmasını etkiler.

İnsanlar için en önemli duyulardan biri olan görme, çevremizde gerçekleşen olayları, nesneleri ve durumları ilk olarak gözle algılamamızı, tanımamızı ve anlamlandırmamızı sağlar. Görme duyusuyla elde edilen bilgiler, diğer duyularla alınan bilgilere kıyasla daha kalıcı ve net bir şekilde hafızada yer eder. Bu nedenle, görsel algının iletişim araçlarının oluşturulmasında kritik bir rol oynadığı ifade edilebilir (Atan, 2020: 26). Görsel İletişim, gözümüzün yardımıyla gerçekleşen bir iletişim türüdür ve sözsüz iletişimde iletilmek istenen mesajları anlamlandırmaya ve yorumlamaya yardımcı olur. Görsel İletişim, görsel kodların bir araya gelerek anlaşılır bir şekilde sunulan ve iletilen bilgiyi temsil eder (Ekim, 2011: 15).

Görsel iletişim, mekândaki düşünceyi şekillendirme gibi birçok tasarım disiplinini içeren bir alandır. Görsel iletişim ve grafik tasarım disiplinleri, birlikte çalışarak etkili, anlaşılır ve etkileyici mesajlar iletmek için insanların görsel algısını ve iletişimini kullanır. Bu, insanların bilgiyi hızlıca kavramasını ve akılda kalıcı olmasını sağlayarak iletişimi güçlendirir. Mimarlık ve iç mimarlık gibi yapıların tasarımı da yine görsel iletişim tasarımının birlikte çalıştığı disiplinlerden birisidir. Ayrıca moda tasarımı, oyun tasarımı, animasyon, endüstriyel tasarım gibi farklı tasarım disiplinlerine de odaklanır. Görsel iletişim, grafik tasarımı bağlamında çevresel grafik tasarım aracılığıyla, yönlendirmelerin, iletişim kimliklerinin, bilgilendirmenin ve mekândaki düşüncenin tasarlanmasıyla ilgilenir. Bu sayede, insanların bir mekânı anlamalarını, bilgi alışverişinde bulunmalarını ve etkili bir şekilde yönlendirilmelerini sağlar (Dur, 2011a: 160).

2.1.1. Tasarım Kavramının Tanımı ve Önemi

Tasarım, bir ürünün veya sistemin oluşturulması sürecinde, belirli bir amaca veya kullanıcı ihtiyaçlarına yönelik olarak estetik, fonksiyonel ve kullanıcı deneyimine odaklanan planlama ve düzenleme faaliyetidir. Tasarım, bir problemin çözümü için yaratıcı düşünce, analiz, araştırma ve değerlendirme süreçlerini içerir.

Tasarım, görsel veya grafik tasarım gibi görsel iletişim araçlarından, endüstriyel tasarım gibi ürün ve eşyaların şekillendirilmesine, iç mimari tasarımından kullanıcı

arayüzü tasarımına kadar geniş bir yelpazede uygulanabilir. Tasarım, estetik bir görünümün yanı sıra işlevsellik, ergonomi, kullanıcı deneyimi, kullanılabilirlik, sürdürülebilirlik, üretilebilirlik gibi faktörleri de dikkate alır.

Tasarım, kullanıcıların ihtiyaçlarını karşılamak, kullanımı kolaylaştırmak, ürünlerin veya sistemlerin hedeflenen amaca uygunluğunu artırmak ve genel olarak insan yaşamını daha kaliteli bir duruma getirmek için önemlidir. Tasarım, estetik değeri ve işlevselliği birleştirerek, kullanıcılarla etkileşim kurarak ve çeşitli disiplinler arasında köprü görevi görerek yenilikçi ve etkili çözümler sunmayı amaçlar.

Tasarım, bir rehber veya ihtiyacın, bir sonuç olarak tamamlanmış bir ürüne veya tasarım çözümüne dönüşmesi için izlenen bir süreçtir. Tasarım süreci, yedi temel aşamadan oluşur: Tanımlama, inceleme, yaratıcı fikirlerin bulunması, ilk örnek oluşturma, seçim, uygulama ve öğrenme. Her biri, tasarımsal düşünceyi gerektiren bu aşamalarda belirgin bir rol oynar (Ambrosse ve Harris, 2013: 11).

Tasarım, her yenilikçi fikrin içermesi gereken bir özelliktir. Her kurum ve kuruluş için kendine özgü özelliklere sahip olmak ve yenilikçi tasarımları ön plana çıkarmak önemlidir. Tasarım, bir kurum ve kuruluşun diğerlerinden ayrılması için önemli etkenlerden birisidir. Bu durum bina tasarımı, ofis tasarımı, görsel kimlik tasarımı, ürün tasarımı ve diğer tüm tasarım çeşitlerinin kapsayabilir.

Tasarlama, tasarlatma ve tasarım sahibi olma ayrıcalıklı bir durumdur. Bu nedenle özgün fikirler geliştirmek için, mutlaka özgün tasarımların yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda tasarım süreci, uzun araştırmalar ve uygulamalar sonucunda ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bir kurum ve kuruluş markasını iyi tanımlayıp öne çıkan özelliklerini hâkim olmaları gerekmektedir. Bu bilinçle yapılan tasarım süreci anlam kazanır ve ortaya çıkan sonuç kullanıcı ve tüketicilerle daha sağlıklı iletişim kurulmasını sağlamaktadır. Tasarım, iletişimin bir türü olarak kullanılan bir dil olarak nitelendirilebilir. Hem her şeyi daha anlaşılır hale getirmeye, hatta bazen hayat kurtarmaya yardımcı olurken, hem de günlük yaşamımızı değişiklikler ve ufak nüanslarla geliştirir. Tasarım, hem insanlara yollarını bulmada ve bilgileri anlamada yardımcı olur hem de yeni fikirler üretmelerine katkı sağlar (Mercin, 2013: 4).

2.1.2. Görsel İletişim Tasarımında Algı

İletişim kavramı, yaşamın oluşmasıyla eş zamanlı olarak meydana geldiği söylenebilir. Bütün canlıların ise kendine özgü iletişim şekilleri bulunmaktadır. İnsanlar, diğer canlı türlerinden ayrılıp, yaşadığı çevrenin koşullarına göre iletişim yöntemleri geliştirmiştir. Bu sayede insanların kendi aralarında bir iletişim yöntemi oluşturulmuştur. Bu iletişim yöntemi sayesinde insanlar arasındaki etkileşim, görsel, işitsel ve dokunsal duyulara dayalı olarak şekillenmiş ve gelişmiştir. Görsel iletişim ise araştırılan konuda özel bir öneme sahiptir ve görme duyusuyla gerçekleşir (Becer, 2015: 13).

Algı (percepta), bireyin duyu organları aracılığıyla çevresindeki verileri gözlemlediği ve algıladığı tüm bilgilerdir. Algılanan (percipienda) ise, bireyin gördüğü, kabul ettiği ve gerçek olarak algıladığı nesnelerin gerçekliğidir (Derman, 2009: 27). Bu tanımlamada, algı, dış dünyadan gelen verilerin süzgeçten geçerek farkındalığımızın bir parçası haline gelmesini ifade ederken, algılanan, bireyin öznel olarak yorumladığı ve kabul ettiği şeyleri temsil ettiği söylenebilir.

Görsel uyum, tasarım ilkelerinin temelinde bulunan bir öğe olarak düşünülmektedir. Bu durum bir tasarım için hem bütünlüğün sağlanabilmesi hem de yardımcı tasarım elemanlarının insan gözünü yormadan algılanmasına yardımcı olabilmesi bakımından büyük öneme sahiptir. Aynı zamanda, görsel uyumun insan psikolojisi üzerinde olumlu etkiler yaratabileceği de unutulmamalıdır. Bu nedenle, tasarımın başarılı olabilmesi ve tasarımda kullanıcılara bilginin daha doğru iletilebilmesi için görsel uyumun göz önünde bulundurulması önemlidir (Bulut ve Uslu, 2017: 2564).

2.1.3. Görsel İletişimin Uygulama Alanları

Görsel iletişim, insanın bulunduğu her yerde olabilmesinden dolayı farklı alanlarda kullanılan etkili bir iletişim yöntemidir. İşte görsel iletişimin bazı uygulama alanları:

- **Reklamcılık ve Pazarlama:** Görsel iletişim, bir ürünü veya hizmetlerin tanıtımını, markanın akılda kalıcılığını artırmak ve tüketicilere etkileyici mesajlar iletmek için reklamcılık ve pazarlama alanında yaygın olarak kullanılır. Görsel unsurlar, afişler, broşürler, logolar, ambalajlar ve reklam kampanyaları gibi çeşitli araçlarla kullanılarak hedef kitleye ulaşılır.

- **Grafik Tasarım:** Görsel iletişimin en bilinen uygulama alanı grafik tasarım, çeşitli görsel unsurların bir araya gelmesiyle faaliyet gösterir. Grafik tasarımcılar, görsel unsurları kullanarak bilgilendirme tasarımları, web siteleri, logolar, afişler, broşürler, kitap kapakları, dergi tasarımları, ambalajlar ve diğer tasarımları oluştururlar. Bu alan, estetik ve iletişim becerilerini birleştiren bir sanat formudur.
- **İçerik Üretimi ve Yayıncılık:** Görsel iletişim, içerik üretimi ve yayıncılıkta önemli bir role sahiptir. Özellikle makaleler, blog yazıları, sosyal medya paylaşımları gibi içerik türlerinde görsel unsurların kullanımı, içeriğin daha çekici ve etkileyici olmasını sağlar. İyi seçilmiş görseller, okuyucuların dikkatini çeker ve mesajın etkisini artırır.
- **Eğitim ve Eğitim Materyalleri:** Görsel unsurlar, eğitim materyallerinin daha anlaşılır ve akılda kalıcı olmasına yardımcı olur. Özellikle sunumlar, eğitim videoları, infografikler gibi eğitim materyalleri, görsel öğelerin kullanımıyla öğrencilere bilgiyi daha iyi anlama ve hatırlama fırsatı sunar. Bu görseller, karmaşık konuları daha basit ve açık bir şekilde görselleştirerek öğrenme sürecini destekler. Öğrencilerin dikkatini çeker, konuların daha akılda kalıcı olmasını sağlar ve öğrenme deneyimini zenginleştirir. Bu şekilde, görsel iletişim eğitim materyallerinin etkili bir bileşeni haline gelir ve öğrenme sürecine katkıda bulunur.
- **Medya ve Gazetecilik:** Gazete, dergi, yayıncılık, film ve diğer medya kuruluşları, haberleri ve hikâyeleri görsel unsurlarla destekleyerek izleyicilerin ve okuyucuların ilgisini çekmeye çalışır. Özellikle haber fotoğrafları, infografikler, illüstrasyonlar ve grafikler gibi görsel unsurlar, hikâyelerin daha etkili bir şekilde iletilmesine yardımcı olur. Bu görsel unsurlar, metin veya sözel anlatımın ötesinde, izleyicilerin veya okuyucuların duygusal bağ kurmasına, konuları daha derinlemesine anlamasına ve haberlerin veya hikâyelerin akılda kalıcı olmasına katkı sağlar. Bu da medya kuruluşlarının, görsel iletişimin gücünü kullanarak içeriklerini daha etkili bir şekilde sunmalarını sağlar.
- **İnteraktif Medya ve Web Tasarımı:** Web siteleri, mobil uygulamalar ve diğer interaktif medya platformları, görsel iletişimi kullanarak kullanıcı deneyimini iyileştirir. Kullanıcı dostu arayüzler, grafikler, animasyonlar ve 3 boyutlu

hareketli görüntü tasarımları da görsel iletişimin etkili olduğu alanlardan bazılarıdır.

2.2. Bilgilendirme Tasarımı

İnsanlar tarihsel olarak hayatta kalmak ve gelecek nesillere edindikleri bilgi ve tecrübelerini aktarmak için hem yazıyla hem de görsellerle çalışmalar üretmişlerdir (Resim 2.1). Bu çalışmalar, tasarım disiplininin gelişmesine yol açmıştır. Tarih boyunca tasarımcılar kendine özgü uzmanlaştıkları alanlar belirlemiştir. Bu durum da tasarımın alt başlıklarını oluşturmuştur. Bu bağlamda bilgilendirme ve tasarım alanlarının birleşimi, toplumun gündelik yaşam içerisinde belli bir olay karşısında öğrenme ve harekete geçme durumlarını kazanmalarını sağlamıştır. Grafik tasarımın bir parçası olan bilgilendirme tasarımı, zamanla kendi kural ve elemanlarını oluşturarak alanın daha da genişlemesini ve gelişmesini sağlamıştır. Bu gelişme, grafik tasarım ve bilgilendirme tasarımının birbirileriyle olan ilişkilerinin daha sağlam bir temel oluşturmasına katkı sağlamıştır (Yelki, 2021: 19).

Bilgilendirme tasarımının tarih boyunca evrimi incelendiğinde, bilginin aktarım sürecinin, görselleştirme ve ifade etme çabalarıyla iç içe geçtiği görülür. Görsel anlatılar, insanlık tarihinde önemli bir rol oynamış ve geçmişin derinliklerine ışık tutmuş önemli araçlardır. Bu görseller, farklı dönemlere ait ilişkileri, farklılıkları ve değişimleri betimleyen, zamanı donduran önemli anlar olarak kabul edilir. Bu anlatılar, zaman içinde yenilenerek, yazılı veya sözlü hikâyelerin somut ifadeleri haline gelmiştir. İnsanların yaşamını anlamlandırmada önemli bir role sahip olan bu görseller, hikâyeler, resimler, heykeller ve diğer sanat formlarıyla aktarılmış ve teknik çizimlerle bilimsel bir boyut kazanmıştır. Zamanla, grafik anlatımların yoğunlaştığı uygulamalara dönüşmüşlerdir (Dedeoğlu ve Nuhoğlu, 2021: 655).

Resim 2.1. Chauvet Mağarası'ndaki Hayvan Betimlemeleri (Bayram, 2014)

Sanayi devrimi ile görsel iletişim teknolojileri dâhil birçok alanda gelişmeler meydana gelmiştir. Bu gelişmeler bilgiye daha kolay ulaşmayı sağlamış ve sonucunda bilgi miktarı büyük ölçüde artmıştır. Artan bilgi miktarı ile bilgilendirme tasarımının önemi artırmıştır (Topaklı, 2019: 16). Bu bağlamda bilgilendirme tasarımına olan ihtiyacımızın temel nedeni, bilgileri kolayca anlaşılır hale getirme ve hafızada kalıcı izler bırakmaktır. Bilgi edinme, paylaşma, anlaşılabilir kılma, insanları etkileme ve bilgiyi yönetme isteği, görselleştirme uygulamalarının ortaya çıkmasında en önemli sebeplerden biridir (Dedeoğlu ve Nuhoğlu, 2021: 654).

Uluslararası Bilgilendirme Tasarımı Enstitüsü IIID, kaliteli bilgilendirme tasarımının niteliklerini aşağıdaki şekilde sıralamıştır: Kolayca erişilebilir olma, kullanıldığı alana uygunluk, dikkat çekme yeteneği, sunulan bilgilerin inandırıcı ve eksiksizlik, özlülük, hata içermeme, anlaşılır ve yorumlanabilir olma, nesnellik, zaman tasarrufuna katkı sağlama, güvenilirlik ve anlaşılabilirlik gibi özelliklerdir (IIID Definitons).

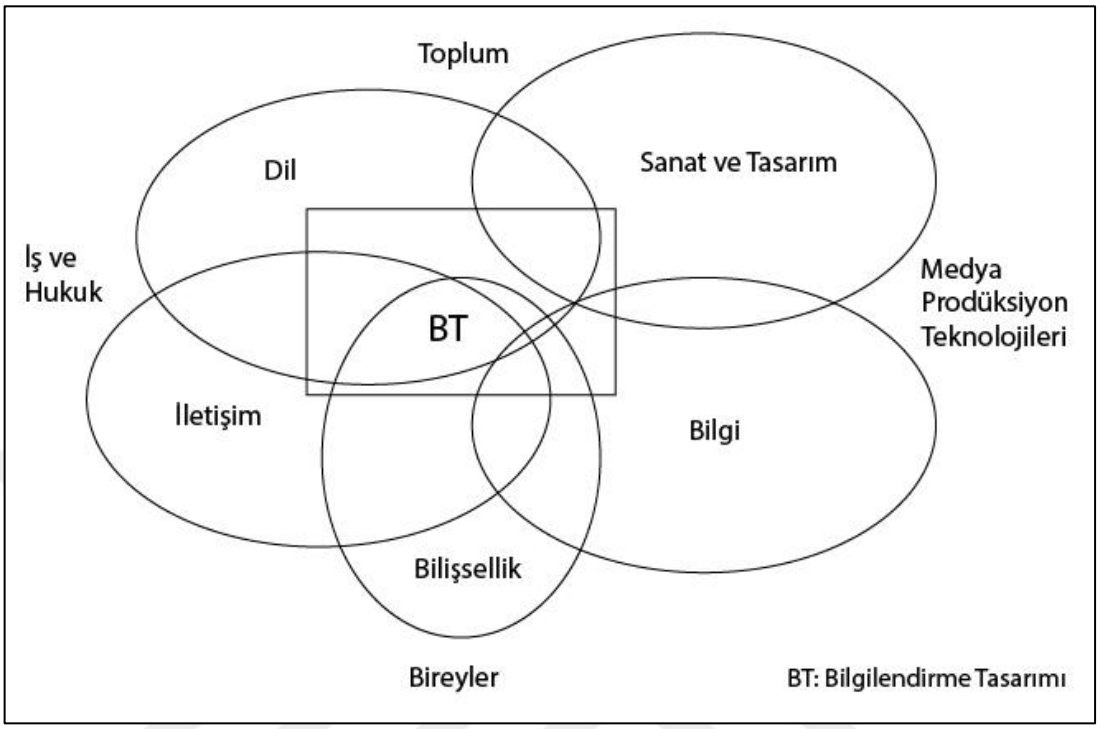
Temel olarak, bilgilendirme tasarımının hedefi diğer tasarım disiplinlerinin de ele aldığı gibi bir sorun çözme sürecidir. Tasarımcılar, yaptıkları tasarımla bu sorunu etkili bir şekilde çözerek görevini tamamlar. Nitelikli yaratıcılık, tasarımcının sahip olduğu bilgi, deneyim, gözlem ve birikim ile meydana gelip problemlerin çözümü ile sonuçlanır (Güler, 2008: 8). Bu durumda kişiye belli bir bilgilendirme mesajı vermesinden dolayı bilgilendirme tasarımı olarak adlandırıldığı söylenebilir. Bilgilendirme tasarımının asıl hedefi kullanıcıların hızlıca önemli bilgilere

ulaşmalarındaki sorunlarına çözüm bulmak, kararlar almalarına yardımcı olmak veya bilgileri daha çekici ve anlaşılır hale getirmektir. Bilgilendirme tasarımı, elde bulunan verileri görsel bilgilendirmelerle aktaran bir disiplindir. Bir çalışma veya uygulama alanını anlatmak ve açıklamak amacıyla kullanılmalıdır. Görsel bilgilendirmeler, parça grafikleri ve çizgi ya da çubuk grafikleri gibi yaygın formları içerir ve bu formlar, karmaşık bilgiyi anlamada önemli bir rol oynar (Kınık, 2019).

Bilgilendirme tasarımı, hedef kitle merkezli bir yaklaşımla herhangi bir konuyla alakalı bilgileri grafik tasarım araçlarını kullanarak aktarmasıdır (Yelki, 2021: 20). Karamustafa'ya göre bilgilendirme tasarımı, insanlara bilgi aktarmak amacıyla grafik tasarım ilke ve elemanları kullanılıp, mekân, ses, etkileşim gibi disiplinler ile çalışarak fiziki ve dijital alanlarda planlamayı, tasarlamayı, yerleştirmeyi ve sunmayı içeren bir süreçtir (Karamustafa, 2003: 165). Bilgilendirme tasarımı genellikle grafik tasarım, veri görselleştirme, metin düzenleme ve görsel iletişim prensiplerini içermektedir. Bu bağlamda karmaşık bilgileri kullanıcıların anlayabileceği, hatasız ve etkili bir şekilde sunmaktır. Bunların yanı sıra pek çok alanda birlikte çalışması açısından disiplinlerarası bir alandır. Bilgilendirme tasarımlarını her ne kadar grafik tasarımcılar yapıyor olsa da diğer pek çok alandan bilgi ve deneyim almak zorundadır (Güler, 2008: 4). Bilgilendirme tasarımı, veri görselleştirme konseptlerini içerir ve kullanıcıların sayısal verileri daha iyi anlamalarına yardımcı olur. Güler'e (2008: 12) göre, Bilgilendirme tasarımı, belirli bir hedef kitlenin ihtiyaç duyduğu bilginin, dikkatlerini çekecek şekilde düzenlenmesi ve sunulması sürecidir. Bir bilgilendirme tasarımcısı, hedef kitledeki bilgi ihtiyacını belirlediğinde devreye girer, gerekli adımları planlar, hazırlıkları yapar ve sonuç elde eder.

Günümüz bilgilendirme tasarımı temellerini eğitim, grafik tasarım, mimarlık ve mühendislik alanlarından almaktadır. Grafik tasarımı alanında bilgilendirici düzenleme, sözlü görsel düzenleme, yeni bir anlaşma dili, görsel sunum ve iletişim tasarımı gibi unsurlarla katkı sağlamaktadır. Eğitim kapsamında sesli görsel eğitim, eğitim teknolojileri, eğitim amaçlı tasarımlar ve görsel okuryazarlık gibi unsurlarla katkı sağlamaktadır. Mimarlık ve mühendislik alanında ise teknik çizim, teknik yazı, görsel sunum, teknik bilgilendirme ve teknik iletişim konularında katkı sağlamaktadır. Bu alanlarda tasarımcılar, sözsel ve görsel bilginin açıklayıcı ve anlaşılabilir bir

şekilde sunulması ve yorumlanmasının gerekliliğini fark etmişlerdir (Pettersson, 2002: 17-19).

Şekil 2.1. Bilgilendirme Tasarım Modeli, Pettersson.

Şekil 2.1. bilgilendirme tasarım modelini temsil etmektedir. Temel disiplin gruplarının bu model içindeki önemini daha iyi yansıtmak için, her bir grup bilgi tasarım dikdörtgenine göre konumlandırılmıştır. Sonuç olarak, dil disiplinleri, sanata göre bilgi tasarımı için daha önemli olarak değerlendirilmektedir (Pettersson, 2002: 19). Bilgilendirme tasarımı, toplumdaki bilgileri yönetebilmek için görsel iletişimi sağlayan teknolojileri kullanmayı gerektirir. Bu durumda kullanılan teknolojiler ile bilgiyi üretmek yerine mevcut bilgiyi doğru kişilere, doğru zamanlarda, en etkili ve verimli şekilde sunabilme yeteneğidir. Bilginin doğru hedef kitleye ulaştırılması, bilgilendirme tasarımının ana hedeflerinden biridir (Jacobson, 2000: 15).

Edinilen bilgiler doğrultusunda, bilgilendirme tasarımı açıklanacak olursa; mekân, konu, ürün ya da hizmetleri eğitici, öğretici ve estetik bir bakış açısıyla ele alarak disiplinlerarası fikir alışverişleri ile hedef kitle için anlamlı bir tasarım materyaline dönüştürülmesi denilebilir.

2.2.1.Bilgilendirme Tasarımcısı

Bilgilendirme tasarımı, insanlığın varoluşundan bu yana olan bir kavramdır, fakat sanayi devrimiyle birlikte bu alanda projeler üretilmeye başlamıştır. Bilgilendirme tasarımı, tasarımcıların sahip olduğu niteliklerden de anlaşılabileceği gibi, grafik tasarımcılar tarafından kurumsallaştırılan ve ayrı bir disiplin olarak tanınmasına katkı sağlayan kişiler tarafından geliştirilmiştir (Güler, 2008: 13-14). Yapılan projelerin kapsamı diğer tasarım alanlarına göre çok daha geniş ve diğer disiplinlerle çok daha fazla ilişkilidir. İş dünyasında bulunan her sektörde, eğitim-öğretimde ve kamu hizmetlerinde bilgilendirme tasarımı sıkça kullanılır. Örneğin, bir şirketin yıllık raporu veya bir haber makalesi, bilgilendirme tasarımı prensiplerine uygun olarak tasarlanmalıdır. Bilgilendirme tasarımı, verilerin daha etkin bir şekilde aktarılmasını sağlar ve karar verme süreçlerini destekler. Bu nedenle bilgiye dayalı kararlar almak isteyen birçok sektör bu tasarım türünden yararlanır.

Bilgilendirme tasarımcısı, yapacağı tasarımlarda mekân ve kullanıcı profilini en iyi şekilde tanımlaması, bilgilendirme tasarımının temel belirleyicileri arasında yer alır. Kullanıcı profili ile mekân arasındaki ilişki, tasarım sürecinde ölçek, görsel uyum, doku ve formun niteliksel ve niceliksel özellikleri göz önünde bulundurularak, bilgilendirme ve yönlendirme elemanlarının tasarımına entegre edilmektedir (Bulut ve Uslu, 2017: 2563).

Bilgilendirme tasarımı dünyada uzun zamandır etkisini gösterse de Türkiye'de son zamanlarda kendine özel çalışma alanı oluşturmuştur. Bu durumun geç olması alana dair bilgilendirme eksikliği, görsel kirlilik, şehir estetiğinin bozulması gibi problemlere yol açmıştır (Topaklı, 2019: 21). Bu problemlerin önceden belirlenip tedbirler alınması ve daha çok bilgilendirme tasarımcısının yetişip, alana örnek çalışmalar üretmeleriyle çözülebilir.

Uluslararası Bilgi Tasarım Enstitüsü'nün (IIID Definitions) bilgilendirme tasarımcılarının hangi özelliklere ve hangi bakış açılarına sahip olmaları gerektiğiyle alakalı şu bilgileri vermektedir:

- Yenilikçi ve sistematik düşünme yeteneğine sahip olmalılar,
- Çalıştıkları alan hakkında yeterli bilgiye sahip olmalılar,

- Görsel mesaj bileşenlerinin iletişimsel özelliklerini ve birbirleriyle ilişkilerini anlamalılar,
- İlgili gelenekler, görenekler, standartlar, yönetmelikler ve temel teoriler hakkında bilgi sahibi olmalılar,
- İletişim medyasının, özellikle görsel medyanın teknik gereksinimlerini bilmeliler,
- İnsanların bilgiyi algılama, işleme ve yanıt verme süreçlerini anlamalılar,
- İletilen bilgilerin kullanıcılara sağlayabileceği faydaları göz önünde bulundurmalılar,
- Görevle ilgili etkinlikleri kolaylaştırmak için resimler, metinler ve görsel olmayan bilgilerin dengeli bir şekilde kullanılmasını anlamalılar,
- Bilgiyi etkili, ilgi çekici ve çekici bir şekilde tasarlayarak iletişimsel amacını yerine getirmeliler,
- Bilgi ve bilgi sistemlerini etkileşimli hale getirme yeteneğine sahip olmalılar, böylece değişen gereksinimlere göre düzenlemeler yapabilirler,
- Hem ana dillerini hem de dünyada sıklıkla kullanılan İngilizceyi iyi bilerek etkili iletişim kurabilmeliler,
- Destek bilimlerini anlamalılar ve toplumun farklı kültürel hassasiyetlerini dikkate alarak tasarımlarını değerlendirmek ve geliştirmek için uzmanlarla iş birliği yapabilmeliler,
- Tasarım aşamaları ve maliyet faktörleri konusunda ayrıntılı bilgiye sahip olmalılar,
- Hizmetlerini müşterilerinin değerlerine ve geleneklerine uygun şekilde sunmalılar,
- Hedef kullanıcıların ve toplumun genel ihtiyaçlarına sorumlulukla yaklaşmalılardır (IIID Definitions).

2.2.2.Bilgilendirme Tasarımı ve Grafik Tasarım İlişkisi

Sanayi devriminin başlangıcında, kültürel ve siyasi alanlarda önemli değişiklikler yaşandı ve bu değişimler tasarımda da yeni uzmanlık alanlarının doğmasına neden oldu. Modern endüstri ve toplumun değişen ihtiyaçlarına cevap olarak, grafik tasarım kendi özgün kimliğini kazanmaya başladı ve bu, bilgilendirme tasarımında da önemli

bir rol oynadı. Gelişen teknoloji ve artan bilgi yoğunluğuyla birlikte, grafik tasarımın bilgilendirme tasarımında ne kadar önemli olduğu her geçen gün daha da açık hale gelmektedir. Bu nedenle, grafik tasarımın 19. yüzyılın başlarında uzmanlık alanı olarak ortaya çıkmasıyla, bilgilendirme tasarımıyla buluşması kaçınılmaz hale gelmiştir (Aybay, 2017: 459).

Bilgilendirme tasarımı, birden fazla disiplinle bağlantılı bir alandır. Bu nedenle sadece grafik tasarımın bir alt dalı olarak değerlendirilmemelidir. Ancak grafik tasarım, insanlar arasındaki etkileşimi ve iletişimi sağlayan önemli bir araç olduğundan bilgilendirme tasarımı içinde ayrı bir öneme sahiptir (Topaklı, 2019: 22). Ayrıca Güler (2008: 14) bu durumu şu şekilde belirtmektedir: Grafik tasarım tam anlamıyla bilgilendirme tasarımının içinde bulunmazken bilgilendirme tasarımı da grafik tasarımın içinde yer almaz. İkisi arasındaki ilişki, doğal olarak kesiştikleri ve birlikte çalıştıkları noktalarda belirginleşir. Grafik tasarımın temel amacı, mesajın içeriğini tanımlamak ve hedef kitleye uygun bir şekilde görselleştirmektir; bu durum aynı zamanda bilgilendirme tasarımının da hedeflerinden biridir. Bu bağlamda bir konuyla alakalı bilgilendirmenin görsel olarak aktarılması gerektiğinde grafik tasarım diğer disiplinlerden faydalanarak bilgiyi hedef kitleye tasarımsal olarak ifade eder.

Birçok grafik tasarım çalışması farklı düzeylerde ve amaçlarda bilgi içerir, bazıları ise oldukça yoğun bir bilgi barındırır. Grafik tasarımın, bir bilgilendirme tasarımı ürününe dönüşebilmesi genellikle içeriğin artan karmaşıklığına bağlıdır (Güler, 2008). Bilgilendirme tasarımı, grafik tasarım bağlamında bir mesaj verme kaygısından farklı olarak var olan bir durumu daha yalın, açıklayıcı ve bilgi vermek amaçlı kullanılmasıdır.

Reynolds'a (aktaran Irwin, 2002) göre, bilgilendirme tasarımı ile grafik tasarım arasındaki farklılık, tasarımın amacı ve hangi bilginin ne şekilde sunulacağıdır. Eğer bir tasarımın ana hedefi bilgi aktarmak ise ve tasarımcı bu amaca odaklanıyorsa, bu bilgilendirme tasarımı olarak kabul edilebilir. Ancak tasarım, yalnızca estetik veya dekoratif unsurlara odaklanıyorsa ve bilgi aktarma işlevini göz ardı ediyorsa, bilgilendirme tasarımı açısından başarılı değildir. Ayrıca, tasarım işlevini yerine getiremiyorsa, bilgiyi eksik veya yanlış aktarıyorsa veya karmaşa yaratıyorsa, bilgilendirme tasarımı olarak nitelendirilemez. Bilgilendirme tasarımı, temel olarak bilgiyi net ve anlaşılır bir şekilde iletmeyi amaçlar. Bu bağlamda bilgilendirme

tasarımının başarılı olabilmesi için birçok disiplin tarafından değerlendirilmesi ve bu değerlendirmeler sonucunda hedef kitleye bilgiyi grafik tasarım aracılığıyla en hızlı anlaşılacak şekilde aktarması gerekmektedir. Bu durum grafik tasarım ile bilgilendirme tasarımının birlikte düşünülmesinde bir belirleyici olabilir.

Grafik Tasarım son yıllarda "görsel iletişim tasarımı" olarak adlandırılsa da aslında yapılan iş aynıdır: İletişim tasarımı. Geçmişte "Grafik" terimi, Art Neuveau sanat akımından önce bilgilendirme tasarımının köklerine dayanan çalışmalar için kullanılmıştır. Bu detaylar tarih bölümünde daha ayrıntılı şekilde açıklanacaktır. Bilgilendirme tasarımı ve grafik tasarım geçmişte uzun bir süre boyunca aynı yolda ilerlemiş ve şu anda da iş birlikleri devam etmektedir (Güler, 2008: 15).

Bilgilendirme tasarımı, kullanıcıların bilgiyi anlamalarını ve işlevselliği artırmalarını sağlamak için görsel ve metinsel unsurları birleştiren bir disiplindir. Bu tür tasarımlar, karmaşık veya soyut konuları basitleştirerek anlaşılabilir hale getirir ve etkili iletişim sağlar. Özellikle karmaşık verilerin veya süreçlerin görselleştirilmesiyle bilgilendirme tasarımı, kullanıcı deneyimini iyileştirir ve bilgi aktarımını kolaylaştırır. Andarood'a (2017: 152) göre bilgilendirme tasarımı kapsamında disiplinlerarası bir mekân algısı oluşturulması ve atmosfer yaratma amacıyla en önemli destekçinin grafik tasarım disiplini olduğu açıkça görülüyor. Grafik tasarım disiplini, sanatsal ve pratik bilgilerin kullanıcıya etkili bir şekilde iletilmesinde önemli bir rol oynar ve bu nedenle disiplinlerarası iletişimde kritik bir rol üstlenir.

2.3. Bilgilendirme Tasarım İlkeleri

Bilgilendirme tasarımı projeleri oluşturmak zamanın ve emeğin çok fazla verilmesi gereken bir süreçtir. Bu sürecin ilk başlarında, bu alana yönelik yeterli teorik bilgi eksikliği nedeniyle, bilgilendirme tasarımının net bir süreci ve sınırlarının olmadığını düşünebilir. Bu nedenle tasarımcıların sağlam bir temele dayandırılabilmesi için bilgilendirme tasarımının temel ilkelerini benimsemelerinin faydalı olacağı söylenebilir (Güler, 2008: 59). MacLeod'a (aktaran Dur, 2011b: 150) göre bilgilendirme tasarımındaki temel prensiplerin doğru kullanılması, form, çizelge, gösterge ve rapor gibi araçlarla bilgiyi etkili bir şekilde iletebilmeye yardımcı olur. Ancak, unutulmamalıdır ki hiçbir tasarım prensibi kesin olması gereken bir unsur değildir ve esnek bir yaklaşım gerektirebilir.

Bilgilendirme tasarımlarının görsel olarak etkisini artırmak ve bilgiyi şekilsel olarak ifade edebilmek için konumlandırma, yöntem, bütünsellik, hiyerarşi ve denge ilkelerinden faydalanabilirler (Güler, 2008: 59).

2.3.1. Konumlandırma

Güler'e (2008: 60) göre bir projenin konumlandırılması, kullanıcıların kendi içlerinde mantıksal ilişki ve bu kullanıcıların ihtiyaç duyduğu bilgi doğrultusunda belirlenir. İhtiyaç olandan fazla verilen bilgi karmaşıklık ve zor anlaşılmaya sebebiyet verebilir. Bilgilendirme tasarımcısı, projeleri doğru konumlandırmak için üç aşamalı bir değerlendirme metodu kullanmalıdır. Öncelikle kendi konumunu ve sınırlarını anlamalıdır. Ardından bu konumdan görülebilen ve görülemeyen unsurlara hazırlıklı olmalıdır. Son olarak, bu sorunların üstesinden gelmek için çeşitli çözüm yollarını araştırmalıdır.

Bir proje kapsamında mekânsal bilgilendirme tasarımı yapılacaksa mekânın içerisinde kullanılacak tasarımların yerlerinin doğru konumlandırılması gerekmektedir. Tasarımların doğru konumlandırılması, kullanıcıların mekânı hızlı ve kolay bir şekilde algılamaları açısından önem taşımaktadır.

2.3.2. Yöntem

Yeni bir bilgilendirme tasarım projesi için çalışma hazırlanırken öncelikle edinilen bilgiler içerisindeki karmaşıklığın giderilmesi gerekmektedir. Karmaşıklığa sebep olan problemler ayıklanıp sadeleştirildikten sonra izlenecek yöntemin belirlenmesi tasarımın başarılı olmasını sağlayacaktır. Bilgilendirme tasarımında, kullanıcı araştırmaları, içerik analizi, prototip oluşturma, kullanılabilirlik testleri, görsel ve grafik tasarımın oluşturulması, interaktif tasarım elemanları ve hikâye anlatımı gibi yöntemlere başvurulabilir.

Özellikle kamu için faydalı olacak bilgilendirme tasarımı projelerinde tasarımların hizmet edeceği öncelik firmalar, belediyeler, kurum ve kuruluşlardan önce kamunun olması etik olandır. Bilgilendirme tasarımcıları, bir problemi çözerken kendilerini o problemin çözümünden faydalanacak kullanıcı olarak görmeleri gerekmektedir. Bu 'çevresel' etkiler mutlaka dikkate alınmalı ve süreç içerisinde yer almalıdır (Güler, 2008: 60). Tasarımcının empati yeteneği, tasarımın başarısını artırabilir. Tasarımcı,

olayın içerisine kendisini koyarsa yapılan bilgilendirme tasarımı, insanların kullanabilecekleri bilgi ortamını sunar (Topaklı, 2019: 24).

2.3.3. Bütünsellik

Bütünsellik, bilginin etkili bir şekilde iletilmesini sağlayarak bilgilendirme tasarımının güvenilirliğini artırır. Bilgilendirme tasarımında bütünselliğin oluşması, izleyicinin konuya odaklanabilmesi ve konudan kopmaması için önemlidir. Bütünsellik, tasarımda düzensiz ve birbirinden ayrışmış elemanların oluşturduğu karmaşayı önlemek için ortaya çıkar. Bu ilke, bir kompozisyonda yer alan her elemanın birbirini tamamlayacak şekilde düzenler ve tasarımdaki uyumlu elemanların bir araya gelerek anlam oluşturmasını destekler (Yelki, 2021: 44). Uyumlu ve tutarlı bir tasarım, kullanıcıların bilgiyi daha etkili bir şekilde almasına ve kullanmasına yardımcı olur.

Tutarsız veya kopuk tasarımlar, kullanıcıların bilgiyi doğru şekilde anlamasını engelleyebilir. Bir projede kullanılan görsel elemanlar bütünselliği meydana getirecek şekilde bir araya getirildiğinde, kompozisyondaki karmaşa ve parçalanma engellenir. Projede aynı olan elemanlar bir araya getirilip bir gruplaşma oluşturulsa anlaşılabilirlik kolaylaşır (Becer, 2015: 72). Bilgilerin düzenli ve uyumlu olması, kullanıcının bilgiyi kolayca takip etmesini sağlar.

2.3.4. Hiyerarşi

Hiyerarşi, verilmek istenen mesajların öncelik sıralamalarını belirlemede önemli bir yere sahiptir. Böylece kullanıcılar, en önemli bilgilere öncelik verirken diğer detayları daha sonra inceleyebilirler. Hiyerarşik dengenin oluşması tasarımda vurgulanması istenilen bilginin ön plana çıkarılmasında büyük rol oynar. Vurgulanan bilgiler görsel tasarımda odak noktalarını belirler. Önemli bilgilerin vurgulanması, kullanıcıların dikkatini çeker ve iletişim sürecini güçlendirir.

Hiyerarşi aynı zamanda bir ayrıştırma yöntemi olarak da düşünülebilir. Doğru hiyerarşi, kullanıcıların ihtiyaç duyduğu bilgileri diğer şeylerden ayırarak hızlı ve kolay bir şekilde bulmalarına yardımcı olur. Bu da kullanıcı deneyimini olumlu yönde etkiler. Bir bilgilendirme tasarımında büyüklük-küçüklük, renk kullanımı, boşluk-doluluk gibi öğelerin kullanım yöntemleri hiyerarşinin belirlenmesine katkı sağlar.

2.4. Bilgilendirme Tasarımının Uygulama Alanları

Bilgilendirme tasarımı, geniş bir yelpazede bilgiyi etkili bir şekilde iletmek, anlaşılabilir ve erişilebilir kılmak amacıyla pek çok alanda kullanılır. Bu da kullanıcıların bilgiye erişimini kolaylaştırarak daha bilinçli ve bilgili bir toplum oluşturmayı destekler. Günümüzde bilginin hızla artması ve bu bilgilerin kullanıcılara en iyi şekilde aktarılması için bilgilendirme tasarımının kendi içinde uygulama alanları ortaya çıkmıştır. Güler (2008: 66) bu alanları şu şekilde sıralamıştır:

1. Döküman Tasarımı,
2. Form Tasarımı,
3. Kullanım Kılavuzu Tasarımı,
4. Eğitim Dokümanları,
5. Haritalar,
6. Şema ve Çizelgeler,
7. İnfografikler,
8. Çevresel Grafik Tasarım.

2.4.1 Doküman Tasarımı

Doküman tasarımı, bir belgenin veya materyalin görsel ve yapısal unsurlarını düzenleyerek, içeriğin daha anlaşılır, erişilebilir ve etkili bir şekilde iletilmesini sağlayan bir süreçtir. Bu tasarım, metinler, raporlar, broşürler, kitaplar, el kitapları ansiklopediler gibi çeşitli dokümanların düzenlenmesini kapsar.

Bilgilendirme tasarımının uygulama alanlarından biri olan "Doküman Tasarımı", kâğıt üzerinde sunulan bilgilendirmenin artan talebiyle ortaya çıkmıştır. Bu alanın varlığı eski zamanlara dayansa da terim olarak yaygınlaşması 1990'ların ikinci yarısına denk gelir. Doküman tasarımı, bilgi iletmeyi amaçlayan her türlü iki boyutlu yüzeyi kapsar. Bu alan, kullanıcıların ihtiyaçlarına ve mevcut verilere göre şekillendirilmelidir. IIID ve birçok bilgilendirme tasarımcısı, doküman tasarımında okuyucunun sunulan bilgiyi anlamasına ve yapının anlaşılmasına odaklanır. Dokümanın hem fiziksel biçimi (format) hem de bilgilendirici düzeni (layout) önemlidir (Güler, 2008: 66)

Nitelikli bir şekilde hazırlanmış doküman tasarımı, içeriği, düzeni, yönlendirmeyi ve dilbilim öğelerini doğru şekilde kullanarak kullanıcıya net bir biçimde bilgi iletebilir.

Doküman tasarımında sadelik ve erişilebilirlik, bilginin hedef kitleye net bir şekilde ulaşmasını sağlar. Tasarım süreci, form ayarları, boşlukların düzeni, başlıkların kullanımı, grafik unsurların konumu ve renk seçimi gibi unsurların belirlenmesini içerir (Yelki, 2021: 31-32). Doküman tasarımı, dokümanların temel unsurlarının tasarımsal olarak sunulma sürecidir. Böylece dokümanlarda iletilmek istenen mesaj net ve etkili bir şekilde aktarılır. İyi hazırlanmış bir doküman tasarımı sayesinde okuyucuların verilmek istenen mesajı daha hızlı ve kolay okunması beklenir.

Resim 2.2. Milwaukee Sanat ve Tasarım Enstitüsü Mezun Öğrenci Çalışmalarının Sergisi İçin Hazırlanmış Broşür Tasarımı

Doküman tasarımı, günümüzde artan bilgi ihtiyacına karşılık vermek amacıyla uzun bir süre kâğıt üzerinde sunulan bir alandır. Terim olarak varlığı eskiye dayanan doküman tasarımının geniş bir şekilde kabul görmesi 1990'lara doğru gerçekleşmiştir. Bilgilendirme tasarımı, bilgi aktarma işlevine sahip olan iki boyutlu bir yüzey olan dokümanı kapsar (Topaklı, 2019: 27). Keskin'e (2017: 32) göre doğru bilgi aktarımı için görsel iletişim unsurlarının uygun biçimde kullanılması, başarılı doküman tasarımlarını sağlayabilir. Tasarlanan doküman, dergi, broşür, kitap, form gibi basılı yayınlar olsa da içeriğin algılanma biçimi ve görsel estetik değerlendirmeleri, yapılan çalışmanın nasıl ve nerede sunulacağını ifade eder.

Doküman tasarımı, metin, resim, fotoğraf gibi görseller ve tipografiyi bir araya getirerek bilgilendirme veya ikna etme amacıyla içerik düzenleme sürecidir. Belge

tasarımı kavramı, sadece kâğıt üzerindeki yazılı metinlerle sınırlı kalmaz; aynı zamanda elektronik formlar, çevrimiçi yardım metinleri, hiper belgeler ve web siteleri gibi dijital bilgi taşıyıcılarını da içerir (Jansen ve Maes, 1999: 236). Bu bağlamda doküman tasarımlarının hem basılı hem de dijital belgelerde ihtiyaçlara hizmet vermektedir.

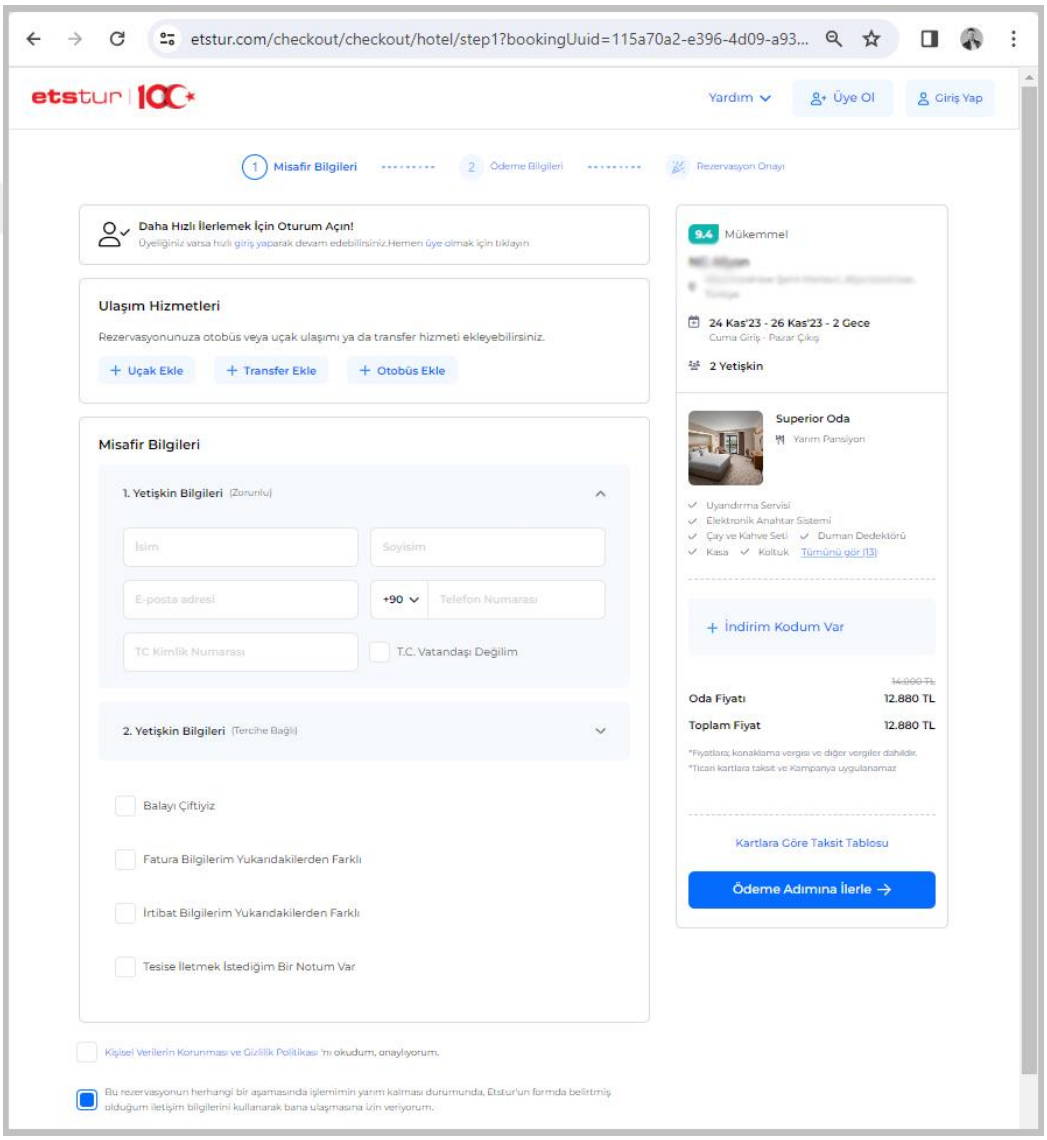
2.4.2. Form Tasarımı

Form, geçmişten günümüze hemen hemen her alanda veri toplamak için kullanılan bir yöntemdir. Formlar, içerik olarak istenilen bilgileri soru veya boşluk doldurma şeklinde kullanıcılara sunmaktadır. Bazı formlarda bu bilgilerin resmiyete dökülmesi amacıyla kullanıcılardan imza alınmaktadır. Form tasarımı, birbirinden farklı kullanıcıların kişisel ve/veya belli bir alanda sahip olduğu bilgilerinin alındığı, kaydedildiği veya gerektiğinde bir arşivde saklandığı yapılandırılmış bir formun oluşturulması ve düzenlenmesi sürecidir.

Bilgilerin tam ve hatasız bir şekilde toplanabilmesi, sadece kullanıcının dikkatine bırakılmaz, aynı zamanda formun doğru bir şekilde tasarlanması da gerekmektedir. Doğru ve eksiksiz bilgi, doğru şekillerde düzenlenmiş formlar gerektirir. Bilgi talep edenlerin, form hazırlarken kullanıcı ihtiyaçlarını ve kullanılabilirliği göz önünde bulundurmaları ve bir tasarımcıdan destek almaları doğru bir yaklaşım olacaktır. Bu durum, formların kullanıcı dostu ve bilgiyi tutarlı bir şekilde toplama yeteneğine sahip olmalarını sağlar (Güler, 2008: 69-70). Form tasarımı, formların kullanıcılar tarafından anlaşılabilir, kolay doldurulabilir ve verimli bir şekilde işlenebilir olmasını sağlamak için tasarlanır. Bu bağlamda uygun alanların belirlenmesi, doğru düzenlemenin yapılması ve görsel açıdan rahat okunabilir olması gerekmektedir.

Bir formun hızlı ve kolay bir şekilde doldurulabilmesi için sade, anlaşılır ve etkili bir şekilde tasarlanması gerekmektedir. Bu bağlamda form tasarımları hazırlanırken bilgilerin girileceği alanların belli bir düzen içerisinde, istenilen bilgilerin alanlarını gerekirse gruplandırarak ve tüm bunların sıralamasının hiyerarşik bir şekilde yapılması gerekmektedir. Her alandaki bilginin ne olduğunu belirten etiketler ve piktogramlar eklenebilir. Formun anlaşılabilirliğini artırmak için uygun grafikler, simgeler veya renkler kullanılabilir. Formun hem dijital olarak doldurulabilir olması hem de kâğıt üzerinde rahatlıkla yazılabilir olması önemlidir.

Günümüzde formların halen basılı materyal olarak kullanılmaktadır. Bu bağlamda kurum ve kuruluşların kâğıt israfına engel olmak, bilgileri kolay bir şekilde arşivlemek ve daha fazla kullanıcıyla iletişime geçmek için dijital formları kullanmaya başlamıştır. Bu bağlamda kullanıcılar, alışveriş, tatil, fatura ödemeleri, banka işlemleri ve resmi işlemler gibi birçok unsuru dijital ortamda yapmaktadırlar. Bu işlemlerin birçoğunda kullanıcıların verilerine ihtiyaç duyulması ve istenmesi de dijital formların tasarlanmasını öne çıkarmıştır.

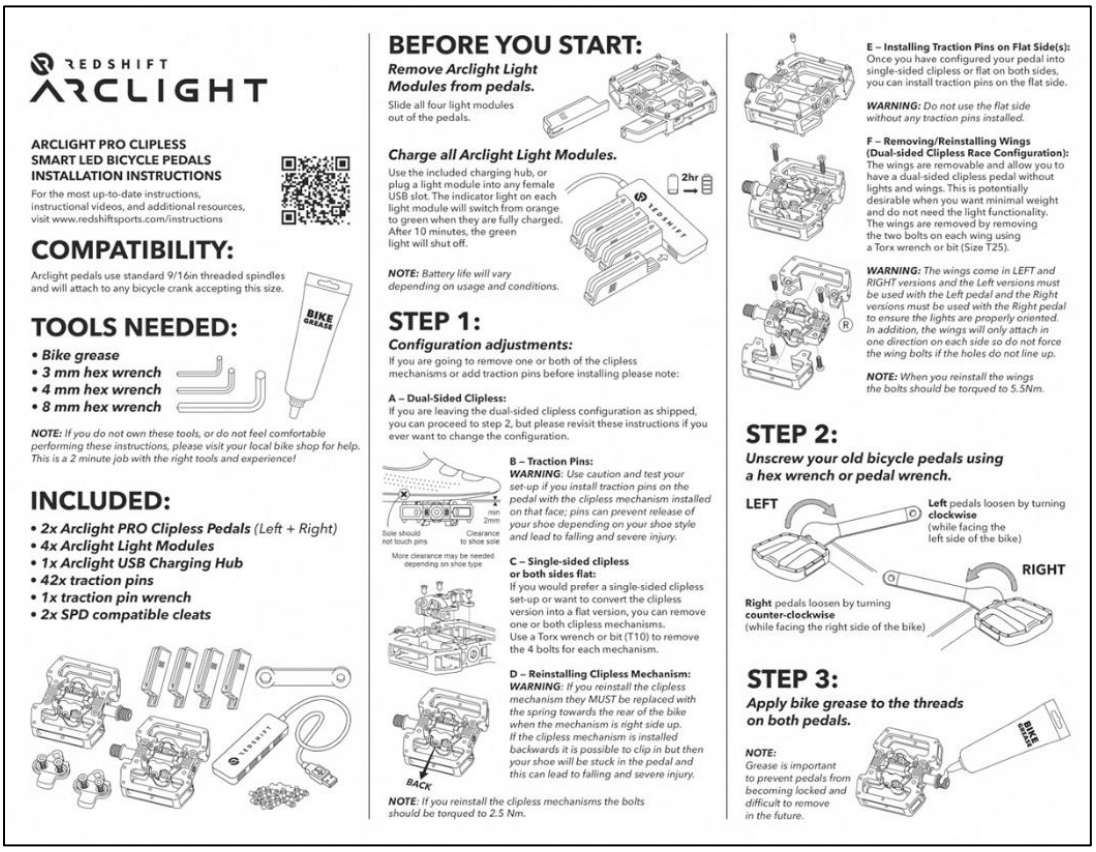

Resim 2.3. ETS Tur Firması'nın Müşteriler İçin Hazırladığı Form Tasarımı (ETS, 2023).

2.4.3. Kullanım Kılavuzu Tasarımı

21. yüzyılın insanı, geçmişten farklı olarak geniş bir araç ve ekipmana erişebilmektedir. Sanayi devriminden bu yana süregelen teknolojik ilerleme, her gün

yeni yenilikler getirmektedir. Bu süreç boyunca, basit eşyalardan, iletişim araçlarına, mutfak gereçlerinden ev aletlerine kadar birçok yeni ürün ortaya çıkmıştır. Bu da insanlara seçenekler sunarak günlük hayatlarını kolaylaştırmaktadır. Bu sürecin bir sonucu olarak, teknolojinin sürekli olarak ürünleri geliştirip yenilemesi de beklenen bir durum haline gelmiştir (Güler, 2008: 73). Her yeni ürün ise kullanıcılar için farklı işlev ve kullanım yöntemleri sunmak demektir. Bu durum da ürünün yanında kullanıcılara kullanım kılavuzu sunmayı gerektirmektedir.

Resim 2.4. Arc Ligt Firması İçin Tasarlanmış Bir Ürün (İnternet 1).

Kullanım kılavuzu tasarımı, bir ürünün veya hizmetin kullanımını anlamak, öğrenmek ve optimize etmek için hazırlanan rehberlerdir. Bu kılavuzlar, kullanıcıların ürünleri veya hizmetleri daha iyi anlamalarına, kullanmalarına ve sorun gidermelerine yardımcı olur. Bu bağlamda bir kılavuz tasarlanırken ürünün genel tanımını, amacını ve özelliklerini açıklamak gerekir. Ürünün nasıl kullanılacağı, teknik özellikleri, gereksinimleri veya sınırlamaları gibi detaylara dair talimatların adım adım belli bir sıralama ile aktarılmalıdır. Kullanım kılavuzu tasarımları metin, basit görseller, piktogramlar veya kullanıcı dostu bir arayüzle desteklenerek hazırlanabilir. Özellikle

teknolojik ürünler, yazılımlar, ev aletleri veya karmaşık sistemler gibi alanlarda kullanım kılavuzları büyük önem taşır.

2.4.4. Eğitim Dokümanları

Eğitim dokümanları, belirli bir konuda öğretim veya eğitim amacıyla hazırlanan materyallerdir. Bu dokümanlar, öğrencilerin veya katılımcıların bir konuyu öğrenmelerine, anlamalarına ve uygulamalarına yardımcı olmak için tasarlanır. Bu dokümanlar genellikle, ders notları, görsel sunumlar, eğitim kitapları, broşürler, afişler vb. şeylerdir.

Özellikle Isotype (uluslararası sembol sistemi) ile başlayarak, öğretim materyallerinin, her yaş grubuna ulaşabilecek şekilde sade, anlaşılır ve iyi planlanmış tasarımlarla oluşturulması gerekmektedir. Öğretim materyallerinin amacının, hedef kitlenin anlama düzeyi ve ihtiyaçları doğrultusunda içerik sunmaktır. İçerik, ilkokul -üniversite seviyelerindeki öğrencilere göre farklılık göstermelidir (Güler, 2008: 77).

Resim 2.5. Roma Kemeri Hakkında Eğitim Dokümanı Bilgilendirme Tasarımı (İnternet 2)

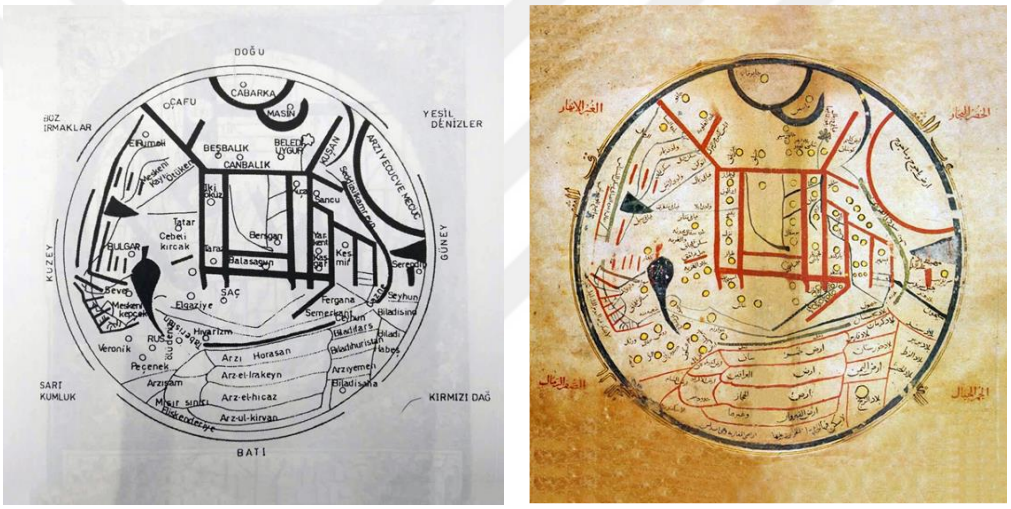
2.4.5. Haritalar

Haritalar, genellikle belirli bir bölgenin veya yerin yeryüzü şekillerini, doğal özelliklerini, yerleşim yerlerini, coğrafi konumunu veya belirli bir konuyu görsel ve yazısal ifade eden grafik veya resimdir. Haritalar, coğrafi bilgiyi organize etmek, iletmek ve anlamak için kullanılan önemli araçlardır. Haritalar, navigasyon, yerleşim yerlerinin planlanması, arazi kullanımı, seyahat planlaması ve daha birçok alanda bilgi sunmak için önemli araçlardır.

Haritalar, kullanıcıların yönlerini anlaşılır ve etkili bir şekilde bulabilmeleri için dikkatlice planlanır. İyi tasarlanmış haritalar, coğrafi analizler için önemli bir araç olarak kullanılabilir. Bu konuda harita olarak anlatılmak istenen, coğrafi öğelerin bulunduğu haritalardan ziyade belli bir alan içerisinde kullanıcıyı bilgilendirmek,

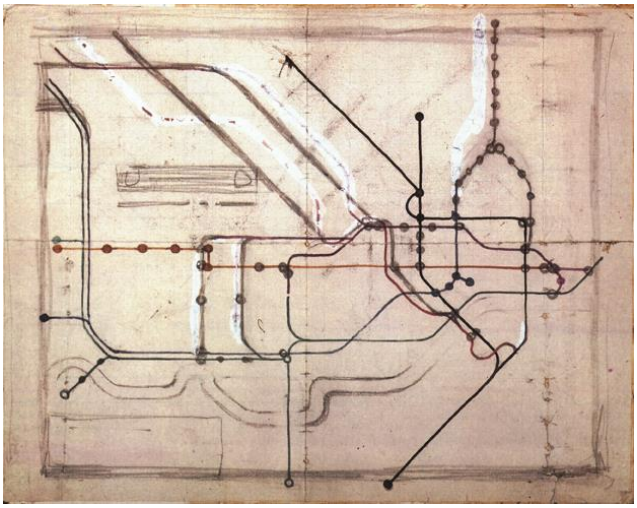
yönlendirmek ve harekete geçirmek için özel olarak tasarlanan çalışmalardır (Güler, 2008: 77).

Kaşgarlı Mahmud'un "Divan-ı Lügat-ı Türk" (Resim 2.6.) adlı eseri, bilgilendirme tasarımının harita formundaki bilinen ilk örneklerinden biri olarak kabul edilir. 1076 yılında kroki tarzında tamamlanan bu harita, dünyayı düz ve yuvarlak olarak gösterir. Harita, Orta Asya'nın büyük bir bölümünü, Çin'i, Kuzey Afrika'yı ve batıda Volga nehri gibi yerleri içermektedir. Bu harita, o dönemdeki coğrafi bilgilerin ve dünya görüşünün bir yansıması olarak kabul edilir (Bilal, 2023: 248). Bu harita çizgi ve şekillerle oluşturulmuş alansal bölmeler ve işaretlemelerle desteklenerek bilgilendirme tasarımı kapsamında harita olarak meydana gelmiştir.

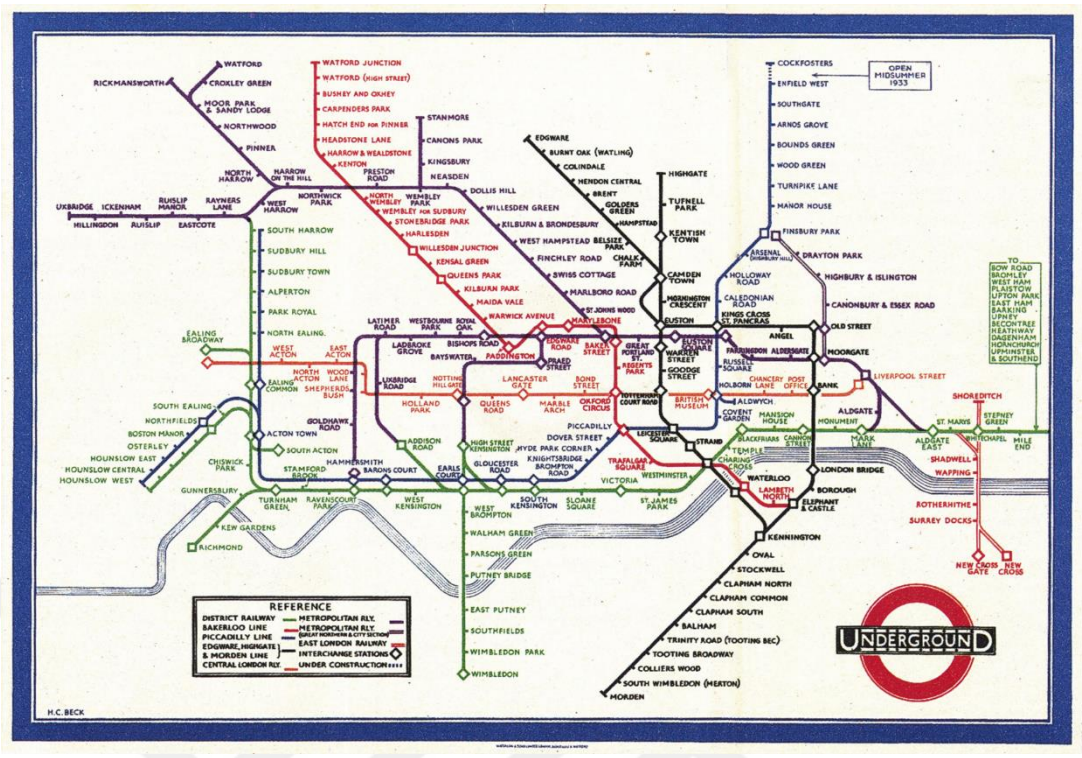
Resim 2.6. Kaşgarlı Mahmud'un Dünya Haritası (Bilal, 2023:48)

Haritalar, bilgiyi düzenleyen, aktaran ve görsel olarak sunan grafik araçlardır. Coğrafi, jeolojik ve jeopolitik özelliklere sahip olan haritalar, belirli bir ölçekte hazırlanır ve gerçeği yansıtmak için titizlikle oluşturulur. Burada sunulan bilginin doğruluğu kritik öneme sahiptir ve harita tasarımını belirli kurallara bağlar. Coğrafi, jeolojik ve jeopolitik haritalar, okunabilir, anlaşılabilir ve bilimsel doğrulukla sunulan grafiklerdir. Ancak, gerçeğe ne kadar sadık kalındığının doğru tasarıma etkisi sorgulanmalıdır (Taşçıoğlu, 2013: 7).

Resim 2.7. Henry Charles Beck, kareli kâğıt üzerinde ilk Metro Haritası taslağı, 1931 (Giessman, 2013).

Henry Beck'in 1935 tarihli Londra Metro'sunun harita tasarımının (Resim 2.8.) tarihsel önemi ve özellikleri, bilgilendirme tasarımının gelişim sürecine önemli katkılar sunmuştur. Beck, 1925'ten itibaren Londra demiryollarının Sinyal Mühendisi Ofisinde teknik ressam olarak görev yapmıştır. Kurumsal dergilerden kamu reklamlarına kadar geniş bir yelpazede eserler üretmiştir. Beck, işsizlik döneminde kişisel defterinden bir sayfa üzerine 1931 yılında Londra Metro Haritasının taslağını (Resim 2.7.) çizmiştir (Giessman, 2013). Beck, metro haritasını tasarlarken, bilgiyi ön plana çıkarıp, tren güzergahlarını basitleştirerek ve düzleştirerek, yatay-dikey ve 45 derecelik açılarla kavisli hatların görsel detaylarını ortadan kaldırarak anlaşılabilir hale getirmiştir. Bu bağlamda kullanıcılar için önemli olan durum haritada kavisli hatları göstermek yerine tren güzergâhının ve durak yerlerinin işaretlenmesidir. Bu tür bir haritalama stili, günümüzde hala kullanılmaktadır.

Resim 2.8. Henry Charles Beck, Londra Metro Haritası, 1935 (Giessman, 2013).

Güler (2008) haritalar tasarlanırken iki temel amacın olması gerektiğini söylemektedir:

1. Harita, kullanıcıya "şu anda buradasınız" işaretiyle kullanıcının konumunu algılamasını sağlamalıdır. Bununla beraber yakınındaki diğer konumların işaretlerini de göstererek bu noktalardan referans almasını ve kolay anlaşılabilirliği sağlamalıdır.
2. Kullanıcı, bulunduğu konumdan istediği yere nasıl gideceğini ve yolunu çizebilmelidir. Haritayı anlamalı, nerede olduğu kadar hangi yöne gittiğini de algılayabilmelidir. Harita, yön bulma konusunda temel bir araçtır. Bir haritayı inceleyen kişi genellikle "Şu an neredeyim?", "Nereye gitmek istiyorum?" ve "Oraya nasıl ulaşabilirim?" gibi soruların yanıtlarını arar.

2.4.6. Şema ve Çizelgeler

Şema ve çizelgeler, özellikle ders kitaplarındaki bilgilerin görsellerle de ifade edilerek daha açıklayıcı olmasını sağlamaktadır. Ayrıca bilimsel araştırmalarda, iş dünyasında, eğitimde, medya alanlarında ve daha birçok alanda yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu materyallerin temelinde bilgi yer almaktadır (İnanç, 2019: 19). Şema ve çizelgeler, bu materyaller içerisinde yer alan karmaşık verileri anlamak için görsel bir yardımcı

olarak kullanılır. Bunlar bilgilerin daha anlaşılır, net ve etkili bir şekilde iletilmesini sağlar.

Şemalardaki bilgi, matematiksel oranlarla dengelenmelidir. Böylece, izleyici aynı alanda verileri karşılaştırabilir ve mesajı kolayca anlayabilir. Bu, çalışmanın güvenilirliğini artırır. Matematikle yakın ilişkisi nedeniyle, erken dönem şemalar genellikle matematikçiler veya mühendisler tarafından üretilmiştir. ISOTYPE ve benzeri çalışmalar, yazılı metinleri anlamakta zorlanan kişilere yardımcı olmuştur. Bu şemalar, bilgiyi başarılı bir şekilde görselleştirerek izleyicileri ikna etmiştir (Güler, 2008: 81).

Şemalar, karmaşık bilgileri daha basit bir şekilde göstermeyi amaçlar. Örneğin, akış şemaları bir süreci adım adım gösterir, organizasyon şemaları bir kuruluşun hiyerarşisini (Resim 2.9.) gösterir ve zaman çizelgeleri bir olayın zaman içindeki ilerleyişini gösterir. Çizelgeler ise verileri organize etmek, karşılaştırmak ve analiz etmek için kullanılır. Örneğin, çubuk grafikleri karşılaştırmalar yapmak için, çizgi grafikleri zaman içindeki trendleri göstermek için, pasta grafikleri oransal verileri göstermek için kullanılır.

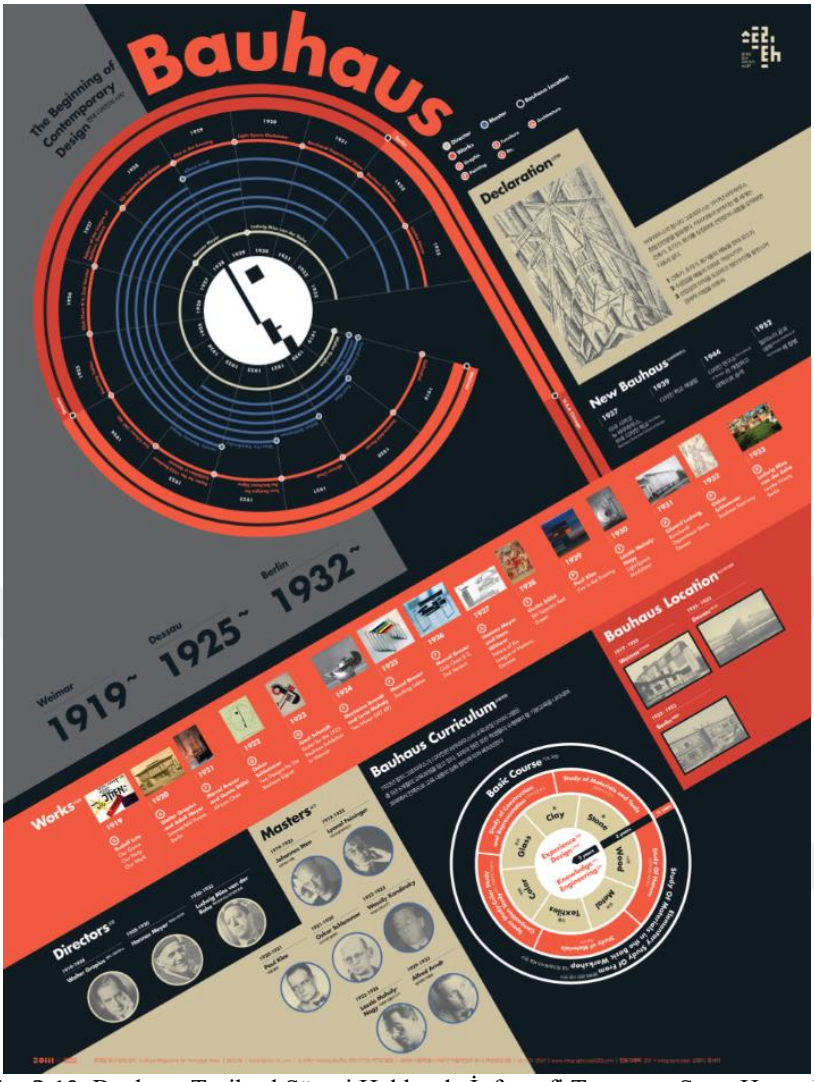
Resim 2.9. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı Teşkilat Şeması (https://www.iletisim.gov.tr/turkce/teskilat-semasi).

2.4.7. İnfografikler

İnfografikler, kelime kökenine bakılacak olursa ingilizce “info” kelime anlamı olarak bilgi, grafik ise yine ingilizce “graphic” kelimesinden gelmektedir. Bu şekilde bakıldığında bilgi grafiği olarak düşünülebilir. Bir diğer deyişle, herhangi bir konu hakkında hazırlanan bilgilendirme tasarım projeleridir. Bilgilendirme tasarımı projeleri kapsamında bulunan alanların birçoğuyla doğrudan ilişkisi bulunmaktadır. Afiş, broşür, dergi ve gazete gibi tasarım ürünlerinin içeriklerine katkı sağlamaktadır (Güler, 2008: 83). İnfografikler, blog yazılarından sosyal medya paylaşımlarına, sunumlardan haber makalelerine kadar çeşitli platformlarda kullanılır.

İnsanlığın varoluşundan bu yana biriktirdiği görsel ve yazılı veriler, büyük bir tabloda anlatılan insanlık hikâyesinin önemli unsurlarıdır. İletişim, görsel ve yazılı ifadelerin birleşimiyle bilgi, daha net ve anlaşılabilir bir biçime dönüşmüştür. Bu evrim sürecinde, sanat, tasarım ve teknolojik ilerlemelerin bir araya gelmesiyle çeşitli görselleştirme yöntemleri geliştirilmiştir. Bilgi tasarımı alanında öne çıkan infografikler, geniş veri setlerinden çıkarılan bilgiyi öyküleme yoluyla anlamlandıran tasarımlar olarak öne çıkmaktadır (Dedeoğlu ve Nuhoğlu, 2021: 665). Günümüzde iletişim karmaşık verilerin veya bilgilerin daha erişilebilir ve anlaşılır hale getirilmesini sağlayarak okuyucuların ilgisini çeker ve bilgiyi daha etkili bir şekilde iletmeye yardımcı olur. İnfografikler, bilgiyi görsel öğelerle birleştirerek anlamayı ve anlatmayı kolaylaştıran grafik tasarımlardır.

Jang’ın 2017 yılında yayınladığı Bauhaus’un tarihsel süreciyle alakalı infografi bulunmaktadır (Resim 2.10.). Bu infografi tasarımı, afiş formatında bir tasarım ürünü olarak ele alınmıştır. Tasarımcı bu çalışmada, tasarım alanını renkler, şekiller ve başlıklarla oluşturarak vurgu yapmak istediği her bölümü kendi içerisinde ayrıştırmıştır. Yuvarlak şekillerle tarihsel süreci ele alırken yatay ve dikey formlarla süreç içerisindeki çalışmaları ve önemli kişilere yer verniştir.

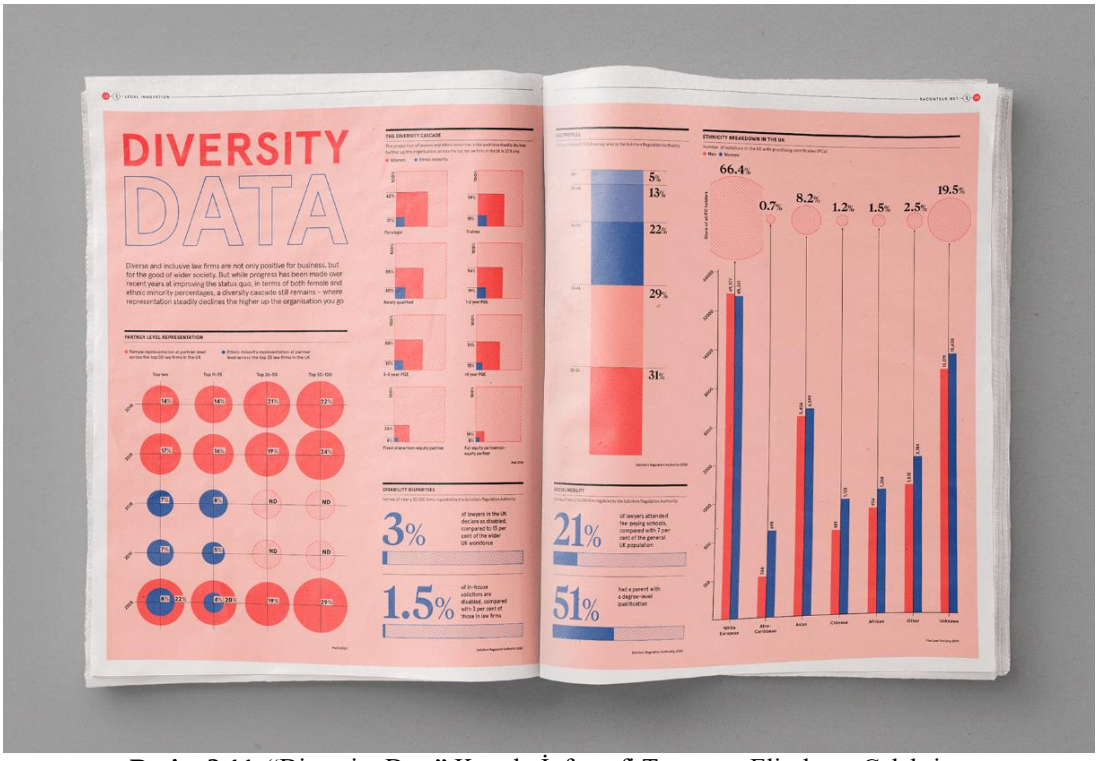

Resim 2.10. Bauhaus Tarihsel Süreci Hakkında İnfografi Tasarımı, Sung Hwan Jang (https://www.behance.net/gallery/55732545/1608-Bauhaus-Infographic-Poster?tracking_source=search_projects_featured_date&l=15)

Etkili bir infografi tasarımı tipografi ile desteklenerek, grafikler, çizelgeler, haritalar veya piktogramlar gibi görsel öğelerle bilgiyi göstermektedir. Tipografi ile bilginin anlaşılmasına yardımcı olması için hiyerarşik düzene katkı sağlayan kısa ve öz başlıklar, açıklamalar veya etiketlemeler yapılmaktadır. Ayrıca infografi tasarımlarında dikkat çekiciliğin artmasını sağlayan en önemli elemanlardan birisi renktir. Renk ile bilginin vurgulanması, ayrıştırılması veya gruplaştırılması sağlanabilir.

Özpınar ve Aydın'a (2020: 250) göre infografikler iki bileşen etrafında toplanmaktadır. Bunlardan ilki olan göze çarpma bileşeni, belirli unsurların diğerlerinden daha öne çıkmasını sağlar. Bu, boyut, renk, ton, kontrast veya şekil-zemin ilişkileri gibi görsel unsurlarla yapılabilir (Resim 2.11.). Bu unsurlar, izleyicinin

hangi öğelere öncelik vermesi gerektiğini belirler ve görselin okunma sırasını gösterir. İkinci olarak ele alınan çerçeveleme bileşeni, tasarım alanında bulunan unsurların belli bir düzen içerisinde olmasıyla ilgilidir. Bazen bu unsurlar ayrı varlıklar olarak görünürken bazen birbirleriyle bağlantılı hale getirilir. Bu, bölme çizgileri veya bağlantı çizgileri gibi unsurlarla sağlanabilir ve tasarımın okunabilirliğini ve düzenini belirler.

Resim 2.11. "Diversity Data" Konulu İnfografi Tasarımı, Elisabetta Calabritto (https://www.behance.net/gallery/120095067/Editorial-Infographic-Collection-2018-2021?tracking_source=search_projects_featured_date&l=44)

2.4.8. Piktogram

İnsanlık tarihiyle alakalı kalıntılara bakıldığında piktografik tasarım örneklerine rastlanıldığı görülmektedir. Hiç şüphe yok ki geçmişten günümüze bize zamanın yaşantılarını, olaylarını ve izini aratan, bulduran ve en anlaşılır şekilde aktaran piktogramlardır. Mağara resimlerinde ve yazılarında da görüldüğü üzere birçok hayvan, nesne ve insan stilize edilip, sade ve anlaşılır bir şekilde görselleştirilmeye çalışılmıştır (Resim 2.12.).

Resim 2.12. Hiyeroglif Yazılar ve Piktogramlar (Rayan ve Roger: 2006).

Piktogramlar, fikirleri, nesneleri veya eylemleri temsil etmek için kullanılan görsel sembollerin yalınlaştırılmış halidir. Bunlar, genellikle basit çizimler veya semboller olarak tasarlanırlar ve evrensel veya geniş bir kitle tarafından anlaşılabilir olmaları amaçlanmaktadır. Dur'a (2011: 172) göre piktogramlar, sembollerin kullanılmasıyla karmaşık kavramları veya fikirleri basit bir görsel formda ifade etmeye yönelik resimsel yazılardır. Bu tür sembollerin temel özelliği, fazla detaya girmeden ve karmaşıklığı azaltarak anlamı aktarmalarıdır. Piktogramlar, iletişimde direkt ve açık bir biçimde mesajı ileten imgelerdir. Başer'e (1994: 16-17) göre piktogramlar, sembol ve işaretlerden farklı yapısal özellikler taşımaktadır. Bu özellikler şu şekilde yorumlanmıştır:

- Piktogramlar, soyut fikirleri somut ve görsel bir şekle dönüştürürler.
- Görsel temelli oldukları için, insanların farklı bakış açılarına rağmen aynı mesajı almasını sağlarlar.
- Anlamı hemen kavranabilir ve insanları bilgilendirmeyi hedeflerler.
- Uluslararası anlaşılabilirlik düzeyiyle tasarlanırlar.

- Piktogramlar, anlamlı işaretlerden farklıdır ve belirli bir anlamı ifade ederler.
- Piktogramlar, işaretler değildir, tamamen belirli bir anlamı ifade ederler.
- Kolayca anlaşılır ve hatırlanır.
- Tanımlanabilir ve unutulmaz özelliklere sahiptirler.

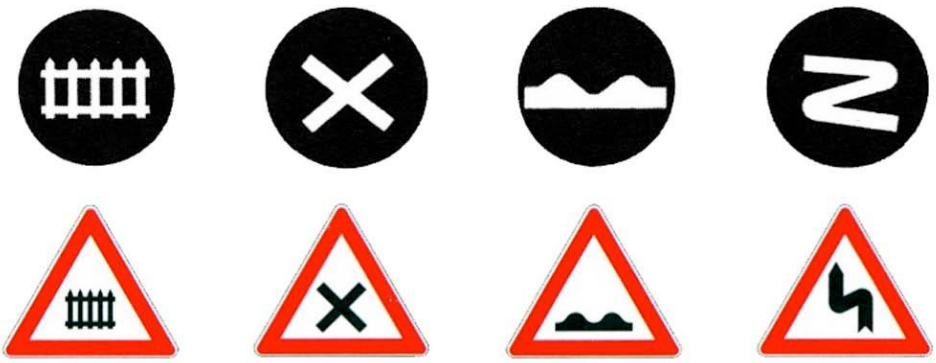
Resim 2.13. Yeni İstanbul Havalimanı (İGA), Kansav Aslan
https://kansav.blogspot.com/2019/04/yeni-istanbul-havaliman-ic-hattan-dis.html

Yönlendirme ve işaretleme tasarımları, piktogramlarla belirli mesajları iletmek veya tipografik mesajları desteklemek için tipografi yerine koyabilir. Örneğin, bir uçak sembolü, bir tabelada havalimanı kelimesinin yerine geçebilir veya bir hedef adının yanına konulan tekerlekli sandalye sembolü, o hedefe tekerlekli sandalye ile erişilebilen rotayı gösterebilir. Bu tipografik/sembol eşleştirmesi, havaalanları, hastaneler, sergi merkezleri ve tema parkları gibi çok dilli yönlendirme ortamlarında, tabelalardaki birden fazla dil ihtiyacını azaltmak için kullanışlı olabilir (Calori ve Vayden-Eynden, 2015: 143). Bu durum ülkelerin turizm hareketliliğini artırması açısından da büyük öneme sahiptir. Bir turist ülkeye giriş yaptığından itibaren dil bilgisi olmaksızın etraftaki yönlendirme unsurlarında kullanılan piktogramlar sayesinde kolay ulaşımın oluşmasına katkı sağlamaktadır. Özellikle turistlerin ülkeye ilk giriş yaptıkları havaalanları (Resim 2.13.), tren garları, otogarlar vb. ulaşım alanları piktogramların en geniş anlamda ve evrensel olarak kullanıldığı yerlerdir.

Piktogramlar, çevresel grafik tasarımın önemli bir bileşeni olup, farklı kültürlerde ve farklı eğitim seviyelerindeki insanları yönlendirmede ve bilgilendirmede kullanılır. Günlük yaşamda sıkça karşılaşılan bu semboller, geniş bir uygulama alanına sahiptir ve insanların anlaması ve etkileşimi için güçlü bir araç olarak işlev görür (Dur, 2011a:

175). Kamusal alanlarda iletişim, ziyaretçilerin genellikle aynı dili konuşmaması nedeniyle çoğunlukla grafik sembollerine dayanan, piktogramlarla sağlanır. Piktogramlar, herkesin görüp, fark edip, anlayabileceği özellikleri ile iletişimde geniş bir çözüm yelpazesi sunarlar (Yum, 2021: 186).

Piktogram, doğada bilgi iletmek için kullanılan stilize edilmiş bir figüratif çizimidir. Piktogramlar birçok işlevi yerine getirebilir. Yazılı semboller ve talimat bildirici, uyarı verici ve yasaklayıcı bilgileri ifade etmek için kullanılırlar. Bunların yanı sıra çok az sayıda piktogram evrensel olduğu için dezavantajlı olduğu durumlarda yaşanmaktadır. Kullanıma bağlı olarak tüm tüketici grupları ve tüm kültürler tarafından doğru yorumlanamayabilir ve kafa karışıklığına sebep olabilirler. Bu nedenle piktogramların evrenselliğe ulaşması uzun yıllar alabilir (Tijus, Barcenilla, Lavalette & Meunier: 2007: 18).

Resim 2.14. İlk Trafik İşaretleri ve Günümüzdeki Uygulamaları (Rayan ve Roger: 2006).

Piktogramlar, bir nesneyi, bir fikri, bir yerleşimi veya bir kavramı sembolize eden grafik işaretlerdir. Modern piktogramlar, 1900'lerde kullanılmaya başlanmıştır. Kolayca algılanabilir olması sebebiyle kullanıcıyı hızla eyleme geçirebilirler. Elektronik ortamlardan olimpiyat oyunlarına kadar geniş bir yelpazede yaygın olarak kullanılmaktadırlar. (İllisulu, 2017: 207). Aynı zamanda piktogramlar, anlaşılması kolay olan basit bir dil oluşturur. Bunlara örnek olarak, acil çıkış işaretleri, trafik levhaları (Resim 2.14.), harita sembolleri gibi piktogram içeren araçlar verilebilir.

Yönlendirme tasarımında en zorlu görevlerden biri, piktogram tasarımıdır. Bir mesajın metin kullanılmadan, semboller aracılığıyla en etkili biçimde iletilmesi, tasarımın zihinsel ve iletişimsel gücünü en iyi şekilde sergiler (Yum, 2021: 198). Piktogramlar,

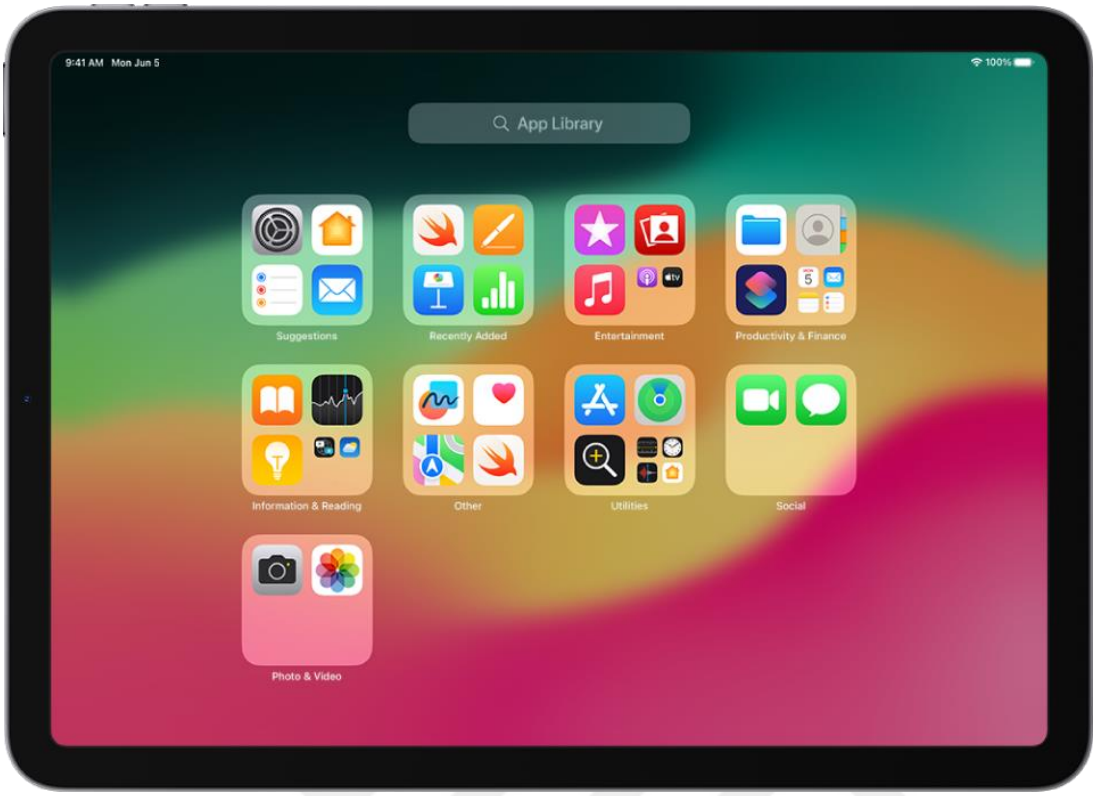
iletişimde dil engelini aşmak, kısa ve öz bilgi aktarmak, karmaşık bilgileri basitleştirmek ve hızlı algılanabilirlik sağlamak amacıyla sıkça kullanılır. Ayrıca, farklı kültürlerde aynı mesajı iletmek için kullanıldıklarında evrensel bir anlam taşıyabilirler. Bu semboller, halka açık alanlarda, alışveriş merkezlerinde, trafik işaretlerinde, teknoloji arayüzlerinde ve daha pek çok yerde karşımıza çıkmaktadırlar.

Piktogramlara örnek olarak; bir fabrikanın veya iş yerinin çalışma ortamında bulunan makinelerin kullanımlarını, çalışanların iş güvenliği açısından gerek yazıyla destekleyerek gerek tek başına kullanarak tehlikeli yerlerde dikkat etmeleri gereken şeyleri gösteren semboller gösterilebilir (Resim 2.15.).

Resim 2.15. Fabrika İkaz Levhaları
(https://www.ikazuyarilevhalari.net/fabrika-ikaz-levhalari.html)

Günümüzde herkesin kullandığı akıllı telefon, tablet ve bilgisayarların arayüz tasarımlarında kullanılan, evrenselliği herkes tarafından kabul görülmüş piktogramlar, semboller kullanılmaktadır (Resim 2.16.). Bu durum aynı zamanda akıllı teknolojik cihazlarda kullanılan uygulamaların her biri için de ayrıca tasarlanarak çalışma alanını genişletmektedir. Uygulamaların arayüz tasarımlarında da evrenselliğin ve anlaşılabilir dil birliğinin oluşması yine piktogram ve sembollerin katkılarıyla meydana gelmektedir.

Resim 2.16. Apple Tablet Uygulama Piktogramları. (www.apple.com)

Günümüzde piktogramlar, bireysel tercihlere dayalı değil, estetik açıdan belirlenmiş bir sistem üzerinden tasarlanmaktadır. Bu tarz piktogram sistemleri, ilk kez 1964 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda tanıtılmıştır ve daha sonra 1972 Münih Olimpiyatları (Resim 2.17.) için belirli bir işaret sistemini geliştiren Otl Aicher gibi tasarımcılar tarafından kullanılmıştır (Başer, 1994: 15). Uzun yıllardır devam eden olimpiyat yarışmalarında, birçok ülkenin katılım sağlaması ve yarışma başlıklarının herkes tarafından anlaşılması gerektiği için piktogramlar kullanılmaktadır (Resim 2.18.). Piktogramlar kendi içerisinde pozitif ve negatif tasarlanarak ideal zeminlerde kullanım için önem taşımaktadır. Bu bağlamda piktogram tasarımlarının açıklayıcı, anlaşılır ve akılda kalıcı olması gerekmektedir.

Resim 2.17. 1972 Münih Olimpiyatlarında kullanılan piktogram örnekleri (Başer, 194)

Resim 2.18. Olimpiyat piktogram tasarım örneği, Gülcan Cizar. (https://www.behance.net/gallery/93036803/Olimpiyat-Piktogram-Olympic-Pictogram?tracking_source=search_projects_appreciations&l=87)

2.4.9. Çevresel Grafik Tasarım

Kâğıdın icadından önce insanlar, iletişim kurmak için çevrelerindeki nesnelere, mağara duvarları gibi yerlere işaretler yapmayı deniyorlardı (Resim 2.19.). Bu işaretler veya semboller, görsel olarak bilgi iletmeyi amaçlıyordu. Bu iletişim, işaretleri kullanan ve anlayan insanlar arasında ortak bir anlam ve dil oluşturarak iletişimi güçlendiriyordu. Bu nedenle çevresel grafik tasarım, son 50 yıllık zamanda inşa edilmiş çevresel mekânlarda bilgi iletişimini sağlayan disiplinlerarası bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır (Calori ve Vanden-Eynden, 2015: 2). Bu bağlamda insan nüfusundaki sürekli artış, sürekli gelişme gösteren iletişim ve bilgi ağlarının etkisine girmektedir. Bu etkinin artması teknolojik iletişim ağlarıyla insanların istediği bilgilere her an ve durumda, hızlı, doğru ve anlaşılır bir şekilde erişmenizi sağlayabilmektedir (İlisulu, 2017: 211). Modern toplumun gelişimiyle birlikte, çevresel grafik tasarım çalışmalarına olan gereklilik daha da belirgin hale gelmiştir. Geçmişte, toplumların bugünkü seviyede çevresel görüntü kirliliği ile karşılaşmadıkları söylenebilir (Berger, 1986). Calori ve Vanden-Eynden' e (2015: 2) göre eğer çevresel grafik tasarımın önemli olmasaydı, insanların kendilerine şu soruyu sormalarını önerdi: Eğer hiç yönlendirme unsurları olmasaydı veya bu unsurlar farklı mesaj, grafik ve fiziki formlardan meydana gelseydi, uluslararası bir havaalanına gittiğinizde veya bir şehrin metrosuna bindiğinizde metrolar arası transit sistemi nasıl kullanacağınızı bilemezdiniz. Bu nedenle, çağdaş çevresel grafik tasarım planlamaları, bir alana veya bir yapıya, birleştirici ve bütünleştirici bir dil birliği kazandırır açıklamalarını yapmıştır.

Resim 2.19. Antik Roma döneminden çevresel grafik tasarımı örneği (Calori ve Vanden-Eynden, 2015).

Çevresel grafik tasarım, doğal ya da yapılandırılmış ortamlarda iletişimi desteklemek ve mekânın tanıtımını yaparak, mekânın algısını güçlendirmek amacıyla yapılan düzenlemelerdir (Yakar, 2015: 21). Çevresel grafik tasarım, görsel iletişimi sağlayan tasarım araçlarını kullanarak çevresel problemleri, sürdürülebilirliği veya doğal çevresel konularla alakalı bilgileri anlatmayı amaçlayan bir tasarım disiplinidir. Ayrıca çevre bilinci oluşturmayı, insanların çevre ile ilgili sorunları anlamalarını ve bu sorunlara daha duyarlı hale gelmelerine yardımcı olabilir. Çevresel tasarımlar, toplumu bilinçlendirme, eğitme ve harekete geçirme amacı taşıdığı için sürdürülebilirlik çabalarını da desteklemektedir.

Çevresel grafik tasarım ürünleri, kentlerin kültür özelliklerini, sanatını ve tasarım mirasını yansıtarak toplumun problemlerini iletmeye yardımcı olur. Bu durumda şehirlerin çevreleriyle bütünleşmelerine ve estetik değerlerin gelişmesine katkıda bulunur (Mercin, 2013: 4). Bu bağlamda şehirler, kültürel etkinliklerinin yanı sıra çevresel grafik tasarım uygulamalarıyla da benzersiz bir kimlik ve marka oluşturabilirler. Bugün, yol bulmayı kolaylaştıran ve işaretlerin düzenlendiği yönlendirme ve işaretleme tasarımları, şehirler için hayati öneme sahip önemli unsurlardan biri haline gelmiştir (Topaklı, 2022: 558).

Çevresel grafik tasarım, insanların günlük yaşantılarını etkileyen ve iletişimde önemli bir rol oynar. Bu bağlamda toplumdaki görsel ifadeleri evrensel anlamda ön plana çıkarıp sürdürülebilir yaşantıyı hedefler. Bu amaçla çevresel grafik tasarımlar insanların görüş açısında bulunan tüm yüzeylerde kullanılabilir. Özellikle dijitalleşen toplumla beraber sadece çevrimdışı ortamlarda değil aynı zamanda sanal alanlarda da ön plana çıkmaktadır (Türker, 2022: 1119). İnsanlar günlük yaşantılarının önemli bir kısmını ihtiyaçları doğrultusunda telefonla geçirmektedirler. Bu durum da çevresel grafik tasarım ürünlerinin dijitalle birleşerek insanlara daha çok fayda sağlayacağı söylenebilir.

Günümüzde farklı mekanların artmasıyla birlikte insanlar daha fazla bilgilendirilmeye ve yönlendirilmeye ihtiyaç duymaktadırlar. Bu sebeple grafik tasarım elemanlarının önemini de artmaya başlamıştır. Özellikle çevresel grafik tasarım kapsamında işaretleme ve yönlendirme tasarımları gibi özelleşmiş alanlar gelişmiştir (Aybek ve Taşcıoğlu, 2021: 18). Çevresel grafik tasarımın çok sayıda tasarım alanını içerdiğini ve bu alanların birçok farklı görsel iletişim aracı ve mekânsal tasarımı içermektedir. İki boyutlu grafik tasarım çalışmaları, üç boyutlu çevresel tasarımın perspektifi ve iç mimarlık, mimarlık ve endüstriyel tasarım alanlarındaki bilgi birikimi ile birleşerek tamamlanmaktadır (Aytoğ, 2009: 29). Çevresel Grafik Tasarım Kuruluşu (Society of Environmental Graphic Design- SEGD), "Çevresel grafik tasarım, tüm ögelerinde görsel yönlendirme, iletişim kimliği, bilgilendirme ve mekandaki düşünceyi şekillendirme üzerine yoğunlaşan grafik, mimari, iç mimari ve endüstriyel tasarım gibi pek çok tasarım disiplinini kucaklar." cümlesiyle açıklamıştır (Segd).

Çevresel grafik tasarım, gün geçtikçe daha fazla tanınan ve gelişen bir meslek haline gelmiştir. Bu tasarım alanının, bilgilendirme tasarımıyla benzerliği ve aynı temel amacı paylaşması dolayısıyla bilgilendirme tasarımının alanına dahil olmuştur. Her iki disiplin de karmaşık bilgiyi insanlar için daha anlaşılır hale getirmeye yöneliktir (Dur, 2011a: 160).

Çevresel grafik tasarım ve bilgilendirme tasarımı kapsamında genellikle sürdürülebilirlik, geri dönüşüm, enerji tasarrufu gibi çevresel konuları anlatan broşürler, afişler, kitaplar ve diğer yazılı veya görsel materyaller kullanılmaktadır. Yönlendirme tasarımları kapsamında şehirlerde bulunan çevresel yönlendirme

elemanları kullanılmaktadır. Bu elemanlar, basılı grafik tasarım ürünlerinden daha uzun süre kullanılabilir olacak şekilde tasarlanır (Yakar, 2015: 32).

Çevresel grafik tasarım, geniş çalışma alanıyla insanlık için görsel kirliliği ortadan kaldırmaya yardımcı olacak çalışmalardır. Bu geniş alan kendi içerisinde; Yer İmleri, Piktogram, Sergileme Tasarımı ve Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı alt başlıklarına ayrılarak uzmanlık alanları oluşturmuştur.

2.4.9.1. Yer imleri

İnsanlar geçmişten günümüze kadar göçebe veya sabit yerleşim alanlarında yaşamlarını sürdürmektedir. Çevresel olarak sürekli genişleyen ve gelişen toplumla beraber karmaşıklar artmaya başlamıştır. Bu karmaşıklardan dolayı insanlar yönlerini ve bulundukları yerleri anlamakta zorluk çekmektedirler. Bu bağlamda insanların yaşamlarını kolaylaştırmak ve çevresel anlaşılabilirliğe katkı sağlamak için yer imleri ortaya çıkmıştır. Dur'a (2011: 70) göre "İşaretleme tasarımı kapsamına da girebilecek olan yer imleri daha çok anıtsal işleve sahiptir. Yer imleri bulundukları alanla ilgili bilgi taşımakta ve içeriği bağlamında iletişim kurmaktadır".

Resim 2.20. Konya Otogar Yer İmi, Raye Reklam
(https://www.rayereklam.com.tr/Sayfalar.asp?SiD=8&ASiD=12)

Yön bulmanın temel taşları, genellikle bir varış noktasına ilk izlenim sağlayan tanımlayıcı işaretlerdir. Bu işaretler, görsel olarak belirgin olan ve genellikle bir yerin veya mekânın adını gösteren görsel işaretlerdir. Bu işaretler doğru bir şekilde düzenlendiklerinde, aynı zamanda bir yerin kişiliğini, karakterini ve hatta tarihi bağlamını da yansıtabilirler (Gibson, 2009: 48). Güler'e göre "Yer imleri, iç veya dış mekândaki belirli bir giriş veya kavşak noktasını (Resim 2.20.) güçlü bir şekilde vurgulamak ve bu noktayı alandaki tüm kullanıcıların fark etmesini sağlamak için tasarlanmış soyut veya somut üç boyutlu tasarımlardır" (Güler, 2016: 134). Bu tür tasarımlar şehrin kimliği ve estetiği açısından da büyük bir öneme sahiptir.

Resim 2.21a. Heimbold Visual Arts Center Bina Giriş Yer İmi, New York, A.B.D. (Soldaki),
Resim 2.21b. Heimbold Visual Arts Center Ana Giriş Yer İmi, New York, A.B.D. (Sağdaki)
(http://www.poulinmorris.com/projects/environmental/Heimbold_Visual_Arts_Center.html).

New York'ta sanatsal eğitim veren kurumlardan birisi olan Heimbold Visual Arts Center, eğitim binasının iç ve dış mekanlarında bulunan çevresel grafik tasarım unsurları özenle tasarlanmıştır. Kurumun ana girişinde beton bir duvar üzerine kurum adı yazılarak (Resim 2.21a.), bina giriş kısmında ise bina ile kontrast renkte bir tabela (Resim 2.21b.) ile yer imi oluşturulmuştur.

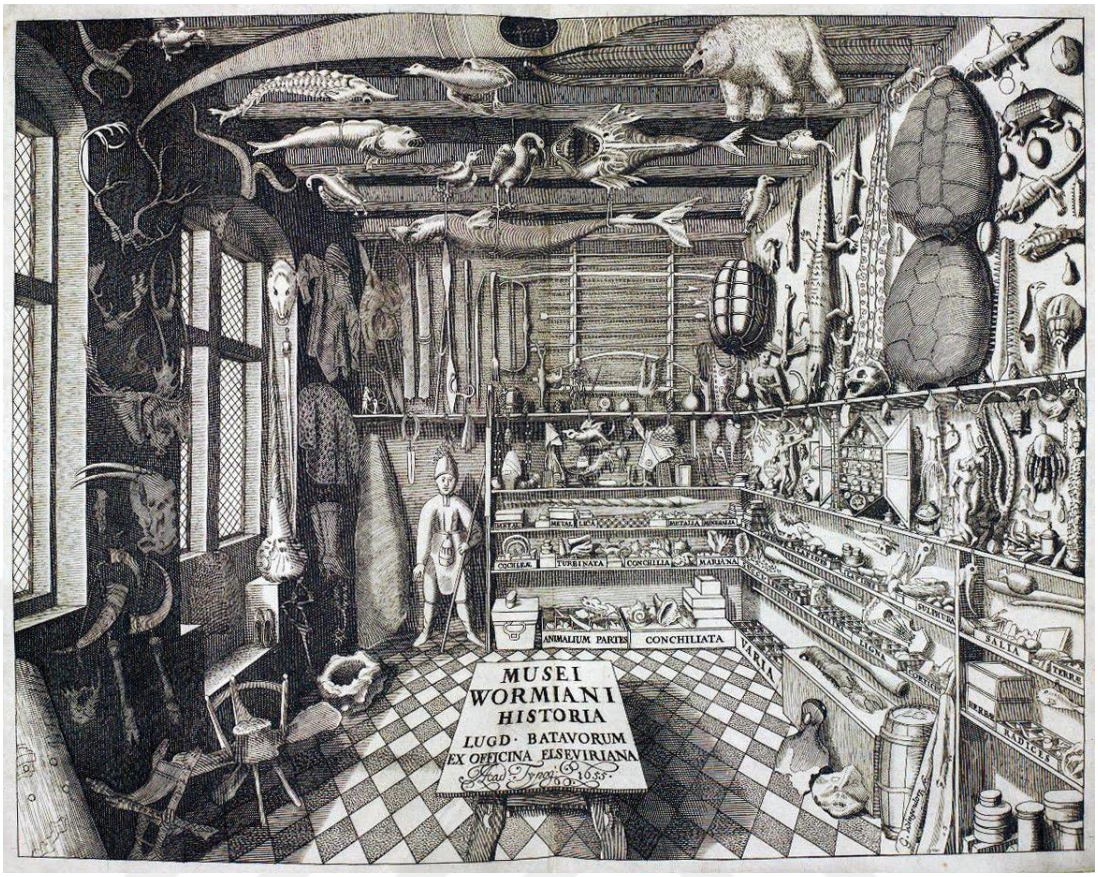
Resim 2.22. Konya Atatürk Anıtı
(https://tr.wikipedia.org/wiki/Konya_Atat%C3%BCrk_An%C4%B1t%C4%B1)

Toplumun yoğunluk gösterdiği şehir merkezlerinde bazı yapılar tarihi olmasıyla ya da mimari tasarım olarak farklılık göstermesi sebebiyle insanlar tarafından bir buluşma noktası ve yer imi olarak kullanılmaktadır. Örneğin, Konya'nın merkezinde bulunan Atatürk Heykeli'nin bulunduğu anıtsal yapıt (Resim 2.22.), toplum tarafından o

bölgenin yer imi olarak kullanılmaktadır. Mimari yapılar veya heykeller genellikle çevresel grafik tasarımın bir parçası olarak kabul edilmezler. Bununla birlikte, bu anıtsal yapılar genellikle bir yer işareti olarak değil, daha çok sosyal buluşma ve sembolik anlamlar açısından önem taşırlar (Topaklı, 2019: 89).

2.4.9.2. Sergileme tasarımı

Sergileme tasarımı, herhangi bir içeriğin, ürünlerin veya sanatsal eserlerin etkili bir şekilde sunulmasını sağlamak için kullanılan disiplindir. Bu sunum türü binlerce yıl öncesine dayanan bir geçmişe sahiptir. Antik dönemden kalma tapınaklar veya tiyatrolarda bulunan heykeller, sergileme amacıyla özenle yerleştirilmiş ve süslenmiştir. Günümüzde, sergileme kavramı, sanatsal veya tarihi bir değeri olan eserlerin izleyicilere sergilenmesi amacıyla daha geniş bir anlam kazanmıştır. Hazırlanan içeriklerle, izleyiciye daha iyi anlatılmasını, görsel olarak daha çekici hale getirilmesini ve hedeflenen etkinin oluşmasını amaçlamaktadır (Güler, 2008: 101-102). Bir diğer deyişle ürünlerin veya hizmetlerin sunumu, etkileyici ve çekici bir şekilde yapılmalıdır ki potansiyel izleyicilerin dikkatini ve ilgisini çekebilmeyi sağlasın. Bu durum tarihin en eski zamanlarında bile insanların topluma bir içerik ya da ürün hakkında bilgilendirme, gösterim, tanıtım ve sanatsal faaliyet yapma girişimlerinin olduğunu göstermektedir.

Resim 2.23. Kopenhag, Ole Worm'un ünlü Nadire Kabinesi, 1655.

17. yüzyılın başlarında yaşamış olan bir Danimarkalı doğa bilimci ve koleksiyoncu olan Ole Worm'a atfedilen koleksiyonların sergilendiği Nadire Kabinesi (Resim 2.23), dönemin bilimsel ve entelektüel merakını yansıtan, çeşitli doğa ve kültür objelerinden oluşan dikkat çekici bir koleksiyondur. Günümüzün müzelerine de ilham veren bir tür müze modelinin öncüsü olarak kabul edilir. Nadire Kabinesi, o dönemde bilimin ve bilginin yayılmasına katkıda bulunmuştur. Burada mineral örnekleri, antik eserler, egzotik bitki ve hayvan örnekleri, tıbbi araçlar, sanat eserleri ve hatta mitolojik objeler gibi çeşitli öğeler bulunmaktadır (İnternet 3).

Sergileme tasarımı, günümüzde birçok dinamikle etkileşim olması sebebiyle etki ve ilgi alanları değişim gösterebilir. Özellikle ürünlerin veya hizmetlerin müşterilere veya hedef kitlelere sunulduğu fiziksel veya dijital mekânları düzenleme ve görsel olarak organize etme süreci olarak nitelendirilmektedir. Sergileme tasarımları, geçmişte müzeler, tiyatro salonları gibi alanlarda gösterim sağlarken günümüzde mağazalar, sergi salonları, etkinlik alanları, web siteleri gibi birçok platformda faaliyet göstermektedir. Sergileme tasarımı, mekânın düzenlenmesi, aydınlatma, renk düzenlemeleri, ürün yerleşimi ve görsel öğeler gibi unsurları içerir. Tasarımın amacı,

ürün veya hizmetin en etkili şekilde sergilenmesini ve tüketicilerde istenilen algıyı oluşturmayı sağlamaktır.

Resim 2.24. Rus Pavyonu, El Lissitzky
(https://499c.ru/tr/el-lisickii-organaizer-hudozhnik-izobretatel-el-lisickii-el-lisickii/)

Sergileme tasarımı, içerik olarak etkili, sade ancak ihtiyacı karşılayabilen görselliğin ön plana çıktığı bir dil kullanarak izleyiciyle doğru iletişim kurabilme kabiliyetine sahiptir. Bu durum sergileme tasarımlarının, izleyicinin dikkatini en hızlı şekilde çeken tasarım alanlarından biri olduğunu göstermektedir (Dur, 2011a: 170). Bu duruma örnek olarak tarihte önemli bir dönüm noktası yaratan Rus sanatçı El Lissitzky'nin yapmış olduğu "Sovyet Pavyonu" (Resim 2.24) adlı tasarım ile hem ilgileri üzerine çekmiş hem de sergileme yöntemine yeni bir bakış açısı kazandırmıştır. Tupitsyn'e göre tasarım, izleyiciye hareket halindeki duvarları ve mekânın dinamik formunu deneyimletiyordu. Serginin konusu Rusya'da basın ve endüstrileşmenin gelişimi olarak belirlenmiştir. Birbiriyle bağlantılı kurgulanan bu iki tema mesajlar ve fotoğraf kolajlarıyla bir araya getirilmiştir. Beş milyon ziyaretçinin gezdiği sergiyle Sovyetler Birliği, sosyal yaşam, ticaret ve yeni yönetim gibi önemli konular hakkında Batı'ya çok etkili bir tanıtım gerçekleştirmiştir. Öyle ki bu sergiyle zamanın Sovyet karşıtları dahi daha açık fikirli davranmışlardır (Tupitsyn, 1999).

Sergiler, toplum tarafından belli bir beğeni düzeyine gelmiş çalışmaların sanatçının sunmasından öteye geçerek, bir kavramı ya da hikâyeyi anlatma amacı taşımaya

başlamıştır. Bu durum, odak noktasında bir tablo, heykel veya tarih açısından önemli bir objeyi değil; asıl önemli olan, izleyiciye iletilmek istenen mesajdır. Bu mesajın iletilmesinde metinler ve görseller en önemli rolü oynar. Sergileme artık bilgi iletmeyi amaçlayan bir araç haline gelmiştir. Sergilemenin tasarımı daha büyük bir önem kazandıkça, ortaya çıkan bu yeni alan sergileme tasarımı adını almıştır (Güler, 2008: 106). Burada birçok farklı değişken öne çıkmış olsa da önemli olan şey yapılan çalışma ile izleyici buluşturmaktır. Sanat, sanatçılar, eserler ve giderek artan izleyici kitlesi arasındaki etkileşimler, sergileme alanlarının da sürekli değişen ve gelişen bir yapıda olmasına yol açmaktadır (Boratav ve Gürdal, 2016: 176).

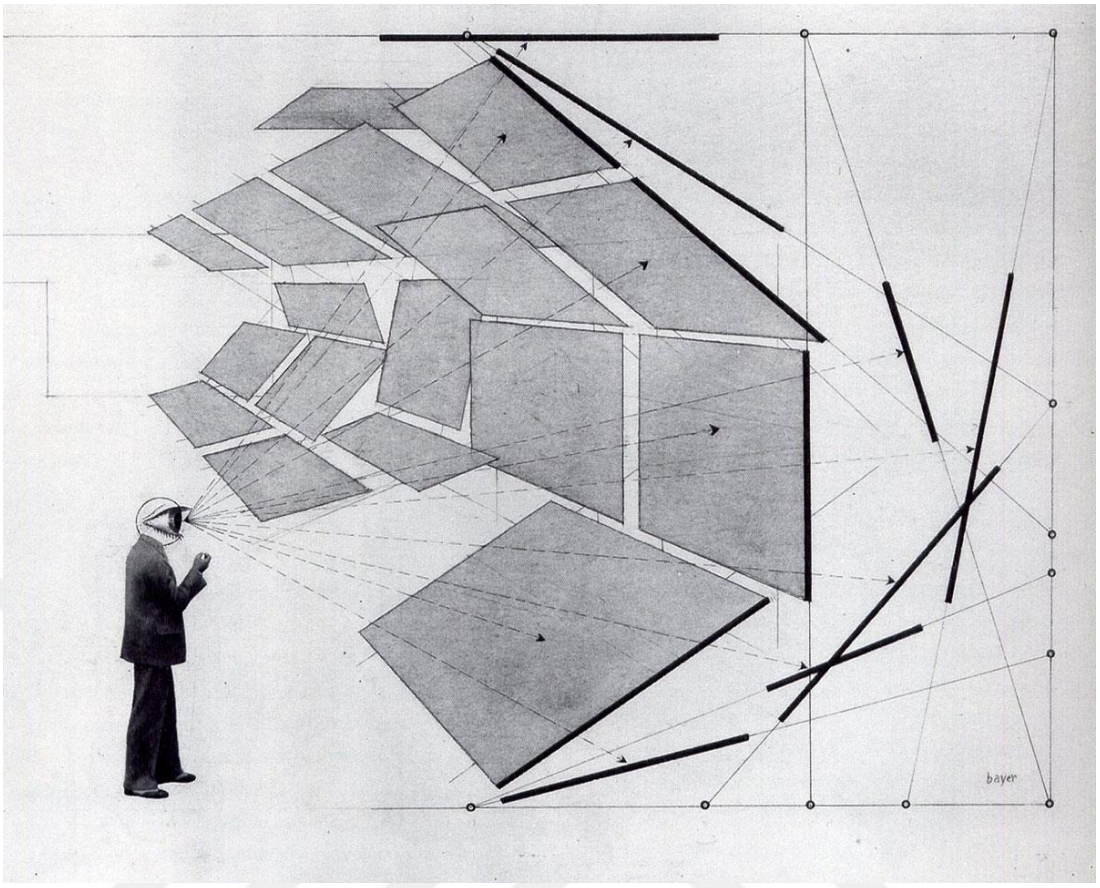

Resim 2.25. İstanbul Arkeoloji Müzesi
(https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/istanbul/gezilecekyer/stanbul-arkeoloji-muzeleri)

Klasik sergileme yöntemi, eserlerin tanıtıcı etiketlerle birlikte bir mekânda sergilenmesidir. Burada tasarım öğesinden çok, mekânın düzenlenmesi ve hiyerarşik yapısı ön plandadır. Bu yaklaşım, 18. yüzyılda ortaya çıkmış ve günümüzde farklı anlayışlara yerini bırakmıştır. Eserler, kendilerini açıkça ifade edebildikleri için ekstra bilgi sunma ihtiyacı duyulmamıştır. Bugün, resim sergilerinde yağlı boya tablolar gibi eserler, genellikle ad etiketleriyle birlikte sergilenir, çünkü kendi başlarına anlam taşırlar. Bu yaklaşım, tanımlanabilir nesnelerin sergilenmesinde hala tercih edilmektedir (Güler, 2008: 103).

Müze, kültürel veya tarihi öneme sahip nesnelerin koleksiyonlar halinde sergilendiği yerlerdir. Bu kurumlar, toplumların bilim ve sanat ürünlerini, yer altı ve yer üstü zenginliklerini sergilemek amacıyla oluşturulmuşlardır. Yüzyıllar boyunca toprak altında gizlenmiş tarihi eserlerin gün ışığına çıkarılarak sergilenmesi, insanların geçmişiyle daha yakından tanışmalarına ve tarihi, kültürel mirası daha iyi anlamalarına olanak sağlar (Yaşar, 2011: 76). Bir tür sergileme yöntemi olan müzeler, insanların aklında tarihsel kalıntıların yer aldığı alanlar olarak anılmaktadır. Bu durumun değişmesi için geçmiş ile günümüz sanatı arasındaki bağı artırmak gerekmektedir. Bu bağı artıracak ve insanların ilgisini çekebilecek en etkili yolun, sergileme çeşitliliğinin artması ve gelişmesi olarak gözlemlenmektedir (Boratav ve Gürdal, 2016: 177).

Bauhaus'un öncülerinden ve usta grafik sanatçısı olan Herbert Bayer, hedef olarak bir posterin veya kitabın okuyucusunu veya izleyicisini harekete geçirmeyi misyon edinmiştir. Bu bağlamda yapmış olduğu çalışmaları "Exposition des Artistes Décorateurs" sergi salonunda olağanın dışına çıkarak farklı bir sergileme yöntemine başvurmuştur. Öncelikle yapacağı sergiyi taslak halinde bir kâğıda çizerek planlamasını yapmış (Resim 2.26.), daha sonra uygulamasını gerçekleştirmiştir (Resim 2.27.). Yüzeyden uzaya sonsuzluğu vurgulamak ve izleyicilerin çalışmalara sürekli dik açılarla bakabilmelerini sağlamaktadır (İnternet 4).

Resim 2.26. Herbert Bayer Sergileme Tasarımı, Paris
(http://indexgrafik.fr/herbert-bayer/)

Resim 2.27. Herbert Bayer Sergileme Tasarımı, Paris
(http://indexgrafik.fr/herbert-bayer/)

Sergileme tasarımı, genel olarak değerlendirilecek olursa insanların günlük yaşamlarında sıkça karşılaştıkları durumlardan biri olduğu söylenebilir. Bu duruma örnek olarak; bir mağazanın satış yaptığı ürünleri raflarındaki duruşlarını satış amaçlı

sergilemek için tasarlaması, bir ev hanımının gelecek misafirler için evin iç mekân tasarımını sergilemesi, birçok fuar alanında şirketlerin ürünlerini ve markalarını sergilemek için stand tasarımları (Resim 2.28.) verilebilir. Bu bağlamda sergileme tasarımı, mimari, iç mimari, grafik tasarımı, moda tasarımı gibi birçok tasarım alanıyla ortak paydada buluşan disiplinlerarası bir tasarım öğesi olduğu görülmektedir.

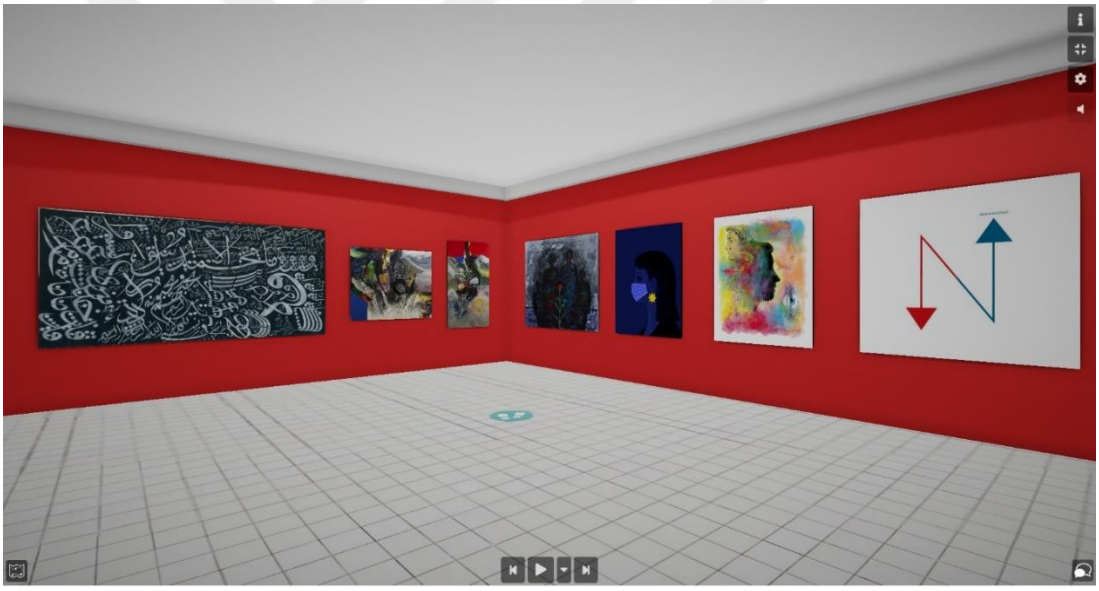

Resim 2.28. AYD firması ürün ve marka tanıtımı için stand sergileme tasarımı, Medyavuz Reklam Ajansı, (https://www.medyavuz.com/Calismalarimiz)

20. yüzyılın başlarından günümüze kadar sanata ve sanatçıya olan ilginin artmasıyla beraber dünyanın birçok noktasında çağdaş sanat müzeleri, galeriler, bienaller, müzayede salonları ve sergileme mekânları artmaya başlamıştır. Özellikle günümüzde birçok sanatçı yapmış olduğu tasarımları sergilemek için kişisel sergiler (Resim 2.29.) açmaktadır. 2020 senesinde Covid 19 pandemi süreciyle beraber insanlar sokaklara çıkamaz olmuş ve birçok faaliyet dijital ortamlarda gerçekleşmiştir. Sanatsal sergiler dijital ortamlarda uzun zamandır aktif olsa da pandemiyle beraber daha çok popüler olmaya başlamıştır. Birçok sanatçı, üniversite, müzayede salonu, yapılan sanat ürünlerini dijital sergi (Resim 2.30.) kapsamında çevrimiçi olarak yayınlamıştır.

Resim 2.29. Zaman-Sızlar Kişisel Resim Sergisi, Prof. Birsen Çeken (https://www.gazikent27.com/haber/zaman-sizlar-temali-kisisel-resim-sergisi-acildi-73808.html)

Resim 2.30. Normalleşme Konulu Plastik Sanatlar Sanal Sergisi, Kişisel Arşiv.

2.4.9.3.Yönlendirme ve işaretleme tasarımı

Şehirlerdeki mekânların genişlemesi ve daha yoğun bir kullanıcı kitlesiyle dolması, yönlendirme ve işaretleme tasarımına olan gereksinimi artırmıştır. Türkiye'de, geçmişe göre, birçok farklı alanda bu tür tasarım projelerine daha fazla ihtiyaç duyuluyor. Özellikle havalimanları, hastaneler, alışveriş merkezleri, devlet kurumları gibi büyüyen ve karmaşıklığı artan kamusal alanlar, kullanıcıları için daha işlevsel hale gelebilmek adına yönlendirme ve işaretleme tasarımlarıyla donatılmaktadır. Bu tasarımlar, insanların bu mekânlarda daha rahat dolaşmalarını, ihtiyaç duydukları

noktaları kolayca bulmalarını sağlayarak kullanıcı deneyimini geliştirmeyi amaçlar (Güler, 2016). İlk defa gidilen bir mekânda bulunmanın yarattığı yabancı olma durumu, süre baskısıyla birlikte yön bulmayı daha zor hale gelebilir. Ancak etkili bir yönlendirme tasarımı, insanların memnuniyetini artmasını sağlar. Bu durum, mekânın algılanma şeklini olumlu bir şekilde etkiler. Ayrıca insanların mekânda daha rahat olmasını ve aidiyet duygusunu yaşamalarına katkı sağlar. (Yakar, 2015: 22).

Yönlendirme tasarımları, acil bir durum yaşandığında insanlar için hayati önem taşıyabilir. Örneğin, bir kriz anında olayın kontrolünün sağlanması ve insanların belli bir düzen içerisinde yönlendirilmesini sağlayacak açık, sade ve anlaşılması kolay bilgiler sunan işaretleme ve yönlendirme tasarımları olmalıdır. Bu durumda amacın, karmaşık olmayan ve direkt iletilen mesajlarla insanları güvenli bir şekilde doğru yöne gitmelerini sağlamak olduğu söylenebilir. (Yum, 2021: 184). Verilmek istenen mesajın doğru şekilde algılanabilmesi için yönlendirme tasarımlarının formu, boyutu, rengi ve işlevi önemlidir (Başer, 1994: 17). Örneğin, taşıt ile şehirlerarası yapılan bir yolculuk esnasında önemli bilgiler içeren bir yönlendirme tabela tasarımının küçük boyutlarda yol kenarına yerleştirilmesi, insanların o tabelayı görememesine neden olabilmektedir. Bilgiye erişimin zorlaşmasıyla ortamda karmaşık bir durum ve kazalar oluşabilir. Bu durumu düzeltebilmek için yönlendirme tasarımlarının boyutu ve konumu dikkatlice seçilmelidir (Resim 2.31.).

Resim 2.31. Yönlendirme levha tasarım örnekleri, İstanbul
(https://teksantrafik.com/kavsak-ici-yonlendirme-levhasi/)

Bilgilendirme ve yönlendirme tasarımları, kullanıcıya bulunduğu ortamla ilgili gerekli bilgileri sunarak, kullanıcının doğru şekilde yönlendirilmesine yardımcı olur. Bu tasarımlar, görsel dilin kullanıldığı yardımcı araçlar olarak tanımlanabilirler (Bulut ve Uslu, 2017: 2559). Aynı zamanda yönlendirme tasarımı, insanların belirli bir alanda kolayca hareket etmelerini sağlar. Bu bağlamda yönlendirme tasarım elemanları; işaretler, tabelalar, grafikler veya diğer görsel unsurlar gibi araçları kullanarak yolları belirlemeyi amaçlar. Bu tasarım elamanları, insanların bir mekânda dolaşırken hangi yöne gitmeleri gerektiğini anlamalarında etkin rol oynar. Örneğin bir alışveriş merkezinde kullanıcılara mağazaların girişlerinde firma tabelalarıyla işaretleme tasarımları yapılır. Alışveriş Merkezi içerisinde bulunan tuvalet, yeme-içme bölümü,

ibadethane, yürüyen merdiven, kat bilgileri gibi ortak kullanım alanları yönlendirme levha tasarımlarıyla aktarılmaktadır (Resim 2.32.).

Resim 2.32. Aurora Alışveriş Merkezi, Studıomda Wayfinding, Brezilya (https://www.behance.net/gallery/41582095/AURORA-SHOPPING?tracking_source=search_projects&l=16)

İşaretleme tasarımı, kullanıcıların bulundukları konumu belirlemelerine veya bir yeri tanımalarına yardımcı olmak için kullanılan görsel işaretlerdir. Bu işaretler, belirli bir yerin adı, işlevi veya konumu hakkında bilgilendirme yapan sembollerdir. Örneğin, bir kamu kuruluşundaki bir birimin kapı isimliği, bir bina veya sitenin adı, daire numaraları, katların bulunduğu numaralar, şehir girişlerindeki konum bildiren tabelalar gibi görsel işaretler, işaretleme tasarımının bir parçasıdır. Bu tür işaretler, bir yerdeki dolaşımı kolaylaştırmak ve kullanıcıların doğru yere ulaşmasını sağlamak için tasarlanır. Bu tasarım türü, insanların konumlarını anlamalarına ve hedeflerine doğru yönlendirilmelerine yardımcı olan görsel işaretlerdir (Dur, 2011a: 161).

İşaretleme tasarımı, belirli bir yeri gösteren görsel işaretlerdir. Örneğin, uzun bir koridorun sonunda yer alan birimin tabelası bir işaretlemedir. Bazı tasarımcılar, işaretleme tasarımını yönlendirme tasarımının bir parçası olarak görürler; çünkü yönlendirme işlemi, işaretleme olmadan gerçekleştirilemez diye düşünürler. Diğer tasarımcılar ise işaretleme tasarımını yönlendirme tasarımının yerine koyarlar. Bu kavramların her tasarımcı tarafından net olarak anlaşılmış olması gerekmez; ancak bu

durum, yapılan işin kalitesini etkilemez. Yönlendirme ve işaretleme birbirine çok yakın alanlardır ve bu nedenle bazen anlam kaymaları yaşanabilir. Ancak yine de bu kavramların ayrı ayrı ele alınması daha uygun olacaktır (Güler, 2008: 92-93).

Yönlendirme tasarımı, farklı disiplinlerin iş birliğiyle, ziyaretçiler, yolcular ve ilgili kişiler için bulundukları mekânı ve çevreyi anlamalarını kolaylaştıran tasarımları oluşturmada önemli bir rol oynar. (Türker, 2022: 1119). Bir mekânı ilk kez ziyaret edenler ile devamlı veya birden fazla kullanan kişiler arasında tepkisel olarak farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. İlk defa ziyarette bulunanlar, çevresel ipuçlarından daha fazla yararlanırken; devamlı kullanıcılar önceki deneyimlerinden yararlanarak kendi zihin haritalarını kullanırlar. Bu nedenle, yönlendirme ve işaretleme tasarımı asıl olarak mekânı ilk defa ziyaret edenler için önemlidir. Mekânın bulunduğu şehirde yaşayanlar veya kurumda çalışanlar ise yönlendirme açısından ikinci planda yer alır (Yakar, 2015: 22). Bu bağlamda herhangi bir açık ya da kapalı mekân için hazırlanmış yönlendirme ve işaretleme tasarımları, sadece mekâna ilk kez gelen yerli ziyaretçilerin anlayacağı görsel bir dil değil, aynı zamanda yabancı ziyaretçilere de hitap eden görsel dille evrensel olması gerekmektedir (Resim 2.33.).

Resim 2.33. Circuit of the Americas, Austin Texas (Calori ve Vanden-Eynden, 2015: 265).

Yönlendirme tasarımları, mekânların içinde veya dışında bulunan etkenleri dikkate alarak uyumlu bir şekilde hazırlanmalıdır. Yönlendirme unsurları, bulunduğu bölgenin kültürel, yapısal ve çevresel özellikleriyle bir bütün halinde olmalıdır. Bu bağlamda yönlendirme ve işaretleme tasarımları, bir mekâna gelen kullanıcının hareket alanını kolaylaştırmak, bilgiyi iletmek, kişilerin mekânda yabancılık çekmesini engellemek, mekânın görsel kimliğini oluşturmak, mekân içinde veya dışında doğru yönlendirme yapmak ve dekoratif bir unsur oluşturmak gibi işlevleri de yerine getirir (Dur, 2011a: 162). Resim 2.34.'de Tribeca West firmasının iç ve dış mekân yönlendirme tasarımlarında, binanın mimari yapısına uygun yatay ve dikey formlar kullanılarak mekânsal ve tasarımsal dil birliği sağlanmıştır. Dış mekânda dikey olarak bulunan cephe tabelası, çift cephe kullanılarak ana yol güzergahında gidiş ve dönüş yolunda rahatlıkla görünmesi için tercih edilmiştir. İç mekânda bulunan

yönlendirme tasarımları kapsamında kapı isimlikleri ve kat bilgilendirmeleri kurumsallık, renk, form, okunaklılık ve mekâna uygunluk gibi faktörlerin etkili tasarlandığı söylenebilir. Bu faktörlerin yardımıyla tasarımın başarısını sağlayan yönlendirmelerin doğru yerlere konumlandırılmış olmalarıdır. İyi çalışılmış bir yönlendirme tasarımda konumlandırma uygun değilse istenilen hedeflere ulaşılmakta zorlanılabilir. Örnekten de anlaşılacağa üzere yönlendirme tasarımları, okunaklı ve anlaşılır olmalıdır. Renkler, semboller, oklar ve metin gibi unsurların kullanımı, insanların hızlıca yönlendirme işaretlerini anlamasına yardımcı olur. Ayrıca, kullanıcıların bulundukları yeri, hedeflerini ve mevcut seçenekleri net bir şekilde görmelerini sağlamak için doğru yerlere konumlandırarak tasarlanır.

Resim 2.34. Tribeca West iç ve dış mekân yönlendirme tasarımları (Calori ve Vanden-Eynden, 2015: 88).

Yönlendirme ve işaretleme tasarımının başarılı olması sadece çerçevelerin biçimi, renk kullanımı veya tipografinin doğru kullanılmasıyla alakalı değildir. Esas önemli olan unsurlar, bu tasarımların doğru bir yere yerleştirilmesi ve doğru mesajın net olmasıdır. Tasarlanan sistem, kullanıcıların mekânı rahat bir şekilde anlamasını ve kullanmasını kolaylaştırmalıdır. (Güler, 2014: 68). Bir diğer açıdan bakıldığında tüm bu unsurların belli bir uyum içerisinde olması, başarılı tasarımı getirmektedir. Bu bağlamda bir yönlendirme tasarımı hazırlanırken birçok disiplinden faydalanılması gerektiğinin önemini de bir kez daha göstermektedir.

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında görsel iletişim araçlarından renk, tipografi, semboller, diyagramlar ve diğer grafik unsurlar kullanılmaktadır (Resim 2.35.). Tasarımlarda kullanılan görsel iletişim araçları, tabela sistemlerini ve mesajlarını bir düzen içerisinde kullanıcılara aktarmaktadır (Calori ve Vayn-Eynden, 2015: 126).

Resim 2.35. Yönlendirme sistemlerinde kullanılan görsel iletişim araçları (Calori ve Vayn-Eynden, 2015: 126).

2.5. Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı Öğeleri

Çevresel grafik tasarım kapsamında yer alan yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik, renk kullanımı, tipografi, konumlandırma, malzeme kullanımı, uygulama ve montajlama süreci ve etkileşim kurma öğeleri 8 farklı başlıkta incelenmiştir.

2.5.1. Görsel Kimlik

Özel, kamu, sanayi ve ticaret kuruluşları ile devlet kurumları, vakıflar, sivil toplum örgütleri gibi çeşitli kuruluşların, görsel unsurlarının planlanması ve tasarlanması sürecine görsel kimlik tasarımı denir. Görsel kimlik tasarımı, kurumun belirlediği renklerin ve logosunun oluşturulmasıyla başlar. Bu süreç, kurumsal bütünlük prensipleri doğrultusunda gerçekleştirilen, yazışma belgelerinin düzenlenmesi, kurumsal yazışmalarda kullanılacak fontların belirlenmesi, iç ve dış mekân yönlendirme ve işaretleme elemanları gibi birçok tasarımı içerir (Karamustafa, 2003: 125).

Bir ürünün unutulmaz olmasını sağlayan şey, onun karakteristik özellikleridir. Ürünün görsel kimliğini oluşturan başlıca unsurlar logodur ve logo ile kullanılan semboller ve yazı tipidir. Şehir veya bir mekânın kurumsallığını büyük ölçüde, o yer için özel olarak oluşturulan yönlendirme sistemleri tarafından sağlanır. Çevresel grafik tasarımcıları,

belirli bölgeler için yönlendirme sistemleri tasarlarken, o bölgeyi öne çıkarmak ve markalaştırmak için çeşitli seçenekler üzerinde çalışarak en uygun olanı seçmeyi tercih ederler (Fişenk, 2012: 10). Markalar, devlet kurumları ve kuruluşlar görsel kimliklerini oluştururken kurumsallığa dikkat etmeleri gerekmektedir. Bu duruma önem veren kurumlar, kurum içinde ve dışında dil birliği sağlayarak kendi tanınırlıklarını ve akılda kalıcılıklarını artırmaktadır. Bu bağlamda başarıyla planlanmış bir yönlendirme ve işaretleme tasarımı, var olduğu konumda etkili sonuçlar sağlar, günlük yaşamı daha pratik hale getirir, kurumsal bir kimlik oluşturur (Resim 2.36.) ve güvenilir bir yapı görünümüne sahip olur (Güler, 2008: 96).

Resim 2.36. Amtrak tren istasyonu, New York, ABD, (Calori & Vanden-Eynden, 2015).

Bir kurum veya kuruluş marka bilinirliğini artırmak, kurumsal bir izlenim oluşturmak ve kalite yönetim sürecine katkı sağlamak için görsel kimlik tasarımına ihtiyaç duymaktadır. Görsel kimlik tasarımları kurumların web sitelerinde, arşivlerinde ve basılı olarak bir katalog içerisinde sergilenmektedir. Görsel kimlik tasarımı kılavuzu içerisinde birçok tasarım ürünü yer almaktadır. Bunlar; logo ve amblem tasarımı, zarf tasarımı, antetli kâğıt tasarımı, kartvizit tasarımı, dosya tasarımı, fatura tasarımı, form tasarımı, web site tasarımı, yönlendirme ve işaretleme tasarımları vb. ürünler olarak sıralanabilir. Bu durumla alakalı olarak (Yakar, 2015: 33), ülkemizdeki çoğu devlet kurumu, eğitim faaliyeti veren kurumlar ve özel sektör kuruluşları genellikle görsel kimlik kılavuzlarını bulundururken, bunların içerisinde yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yer veren kurumun az olduğunu belirtmektedir. Görsel kimlik kılavuzunda yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yer veren kurumlara örnek olarak Gazi Üniversitesinin hazırladığı kılavuz (Resim 2.37.) bulunmaktadır.

Resim 2.37. Gazi Üniversitesi Kurumsal Kimlik Kılavuzu Dış Mekân Yönlendirme Tasarımları (https://gazi.edu.tr/view/page/294425/kurumsal-kimlik-klavuzu)

Yönlendirme ve işaretleme tasarımları, kullanıcıların mekân içerisine girdiğinde etkileşim kurmalarına olanak tanımaktadır (Kınık, 2019: 30). Kurumsallığa önem verilerek hazırlanmış yönlendirme ve tasarımları, faaliyet gösteren mekânın bulunduğu ortama maddi ve manevi katkı sağlamaktadır. Ayrıca insanların yaşamlarını daha rahat sürdürmelerini ve vakitlerini daha kontrollü yönetmelerini sağlamaktadır.

Bir mekândaki yönlendirme ve işaretleme unsurları, insanların yol bulmalarını sağlayarak işlevselliklerini ortaya koymaktadır. Bu yüzden belirlenen stratejik öngörüler, insanları bilgilendirmek için önemli bir rol oynar. Bu bağlamda yönlendirme ve işaret tasarımlarının, görsel kimlikle uyum içinde olması kurumun tanınırlığı açısından hayati bir öneme sahiptir (Yelki, 2021: 5). Yönlendirme unsurları, aynı zamanda bir mekânın karakterini belirleyen şeylerden birisidir. Mekânın kullanım

amaçları ile ilgili bilgilendirmeleri insanlara aktarmakta yardımcı olur. Bu nedenle görsel kimlik oluşturulmadan önce, hedef kitlenin özelliklerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Bu incelemeler sayesinde kurumsal kimlik, hedef kitlenin özellikleriyle bir bütün halinde işlevselliğini yerine getirmektedir (Yakar, 2015: 33). Çevresel grafik tasarım kapsamında yönlendirme ve işaretleme tasarımları, görsel kimlikle eş zamanlı olarak tasarlanması gereken öğelerdendir. Bu kapsamda bir kurum binasının yapım sürecinden bitim sürecine kadar mimarlık, iç mimarlık, peyzaj mimarlığı, grafik tasarım disiplinleri beraber çalışmaları gerekmektedir. Bu bağlamda yönlendirme ve işaretleme tasarımları yoluyla kurumun görsel kimliğinin devamlılığı sağlanmaktadır.

Şirketlerin kullanıcılar üzerindeki algısını sağlamlaştırmak için, günümüzde bilgilendirme tasarımı ile birlikte görsel kimlik projeleri gerçekleştirilmektedir. Her yönlendirme ve işaretleme çalışması, kullanıcıların mekânla etkileşimini kolaylaştırmakla kalmaz, aynı zamanda kurumsal imajı güçlendirir (Güler, 2008: 100). İnsanlara ticari ya da kamusal hizmet veren bir mekânın yönlendirme ve işaretleme tasarımları kurumun kimliğiyle alakalı bilgiler vermektedir. Bu durumda görsel kimlik tasarımlarının bir bütün olarak ele alınmasının önemini ve insanların markalara, kurum ve kuruluşlara olan bakışını ciddi olarak etkilediğini göstermektedir.

2.5.2. Renk Kullanımı

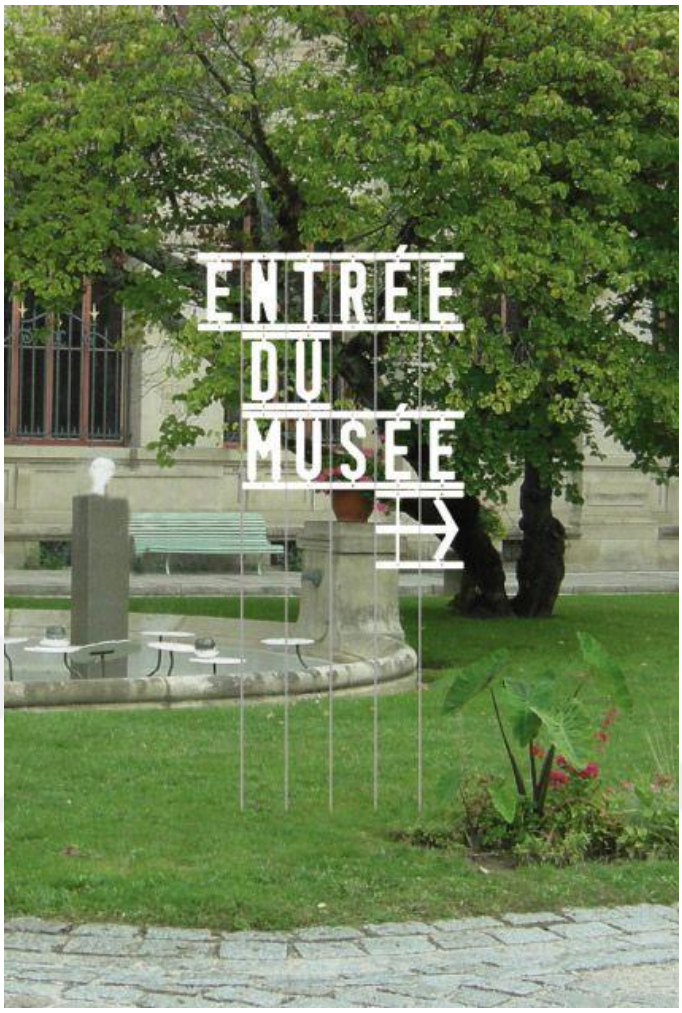
Gözlerimiz, sayısız farklı renk tonunu algılayarak bu bilginin zihnimizde yer edinmesini sağlamaktadır. Renklerin ortaya çıkışı, ışığın herhangi bir nesne veya objeye çarpması ve ardından gözümüze ulaşması süreciyle oluşmaktadır. Işığın prizmalar içinden hızla geçmesi, bir rengin tanımlanmasını sağlar ve bu renk, bize içerdiği bilgiyi, psikolojik etkiyi anlatmaya çalışır. Bu etkiler üzerinden harekete geçerek çevremizle iletişime geçeriz (İnanç, 2019: 43). Renkler, insanların belirli duygusal tepkiler oluşturmalarına yardımcı olabilir. Örneğin, sakinleştirici mavi veya güven veren yeşil tonları kullanmak, çevredeki insanlara olumlu bir izlenim bırakabilir.

Geçmişten günümüze renklerin kullanımına baktığımızda, renklerin dini törenlerde, gizlenme veya korkutma amaçlı, güzellik için, kültürel festivallerde, kimlik ve milliyet belirtmede, duyguları ifade etmede ve birçok başka etkinlikte kullanıldığını

görülmektedir (Akengin vd., 2017: 1079). Renkler, günlük yaşamın önemli bir unsuru olarak kabul edilir ve dünyayı algılama şeklimizi büyük ölçüde etkiler. Renkler olmadan, görsel deneyim hakkında düşünmek neredeyse imkânsızdır. İnsanlar genellikle renklerle güçlü bir bağ kurdukları için, tasarımcılar renkleri çeşitli problemleri çözmede güçlü ve çağrışımsal bir şekilde kullanır. Ayrıca, renkler sıklıkla yönlendirme tasarımının merkezi düzenleme öğesi olarak seçilir, çünkü renkler insanlara bir mekânı tanımlama, içinde gezinme ve hatta duygusal bağ kurma konusunda yardımcı olabilir (Gibson, 2009: 87). Bir tasarımın ilk izlenimi genellikle renk tarafından oluşturulur. Bir mesajı iletmek için bu grafik tasarım öğesini etkili bir şekilde kullanmamız önemlidir. Renk, görsel kimlik oluşturmak ve kurumların temel unsuru olarak önemli bir rol oynar. İletişimde etkili bir araç olarak kullanılarak, ürünlerin ve hizmetlerin insanların dikkatini çekmesini de sağlamaktadır (Öztuna, 2007). Holmes'e (aktaran Güler: 2008: 83) göre bir diğer açıdan dikkat çekmeye yönelik çok fazla renkli kullanım, okuyucunun dikkatini dağıtabilir ve iletişimdeki anlamı zayıflatabilir. Bu bağlamda renk bir bilgilendirme öğesi olarak kullanırken, aşırı renkli kullanımın gereksiz bilgi karmaşasına yol açabileceği unutulmamalıdır.

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renk kullanımı da oldukça önemlidir çünkü doğru renk seçimi, mesajın iletilmesi, dikkatin çekilmesi ve belirli duygusal tepkilerin oluşturulması açısından kritik bir rol oynar. Ayrıca renk seçimi bir markanın, mesajını ve amacını etkili bir şekilde iletebilmek için dikkatlice planlanmalıdır. Bu, hedef kitlenize doğru mesajı iletmek ve tasarımınızın işlevselliğini artırmak için önemlidir. Renkler, kullanıcıları belirli eylemlere yönlendirebilir. Örneğin, bir renk değişikliği veya vurgu, kullanıcının bir yeri bulmasında harcayacağı zamanı minimize edebilir. Tasarımın kullanılacağı ortam ve çevresel faktörler de renk seçimini etkiler. Örneğin, bir tabela dış mekânda kullanılacaksa güneş ışığına maruz kalacak renk dayanıklılığı önemlidir. Resim 2.36.'da bir müzenin dış mekân yönlendirme tasarımı olarak girişini gösteren tabelada güneş ışınlarına karşı dayanıklı olan beyaz renk kullanılmıştır. Bu durumda sadece renk seçimine değil aynı zaman da malzeme kullanımına da dikkat etmek gerekmektedir. Gibson'a (2009: 90) göre ışık koşulları, renkleri algılamamızda önemli bir etkiye sahiptir. Tasarımların yapılacağı iç ve dış mekânda ortalama bir günün nasıl geçtiği tasarım sürecini etkilemektedir. Bu bağlamda önerilen renklerin nasıl görüneceğini ve işleyeceğini değerlendirmek için gerçek veya eşdeğer koşullarda araştırma ve test yapmanın daha doğru olacağını savunmaktadır. Işığın türü ve

karakteristik özellikleri ister güneşten ister yapay kaynaklardan gelsin, renklerin tanımlanmasını ve kalitesini doğrudan etkilemektedir (Atan, 2021: 200).

Resim 2.38. Müze girişinde kullanılan dış mekân yönlendirme tasarımı (https://i.pinimg.com/564x/88/cc/1b/88cc1b943bf17cecedce93f923b4df1e.jpg)

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında anlam iletişimini güçlendirmek için renk kullanımı, renk kodlaması konseptini beraberinde getirir. Renk kodlaması, belirli bir mesajı belirli bir renkle ilişkilendirerek mesajın vurgulanmasını ve diğer mesajlardan ayrıştırılmasını amaçlar. Renk kodlamasının yönlendirme tasarımlarında etkili olabilmesi için, bir mesajın belirli bir renkle ilişkilendirilmiş olması önemlidir; çünkü renk tek başına genellikle belirli bir mesajı net bir şekilde ifade etmek için yeterince açık değildir (Calori ve Vanden-Eynden, 2015: 163).

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarındaki renkler, kurum, kuruluş veya markanın kimliğini yansıtmalıdır. Renkler, müşterilerin sizi diğer işletmelerden ayırt etmelerine yardımcı olabilir ve tanıma sağlayabilir. Yönlendirme ve işaretleme tasarımları yapılırken seçilecek renkler, ortamın özelliklerine özen gösterilerek yapılmalıdır.

Renklerin belirlenmesinin öncesinde, tasarımın hedeflendiği çevreyi anlamak, başarılı bir renk seçimi için kritiktir. Bu durum, tasarımların etkili olabilmesi, okunabilirliğin ve anlaşılabilirliğin sağlanması için önemlidir. Bu bağlamda yazı ile zemin arasında kontrast renk kullanımı, yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının kolay bir şekilde anlaşılmasına katkıda bulunur (Topaklı ve Nas, 2019: 431). İyi bir kontrast, metin ve arka plan renkleri arasındaki ayrımı artırır, bu da okunabilirliği artırır. Özellikle tabelalarda metin okunabilirliği önemlidir. Açıksöz'e (2015: 68) göre okunabilirliği artırmak için, renk kontrastı basit ve etkili bir yöntemdir. Yapılan araştırmalar, bir tabelanın üzerindeki yazıların, arka fonda kullanılan renkler ile en az %60 kontrasta sahip olmasını önermektedir. Gibson'ın (2009: 9) konuyla ilgili araştırmalarda "Engellilerle İlgili Amerikalılar Yasası", tipografi ile tabela paneli arka planları arasında %70 kontrast olması önerisinde bulunur. Bu bağlamda Resim 2.39.'da gösterilen resimde açık renk tonlarından oluşan arka plan yüzeylerinin üzerine yazılan koyu renkli yazıların okunurluğunun arttığı ve kontrast oluşturduğu görülmektedir. Aynı şekilde koyu renk tonlarında bir arka planların üzerine yazılan açık renk tonlu yazıların okunaklığı ve ayırt ediciliğinin daha fazla olduğu görülmektedir. Fakat açık renk tonlarından oluşan arka plan yüzeyinin üzerine yine açık tonlarda bir renkle yazı yazıldığında okunurluğun ve ayırt ediciliğin azaldığı görülmektedir.

Resim 2.39. Kontrast renk varyasyonları

Gümüş'e (2021: 285) göre kontrastlık Kontrast, iki veya daha fazla rengin birbirinden ayırt edilebilir şekilde karşılaştırılması olarak tanımlanmaktadır. Parlak ve kontrastlı renkler, tabelaların veya işaretlerin daha görünür olmasını sağlar. Özellikle yoğun trafikli alanlarda veya uzaktan okunması gereken durumlarda dikkat çekici renkler kullanmak önemlidir. İnanç'a (2019: 44) göre Bilgilendirme grafik tasarımlarında, trafikte yer alan ikaz işaretlemeleri veya yönlendirme tabelaları gibi piktogramları kullanırken, resmi bir dil oluşturmak ve insanların dikkatini çekmek amacıyla genellikle kırmızı ve mavi renk tonları tercih edilmektedir. Bu renkler, insanlarda uyarıcı bir etki yaratma ve önemli bilgileri vurgulama konusunda tasarım sürecinde etkin rol oynar. Örneğin yeşil renk genel olarak doğayı, huzuru çağrıştırırken, yönlendirme tasarımı olarak kullanılan trafik kurallarında ise geçiş hakkı veya geçiş önceliğini vurgulamaktadır (Resim 2.40.)

Resim 2.40. Trafik lambası, yeşil ışık (https://www.audi-mediacenter.com/en/press-releases/audi-networks-with-traffic-lights-in-europe-11649)

Renkler, yönlendirmelerin veya işaretlemelerin ne tür bir bilgi verdiğini veya hangi yönlendirmeyi sağladığını belirlemekte yardımcı olabilir. Örneğin uluslararası bilinirliği olan acil çıkış levhalarında (Resim 2.41.), arka planda yeşil renk, ön planda kullanılan piktogramda ise beyaz renk kullanılarak kontrastlık oluşturulmuş ve kurum kimliklerinden farklı olarak tasarlanmış evrensel bir dile sahiptir. Bu durum kullanıcıların acil bir durumda çıkış kapısını bulmalarına yardımcı olacak hayati bir

öneme sahiptir. Ayrıca renk seçimi, renk körü veya diğer görme engelli bireyleri düşünmeyi içermelidir. Renk kontrastları ve diğer görsel unsurlar, tasarımın geniş bir kullanıcı kitlesi tarafından anlaşılmasını sağlamalıdır.

Resim 2.41. Acil çıkış yönlendirme tasarımı
(https://www.businesswatchgroup.co.uk/categories-of-fire-signage-the-complete-guide/)

2.5.3. Tipografi

Tipografi, yazı karakterleri, yazı karakteri boyutları ve satır aralıkları gibi unsurları içerir. Bu unsurlar dikkate alınıp kelimelerde yer alan harflerin bir araya gelmesinden başlayarak, harflerin sayfa veya yüzey üzerindeki düzenlenmiş görünümü aracılığıyla iletişim kurmaktan, mesajların görsel yönünü oluşturarak geniş bir yelpazede etkileşim sağlar (Ambrose ve Harris, 2012: 9). Tipografi ile verilmek istenen mesaj, sözel, görsel ve işitsel öğeler içerir. Tipografi unsurları, okundukları ve sözlü olarak yorumlandıkları süreçte izlenir, görsel olarak algılanır ve işitsel olarak anlam kazanır. Bu çok yönlü özellikleriyle tipografi, dinamik bir iletişim aracıdır. Günümüzde insanlar, toplumun var olduğu caddelerde, sokaklarda, alışveriş merkezlerinde ve birçok alanda tipografik mesajlara maruz kalmaktadır. Bu durum, görüntü kirliliğine ve karmaşıklığına sebep olarak birçok tipografik mesajın amacını yerine getirmesine mâni olmaktadır. Bu mesaj yoğunluğu içerisinde tipografik mesajların etkili iletimi, yazıları okunabilir kılan özelliklerin doğru bir şekilde bir araya getirilmesiyle sağlanır. Okuyucu, yazılı bilgileri en az çaba ve zorlukla algılayarak diğerlerinden ayrıştırabilir (Resim 2.42.) (Becer, 2015: 184-185).

Resim 2.42. "Dada Matinesi", Theo van Doesburg ve Kurt Schwitters'ın posteri, 1923. (https://en.wikipedia.org/wiki/File:Theo_van_Doesburg_Dadamatin%C3%A9e.jpg)

Klasik dönemde Romalılar, şu anda binlerce kamu kurum binasında ve anıtında hâlâ görülebilen alfabenin öncüsünü oluşturdular. Bir Roma yazıtı imparatorluğun konularını bir araya getirmek için cesur, güçlü ve net bir işarettir. Benzer şekilde, Mayalar, eşsiz bir yazılı dil ve sayı sistemini kullanarak tapınaklarındaki ve stelalarındaki fetih ve güçle ilgili anlatıları resimlemişlerdir. Avrupa'da, Gotik katedrallerdeki mezar taşlarındaki yazı karakterleri, mimarinin detaylı döşemelerini tamamlar ve Orta Çağ'da keşişlerin kutsal bilgilerini kaydetmesinin kıvrımlı yazısını yansıtır (Gibson, 2009. 75). Günümüzde çok fazla alfabe ve buna bağlı olarak çok fazla yazı karakteri bulunmaktadır. Dünyada bu alanda özellikle batıda yaygın olarak kullanılan ve Türkiye'nin de kullandığı Latin alfabesi için birçok yazı karakteri setleri bulunurken Yunanca ve Rusça gibi Latin olmayan karakter setlerini kullanan Batı dilleri veya Arap alfabesini kullanan Orta Doğu dilleri için daha az yazı karakteri bulunmaktadır. Resim 2.43.'de de görüldüğü üzere yazı karakterlerine göre harflerin anatomik yapıları değişiklik gösterse de belli anatomik ifadeler bulunmaktadır (Calori ve Vanden-Eynden, 2015: 128).

Resim 2.43. Tipografinin anatomisi (Calori ve Vanden-Eynden, 2015).

20. yüzyılda batının sanayi çağında ilerlemesiyle beraber ticari faaliyetlerin arttığı ve işletmelerin halkın dikkatini çekmek için tabelalar yaptırarak rekabet ortamı oluştuğu gözlemlenmiştir. Resim 2.44.'de görüldüğü üzere; bu dönemde, Amerika şehirlerinin kalabalık sokak manzarası, binaların cephelerine yapıştırılmış çeşitli tabelaların göz alıcı bir kataloğunu oluşturmuştur. Bu tabelalar şehirdeki işletmeleri tanıtmak amacıyla kullanılmıştır. Harf biçimleri genellikle tek tip olmamış, ticari harf tasarımcıları tarafından markalara özgün olarak çizilmiş ve genellikle belirli bir alana uyacak şekilde tasarlanmıştır. O dönemdeki bu tipografik karmaşa, günümüz izleyicisi için görsel bir şölen gibi görünebilirken, o zamanlar kontrolsüz bir ticaret toplumunun belirtisi olarak kabul edilmiştir (Gibson, 2009: 76).

Resim 2.44. Kuzey Karolina, A.B.D., 1914
(https://www.sanathukukuenstitusu.com/post/harlem-ronesansi)

Karamustafa'ya (2003: 19) göre tasarımcılar, bazı durumlarda bir mesajı hedef kitleye kelimelerle aktarmayı tercih ederler. Ancak yazıları sadece anlamıyla kullanarak değil, aynı zamanda görsel temsili ve estetik etkiyi de düşünerek kullanırlar. Tasarımcılar için kelimenin görsel sunumu ve temsil ettiği anlam, yazıyı yazanlardan farklı bir biçimde önem taşır. Bilgilendirme tasarımlarında kullanılan tipografik düzenleme ve yerleşimi, tasarımın temel taşlarıdır ve grafik tasarımı destekleyen en kritik unsurlardan birisidir. Tipografi, sadece görselin yanında yer alan bir metin değil, aynı zamanda insanların algılarını açma konusunda da önemlidir. Tipografinin bir yüzey üzerine yerleşimi, yazının okunabilirliğini artırma, uzaktan bakan bir insanın dikkatini çekmesini sağlama ve tasarımın etkileyiciliğini artırma konusunda kilit bir rol oynar (İnanç, 2019: 34). Doğru tipografi seçimi, yönlendirme tasarımlarının başarılı olmasına katkıda bulunur. Kullanıcının bilgileri hızlıca almasını sağlamak, yönlendirmelerin amacına uygun olarak çalışmasını güçlendirir. Bu bağlamda renkli tipografi kullanımı, yönlendirme tasarımlarında dikkat çekici ve okunabilir metinler oluşturmak için kullanılabilir.

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında tipografi kullanımı yapılırken dil birliğinin oluşması ve farklılıkların bu bütünlük içerisinde aktarılabilmesi için font ailelerinin seçilmesi önemli role sahiptir. Bu durum tabelalarda yer alan tipografinin okunurluğunu ve okutulabilirliğini artırmaktadır. Örneğin Resim 2.45.'de Londra'da bulunan Oxford Street'deki bayi mağazaları için yeniden bir yönlendirme stratejisi ve tabela sistemi oluşturulmuştur. Tipografik açıdan incelendiğinde font seçimi olarak "ITC Avant Garde Gothic Book" font ailesi kullanılmıştır. Yazı karakteri yapısı gereği serifsiz olması, iç mekanlarda okunaklılığı, görünürlüğü ve okutulabilirliği artırmaktadır. Yönlendirme tabelası yere monte edilmiş ve kullanıcıları sosyal alanlara yönlendirmek için tasarlanmıştır. Tabelada üst başlık olarak kalın font seçilmiş ve kullanıcılara yiyecek ve içecek alanlarında olduklarını ifade etmektedir. Alt başlıklarda fontun normal hali kullanılarak üst başlıktan ayrılmış ve kullanıcılara bu alanda yer alan markalar belirtilmiştir. Tabelanın alt bölümünde yer alan bayan ve engelli piktogramları görsel olarak dikkat çekiciliğe sahip ve ifade biçiminin evrensel olmasıyla kullanıcıları zihinlerinde yazı olmadan tamamlayarak lavabo yönlendirmesi olduğu anlaşılmaktadır. Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında görsellerin ve sembollerin evrensel bir ifade biçiminin olması anlaşılabilirlik açısından yeterli olduğu söylenebilir.

Resim 2.45. Oxford Street mağaza yönlendirme tasarımı, Londra, Kartlidge Levene Ajansı (https://cartlidgelevene.co.uk/work/selfridges-co-oxford-street-store-wayfinding-signage)

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan tipografinin satır sonuna yerleştirilen sembollerin veya okların arasında bırakılan boşluk kullanıcıların rahat görebilmeleri açısından önemli rol oynamaktadır. Grafik tasarım öğelerinde doğru kullanılan yatay ve dikey boşluk, tipografi ve sembollerin birbirine ait gibi görünmelerini sağlamaktadır. Birbirilerine çok yakın kullanılan tasarımlarda kalabalık bir görüntü oluşup karmaşıklığa yol açabilmektedir. Resim 2.46a.'da bulunan üst kısımdaki tasarımda semboller ve tipografinin birleşik kullanımı hem karmaşaya yol açmış hem de okunurluğu azaltmıştır. Alt kısımda bulunan tasarımda satır aralarının açılması ve sembollerin aralarına boşluklar koyulması hem sembollerin daha anlaşılır olmasını sağlamış hem de okunaklılık artmıştır (Calori ve Vanden-Eynden, 2015: 174). Bir okur, anlaşılamayan bir harfle karşılaştığında, çevresindeki harflerden ve cümle yapısından bilgi çıkarabilir ve bu şekilde harfin ne olabileceği konusunda bilgili bir tahminde bulunabilir. Ancak aynı durum sayılar için geçerli değildir. Sayılar arasında benzer bir bağlam olmadığı için, bir sayının diğerinden farklı olduğunu anlamak için ek bilgiler gereklidir. Bu nedenle, sayıların birbirine karıştırılmaması önemlidir (İnternet 5). Bu duruma örnek olarak Resim 2.46b.'da bulunan yazıda, bazı harflerin üstleri kapanmış olsa da beynimiz bilgili bir tahminde bulunarak kelimeleri

tamamlayabiliyor. Fakat yazının hemen altında yer alan üstü kapanmış rakamların herhangi bir bağlamı olmadığından dolayı bilgili bir şekilde tahmin edilemiyor.

Resim 2.46a. Tipografi ve semboller arası boşluk.

Resim 2.46b. "Tasarım düşünmenin görselleştirilmiş halidir." Saul Bass.

Tipografi ile verilmek istenen mesaj, sözel, görsel ve işitsel öğeler içerir. Tipografi unsurları, okundukları ve sözlü olarak yorumlandıkları süreçte izlenir, görsel olarak algılanır ve işitsel olarak anlam kazanır. Bu çok yönlü özellikleriyle tipografi, dinamik bir iletişim aracıdır (Becer, 2015: 184). Etkili ve hedef kitleye hitap eden tipografi kullanımı, yönlendirme tasarım elemanlarının görsel karmaşadan ayrılmasını, okunabilir ve anlaşılabilir olmalarını sağlamaktadır (Fişenk 2012: 34). Toplum içerisinde insanların birbirileriyle etkileşimde bulunmaları için hazırlanan yönlendirme tasarımları, metin karakterlerinin düzenlenmesi ve görsel sunumu olan tipografi aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Toplumların yaşamına dair iletişimi güçlendirmek için oluşturulan bilgilendirme tasarımlarında genellikle tipografi ön plandadır.

Grafik tasarımın temellerinden birisi olan tipografi, sıradan bir tabelayı ikonik bir ifadeye dönüştürebilir, hemen tanınabilir ve belirli bir yerle yakından ilişkilendirilebilir (Gibson, 2009: 75). Yönlendirme ve işaretleme tasarımı ürünlerindeki tipografi, toplumun kültürel özelliklerini yansıtan bir tasarım öğesidir.

Tasarım sürecinde tipografi seçimi, toplumla daha uyumlu ve bütünlük oluşturacak şekilde belirlenmelidir (Açıksöz, 2015: 131). Yönlendirme tasarımları genellikle farklı dilleri ve kültürleri hedefler. Doğru tipografi seçimi, farklı dillerdeki metinlerin anlaşılır olmasını sağlar ve yerel kullanıcılarla etkileşimi artırabilir.

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında tipografinin seçimi, tasarımın işlevine uygun olmalıdır. Örneğin, acil durum tabelalarında (Resim 2.47.) kullanılan tipografi, hızlı okunabilirlik ve anlaşılabilirlik göz önünde bulundurularak tasarlanmalıdır. Başlıklar, alt başlıklar ve metin paragrafları arasında doğru tipografi seçimi yaparak bilgi hiyerarşisi oluşturabilir. Bu durum, kullanıcının önemli bilgileri kolayca belirlemesine yardımcı olur. Renk körü veya diğer görme engellilere uygun olmalıdır. Yeterli kontrast ve okunabilirlik, engelli kullanıcıların bilgileri anlamalarına yardımcı olabilir. Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan tipografi, görsel kimlik tasarımında kullanılan tipografi seçimiyle uyumlu olmalıdır. Tutarlı bir tipografi, kullanıcının kuruma karşı olan ciddiyetini artırır, bilgileri hızlıca işlemesine ve yönlendirmeleri daha iyi takip etmesine yardımcı olur.

Resim 2.47. Acil servis tabelası, Konya. (https://en.3mc.com.tr/p/project-adventures/completed-projects/konya-e-a-hastanesi-acil-servis-binasi-yapimi.html)

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan tipografi, mekân içerisinde bulunduğu konumu, renklerinin mekânla uyumu ve görsel alıcılığı dikkatlice planlanmalıdır. Bu bağlamda varılmak istenen noktaya ulaşmada yanlış anlamalara

izin vermeden iletişim odaklı çalışmalar gerçekleştirilmesi gerekmektedir. (Güngör, 2021: 75). Bir diğer açıdan kullanıcılar mekân içerisinde bulunan yönlendirmelerdeki tipografik unsurları kolaylıkla görebilmeli, mekândaki diğer renklerle ayırt edebilmeli ve görsel kirliliğe yol açmamalıdır. Bir yazının sadece okunabilir olması verilmek istenen mesajın etkili bir şekilde iletilmesi için yeterli olmayabilir. Aynı zamanda bir mesajın okunaklılığını artırmak için harflerin bütünlüğü ve iletişim tekniği de önem taşımaktadır. Bu kadar çok faktörün okunabilirliği etkilediği bir ortamda, yönlendirme ve işaretleme tasarımında bu çeşitliliğe özel bir önem vermek, başarılı sonuçların elde edilmesine katkı sağlayacaktır (Topaklı, 2019: 44).

Resim 2.48.'de İskoçya'nın Glasgow şehrinde bulunan "North Glasgow College" için Marque Creative tarafından tasarlanan yönlendirme ve işaretleme tasarımları hayata geçirilmiştir. Mimar ve mühendislerle beraber çalışılarak hazırlanan tasarımlar, binanın mimari özellikleri, renkleri ve konumuyla uyumlu bir şekilde tasarlanmıştır. Tipografi açısından bakıldığında, serifsiz sade okutulabilir bir font kullanılmıştır. Yazılar boyut olarak okunaklı ve anlaşılabilir seviyelerde olmakla beraber kullanıcıları rahatsız etmemektedir. Ayrıca yazıların renklendirmesi zeminle kontrastlık oluşturmuş ve okunaklılığı artırmıştır.

Resim 2.48. Kuzey Glasgow Koleji, İskoçya. Marque Creative

2.5.4. Konumlandırma

Yönlendirme tasarımlarında konumlandırma, kullanıcıların bir alanda etkili ve verimli bir şekilde yönlendirilmesi için kritik bir öneme sahiptir. Bir mekânda işaretlerin ve yönlendirmelerin yerleştirileceği noktalar ve bunların sıklığını belirlemek için, fiziksel yapının detaylı bir analizinin yapılması ve uygun konumlandırma strateji yöntemlerinin planlanması önemlidir. (Yakar, 2015: 31). Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının doğru planlanması bir kurumun veya mekânın imajını etkilemektedir. Bu bağlamda başarılı tasarımlar için renk, tipogafi, mekâna uygunluk, malzeme kullanımı gibi birçok önemli etken vardır. Fakat tüm bunların etkisini gösterebilmesi için tasarımın uygun konumlanması ile gerçekleşmektedir. Aynı zamanda doğru planlama ile marka bütünlüğünü, profesyonel görünümü ve görsel kimlik anlayışına katkı sağlanmaktadır.

Bir mekânın girişinden başlayarak önemli noktalara yönlendirmelerin stratejik bir şekilde yerleştirilmesi önemlidir. Bu önemli noktalar, giriş, lobi, asansör veya koridor kesişimleri gibi alanlardır. Bu bağlamda yardımcı yönlendirme elemanlarıyla, kişiye doğru yolda olduğunu anlama konusunda destek sağlanabilir. Çift yönlü yönlendirme elemanlarını kullanarak, gidiş ve geliş yönlerini göz önünde bulundurmak, yönlendirme davranışını kolaylaştıracaktır (Yakar, 2015: 31). Doğru konumlandırma, kullanıcıların bulundukları noktayı anlamalarına ve hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olur. Bu durum mekânsal bilinci artırarak kullanıcıların yönlendirme sürecini kolaylaştırır, mekâna güven duygusu kazandırır ve mekânı rahatça gezmelerini sağlar.

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında temel amaç, bilginin kullanıcılara hızlı ve etkili bir şekilde sunulmasıdır. Bu nedenle, tasarımların konumlandırılması büyük önem taşımaktadır. (Topaklı ve Nas, 2019: 431). Başarılı bir yönlendirme tasarımı için, kullanıcıların ihtiyaçlarını anlamak, mekânın fiziksel özelliklerini değerlendirmek ve bu bilgileri etkili bir konumlandırma stratejisiyle birleştirmek önemlidir. Konumlandırma, mekândaki önemli noktaları vurgulayarak görsel hiyerarşi oluşturur. Önemli bölgeler veya yönlendirmeler, kullanıcıların dikkatini çeker ve bilgilerin anlaşılmasını kolaylaştırır. Özellikle engelliler veya özel ihtiyaçlara sahip bireyler için etkili konumlandırma, mekânın erişilebilirliğini artırır.

İç ve dış mekânlarda kullanılan tasarım öğeleri, insan boyutlarına göre ergonomik olarak boyutlandırılmalıdır. Öğelerin yerleştirildiği yere göre okunurluk, algılanabilirlik ve kullanılabilirlik özelliklerinin değerlendirilmesi ve doğru bir şekilde öğrenilmesi boyutlandırma ve konumlandırma bakımında belirleyicidir (Ay, 2021: 63). Etkili konumlandırma, kullanıcıların deneyimini olumlu yönde etkiler. Yangın, tahliye veya diğer acil durumlar için etkili bir konumlandırma, insanların hızla ve güvenle güvenli bölgelere yönlendirilmesine yardımcı olabilir. Büyük mekânlarda, konumlandırma kullanıcıların trafik akışını yönlendirmeye yardımcı olur. Bu, kalabalıkların düzenli ve güvenli bir şekilde hareket etmelerini sağlar.

2.5.5. Mekâna Uygunluk

Mekân, toplumun barındığı, vakit geçirdiği, değer ve anlamlar yüklediği toplumsal üründür. Bu sebeple mekânı yansıtan değer ve algılar, mekânsal uygulamaların meydana çıkmasını sağlayan en önemli öğelerdir. Bir mekân tasarımı ile mekânsal uygulamaların sürekli birlikte düşünülmesi, mekâna özel vurguların ve uygulanan tasarımın kullanıcıların zihninde önemli rol oynadığını göstermektedir. Bu bağlamda, fiziki mekân sadece somut bir yapı değil, aynı zamanda kullanıcıların zihinlerinde bir değer ve anlam bırakan mekândır (Lefebvre, 2014: 68). Bu bağlamda yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekânın fiziksel özelliklerine uygun olmalıdır. Bu tasarımlar, kullanıcıların mekân içinde etkili bir şekilde hareket etmelerine yardımcı olmalı ve aynı zamanda mekânın genel estetiğine katkıda bulunmalıdır.

Bir mekânın bilgilendirme ve yönlendirme tasarımları, mekânda bulunan diğer unsurlarla uyum içinde tasarlanmaları gerekmektedir. Bu tasarımlar, mekân içinde tanınabilir bir form olarak tasarlanmalıdır. Böylece daha etkin ve kolay algılanabilir hale gelmektedirler. Bu yaklaşım, kullanıcıların zihinde daha iyi kalmasını sağlar ve bu sayede etkili bir hizmet sunarlar (Bulut ve Uslu, 2017: 2565). Bir diğer açıdan tasarımlar, mekânın genel tasarım ve dekorasyon unsurlarıyla uyumlu olmalıdır. Renkler, şekiller ve malzeme seçimleri mekânın estetik özelliklerine uygun olmalıdır.

Bir mekânın girişinden çıkışına kadar kullanıcıların yönlerini bulmaları için ihtiyaç duyacağı tüm bilgiler, bilgilendirme tasarımı kapsamında yönlendirme ve işaretleme tasarımları ile iletilmektedir (Türker, 2022: 1130). En iyi yönlendirme tasarımları, doğru yerde ve doğru zamanda bulunanlardır. Bu tasarımlar, kullanıcıların ihtiyaçları

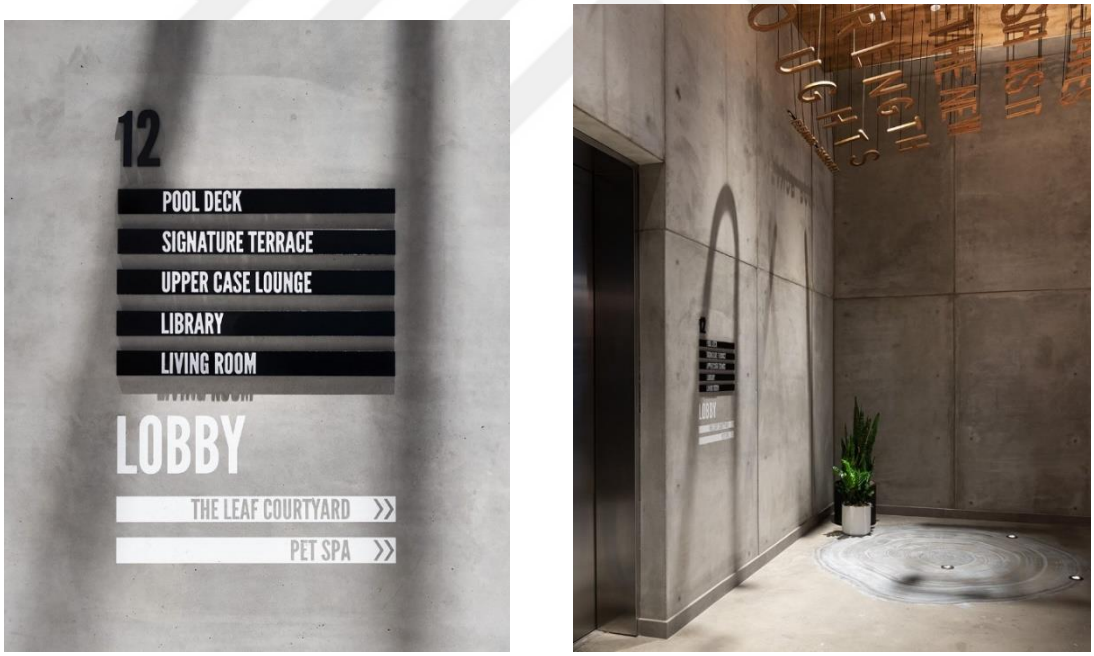
doğrultusunda ne aşırı tekrar edip kullanıcıyı bunaltmalı ne de kullanıcının yönlendirme talebine ihtiyaç duymasına sebep olmamalıdır (Calori ve Vanden-Eynden, 2015).

Yönlendirme ve işaretleme tasarımları planlanırken, görsel karmaşa oluşturmadan gerekli sayıda yönlendirme unsuru kullanılmalıdır. Tasarımlar, rahatlıkla okunabilecekleri takip edebilecekleri noktalara yerleştirilmeli ve alan içerisinde olabildiğince gizlenmelidir. Bu sayede, bütünlük bozulmadan ihtiyaç halinde ürünler fark edilebilir, böylece kullanıcı deneyimine katkı sağlanabilir (Yum, 2021: 185). Tasarımlar, mekânın kullanım amacına ve ziyaretçilerin ihtiyaçlarına uygun olmalıdır. Tasarımların işlevselliği, mekân içindeki yol bulma sürecini kolaylaştırmalıdır. Bu bağlamda yeterli kontrast, doğru boyutlandırma ve dikkat çekici tasarımlar yapılması gerekmektedir.

Yönlendirme tasarımları, düzenli olarak kullanılmakta olan alanlarda düzen ve işleyişin sağlanması, görünürlüğünün korunması ve çevreyle uyum sağlaması için mekân tasarımıyla birlikte düşünülmelidir. Bilgilendirme ve yönlendirme tasarımları, mekândaki mimari tasarım özellikleri dikkate alınarak konumlandırıldığında, hedeflerine ulaşmaktadırlar. Bu şekilde kullanıcılar, çevreyi ve kurumu daha iyi benimser, bilgilenirler ve yönlendirilirler (Bulut ve Uslu, 2017: 2560). Eğer mekân bir kurum veya markanın bir parçasıysa, yönlendirme tasarımları o görsel kimliğe uygun olmalıdırlar. Renkler, logo ve tipografi gibi öğeler marka bütünlüğünü koruyarak mekânsal uygunlukta sağlanmış olur. Amerika'nın Washington eyaletinde bulunan "Press House" konutları için Ashton Design tarafından yönlendirme tasarımları tasarlanmıştır. Yönlendirme ve işaretleme tasarımları, tarihi matbaa deposundan esinlenilerek mimari tasarımı yapılan binanın dokusu ve mimari özellikleri dikkate alınarak tasarlanmıştır (Resim 2.49.).

Resim 2.49. Press House dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımı, Ashton Design. (https://ashton-design.com/work/press-house)

Resim 2.50. Press House iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları (https://ashton-design.com/work/press-house)

2.5.6. Malzeme Kullanımı

Tarihsel olarak, tabelalar genellikle kamusal mimarinin önemli bir öğesiydi. Özellikle Roma döneminde, yazıtlar doğrudan taş cephelere ve anıtlara oyma sanatıyla ustaca yerleştirildi. Günümüzde, elle harf oyma geleneği devam etmekle birlikte, çevresel

grafik tasarım, önceki dönemlerde hayal edilemeyen çeşitli biçimleri, medyaları, malzemeleri ve süreçleri içerir (Gibson, 2009: 107). Yönlendirme ve işaretleme tasarımı için malzeme seçimi büyük bir önem taşır. Seçilen malzemeler süreklilik oluşturacak şekilde planlandığı için maliyetli ve zahmetli bir uygulamadır. Bundan dolayı malzemelerin üretim biçimleri, dayanıklılıklarını belirleyen kritik faktörlerdir. Ayrıca malzeme seçimi, tasarımın süreci ve kurumun hem mekân hem de kimliğiyle sıkı bir bağa sahiptir. (Yakar, 2015: 49).

Yönlendirme ve işaretleme sistemleri tasarlamak, tabelaların temel öğeleri olan şekil, malzeme ve yapı hakkında kararlar almayı içermektedir. Ancak bu sadece bir yönüdür; aynı zamanda çevresel faktörleri, tasarımın amacını, iletilmek istenen mesajı ve hedef kitlenin ihtiyaçlarını dikkate alarak bütünlük sağlamayı da amaçlamaktadır (Gibson, 2009: 109). Malzeme bilgisine sahip olmak, tasarımın işlevselliği, estetik çekiciliği, dayanıklılığı ve maliyet etkinliği gibi çeşitli faktörlere etki ederek başarılı bir yönlendirme tasarımının oluşturulmasına yardımcı olur.

Günümüzde, çeşitli malzemeler arasından seçim yapabilen tasarımcılar, aydınlatılmış bir tabelanın hem gündüz hem de gece görünümleri için farklı malzemelerin ve yüzeylerin özelliklerini anlamalıdır. Bu bağlamda yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında binlerce malzeme kullanılabilmektedir. Bunların en temelinde metaller, pleksiglas (plastik malzeme), ahşap, taş, branda, kompozit, kumaş, Led/LCD veya geri dönüştürülmüş kâğıt gibi malzemelerin her birinin belirli renk aralıkları bulunur ve genellikle en zengin renk paletini elde etmek için yüzey malzemesi ve boya kaplamalarını dikkatlice birleştirirler. (Gibson, 2009). Bazı malzemeler, özgün ve çekici özelliklerini uzun süre muhafaza edebilmek amacıyla genellikle boyalar veya diğer opak ürünlerle kaplanmaktadır. Ayrıca, kullanılan malzemelerin benzersiz özelliklerinden faydalanmak mümkündür. Örneğin, pleksiglasın yarı saydamlığı, kumaşların esnek ve hafifliği veya metallerin dayanıklı ve parlak olması, tasarımda özgün bir öğe olarak etkili bir şekilde kullanılabilir (Topaklı, 2019: 53).

Metaller

Reklamcılıkta hem görsellerin oluşturulmasında hem tabela kasası(çerçevesi), konstrüksiyonu ve direk(ayak) imalatında en fazla tercih edilen malzemedir (Uğur, 2018: 145). Esnek ve dayanıklı yapısıyla hem kolay form alabilir hem de montajı daha kolay uygulanabilir. Yapısal çerçevelerden görünür yüzeylere ve boyutlu elemanlara

kadar çeşitli amaçlarla kullanılabilirler. Yönlendirme tasarımlarında alüminyum (Resim 2.52), paslanmaz çelik krom, bronz malzeme ve pirinç gibi metal malzemeler kullanılabilir. Metal malzemeler, sarı (Resim 2.51.), bronz, gümüş gibi malzemenin hammaddesine göre üretebilir. Ayrıca bazı metaller statik boya kullanılarak istediğimiz renkte görünüm sağlayabilir. Bunların kullanımları maliyet, konumlandırma, dayanıklılık gibi durumlara göre değişiklik gösterebilir. Metal malzemeler diğer yönlendirme malzemeleri ile birlikte kullanımı mümkündür.

Resim 2.51. Sarı krom malzemeden yapılmış tabela tasarımı (https://www.baskihizmeti.com/paslanmaz-kutu-harf-tabela/#&gid=1&pid=10)

Resim 2.52. Alüminyum malzemeden üretilmiş arkadan led aydınlatmalı tabela tasarımı
https://maksimumreklamajansi.com/urun/aluminyum-kutu-harf-isikli-tabela/

Pleksiglas

Pleksiglas, geniş bir sentetik malzeme kategorisini temsil eder. İç ve dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında, günümüzde yaygın olarak kullanılan malzemelerden birisidir. Ürün yapısı gereği yarı ışık geçirme özelliğine sahip olduğundan ön, arka ve üç boyutlu tasarımlarda yan taraflardan aydınlatılabilir (Resim 2.53.). Pleksiglas malzemelerin üzerine UV (Ultraviyole Işınlar) baskı, folyo yapıştırma veya lazer ile kazıma yöntemi gibi teknikler uygulanarak tasarımlar yapılabilir. Günümüzde reklamcıların sıklıkla kullandıkları yan yüzeyleri krom, ışık geçirme özelliğinden dolayı ön yüzeyleri pleksiglas tabela tasarımları yapılmaktadır (Resim 2.54.). Pleksiglas, kimyasal bazlı malzemeler olduğu için farklı renklerde üretimi yapılabilir. Sürdürülebilirliğe uygun olarak yeniden dönüşüme uygundur. Pleksiglaslar yine kendi içlerinde farklı kimyasallar kullanılarak çeşitli ürünlere dönüşebilir. Bu durum malzemenin içyapısına göre maliyeti değiştirebilir.

Resim 2.53. Pleksiglas malzeme ile üretilmiş arkadan aydınlatmalı tabela tasarımı
https://www.baskihizmeti.com/pleksi-kutu-harf-tabela/

Resim 2.54. Yan yüzeyler krom malzeme, ön yüzey pleksiglas malzemeden üretilmiş tabela tasarımı (https://mortabela.com/krom-harf-tabela)

Ahşap

Diğer malzemelere göre yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında dayanıklılık açısından daha az tercih edilen bir malzemedir. Hava şartlarından daha az etkilenmesinden dolayı iç mekânda kullanıma daha çok uygundur. Sürdürülebilir olması bakımından çeşitli malzemelerle birleşerek veya oyma sanatı kullanılarak daha estetik bir şekilde kullanılabilir. Bu durum maliyeti etkilen faktörlerden birisidir (Resim 2.55.).

Resim 2.55. Ahşap tabela tasarımı
(https://www.hironocraft.com/blog/2020_02_23_37969.html)

Taş

Taş malzeme, yönlendirme ve işaretleme tasarımları için maliyet açısından çok fazla tercih edilen bir malzeme değildir. Bu tür malzemelerin kullanımı daha çok mekân ve çevresel faktörlerde daha spesifik tasarımlarda kullanılabilir. Özellikle eski dönemlerden kalan yapılarla veya çevresi doğa ile çevrili mekânlarla uyum sağlanabilmesi için taş formların yüzeyine oyma sanatı yapılarak veya suyla kesim yöntemiyle kullanılmaktadır. Taş malzemelerin maliyeti, yapısına ve doğadaki durumuna göre değişiklik göstermektedir (Resim 2.56.).

Resim 2.56. Taş malzemeli tabela tasarımı
(https://www.stonehengesigns.com/signs-portfolio.html)

Branda

Brandalar, genellikle vinil, kumaş, plastik veya diğer rijit olmayan malzemelerden yapılır. Brandaların uygulaması genellikle teknik destek alarak yapılmaktadır. Brandalar malzeme yapısı gereği üzerlerine dijital baskı veya serigrafi baskı teknikleri uygulanarak yapılabilir. Bu tür malzemeler genellikle seyyar kullanıma uygun olarak kullanılır. Günümüzde daha küçük işletmelerin tabelalarında da kullanılmaktadır (Resim 2.57.).

Resim 2.57. Branda malzemeli tabela tasarımı
(https://www.baskihizmeti.com/isiksiz-vinil-germe-tabela/)

Kompozit

Genellikle farklı öğelerin bir araya getirilerek bir bütün oluşturulmasıyla meydana gelmektedir. Kompozit malzemeler, şekiller ve formlar halinde kesilebilen, genellikle tabelaların arka yüzeylerinde estetik bir görüntü oluşturmak ve dış mekân giydirmelerinde kullanılabilir. Farklı dokular ve renk seçenekleri ile kompozit malzemeler boyanabilir, lazer kesim ile oyulabilir, yüzeye baskı yapılabilir veya doğal haliyle kullanılabilir (Resim 2.58.).

Resim 2.58. Kompozit oymalı içten pleksiglas yerleştirilmiş tabela tasarımı (https://tabelabursa.com/kompozit-oyma-tabela/)

Kumaş

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan kumaş özellikli malzemeler, genellikle plaj, kırlangıç, damla bayraklar şeklinde mağazaların girişlerinde, sergi alanlarında, yol kenarlarında karşımıza çıkmaktadırlar. Tasarımlar, kumaşların üzerine dijital veya serigrafi baskı yöntemleriyle aktarılır. Dönmez'e (2014: 25) göre kumaş malzemeli yönlendirme tasarımları genellikle bayrak şeklinde tasarlanmaktadır. Bu malzemeler yapısı gereği hafif oldukları için daha dayanıklı bir şeye monte edilmelidir. Ayrıca esnek ve hafif bir malzeme olması yönüyle kullanışlıdırlar (Resim 2.59.).

Resim 2.59. Kumaş malzemeli tabela tasarımı
(https://www.baskitime.com/orta-boy-poster-plaj-bayragi)

Led/LCD

Günümüzde dijitalleşme her geçen gün artış göstermektedir. Dijital görüntüleme sunan ekranlar, bantlarda yazıların akarak oluşturduğu tasarımlar veya LED/LCD ekranlar gibi, iç **veya** dış mekânlarda yönlendirme elemanları olarak kullanılabilir (Yakar, 2015: 52). Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında, özellikle aydınlatma için kullanılan LED'ler (ışık yayan diyotlar) oldukça tercih edilen bir seçenek haline gelmiştir. LED'lerin tasarım ve enerji verimliliği açısından birçok avantajı bulunmaktadır. LED'lerin uzun ömürlü olması ve genellikle daha az bakım gerektirmesi, maliyet tasarrufu sağlar. Ayrıca, LED'ler farklı renk seçenekleri sunar ve renk değişimi yeteneklerine sahip olabilir. Elektrikle çalışan sistemlerin günümüzde yaygın olarak kullanılması ve teknolojinin ilerlemesiyle yerleşim alanlarının hem iç

mekânlarında hem de dış mekânlarında dijital ekranlı yönlendirme sistemleri benimsenmeye başlanmıştır. Bu dijital yönlendirme grafikleri, günümüzde yerel yönetimlerden mağaza tabelalarına, trafik levhalarına kadar çeşitli mekânlarda tercih edilmektedir (Güngör, 2021: 74).

Resim 2.60. Led malzemeli tabela tasarımı
(https://www.onlinekutuharf.com/led-tabela)

Resim 2.61. Neon led malzemeli tabela tasarımı
http://www.online.sinanneon.com/coctails-dreams-neon/

Yönlendirme ve işaretleme tasarımları için kullanılan malzemelerin aynı veya benzer seçilmesi, görsel dil birliği açısından büyük bir öneme sahiptir. Ancak, bu tasarımlarda kullanılan tipografi veya renk seçimlerindeki benzerlik, dil birliğinin sağlandığını göstermez. Malzeme seçimi, bu görsel birliğin oluşturulmasında önemli bir rol oynar. Örneğin, bir mekânda kapı isimlikleri için plastik malzeme kullanılacaksa, bu durum

ortaklık olarak gözetilmeli ve plastik malzemeye her alanda yer verilmelidir (Topaklı, 2019: 54).

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan farklı malzemeler, farklı fonksiyonel özelliklere sahip olabilir. Mekân, çevre, hedef kitle ve görsel kimlik, tipografi, renk, konumlandırmanın önemi kadar malzeme bilgisine sahip olmakta başarılı tasarımların ortaya çıkması için önemli rol oynamaktadır. Bu durum, yapılacak tasarımların kalitesini, işlevini, çevre ile uyumunu artırmaktadır. Malzeme seçimi, tasarımın estetik görünümünü belirlemektedir. Doğru malzeme kullanımı, marka kimliğiyle uyumlu bir tasarımın oluşturulmasına yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda malzemelerde kullanılacak renk seçimi, dokular ve yüzey özellikleri tasarımın genel estetiğini etkilemektedir. Tasarımın bulunduğu çevreye uygun malzeme seçimi, tabelaların, işaretlerin veya yönlendirme elemanlarının uzun süre dayanıklı olmasını sağlar. Dış etkilere karşı dirençli malzemeler seçmek, hava koşullarına uygun nem, sıcaklık gibi çevresel faktörlere karşı direnci artırır ve uzun ömürlü bir tasarımın temelini oluşturur.

Kurumlarda çalışanların veya birimlerin yerlerinin değişmesi yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında maliyet oluşturmaktadır. Bu duruma çözüm olarak rahat bir şekilde değişim sağlayan mıknatıslı veya tırnaklı sök-tak yapılabilen yöntemler kullanılmaktadır (Resim 2.62.). Bu yöntem maliyet açısından kolaylık sağlayabilir fakat daha özgün çalışmaların ortaya çıkmasına da sınırlılık getirebilir.

Resim 2.62. Sök-tak isimlik işaretleme tasarımı, Mehmet Işık.

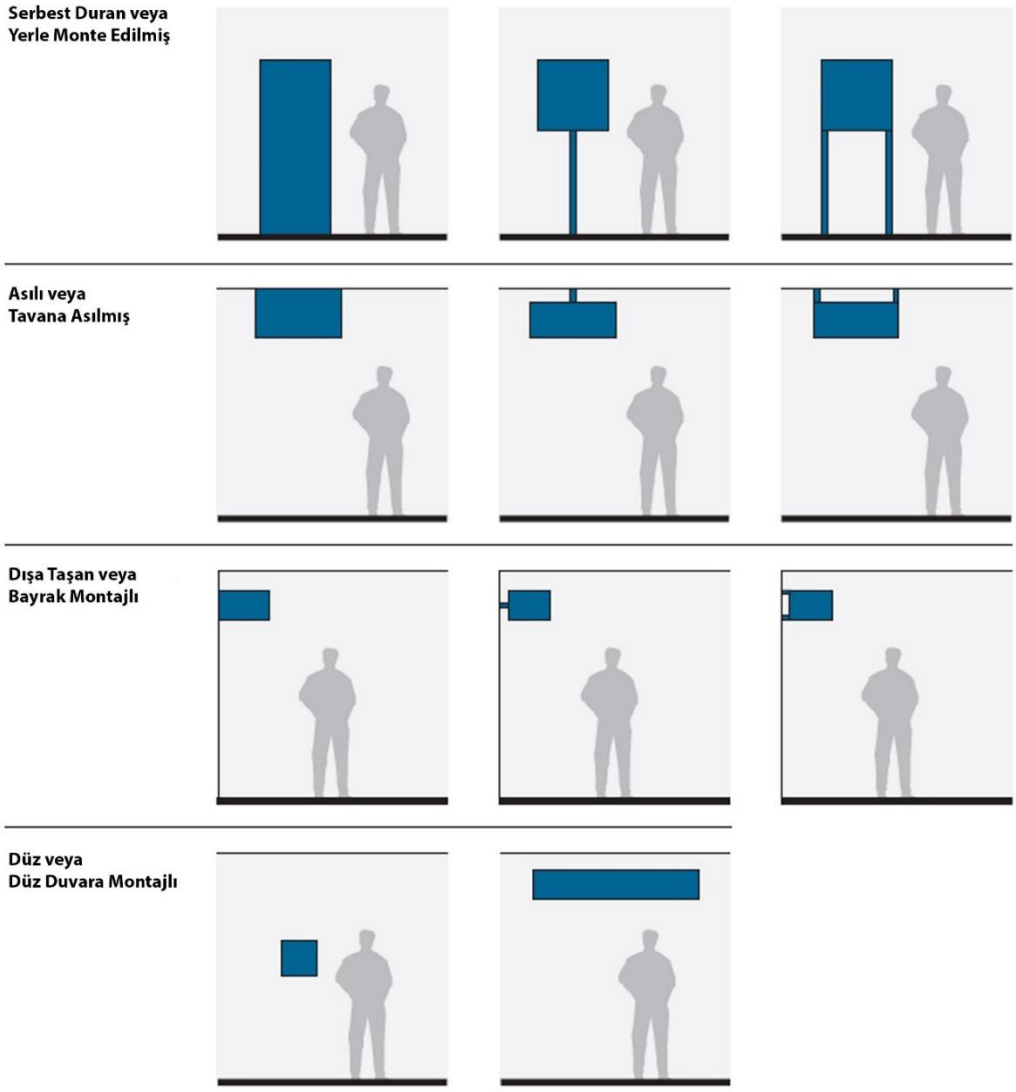
Malzeme seçimi, projenin maliyetini ve üretim sürecini etkiler. Malzemelerin işlenebilirliği, montaj kolaylığı ve imalat süreçlerine uygun tasarımın pratik bir şekilde üretilmesini sağlar. İdeal malzeme seçimi, projenin bütçesini kontrol etmeye ve malzeme maliyetlerini optimize etmeye yardımcı olabilir. Ayrıca doğru malzeme seçimi, tasarımın sürdürülebilirliğini etkiler. Geri dönüştürülebilir, çevre dostu malzemelerin kullanılması, tasarımın çevreye verdiği zararlı etkileri azaltabilir.

2.5.7. Uygulama ve Montajlama Süreci

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renk, tipografi, malzeme seçimi ve konumlandırma kadar; tasarımların yerleştirileceği konum ve yükseklik de önemlidir. Mekânın fiziksel yapısı, insanların yoğun olarak kullandığı bölgeler ve iletilmek istenen mesaj dikkate alınarak; tasarımların montaj şekli ve konumu belirlenmelidir (Yakar, 2015: 54). Ayrıca yapılan tasarımlarda, kullanıcıların; ortalama boyu, etkili

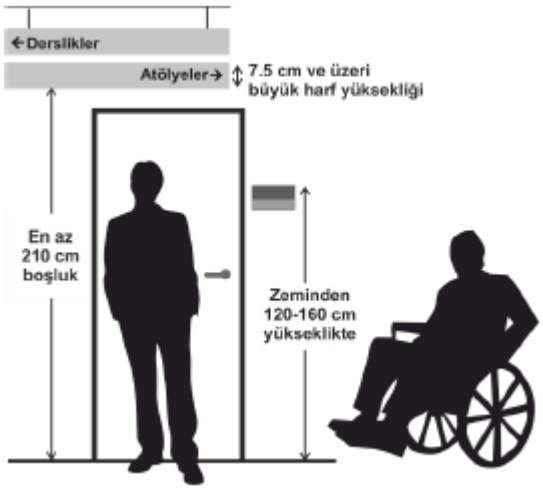
görüş alanı, bakış açısı gibi unsurlara dikkat edilmesi ile donatıların algılanması kolaylaşmaktadır.

Tabelalar sihirli bir şekilde havada durmaz; genellikle başka bir şeye monte edilmeleri gerekir ve monte edildikleri şey, belirli bir tabelanın içsel formunu belirleyen önemli bir faktördür. Temelde tabelalar, yukarıdan veya aşağıdan yatay yüzeylere (zeminlere, tavanlara veya duvarlara) monte edilir. Tabela alanları ve iletecekleri mesajların sırasını anlamak, tasarımcıya uygulanacak yönlendirme ve işaretleme sistemlerinin nereye ve nasıl yerleştireceğine karar vermede rehberlik etmek için farklı pozisyonlara ve montaj seçeneklerine dair farklı örnekler bulunmaktadır (Calori ve Vanden-Eynden, 2015: 193 ve Gibson, 2009: 110-111).

Resim 2.63. Montaj türüne bağlı olarak işaret tasarımı varyasyonları (Calori ve Vanden-Eynden, 2015).

Tavan ya da duvarların üst kısımlarına monte edilmiş işaretlerin yüksekliğini 210-240 cm arasında tutmak, kalabalık ortamlarda daha iyi görünmelerini ve uzaktan daha rahat okunabilmelerini sağlar. Oda isimlikleri ise zemin ile 120-160 cm arasında bir yüksekliğe konumlandırılmalıdır. İsimlikler, tercihen kapı kulpunun olduğu yöne, yani kapı çerçevesine yerleştirilmelidir. Kapı açıkken işaretin görülebilir olmaması için, işaret kapıya doğrudan uygulanmamalıdır (Yakar, 2015: 55).

Resim 2.64. İşaretleme yükseklikleri, Güllü Yakar..

Serbest Duran veya Sabit Yere Monteli

İç ve dış mekân kullanımı için sayısız serbest ayaklı tabela stili bulunmaktadır. Bunlar tek veya çift direkli montajlar, direk ve kiosk montajları veya anıt tabelalar olabilir. Dış mekân serbest ayaklı tabelalar hem yaya hem de araç trafiği için ölçeklendirilebilir. Bu tür tabelalar, göz önünde bulundurulması gereken önemli bilgileri iletmek için kullanılabilir ve insanların dikkatini çekmek için etkili bir yol olabilir. Büyük alanlarda, karmaşık yapıya sahip yerlerde veya belirli bir hedefe yönlendirme gerektiren yerlerde kullanılabilirler. Tehlike, dikkat, güvenlik veya benzeri konularda insanları uyarmak için tercih edilebilirler. Bir işletmenin veya kuruluşun tanıtımını yapmak için seçilebilirler. Örneğin Amerika'nın Florida eyaletinde bulunan Jetblue beyzbol parkı için yapılmış çift ayaklı, büyük ölçekli tabela tasarımı (Resim 2.65), görünürlük açısından oldukça verimli, marka mesajını güçlendirmiş ve parkta geçirilecek zamanın kıymetli olduğu hissini aktarmaktadır.

Resim 2.65. Jetblue Park, Florida, A.B.D., Ashton Design Ajansı. (http://www.envmt.com/?p=613).

Tavan Monteli Tabelalar

Büyük veya küçük ölçekli tavan yönlendirme tabelaları, sıklıkla kullanılan montaj yöntemidir. Bu tabelalar, tabelanın üst kısmının tavana veya benzer yatay bir montaj yüzeyine sabitlendiği durumlarda ana hedeflere yönlendirmeler sağlar. Bu tabelaların mekân içinde rahatça sığması ve mesajlarının okunabilir olması için boşlukları ve aydınlatma koşulları göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin Port Imperial Feribot Terminali'nde tavana monte edilmiş tekne şeklinde tabela, estetik malzeme yapısı ve tavana monteleme sistemiyle başarılı bir iç mekân yönlendirme tasarımıdır (Resim 2.66.).

Resim 2.66. Port Imperial Feribot Terminali'nde asılı veya tavana monte edilmiş tekne şeklinde tabela, Weehawken, New Jersey. (Calori ve Vanden-Eynden, 2015).

Dışa Taşan Bayrak Montajlı

Baş seviyenin üzerinde konumlanan, bayrakları anımsatan bu işaretler, geniş açık salonlarda ve yoğun koridorlarda kullanışlıdır. Tabelanın yan bölümünden duvar gibi dikey bir yüzeye monte edilen paneller, maksimum görünürlük sağlar (Resim 2.67.). Bu tabelalar, genellikle hızlı ipuçları sunmak için bu şekilde monte edilir. Ayrıca bu tasarımların iki tarafı da kullanılabilir şekilde tasarlanarak çift taraflı monte edilebilir. Bu bağlamda tasarımın her iki yönde görünürlüğünü artırabilir. Örneğin insan yoğunluğunun fazla olduğu alışveriş merkezlerinde lavaboları belirtmek için kullanılabilir.

Resim 2.67. Chander Şehri Belediye Binası'nda asılı veya bayrak montajlı tabela, Arizona (Calori, 2015).

Duvara Monteli Tabelalar

Duvara monteli tabelalar genellikle küçük ölçekli tabelalardır ve yer imlerini belirterek yönlendirme sağlarlar. Bu tür tabelalar genellikle iç mekân tabelası olarak kullanılmaktadır. Örneğin alışveriş merkezlerinde tuvalet, mescit, bebek bakım odası gibi yerlerin girişlerinde farklı malzemeler kullanılarak duvara monte edilmektedir. Dış mekânlarda kullanımı ise, yayalar için alçakta görünebilir veya araçtan görülebilmesi için yüksekte duvara monteli olabilir (Resim 2.68.)

Resim 2.68. Barselona Kültür Müzesi, Barselona.
http://www.envmt.com/?p=527

2.5.8. Etkileşim Kurma

Etkileşimli bilgilendirme tasarımları, kullanıcının tercihlerine göre bilginin sunulduğu bir sistem üzerine kuruludur. Bu sayede, kullanıcılar sistemin içinde amaçlarına uygun seçimler yaparak istedikleri bilgiye kolayca erişebilirler. Bilgisayarlar, kiosklar, cep telefonları gibi araçlar aracılığıyla sağlanan etkileşim özelliği, kullanıcıların verileri keşfetmelerini ve aradıkları bilgiyi bulmalarını sağlar. (Dur, 2011b: 115). İnteraktif yönlendirme tasarımları, kullanıcılara bir veri veya görselin bir bölümü üzerinde kontrol sağlayan tasarımlardır. Ayrıca, kullanıcıları statik bilgilendirmelere göre daha uzun süre etkileşimde tuttukları için popülerdirler. Bazıları bağımsız veri görselleştirmeleri olabilirken, diğerleri daha büyük bir yönlendirme ve işaretleme tasarımının parçası olarak entegre edilmiştir (Krum, 2013: 48).

Modern etkileşimli tasarımın en önemli özelliklerinden birisi, karmaşık web sitelerin hem ön planını hem de arka planını etkili, sade ve anlaşılır arayüzler oluşturarak basitleştirmektir (Twemlow, 2011: 111). Dijital içeriklerin ötesinde, sanal ortamlar için de yönlendirme ve bilgilendirme tasarımları geliştirilmektedir. Kullanıcılar, özel ekipmanlar takarak deneyimleyebildikleri sanal gerçeklik ortamları için bilgilendirme ve yönlendirme tasarımları yapılmaktadır. Metaverse, sanal gerçeklik ortamları

arasında en güncel örneklerden biridir ve kullanıcıların bu ortamda yönlendirilmesini sağlamak amacıyla özel sistemler geliştirilip uygulanmaktadır (Türker, 2022: 1120-1121). Etkileşimli yönlendirme sistemleri, gerçek zamanlı olarak güncellenebilen içerikleri sağlama yeteneği sayesinde kullanıcıları anlık bilgilerle donatma avantajına sahiptir. Bu, özellikle etkinlik duyuruları, trafik durumu, hava durumu gibi sürekli değişen bilgiler için önemlidir. İnteraktif yönlendirme tasarımları, modern mekânlarda, alışveriş merkezlerinde, havaalanlarında, karmaşık yapıları olan büyük kurumsal alanlarda ve kullanıcıların yoğunluk gösterdiği kamu kurumlarında rahatlıkla kullanılabilir.

2.6. Yönlendirme Tasarımı Uygulama Alanları

Yönlendirme ve işaretleme tasarımı, girişten başlayarak hedefe varılana kadar sürekli, uyumlu ve görsel bütünlük içinde çalışan bir tasarım sistemidir. Planlamanın sistem olarak düşünülmesi, tasarım öğelerinin birbiriyle uyum içinde çalışma ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Kullanıcılar, mekân içinde işaretleme tabelalarıyla belirlenmiş son kapıya ulaşana kadar bir dizi yönlendirme panosuyla karşılaşırlar. Bundan dolayı, okunurluk, anlaşılabilirlik ve algılanabilirlik büyük öneme sahiptir. Projede yer alan tasarım öğelerinin çevredeki parçalarla uyumlu oranlarda olmasına ve kullanıcıların algısal farkındalıklarının olduğu alanlara giren noktaların tercih edilmesine özen gösterilmelidir. Yönlendirme ve işaretleme tasarımı projelerinde, genellikle işaretlemelerin ana gövde olarak uygulamasının yapıldığı gözlemlenmektedir. Tarihsel süreçte benzer eğilimler görülmüş ve işaretleme tasarımının daha eski tarihlerden geldiği anlaşılmıştır. İşaretleme panosu, mekânın amacını ve kullanıcıları net bir şekilde belirtmelidir. Bu nedenle tasarımcının proje mekânını en küçük detayına kadar anlaması büyük önem taşır (Güler, 2014: 67).

Yönlendirme tasarım ve işaretleme tasarım öğeleri, dikkatlice planlanmış konumları ve yerleşimleri ile öne çıkmalıdır. Bu unsurlar, bir yapıya, hedef kitleye ve yönlendirme sıralamasına uygun olmalıdır. Tasarımlar, sadece bir yapının estetiği için değil, aynı zamanda bireylerin sosyal deneyimini zenginleştirmek, geliştirmek, bilgi sağlamak ve kullanışlı çözümler sunmak için tasarlanmalıdır. Ayrıca, temel ihtiyaçlara yönelik güvenlik, bilgilenme ve yol bulma gibi pratik çözümlerle yapının katma değerini artırır (Yum, 2021: 184).

Yönlendirme tasarımlarında uygulama alanlarının belirlenebilmesi için bir proje bağlamında mimarlar, mühendisler ve grafik tasarımcıların ekip olarak birlikte çalışmak gerekmektedir. Bu ekip, kullanıcıların davranışlarını önceden tahmin ederek, olası hataları, farklı yolları ve ilk dikkat çekmesi gereken tabelalar gibi unsurları doğru bir şekilde planlamalıdır. Grafik tasarımcının rolü ise, grafik bir dil kullanarak yönlendirmeyi sağlamak ve bu rehberlik bilgilerini üreterek mekânla uyumlu hale getirmektir (Taşçıoğlu ve Erdoğan, 2015: 232). Stratejik planlama, açık hava alanıyla başlar ve iç mekândaki kapı işaretlemesine kadar devam eder. Bu bağlamda, ilk önce kullanıcının dış mekândan iç mekâna geçişini yönlendirmek esas alınmalıdır (Güler, 2014: 70). Edinilen bilgiler doğrultusunda, yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama alanları dış mekân, iç mekân ve interaktif olmak üzere 3 grup halinde incelenebilir.

2.6.1. Dış Mekân Uygulama Alanları

Dış mekân yönlendirme tasarımları açık havada bulunan geniş alanları ifade eder. Bir kurum için dış mekân yönlendirme tasarımları, kurumun parsel sınırları içerisinde yer alan, aynı zamanda kurum binasının dışında kalan tüm yönlendirme ve işaretleme tasarımlarını kapsar. Açık hava alanlar, planlama açısından kontrolsüz unsurlarla baş etme zorunluluğuna sahip olabilir. Ancak tek bir hacimde birleşme avantajıyla da denge sağlanmaktadır. Yönlendirme ve işaretleme tasarımları dış mekân uygulama alanları: Bina girişleri, otopark alanları, binalar arası sokak ve yollardaki akışı sağlayan tabelalardan oluşmaktadır (Yakar, 2015: 63). Dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımı uygulama alanları; Çevresel alanlar ve giriş alanları olarak 2'ye ayrılabilir.

Çevresel Alanlar

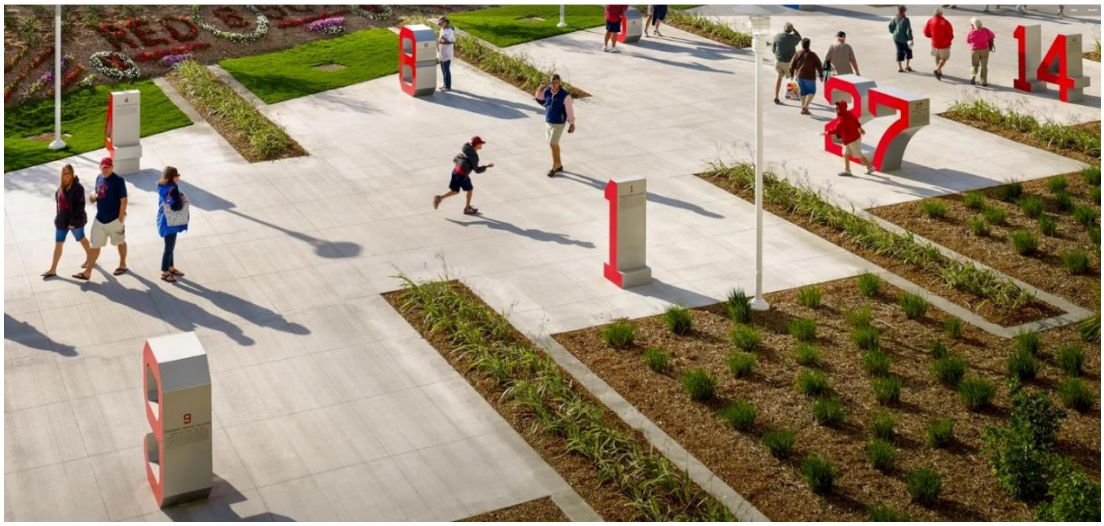
Çevresel alanlar; şehir, kasaba, yerleşim alanları gibi yerlerde açık hava yönlendirmeleri ve işaretlemeler yapan veya kurum ve kuruluşlara gelen kullanıcıları ana giriş noktalarından bina girişlerine kadar olan yönlendirmeleri ve işaretlemeleri kapsayan dış mekân tasarım alanlarıdır. Çevresel alanlarda bulunan yönlendirme tasarımları, kullanıcıların çevredeki öğelerle uyum sağlaması gerekmektedir.

Örneğin Amerika'nın Florida eyaletinde bulunan Jetblue beyzbol parkı için Ashton Design ajansı tarafından stadyumunun dış mekan işaretleme tasarımlarının başarılı bir

çalışma olduğu söylenebilir. Parkın çevresel alanlarına yerleştirilmiş forma numaraları, 1,5 metrelik ölçülerle, zaman içerisinde forma numaralarını giymiş efsane oyuncuların isimlerini taşımaktadır. Hem çevresel alanlar boş kalmamış hem de kurumsal bir dil bütünlüğü oluşturularak mekan ve takım ile aidiyet duygusu pekiştirilmektedir (Resim 2.69. ve 2.70.)

Resim 2.69. Jetblue Park dış mekan işaretleme tasarımları, Florida, A.B.D., Ashton Design Ajansı (https://ashton-design.com/work/jetblue-park)

Resim 2.70. Jetblue Park dış mekan işaretleme tasarımları, Florida, A.B.D., Ashton Design Ajans (https://ashton-design.com/work/jetblue-park)

Resim 2.71. Erzsébet Meydanı yönlendirme tasarımı, Budapeşte Macaristan, Hidden Characters Ajansı
(http://www.envmt.com/?p=353)

Giriş Alanları

Giriş alanları, şehirlerin, köylerin, kasabaların, festival sahalarının, mesire alanlarının, kurum veya kuruluşların giriş noktalarında bulunan büyük ölçekli tasarımlardır. Bu tasarımlar, kullanılan malzeme ve estetik tarz ile o bölgeyi temsil eden niteliktedir (Topaklı, 2019). Ana girişlerde bulunan işaretlemeler kullanıcılara o bölgenin veya kurumun genel adından bahsetmektedir. Kullanıcılar ana girişlerden girdikten sonra

bölge sınırları içerisindeki bina girişleri ise binanın hangi alana hizmet ettiğiyle alakalı işaretleme yapmaktadır.

Örneğin Resim 2.72.'de ki görselde İstanbul Havalimanının ana girişindeki işaretleme tasarımı görülmektedir. Bu durum kullanıcılara, İstanbul Havalimanının sınır kapısı olduğunu ve bu noktayı geçtikten sonra kuruma giriş yapılacağını belirtmektedir. Havalimanına giriş yaptıktan sonra yönlendirmeler aracılığı ile birimlere göre farklı binalara ulaşılmaktadır. Her binanın girişinde birimlerin işaretleme tasarımları yer alarak bilgilendirme yapılmaktadır (Resim 2.73.).

Resim 2.72. İstanbul Havalimanı ana giriş işaretleme tasarımı, İstanbul, Türkiye (https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/istanbul-havalimani-7-nisanda-tam-kapasiteye-geciyor/1420732)

Resim 2.73. İstanbul Havalimanı dış hatlar bina girişi işaretleme tasarımı, İstanbul, Türkiye (https://www.turizmgunlugu.com/2019/06/07/istanbul-havalimani-hakkinda-sikca-sorulan-sorular/)

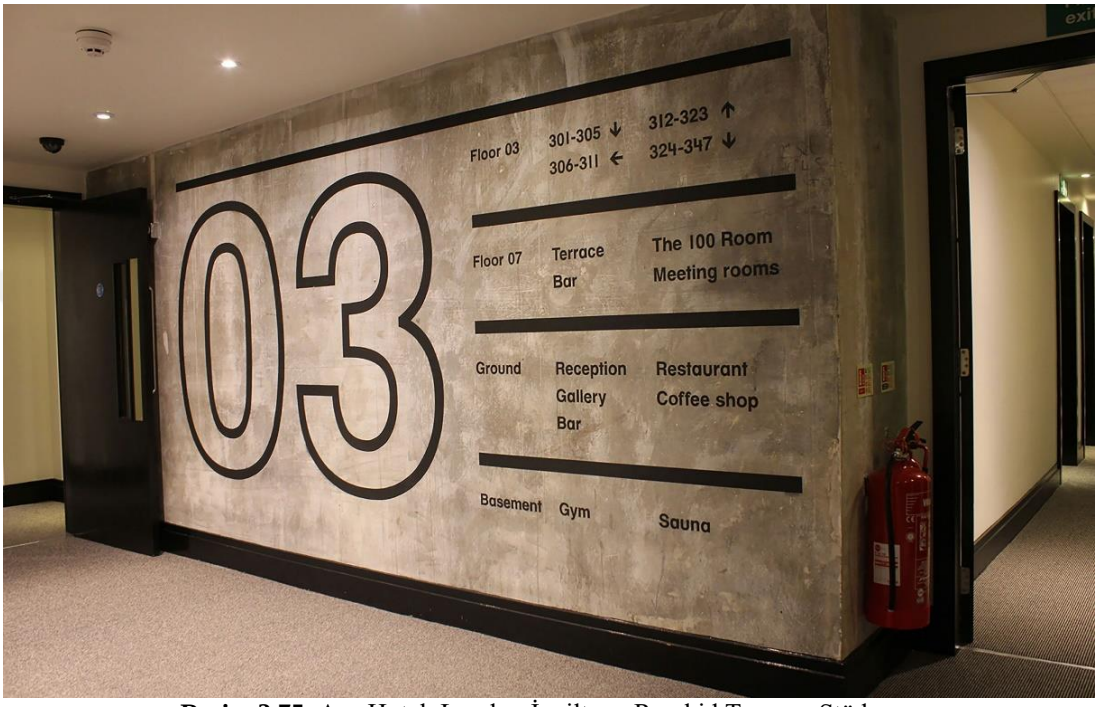
Resim 2.74. Konya Valiliği bina girişi işaretleme tasarımı, Konya, Türkiye (http://www.konya.gov.tr/konya-hukumet-konagi-tarihcesi)

2.6.2. İç Mekân Uygulama Alanları

İç mekânlar, çok sayıda kat ve bloğun oluşturduğu dezavantajını, mimari yapının bir plan içerisinde tasarlanması avantajıyla dengelemektedir. Bu sebeple, iç mekânlardaki yönlendirme stratejisi genellikle binanın mimari yapısına dayanmaktadır. İç mekânlarda kullanıcılar, temel yön duygularını (ileri-geri) karıştırabilir. Bu yüzden iç mekân yönlendirme tabelaları, kat, blok ve bina bilgileriyle kullanıcıların kafalarındaki karışıklıkları ortadan kaldırmalıdır. Ayrıca bina içerisinde mevcut konumu gösteren işaretler de uygun yerlere yerleştirilmelidir. İç mekânlarda, kavşak noktaları genellikle birden fazla yöne ayrılan koridorlar, merdivenler ve asansörlerden oluşmaktadır (Güler 2014: 71). Bu bağlamda iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama alanları; Duvar alanları, köşe alanlar, geniş alanlar, kesişim noktaları ve asansör noktaları şeklinde sıralanabilir.

Duvar Alanları

İç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında duvar alanlarına yapılan uygulamalar en çok tercih edilen ve diğer uygulama alanlarıyla ortak nokta oluşturan uygulama alanıdır. Duvar alanlarına yapılan uygulamalar binanın mimari yapısı ve görsel kimliği dikkate alınarak tasarlanmalıdır.

Resim 2.75. Ace Hotel, Londra, İngiltere, Rarekid Tasarım Stüdyosu (https://rarekindagency.com/2017/03/21/rarekind-x-ace-hotel/)

Resim 2.76. Westerdals duvar alanına uygulanmış yönlendirme tasarımı, Marius Holtmon vd. (https://www.behance.net/gallery/5800047/Wayfinding-Westerdals)

Köşe Alanları

İç mekânlarda köşe alanları genellikle kavşak noktalarında birden fazla koridora yönlendirme yapılması gereken durumlarda uygulanan bir alandır. Köşe alanlara yapılan uygulamalar hem işaretleme bilgisi verebilir hem de yönlendirme yapabilir. Örneğin Resim 2.77.'de Barbican Sanat Merkezinin iç mekân köşe alana uygulanmış yönlendirme ve işaretleme tasarımında 3 rakamının köşe noktayı merkez alarak yerleştirilmesiyle, farklı koridorları kullanan kullanıcılara tek seferde işaretleme yapılmış, aynı zamanda iki koridorun duvarında yönlendirme yapıldığı görülmektedir.

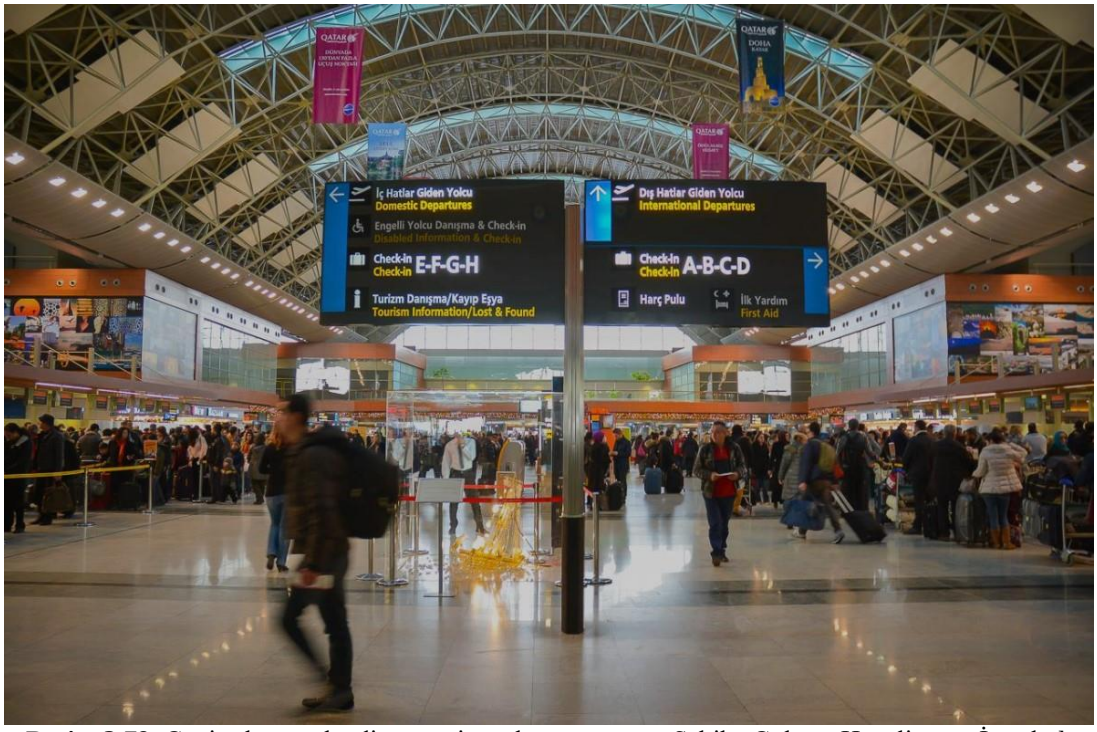
Resim 2.77. Köşe alan yönlendirme ve işaretleme tasarımı, Londra, İngiltere, Cartlidge Levene (https://cartlidgelevene.co.uk/work/barbican-arts-centre-wayfinding-signage)

Resim 2.78. Köşe alan yönlendirme ve işaretleme tasarımı, EMP Müzesi, Seattle, Amerika, Studio Matthews
(http://www.envmt.com/?p=240)

Geniş Alanlar

İç mekânlarda geniş alanlara yapılan yönlendirme ve işaretleme tasarım uygulamaları, genellikle büyük ölçekli alanlara inşa edilmiş, koridorların daha az olduğu veya koridorlardan bağımsız geniş alanların bulunduğu kurum binalarına yapılmaktadır. Bu bağlamda geniş alanlar içerisine yerleştirilmiş direklerle, yere montelenmiş totemlerle veya yapay oluşturulmuş duvarlarla yapılabilir.

Resim 2.79. Geniş alan yönlendirme ve işaretleme tasarımı, Sabiha Gökçen Havalimanı, İstanbul, Türkiye
https://www.havayolu101.com/2020/12/24/istanbul-sabiha-gokcen-havalimani-2007-2020/

Asansör Noktaları

İç mekan yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında asansörler büyük öneme sahiptir. Bunun sebebi çok katlı binalarda kullanıcıların hem zamandan tasarruf etmeleri hem de sağlık koşullarına dayalı kullanım tercihlerinden olduğu söylenebilir. Asansör noktalarına yerleştirilen yönlendirme ve işaretlemeler kat bilgisi ve içerikleri hakkında kapsayıcı bilgilendirme yapmaları gerekmektedir.

2.6.3. İnteraktif Uygulama Alanları

Dünya üzerinde son 10 yılda yaygınlaşan dijital medya çılgınlığı henüz, basılı ve somut grafiklerin önüne geçememiştir. Fakat her geçen gün üzerine koyarak hızlı bir şekilde basılı medyanın önüne geçip ekran tabanlı hizmetlerin sınırları

genişlemektedir. Ekran tabanlı deneyimler, kullanıcılara içeriği keşfetme konusunda birçok seçenek sunar. Bu bağlamda interaktif deneyimleri düzenlemek ve insanlara yapılandırılmış yollar sağlamak önemlidir. Diğer durumlarda tasarım, çeşitli giriş noktalarını karşılamak zorundadır. Bilgilendirme tasarımı, özellikle etkileşimli sistemlerde, sürekli evrim içinde olan karmaşık bir yapıdadır. Kesin olan bir şey var ki, çok katmanlı interaktif sistemler, düşünceli bir bilgilendirme tasarımını gerektirir (Baer ve Vacarra, 2008: 171).

Teknolojinin ilerlemesi, tasarımın kapsamını genişletmiş, tasarımcılara yeni alanlar ve imkânlar sunarak tasarım alanlarını değiştirmiştir. Eskiden sadece statik bilgileri ileten yüzeyler için tasarım yapılırken, günümüzde her mekânın özel ihtiyaçlarına yönelik hareketli veya sabit, fiziksel veya dijital tasarımlar gerçekleştirilebilmektedir (Türker, 2022: 1120). İnteraktif tasarımlar, dijital dünyayı insan dünyasıyla entegre eden bir süreçtir. Bu bağlamda ekran tabanlı tasarımlar, gerçek hayattaki gibi gözüken ve dijital ortamda da çalışan unsurları birbirine bağlamayı amaçlar. Bu bağlantı, kullanıcıların masaüstü bilgisayarlardan telefonlara ve saatlere kadar çeşitli dijital ürünlerle etkileşime girmelerini ve bu ürünlerle iletişim kurmalarını kolaylaştırır (Pehlivanlar, 2020: 58). İnteraktif yönlendirme tasarımları, kullanıcının ihtiyaçlarına göre içerik sağlama yeteneğiyle öne çıkar. Kullanıcıya özel bilgileri sunabilir, etkileşimli haritalar, canlı güzergâhlar veya etkinlik duyuruları gibi dinamik içerikleri görüntüleyebilir. Ayrıca Yum'a (2021: 185) göre interaktif uygulamalar, kullanıcıların bilişsel işlemlerini dikkate alarak yönlendirme etkinliğini artırmak için zorluk seviyelerini kişisel kullanıcı kimliklerine uygun bir şekilde ayarlamaktadır. Bu durum da kullanıcıların aidiyet hissini artırır ve kullanıcı deneyiminin başarılı olmasını sağlar.

Yönlendirme tasarımlarında tabelaların bazen yetersiz kalmasından dolayı interaktif bir sistem olan kiosklar önemli bir rol oynamaktadır. Dijital olarak hazırlanan bu teknoloji, konumumuzu belirleyerek ve yönlendirmeler yaparak hedef noktalarımıza ulaşmamıza yardımcı olabilir. Mesela, istediğimiz yerin ne kadar yakınında olduğunu belirterek anlaşılır ifadelerle belirtmektedir (Yakar, 2015: 158). Kiosklar, dijital ekran yüzeyinde dokunmatik bir deneyim sağlaması, kullanıcıların alan içerisinde yakınlaşıp, uzaklaşmasına, farklı alanlar arasında gezinmesine ve bir binanın çeşitli seviyelerini keşfetmesine olanak tanır. Kiosk yönlendirme tasarımları, modern

mekânlarda, alışveriş merkezlerinde, havaalanlarında ve karmaşık yapıları olan büyük kurumsal alanlarda daha sık kullanılmaktadır (Resim 2.80. ve 2.81.).

Resim 2.80. Kiosk imteraktif yönlendirme elemanları
(https://www.livingmap.com/living-map/living-map-kiosk)

Günümüzde hâlâ kullanılan ekran üzerindeki grafiksel kullanıcı arayüzlerinin temellerini yazılımcılar, mühendisler ve tasarımcılar atmıştır. Kullanıcıların klavye, fare veya dokunmatik cihazlar aracılığıyla etkileşimde bulunduğu bu arayüzler hızla yaygınlaşarak yeni bir arayüz tasarımı çağını başlatmıştır (Çeken ve Delil, 2021: 72). Yönlendirme ve işaretleme sistemleri için hazırlanan arayüzlerde kullanılan dokunmatik ekranlar, kullanıcıların bilgiye daha etkileşimli bir şekilde erişmelerini sağlar. Dokunmatik ekranlar aracılığıyla kullanıcılar kendi hedeflerine yönelik bilgileri arayabilir veya haritalarda gezinebilir. Bu durumda öne çıkan etken kullanılabilirliktir. İnteraktif yönlendirme tasarımlarının kullanılabilirliğe sahip olması ve kullanıcıyla etkileşime girebilmesi için faydalı ve dikkat çekici grafiksel arayüze sahip olması gerekmektedir (Çeken ve Şenoymak, 2019: 220).

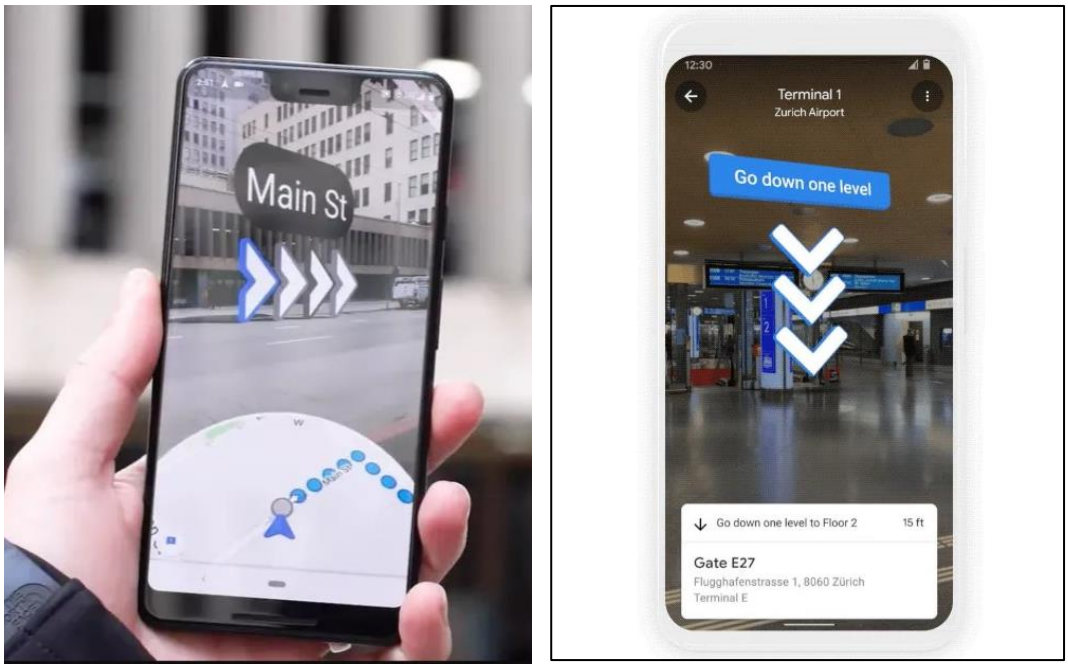
Yönlendirme ve işaretleme tasarımları oluşturulurken grafik elemanların etkisi kadar, teknolojik gelişmelerin ve uygulanabilirliğin de tasarımların önemini belirleyen faktörler olduğunu söylemek önemlidir. Teknolojik ilerlemeler, tasarımların kullanılabilirliğini ve bu sayede görünürlüğünü artırmaktadır. Bu ilerlemeler, tasarım alanının genişlemesine ve tasarımcılara yeni olanaklar sunmaktadır. Ortaya çıkan imkânlar, tasarımcılara yeni alanlar açmakta ve tasarımların dinamiklerini değiştirmektedir (Türker, 2022: 1118). Bu bağlamda teknolojinin önemli bir alanını oluşturan interaktif tasarımlar, kullanıcı deneyimini geliştirmektedir. Kolay anlaşılır arayüzler, sezgisel gezinme ve kullanıcı dostu kontroller, etkileşimli yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının başarılı bir şekilde kullanılmasını sağlamaktadır.

İnsanlar her zaman bir yerden başka bir yere yönlendirme ihtiyacı hissetmişlerdir. Modern teknolojinin ilerlemesiyle birlikte, bu ihtiyaç daha önce hiç olmadığı kadar kolay bir hale geldi. GPS, açık hava navigasyonunu daha etkili ve erişilebilir hale getirmek için yeni fırsatlar yarattı ve mobil cihazlardaki teknoloji gelişmeleri sayesinde insanlar şu anda telefonlarını kullanarak kolayca yönlenebiliyorlar (Curtsson, 2021: 5). Bu durum çevresel faktörleri algılayabilen sensör teknolojilerini kullanarak gerçekleşebilmektedir. Artırılmış gerçeklik teknolojisi kullanılarak oluşturulan yönlendirme tasarımı arayüzleri, sensörler kullanılarak kullanıcıların çevresindeki görüntülerle etkileşime girmesini sağlar ve gerçek dünyada dijital bir rehber görevi üstlenir (Çeken ve Balcı, 2023: 278). Türker'e (2022: 1122) göre örnek uygulamaların dışında, fiziksel objeleri kullanarak gerçek dünya ortamında tetiklenen ve dijital içerik oluşturan artırılmış gerçeklik uygulamaları da bulunmaktadır. Örneğin, kullanıcılar kamerayı bir yüzeye yönlendirdiklerinde, bulundukları alanla ilgili yönlendirme ve bilgilendirme içeriklerine erişebilirler. Günümüz teknolojisi ile bu tür yönlendirme uygulamaları geliştirmek ve kullanmak faydalı olabilir, ancak bu teknolojilerin belirli sınırlamaları bulunmaktadır.

Resim 2.81. Navigasyon yönlendirme elemanı (https://www.basarsoft.com.tr/navigasyon-nedir/)

Artırılmış gerçeklik desteğiyle hazırlanmış navigasyon, birçok kişinin keşfetmeye başladığı kullanışlı uygulama alanıdır. Örneğin Google Haritalar, yakın zamanda artırılmış gerçeklik destekli yaya navigasyonunu belli bir alanda kullanmaya başladı. Yakın zaman içerisinde tüm Google Haritalar kullanıcılarına açmayı hedefledikleri interaktif sistem ile kullanıcılar kameralarını kaldırıp çevrede açıkça işaretlenmiş görsel ipuçlarını bulabilecek ve hedeflerine ulaşmaları için görsellerle yönlendirmelerine yardımcı olacak (Resim 2.82. ve 2.83.).

Resim 2.82. Google Haritalar Live View dış mekan artırılmış gerçeklik uygulaması (Soldaki), (https://medium.com/ipg-media-lab/where-we-are-in-an-increasingly-augmented-reality-b6e8167ef207)

Resim 2.83. Google Haritalar Live View iç mekan artırılmış gerçeklik uygulaması (Sağdaki), (https://www.donanimhaber.com/google-haritalar-daha-kullanisli-hale-geliyor-ic-mekanlar-icin-live-view-hava-durumu-katmani-ve-daha-fazlasi--131770)

2.7. Dünyadan ve Türkiye'den Çeşitli Kamu Kurumlarının Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının İncelenmesi

Bu bölümde Dünya'nın farklı coğrafyalarında bulunan birbirinden farklı alanlara hizmet veren kamu kurumlarının yönlendirme ve işaretleme tasarımları ele alınmaktadır. Bu durum aynı zamanda araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Ayrıca uygulama projesi öncesinde yapılan inceleme sonucunda dünyada ve ülkemizde yer alan kamu kurumlarının yönlendirme ve işaretleme tasarımları arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya çıkmaktadır.

2.7.1. Dünyadan Örnekler

Jonesboro Belediye Binası - Amerika

Amerika'nın Arkansas eyaletine bağlı olan Jonesboro Belediyesi yakın zamanda yeni modern binasıyla hizmet vermeye başlamıştır. Bina içerisinde Belediye, Adliye, Polis Departmanı, Şartlı Tahliye ofisleri ve Topluluk Odaları yer almaktadır. Bina modern yapısıyla dışarıdan ihtişamlı bir görünüme sahip olduğu görülmektedir. Binanın iç mekanına girildiğinde atrium lobi alanı oluşturulduğu ve yönlendirmelerin buradan başladığı söylenebilir (Resim 2.85.). Atrium lobisi, yapının içerisinde ortak bir alan oluşturmakta, kullanıcıları doğru yönlendirmeye ve dolaşıma kolaylık sağlamaktadır (Uzun, 2017: 51).

Görsel Kimlik: Jonesboro Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, kurumun iç mekân tasarımlarında binanın yapısına uygun ve görsel kimlikten etkilenerek yönlendirme ve işaretlemelerde logo tasarımında yer alan renklere yer verilmesinin kurumsal bir izlenim yarattığı söylenebilir. Fakat dış mekân yönlendirme ve işaretlemelerinde kurumun kimliğini yansıtacak öğelere yer verilmediği görülmektedir.

Renk Kullanımı: Jonesboro Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk açısından incelendiğinde, görsel kimlikte bulunan renklerin kullanıldığı görülmektedir. Renk olarak kahverengi ağırlıklı tasarımlar yapılmasının yanı sıra bu rengi destekleyici siyah renk, işaretlemelerin bazılarında ise açık yeşil renk kullanıldığı görülmektedir. Yönlendirme tasarımlarında, beyaz zemin üzerine kahverengi yazıların kullanılması kontrastlık oluşturmuştur. İşaretleme tasarımlarında

bu durum, hem beyaz zemin üzerine siyah renk kullanımıyla hem de koyu renklerden siyah ve kahverengi zemin kullanılıp üzerine beyaz yazıların yazılmasıyla kontrastlık sağlandığı görülmektedir. Her iki durumun da okunaklılığa katkı sağladığı söylenebilir. İşaretleme tasarımlarının bazılarında beyaz zemin üzerine açık yeşil renk kullanımının okunaklılığı azalttığı söylenebilir.

Tipografi: Jonesboro Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, sade ve serifsiz yazı karakteri kullanıldığı görülmektedir. Yönlendirmelerde kullanılan yazı karakteri yüksekliği ve harf aralarındaki boşluk kullanımının okunabilirlik açısından yeterli seviyede olduğu söylenebilir. Kapı isimliklerindeki işaretleme tasarımlarında birimlerin sayı kodlamaları için kullanılan yazı karakteri yüksekliğinin hiyerarşik olarak birim adlarında kullanılan yüksekliğin önüne geçtiği söylenebilir.

Konumlandırma: Jonesboro Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, kurumun ana girişinde bulunan işaretleme tasarımının, kullanıcıların bina girişine yönlendirmesi açısından doğru seçildiği söylenebilir. İç mekânda bulunan yönlendirmeler ve işaretlemelerin, tavandan sarkıtma gibi kullanıcıların görebilecekleri noktalar düşünülerek yerleştirildiği görülmektedir.

Mekâna uygunluk: Jonesboro Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, binanın modern ve sade yapısıyla bütünlük sağlaması açısından kullanılan renk, tipografi ve malzeme kullanımının yeterli olduğu söylenebilir.

Malzeme Kullanımı: Jonesboro Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları malzeme kullanımı açısından incelendiğinde, dış mekânda bulunan işaretleme tasarımında mekânın dış giydirmesine uygun olarak metal malzemelerden paslanmaz çelik krom kullanılmıştır. İç mekânda bulunan yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında, paslanmaz çelik krom, pleksiglas ve ahşap malzemelere yer verilmiştir.

Uygulama ve Montajlama: Jonesboro Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montajlama açısından incelendiğinde, tavana asılı, dışa taşan ve duvara monteli tekniklerin uygulandığı görülmektedir. Ayrıca kapı

isimliklerinde pleksiglas malzeme üzerine folyo yapıştırma, tavana asılı yönlendirmelerde metal malzeme üzerine folyo kaplama teknikleri kullanılmıştır.

Etkileşim Kurma: Jonesboro Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, binanın iç ve dış mekânında etkileşimli yönlendirme ve işaretlemeler bulunmadığı görülmektedir.

Resim 2.84. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika (https://www.apcosigns.com/jonesboro-city-center.html)

Resim 2.85. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika (Soldaki)
(https://www.hoganconstructiongroup.com/projects/jonesboro-city-center
Resim 2.86. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika (Sağdaki)
(https://www.apcosigns.com/jonesboro-city-center.html)

Resim 2.87. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika (https://www.apcosigns.com/jonesboro-city-center.html)

Resim 2.88. Jonesboro Belediye binası yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Arkansas, Amerika (https://www.apcosigns.com/jonesboro-city-center.html)

El Cajon Polis Merkezi

Amerika'nın Kaliforniya eyaletine bağlı El Cajon şehrinin kamu güvenliğini sağlamak için 332000 metrekarelik bir alana polis merkez binası inşa edilmiştir. Alan içerisinde polis ve itfaiye teşkilatlarının yanı etkinlik gibi faaliyetlerin yapılacağı teknolojik sistemlerin bulunduğu alanlarda yer almaktadır. Modern ve işlevsel bina yapısı iç ve dış mekân yönlendirme tasarımlarının verimli kullanılmasına elverişli olduğu görülmektedir.

Görsel Kimlik: El Cajon Polis Merkezi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, binanın iç ve dış mekânında yer alan tasarımlar, kurumun görsel kimliğinde yer alan renklerden yola çıkarak yapıldığı görülmektedir. Ayrıca işaretlemelerde kullanılan malzeme ve renklerinin de aynı

olması bütünlüğü oluşturmuştur. Bu durum da kullanıcıların aidiyet ve kuruma karşı olan ciddiyeti artırmıştır.

Renk Kullanımı: El Cajon Polis Merkezi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk açısından incelendiğinde, dış mekânda bulunan tasarımlarda kurumsal polis renklerinden birisi olan mavi renk ağırlıkta kullanılmıştır. Özellikle binanın köşe noktasında bulunan kale görünümlü alanın zemin renginin mavi renkle kaplanması ve üzerine gri renk ağırlıklı logonun yerleştirilmesi ile kontrastlığın oluşturulduğu görülmektedir. İç mekânda bulunan tasarımlarda gri rengin ağırlıkta kullanıldığı görülmektedir. İşaretlemelerde gri renk çerçeve, iç kısımda beyaz renk zemin ve yazılarda gri kullanılmaktadır. Yönlendirmeler etkileşimli olarak dijital arayüzlerle sağlanmıştır. Dijital arayüzlerin bulunduğu cihazların dış giydirmeleri gri renkte olup arayüzde oklar mavi renkte, yazılar ise siyah ve kırmızı renk olarak kullanılmıştır.

Tipografi: El Cajon Polis Merkezi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, iç ve dış mekânda kullanılan yazı karakterleri serifsiz, sade ve okunaklı bir şekilde seçildiği görülmektedir. Dış mekânda bina işaretlemesi olarak kullanılan "El Cajon Police" yazısının harf aralıkları uygun boyutlarda, üst satırla alt satır hizalaması yapıldığı için harf yükseklikleri bu duruma göre belirlenmiştir. Kullanılan yazı karakteri özellikleri ile dış mekânda görünürlük ve okunaklılık açısından başarılı bir kullanım yapıldığı söylenebilir. İç mekân tasarımlarında kullanılan yönlendirme ve işaretlemelerde harf boyutlandırmalarının zayıf kaldığı görülmektedir. Özellikle dijital arayüzlerde kullanılan yazıların tipografik açıdan yetersiz kaldığı söylenebilir. Kat planlamasını gösteren tabelanın küçük boyutlarda seçilmesi sebebiyle yazılarda okunaklık problemi oluştuğu görülmektedir. Kapı ve birim isimliklerinde kullanılan yazılarda ise harf yüksekliği ve aralıklarının okunaklığa uygun ölçülerde kullanıldığı söylenebilir.

Konumlandırma: El Cajon Polis Merkezi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, Dış mekânda bulunan işaretlemelerin her açıdan görünürlüğün sağlanması amacıyla farklı cephelere yerleştirilmeler yapıldığı görülmektedir. Yönlendirmelerin bina çevresinde insanların yoğun kullanıldığı alanlara yerleştirilerek uygun konumların seçildiği söylenebilir. İç mekân yönlendirmeleri için kullanılan cihazların belli aralıklarla ana giriş, bekleme alanları, koridor ve merdiven başlarına yerleştirildiği görülmektedir. Bu durum

kullanıcıların yönlendirmeye ihtiyaç duydukları anda yönlendirmelere ulaşabilmeleri açısından yeterli olduğu söylenebilir. Ayrıca yönlendirmelerin etkileşimli olması yönüyle de cihazların konumları akılda kalıcı duruma gelmiştir.

Mekâna uygunluk: El Cajon Polis Merkezi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, binanın dış görünümünün modern ve sade yapısı, iç mekânda kullanılan yapısal malzemelerin yönlendirme ve işaretlemelerde kullanılan malzemeler ile benzerlik göstermesi sebebiyle uyum sağladığı söylenebilir.

Malzeme Kullanımı: El Cajon Polis Merkezi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları malzeme kullanımı açısından incelendiğinde, dış mekân işaretlemelerinde yazılar paslanmaz gümüş çelik krom, amblem ise paslanmaz gümüş krom çerçeve içerisinde pleksi üzerine UV baskı yapılarak kullanılmıştır. İç mekânda kullanıcıların yoğunluk göstereceği birimlerin işaretlemelerinde paslanmaz gümüş çelik krom, kapı isimliklerinde ise alüminyum bombeli malzeme kullanılmıştır. Yönlendirmelerde kullanılan cihazların dış giydirmeleri de yine paslanmaz gümüş çelik krom malzemeden yapılmıştır.

Uygulama ve Montajlama: El Cajon Polis Merkezi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montaj açısından incelendiğinde, dış mekân tasarımlarında duvara ve yere sabitleyerek uygulama ve montajlama yapılırken, iç mekân tasarımlarında duvara, yere sabit montajlama ve serbest duran ayaklı uygulama teknikleri kullanılmıştır.

Etkileşim Kurma: El Cajon Polis Merkezi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, iç mekân yönlendirme tasarımlarında dijital arayüz tasarımları kullanılmıştır. Bu durum günümüz teknoloji çağıyla beraber etkileşimli yönlendirme cihazlarının kullanıcılar tarafından hem daha fazla fark edilmesine hem de akılda kalıcılığı artırmasına etki edebilir.

Resim 2.89. El Cajon Polis Merkezi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Kaliforniya, Amerika (https://asisignage.com/portfolio/el-cajon/#prettyPhoto)

Resim 2.90. El Cajon Polis Merkezi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Kaliforniya, Amerika (https://asisignage.com/portfolio/el-cajon/#prettyPhoto)

Resim 2.91. El Cajon Polis Merkezi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Kaliforniya, Amerika (https://asisignage.com/portfolio/el-cajon/#prettyPhoto)

Resim 2.92. El Cajon Polis Merkezi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Kaliforniya, Amerika (https://asisignage.com/portfolio/el-cajon/#prettyPhoto)

Carnige Mellon Üniversitesi

Amerika'nın Pensilvanya eyaletine bağlı Pittsburgh şehrinde yer alan Carnige Mellon Üniversitesi 1900 yılında kamuya eğitim hizmeti vermek amacıyla kurulmuştur. Günümüzde yaklaşık 14 bin öğrencisi bulunan kurum, Mühendislik, Güzel Sanatlar, Beşerî ve Sosyal Bilimler, Bilgisayar Bilimleri, İşletme Fakültesi ve Bilgi Sistemleri ve Kamu Politikası Koleji ile Bilim Koleji üzerine eğitimlerini sürdürmektedir. Geniş kampüs alanına sahip olan üniversite içerisinde, modern fakülte binalarının yanı sıra öğrencilerin sosyalleşeceği alanlara, mağazalara, dini ibadethaneye ve yeşil alana sahiptir. Geniş bir alanda hizmet vermesinden dolayı yönlendirme ve işaretleme

tasarımlarına önem veren kurum, kampüs içerisinde birçok noktaya tasarımlar yerleştirdiği görülmektedir.

Görsel Kimlik: Carnige Mellon Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, logo tasarımında kullanılan renklerden yola çıkarak tasarımların hazırlandığı görülmektedir. Ayrıca mekân içerisinde bulunan mimari yapıların ve çevresel unsurların görsel kimliğe katkı sağlaması sebebiyle bu unsurların da yönlendirme ve işaretlemelere etkilerinin bulunduğu söylenebilir.

Renk Kullanımı: Carnige Mellon Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk açısından incelendiğinde, iç ve dış mekân tasarımlarında kırmızı, siyah ve beyaz renklerin kullanıldığı görülmektedir. Bu bağlamda logo tasarımında yer alan kırmızı zemin üzerine beyaz yazı kullanımı tabelalarda da etkisini göstermiştir. Kırmızı ve beyaz renkle kontrastlık oluşturmak için siyah rengin seçildiği söylenebilir. Ayrıca bina kodlamaları için farklı renklerde yuvarlak şekiller kullanıldığı görülmektedir. Bu şekillerin iç kısımlarında da yine harflerle kodlama yapmak için beyaz renk kullanılmıştır. Bazı iç mekân yönlendirme ve işaretlemeleri için ahşap duvar üzerine beyaz renk kullanımında ise kontrastlık oluşmadığı için okunaklığın azaldığı söylenebilir.

Tipografi: Carnige Mellon Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, okunaklık ve görünürlüğün daha iyi sağlamak amacıyla logo tasarımında kullanılan serifli yazı karakterini kullanmayıp tasarımlarda serifsiz, sade ve anlaşılır bir yazı karakteri kullanıldığı görülmektedir. Kampüsün dış mekân yönlendirmelerinde kullanılan yazılarda harf yüksekliklerinin görünürlük ve okunaklık açısından yetersiz kaldığı söylenebilir. Özellikle birimleri kodlamak için oluşturulmuş yuvarlak şekillerin iç kısımlarındaki harflerde okunaklık problemlerinin olduğu görülmektedir. Fakat yazılarda satır arası boşlukların ideal ölçülerde kullanıldığı, tabelalara yakınlaşıldığında okunaklığın arttığı söylenebilir. Kampüsün dış mekânlarında bulunan işaretlemelerde kullanılan yazıların büyüklüğü, satır arası boşlukların ölçüsü ve hizalamaların okunaklığa daha çok katkı sağladığı söylenebilir. İç mekân tasarımlarında kullanılan tipografi, yine dış mekânda kullanılan yazı karakteri ile aynı olarak seçilmiştir. Yönlendirmelerin görünürlüğün artırılması için harf yüksekliklerinin yetersiz kaldığı söylenebilir. Fakat diğer tipografi

öğelerinden harf arası ve satır arası boşlukların, hizalamaların yeterli ölçülerde kullanıldığı görülmektedir. Kapı isimliklerinde kullanılan tipografi öğelerinin ise yeterli ölçülerde kullanıldığı, okunaklık ve görünürlüğün sağlandığı söylenebilir.

Konumlandırma: Carnige Mellon Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, dış mekânda kullanım alanının geniş olması sebebiyle birçok noktaya tabelaların yerleştirildiği görülmektedir. Bu yerleştirmeler kullanıcıların yoğunluk gösterdiği alanlara duvarlara, geniş alanlara ve köşe noktalara yapılmıştır. İç mekânda ise birimler giden koridor ayrım noktaları, tavanlar, köşe noktalar, merdiven başlangıçları gibi alanların seçildiği görülmektedir.

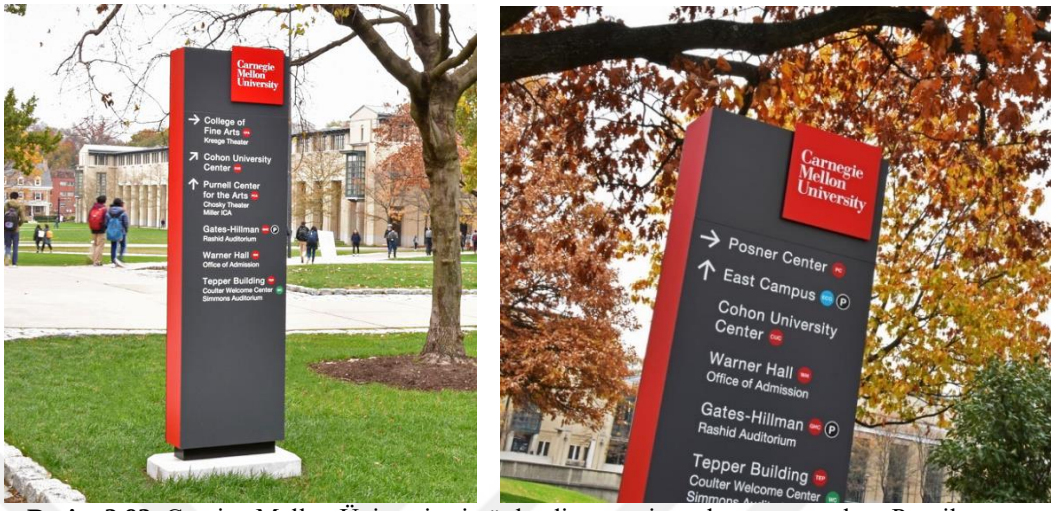
Mekâna uygunluk: Carnige Mellon Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, kampüs içerisinde normalin dışında estetik ve modern yapı tasarımlarının olduğu görülmektedir. Ayrıca kampüs içerisindeki binaların yapı olarak farklılıklar göstermektedir. Bu bağlamda çok fazla değişkenin olması sebebiyle yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında modern bir yaklaşım sergilenerek, renk ve tipografi unsurların da bu duruma destek olmasıyla mekâna uygunluk gösterdiği söylenebilir.

Malzeme Kullanımı: Carnige Mellon Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları malzeme kullanımı açısından incelendiğinde, kampüsün dış mekânında statik boyalı kompozit, pleksiglas, folyo ve branda malzemeleri kullanılmıştır. İç mekân tasarımlarında ise pleksiglas ve folyo malzemeleri kullanılmıştır.

Uygulama ve Montajlama: Carnige Mellon Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montajlama açısından incelendiğinde, dış mekân yönlendirmelerini yere monteli tabelalar ile işaretlemeler ise duvara monteli ve dışa taşan bayrak montajlı uygulama teknikleri kullanarak çözümlenmeye çalışılmıştır. İç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları, duvara monteli, tavandan sarkıtmalı ve dışa taşan bayrak montajlı uygulama teknikleri kullanılmıştır.

Etkileşim Kurma: Carnige Mellon Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, kampüsün dış mekânında etkileşimli yönlendirme ve işaretlemeler bulunmadığı görülmektedir.

Fakat kurumun web sitesi üzerinden harita bilgilendirme ve yönlendirme tasarımı bulunmaktadır.

Resim 2.93. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika
(https://www.apcosigns.com/cmu.html)

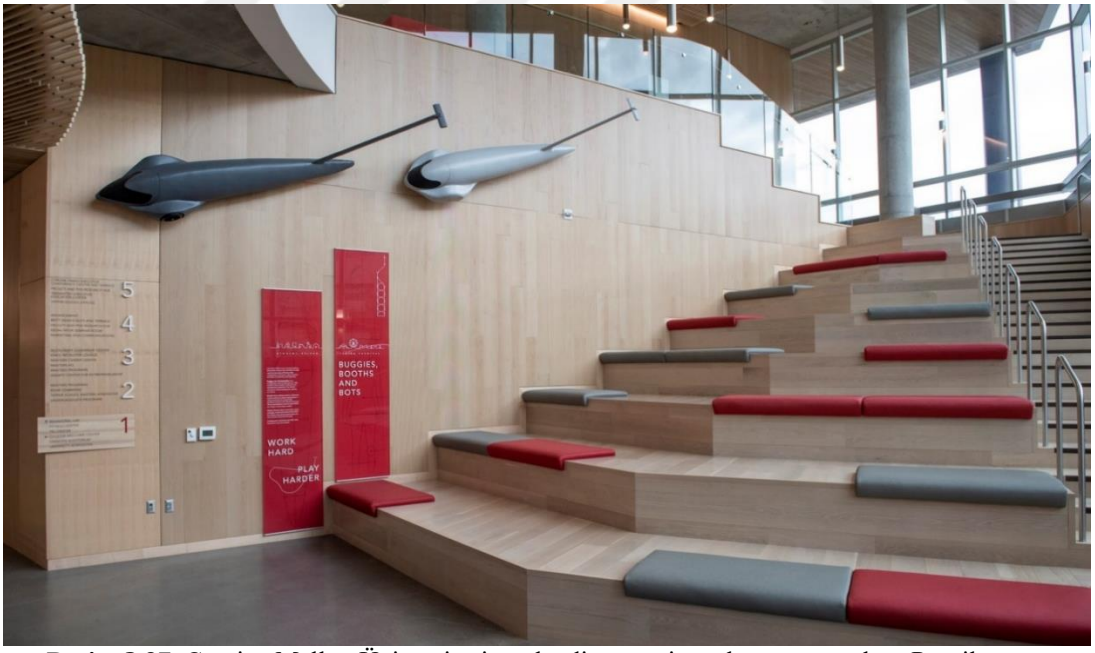
Resim 2.94. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika
(https://www.apcosigns.com/cmu.html)

Resim 2.95. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika
(https://www.apcosigns.com/cmu.html)

Resim 2.96. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika
(https://www.apcosigns.com/cmu.html)

Resim 2.97. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika
(https://map.concept3d.com/?id=192#!ct/19362,7382,1568,0,7308?s/)

Resim 2.98. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika
(https://admissionsight.com/exploring-the-art-and-archaeology-of-carnegie-mellon-university/)

Resim 2.99. Carnige Mellon Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, Pensilvanya, Amerika
(https://www.apcosigns.com/cmu.html)

Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı

Guangzhou'nun ana limanı, İnci Nehri'nin ağzında yer alır. İskele demirleme alanı 770 metre uzunluğunda 23000 metre kare alan içerisine inşa edilmiştir. Balina teknesi

şeklindeki terminal binası, 6 katlıdır ve işlevsellik açısından başarılı bir çözümleme yapılmıştır. Tasarım, 2. ve 3. katlardaki giriş ve çıkış hollerini paralel olarak birbirine bağlayarak yürüme süresini kısaltmaktadır. Ayrıca bu katlardaki giriş çıkışlar insan akışını sağlamaktadır. Zemin kat ve B1 katındaki giriş çıkışlar trafikle bağlantı oluşturarak işlevsel bir kullanım getirmektedir. Liman içerisinde akıcı yönlendirme ve işaretlemeler, insan trafiğini dağıtmakta ve kalabalığı önlemektedir. Çift yüksek katlı atriyum iç mekânı ferahlatıp, yolculara keyifli bir seyahat deneyimi sunmaktadır (İnternet 6).

Görsel Kimlik: Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, tasarımlarda görsel kimliğin etkileri görülmektedir. Kurumun deniz seyahati ile alakalı kamu hizmeti vermesinden dolayı görsel kimliğinde mavi ve beyaz renklere ağırlık verdiği bu durumun da tasarımlara yansıtıldığı görülmektedir. Ayrıca uluslararası bir liman olması sebebiyle görsel kimlikte evrensel bir tasarım oluşturularak yönlendirme ve işaretlemelerde de kullanılmıştır.

Renk Kullanımı: Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk kullanımı açısından incelendiğinde, iç ve dış mekân tasarımlarında mavi, turkuaz, beyaz ve siyah renklerinin ağırlıkta kullanıldığı görülmektedir. Özellikle yönlendirmelerde mavi, turkuaz ve beyaz renklerine kontrastlık oluşturması açısından zeminde siyah renk, zeminde açık renkler kullanıldığında ise kontrastlık oluşturmak için siyah ve mavi renkler kullanılmıştır. Limanın ana girişinde büyük bir totem tabela tasarımı bulunmaktadır. Bu tasarımda zemin olarak mekânın dış görünümüne uyum sağlaması açısından gri renk, üzerine kontrastlık oluşturmak için mavi renk kullanılmıştır. Kontrast kullanımlar, okunurluğu ve görünürlüğü artırmak için uygulanmaktadır. Liman seyahatiyle alakalı kullanıcılar için yönlendirmelerde siyah zemin ve üstündeki yazılarda beyaz renk, piktogramlarda ise sarı ve turkuaz renkleri kullanılmıştır. Kurum içerisinde kamu kullanımı için yönlendirmelerde turkuaz zemin üzeri siyah renk, mavi zemin üzeri beyaz renk ve beyaz zemin üzeri mavi renk tercih edilmiştir. Bu durum uluslararası kısım ile yerel kısmı ayırmak için uygulandığı söylenebilir.

Tipografi: Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, kurumun Çin'de

bulunmasından dolayı Basitleştirilmiş Çin Alfabesi ve uluslararası bir kurum olması sebebiyle de Latin Alfabesi birlikte kullanılmıştır. Çin halkının daha fazla yoğunluk göstermesinden dolayı tasarımlarda, Basitleştirilmiş Çin Alfabesi üst kısımda ve harf yükseklikleri Latin Alfabesinden daha yüksek olarak kullanılmıştır. Yazı hizalamaları, oklar ve piktogram büyüklüklerine göre sınırlı ve yazılar kendi içinde sağa hizalı olarak kullanılmıştır. Tipografi öğeleri okunurluk ve görünürlüğe uygun olarak yeterli düzeyde kullanıldığı söylenebilir.

Konumlandırma: Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, liman binasının çevresi büyük bir alanı kapsadığından dolayı belli aralıklarla insanların yoğunluk gösterdiği noktalara işaretleme tasarımlarının yerleştirildiği görülmektedir. İç mekân içerisinde tavan yüksekliğinin fazla olması sebebiyle yönlendirme tasarımları genellikle tavandan sarkıtma ve duvara montajlama yapılarak kesişim noktaları, geniş alanlar, asansör noktaları gibi yön tercihlerinin yapılabileceği alanlara yerleştirildiği söylenebilir. Ayrıca işaretlemeler kapı girişleri, görünürlük dikkate alınarak göz hizası ya da dışa taşan bayrak montajlamasıyla kapı üstlerine yerleştirilmiştir.

Mekâna uygunluk: Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, ihtişamlı mimari yapısının denizle alakalı kamu hizmeti verdiği mekâna uygun olarak tasarımlarda da bu izlenimlerin görüldüğü söylenebilir.

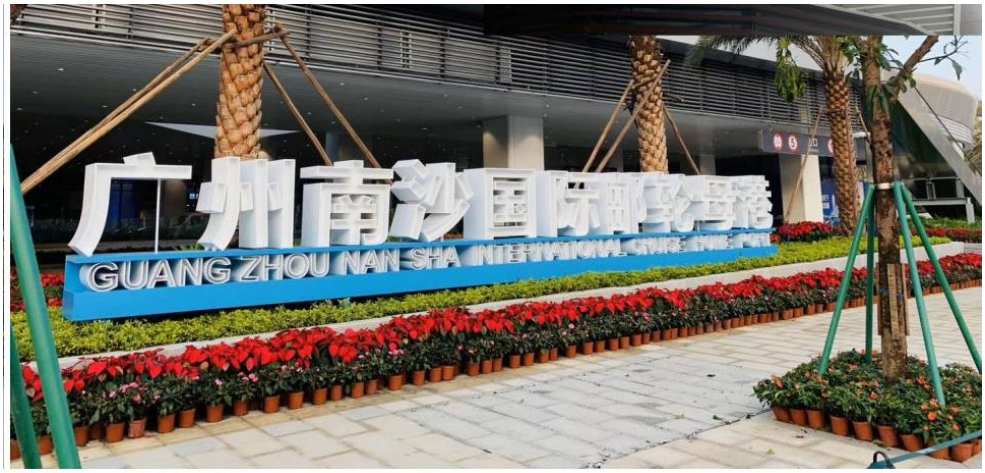
Malzeme Kullanımı: Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı yönlendirme ve işaretleme tasarımları malzeme kullanımı açısından incelendiğinde, dış mekânda yer alan totem işaretlemesinin zemininde kompozit malzeme üzerindeki yazılarda ise pleksiglas malzeme kullanılmıştır. Yine farklı konumda yer alan yer imi tasarımında statik boyalı paslanmaz gümüş çelik krom malzeme kullanıldığı görülmektedir. İç mekân tavandan sarkıtma ve dışa taşan bayrak montajlı uygulamalarda pleksiglas malzeme kullanılmıştır. Duvara monteli uygulamaların bazılarında kompozit zemin üzerine folyo malzeme, bazılarında pleksiglas üzerine folyo malzeme kullanılmıştır. Ayrıca zemin üzerine folyo malzeme kullanılan alanlarda bulunmaktadır.

Uygulama ve Montajlama: Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montajlama açısından incelendiğinde, dış mekânda kullanılan yer imleri ve totemler yere monteli, iç mekânda kullanılan yönlendirmelerde tavandan sarkıtmalı, duvara monteli veya zemin kaplama teknikleri kullanılırken işaretlemelerde ise duvara monteli veya dışa taşan bayrak montajlı uygulama teknikleri kullanılmıştır.

Etkileşim Kurma: Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, iç mekânda yer alan bazı noktalara serbest ayaklı dijital ekranlar yerleştirilmiştir. Bu dijital ekranlardan kullanıcılar seyahatler ve yönlendirmeler hakkında bilgiler almaktadır.

Resim 2.100. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin
(https://www.zg-sign.com/project/Guangzhou-Nansha-International-Cruise-Terminal.html)

Resim 2.101. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin (https://www.zg-sign.com/project/Guangzhou-Nansha-International-Cruise-Terminal.html)

Resim 2.102. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin (https://www.zg-sign.com/project/Guangzhou-Nansha-International-Cruise-Terminal.html)

Resim 2.103. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin (https://www.zg-sign.com/project/Guangzhou-Nansha-International-Cruise-Terminal.html)

Resim 2.104. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin (https://www.zg-sign.com/project/Guangzhou-Nansha-International-Cruise-Terminal.html)

Resim 2.105. Guangzhou Nansha Uluslararası Deniz Seyahati Ana Limanı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Guangdong, Çin
(https://www.zg-sign.com/project/Guangzhou-Nansha-International-Cruise-Terminal.html)

Tasarım Müzesi (The Design Museum)

İngiltere'nin Londra şehrinde yer alan müze, 1989 yılında kurulmuştur. Müze içerisinde iki büyük galeri, bir kalıcı sergi, bir rezidans stüdyosu, öğrenme olanakları, bir kütüphane, bir konser salonu, iki mağaza, bir restoran, bir kafe ve bir üye salonu bulunmaktadır (İnternet 7). Bir tasarım müzesi olması dolayısıyla estetik ve olağanın dışında mimari yapı özellikleriyle modern bir izlenim yaratan bina, yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında da bu etkiye sahip olduğu görülmektedir.

Görsel Kimlik: The Design Museum kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, iç mekân tasarımlarında tipografi, renk, piktogram ve mimari tasarım gibi görsel kimliğin parçası olan öğelerle uyumlu, sade ve anlaşılır bir çalışma yapıldığı görülmektedir. Dış mekân tasarımlarında dikkat çekiciliği artırmak için biraz daha renk içeren tasarımların yapıldığı söylenebilir. Bu durum müzenin tasarım ürünlerini sergilemesi açısından görsel kimliğin bir parçası olarak yorumlanabilir.

Renk Kullanımı: The Design Museum kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk açısından incelendiğinde, iç mekân tasarımlarında beyaz ağırlıklı tasarımların yapıldığı görülmektedir. Ayrıca işaretlemelerde beyaz zemin üzerine siyah renk kullanımının yapılmıştır. Yönlendirme tasarımlarında kullanılan oklarda ise zemin malzeme kesilerek şeffaf bir alan oluşturulmuş ve montajlanan yüzey görünüm sağlamaktadır. Binanın giriş kapısına varılmadan önce dikey branda giydirmelerinin olduğu görülmektedir. Bu brandalar müze içerisinde yapılan etkinliklere göre değiştirilmektedir. Etkinliğin olmadığı zamanlarda müze işaretlemesi olarak renkli

tasarımlar yerleştirilmektedir. Bina girişinde işaretleme tasarımı olarak sarı zemin üzerine siyah renkte kurumun adı yazılmıştır.

Tipografi: The Design Museum kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, iç ve dış mekân tasarımlarında logo tasarımında kullanılan sade ve serifsiz yazı karakteri kullanılmıştır. İç mekân tasarımlarında harf yüksekliği ve aralıklarının okunurluk ve görünürlük açısından yeterli ölçülerde olduğu söylenebilir. Hizalama kullanımı sola yaslı olarak tercih edilmiştir. Kat bilgilendirmelerinin yapıldığı kiosk tasarımında kullanılan harf yüksekliği okunaklık açısından düşük ölçülerde kaldığı söylenebilir.

Konumlandırma: The Design Museum kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, binanın iç mekân yapısında atrium alanı olması sebebiyle birimlerin ve alanların dağılımları farklı katlardan görülmektedir. Bu bağlamda kapı girişlerinde kullanılan işaretlemelerin büyük ölçülerde piktogram ve tipografi kullanımıyla hem görünürlük sağlandığı hem de doğru konumlandırmalar yapıldığı söylenebilir. Yönlendirme tasarımları, kullanıcıların koridor, kat ve oda tercihleri yapacağı kesişim alanlara yerleştirildiği görülmektedir.

Mekâna uygunluk: The Design Museum kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, 2016 yılında kurum binası değiştirildiğinde yeni mekânın mimari yapısına ve kurumun görsel kimliği düşünülerek mekana uygun tasarımların yapıldığı görülmektedir.

Malzeme Kullanımı: The Design Museum kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, iç mekân tasarımlarında kompozit, pleksiglas ve folyo malzemeler kullanılmıştır. Dış mekân tasarımlarında branda, pleksiglas ve statik boyalı paslanmaz çelik krom malzemeler kullanılmıştır.

Uygulama ve Montajlama: The Design Museum kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montajlama açısından incelendiğinde, iç mekân tasarımlarında genel olarak duvara monteli uygulama tekniği kullanıldığı görülmektedir. Dış mekân tasarımlarında ise bina girişinin ön kısmında yere montelenmiş dikey çelik demirlerin arasına branda gerdirme tekniği kullanılmıştır. Bina girişindeki işaretlemede branda gerdirme tekniği kullanılmıştır.

Etkileşim Kurma: The Design Museum kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, binanın iç ve dış mekânında etkileşimli yönlendirme ve işaretlemeler bulunmadığı görülmektedir.

Resim 2.106. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere (https://cartlidgelevene.co.uk/work/the-design-museum-wayfinding-and-signage)

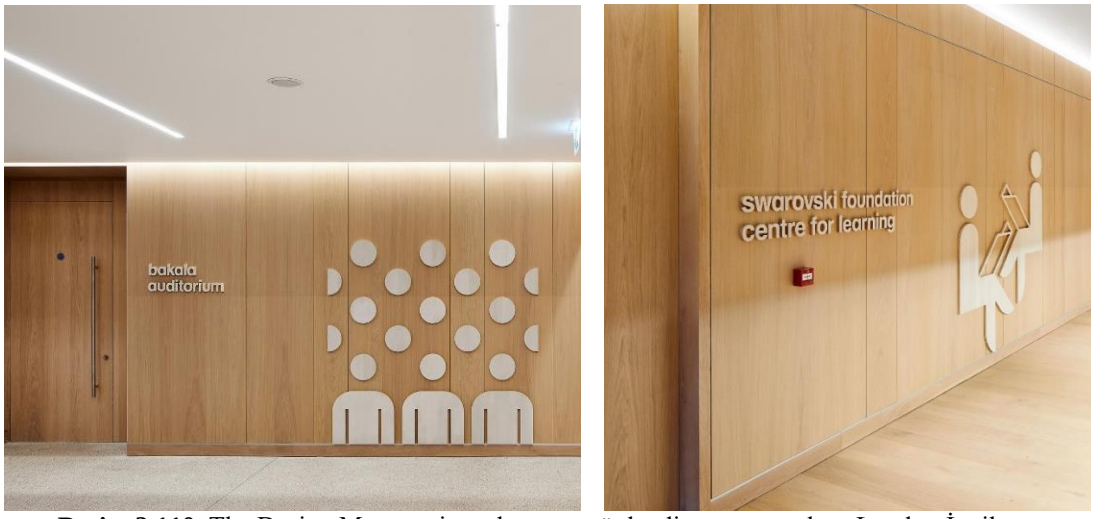
Resim 2.107. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere (https://anotherlondonblog.com/2022/11/13/design-museum/)

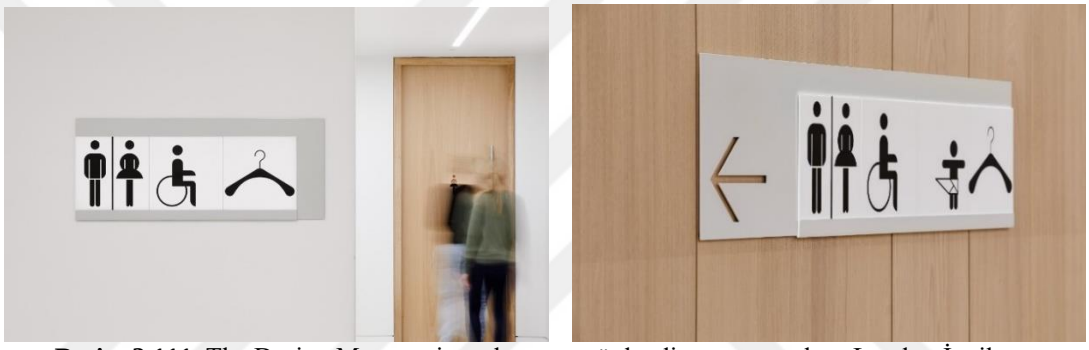
Resim 2.108. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere (https://cartlidgelevene.co.uk/work/the-design-museum-wayfinding-and-signage)

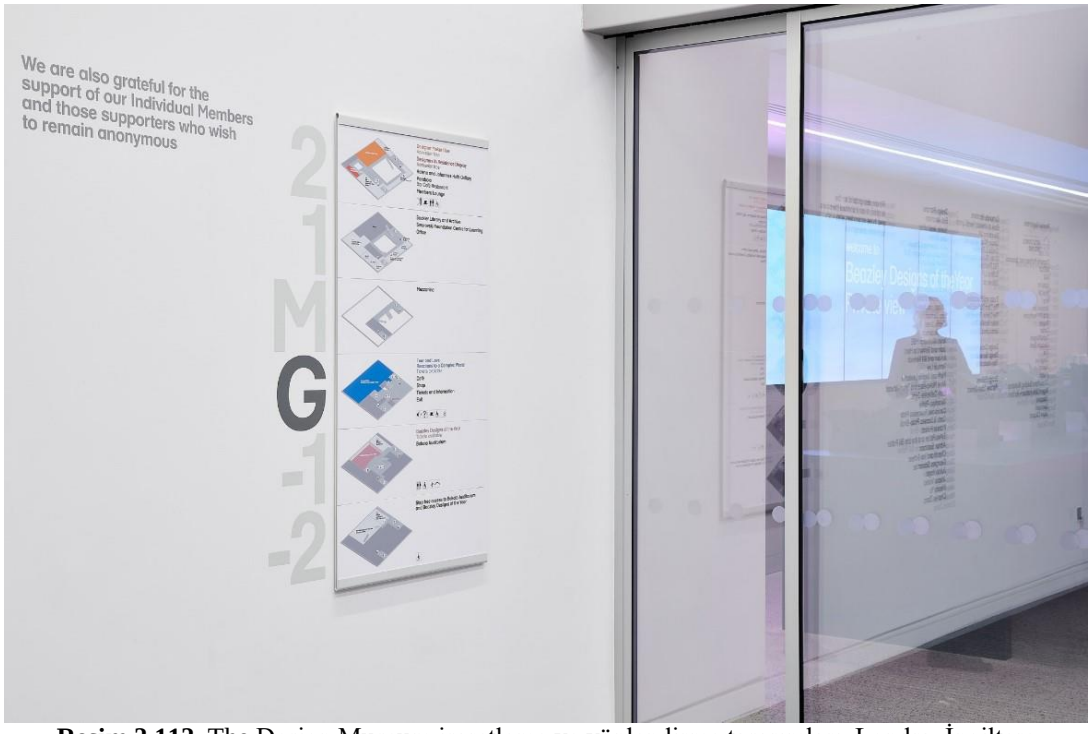
Resim 2.109. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere (https://cartlidgelevene.co.uk/work/the-design-museum-wayfinding-and-signage)

Resim 2.110. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere (https://cartlidgelevene.co.uk/work/the-design-museum-wayfinding-and-signage)

Resim 2.111. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere (https://cartlidgelevene.co.uk/work/the-design-museum-wayfinding-and-signage)

Resim 2.112. The Design Museum işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Londra, İngiltere (https://cartlidgelevene.co.uk/work/the-design-museum-wayfinding-and-signage)

2.7.2. Türkiye'den Örnekler

İstanbul Adalet Sarayı – İstanbul Avrupa Yakası

İstanbul Adalet Sarayı İstanbul'un Kâğıthane ilçesinde yer alan adliyedir. Temmuz 2011'de mevcut konumundaki yeni binasının açılışından sonra en az 4 en fazla 19 kat bulunan bina 18 bloğu ve 343,000 m2 genişliğiyle Avrupa'nın en büyük adliyesi oldu (İnternet 8).

Adalet Sarayı, birçok farklı bölümü içinde barındırmaktadır. Bunlar arasında duruşmaların yapıldığı salonlar, hâkim ve savcılara ait odalar, birçok memur ofisi, arşivleme odaları, avukatların görüşme odaları gibi birçok noktası vardır. Kullanıcılar için yemekhane ve kafeterya, kütüphane, adliye çalışanlarının çocukları için kreş, konferans salonu gibi sosyal faaliyet alanları yer almaktadır. Bunların yanı sıra postane, bankalar, sağlık bölümü, polis karakolu ve geniş kapalı otoparkı mevcuttur. Yapı içinde gün ışığından en son derecede yararlanılabilmesi için iç alanda bahçeler ve orta avlular bulunmaktadır. Yapının doğal havalandırılmasını sağlamak için birçok mekâna açılabilir kanatlar eklenmiştir. Adalet sarayında mahkumlar otoparktan, savcılar ise kendi odalarından doğrudan duruşma salonlarına ulaşabilmektedirler. Bu düzenleme, adliye kapısında kuyruk oluşmasını ve istenmeyen durumların yaşanmasını önlemektedir (İnternet 8).

Görsel Kimlik: İstanbul Adalet Sarayı kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, kurumun görsel kimlik elemanlarından tipografi, malzeme ve rengin uygulama noktalarında farklılıklar görülmektedir. Bu bağlamda dış mekandaki bazı işaretlemelerde açık sarı renk ve pleksiglas malzeme kullanılmışken, bazı noktalarda altın sarı renk ve paslanmaz çelik krom malzeme kullanılmıştır. İç mekân içerisinde görsel kimlikte kullanılan yazı karakterine benzer farklı bir yazı karakteri kullanılmıştır. Yönlendirmelerin bazı noktalarında görsel kimlikten farklı olarak bordo renge yer verildiği de görülmektedir.

Renk Kullanımı: İstanbul Adalet Sarayı kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk açısından incelendiğinde, iç mekân tasarımlarında kırmızı, gri, beyaz ve siyah renk tonlarının hâkim olduğu görülmektedir. Beyaz zemin renk üzerine siyah renk kullanılarak renk uyumu ve kontrastlık oluşturulduğu görülmektedir. Kırmızı renk tonlarından bordo rengin yönlendirmelerde kat bilgilerini işaretlemek için

kullanıldığı görülmektedir. Bunun haricinde tavandan sarkan yönlendirmeler de beyaz zemin üzerine yazı ve yönlendirmeler siyah renk ile yapılmıştır. Duvarda kullanılan yönlendirmelerin bazılarında ise kırmızı zemin üzerine yazılar beyaz renkte kullanılmıştır. İç mekânda kapı işaretlemeleri kırmızı zemin üzerine yazılar gri renkte kullanılmıştır. Ayrıca kapıların üzerlerine altın sarısı renk ile işaretlemeler yapılmıştır. İç mekân içerisinde bazı noktalarda kiosk haritalara yer verilmiştir. Bu haritalarda renk kullanımı olarak gri, beyaz, yeşil ve kırmızı renkler kullanılmıştır. Binanın dış cephe son katında geniş açılardan görünürlük sağlaması amacıyla üç boyutlu harflerin yan kısımlarında siyah, ön yüzlerinde ise sarı renk kullanılmıştır. Bina girişlerindeki işaretlemelerde ise altın sarısı renge yer verilmiştir. Dış mekânda da kullanılan kiosklar yine iç mekanlarda kullanılan kioskların renkleri gibi gri, beyaz, yeşil ve kırmızı renklerden oluşmaktadır. Dış mekân yönlendirmelerin de siyah zemin üzerine yeşil renk kullanılmıştır. Fakat bu durum görünürlüğü ve okunurluğu azaltmıştır.

Tipografi: İstanbul Adalet Sarayı kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, sade ve serifsiz yazı karakteri kullanıldığı görülmektedir. Duvar yönlendirmelerde kullanılan yazı karakteri yüksekliği, harf ve satır aralarındaki boşluk kullanımının okunabilirlik açısından yeterli ölçülerde olmadığı söylenebilir. Tavandan sarkan yönlendirmeler de ise harf yüksekliği ve aralıklarının yeterli ölçülerde olduğu görülmektedir. Kapı isimlikleri, bina girişleri gibi işaretlemelerde kullanılan tipografik unsurların görsel kimlikle uyumlu, görünürlüğe ve okunurluğa da katkı sağladığı söylenebilir.

Konumlandırma: İstanbul Adalet Sarayı kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, kurumun geniş bir alanda yer almasından dolayı binanın son katına geniş cephe görüntüsüyle işaretleme yapılmıştır. Binanın giriş kısımlarındaki işaretlemelerin konumlandırmaları, kullanıcıların görüş açısına göre duvarlara ve kapı üstlerine yapılmıştır. Dış mekân yönlendirme tasarımları bina çevresinde geniş aralıklarla yerleştirilmiştir. İç mekân tasarımlarının konumlandırmaları, koridorlarda tavanlara, kavşak noktalarına, kullanıcıların yoğunluk gösterdiği geniş alanlara, kapı girişlerine ve kolonlara yapılmıştır.

Mekâna uygunluk: İstanbul Adalet Sarayı kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, Bina, modern mimari ile geleneksel Türk mimarisinin birleşiminden oluşmaktadır. Dışarıdan bakıldığında

modern ve teknolojik bir yapı izlenimi verirken, içinde klasik Türk mimarisini simgeleyen ögeler de bulunmaktadır (İnternet 8). Bu bağlamda modern ve geleneksel mimari yapısına uygun sade tasarımların yapıldığı görülmektedir.

Malzeme Kullanımı: İstanbul Adalet Sarayı kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları malzeme kullanımı açısından incelendiğinde, binanın en üst katına yapılan dış mekân işaretleme tasarımında arkadan aydınlatmalı pleksiglas malzeme, kapı girişlerinde altın sarısı renkte paslanmaz çelik krom ve dış mekân yönlendirmelerinde ise alüminyum malzeme ile pleksiglas malzeme birlikte kullanılmıştır. İç mekân tasarımlarında tavandan sarkıtmalı yönlendirmelerde, kapı isimlikleri ve bazı kapı işaretlemelerinde alüminyum malzeme kullanılmıştır. Bazı kapı işaretlemelerinde ise altın sarısı paslanmaz çelik krom kullanılmıştır.

Uygulama ve Montajlama: İstanbul Adalet Sarayı kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montajlama açısından incelendiğinde, tavana asılı, dışa taşan, yere sabitlenen, duvara ve kapıya monteli uygulama teknikleri kullanılmıştır.

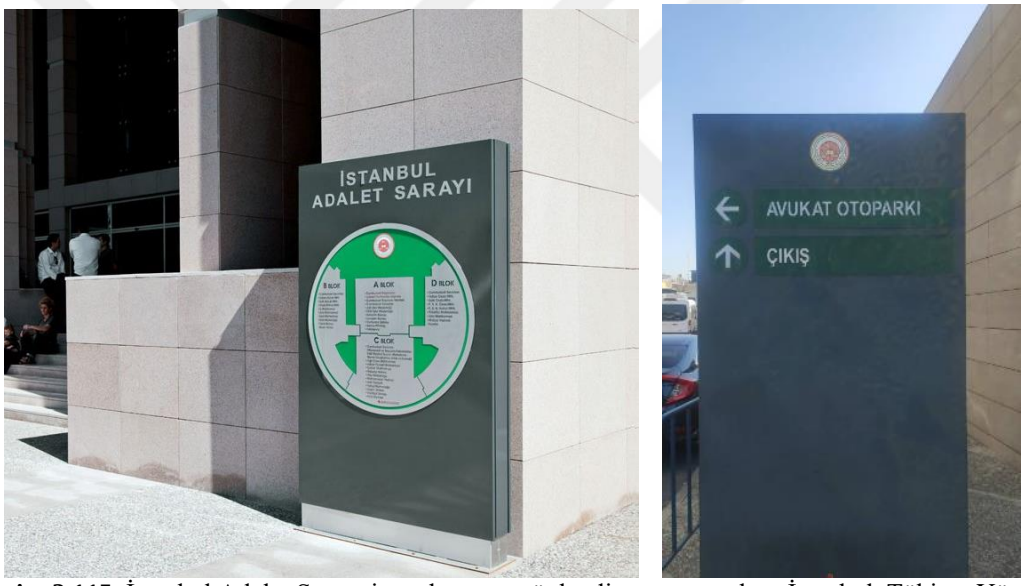
Etkileşim Kurma İstanbul Adalet Sarayı kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, binanın içerisinde ve dışarısında etkileşim kurulacak tasarımlara yer verilmemiştir.

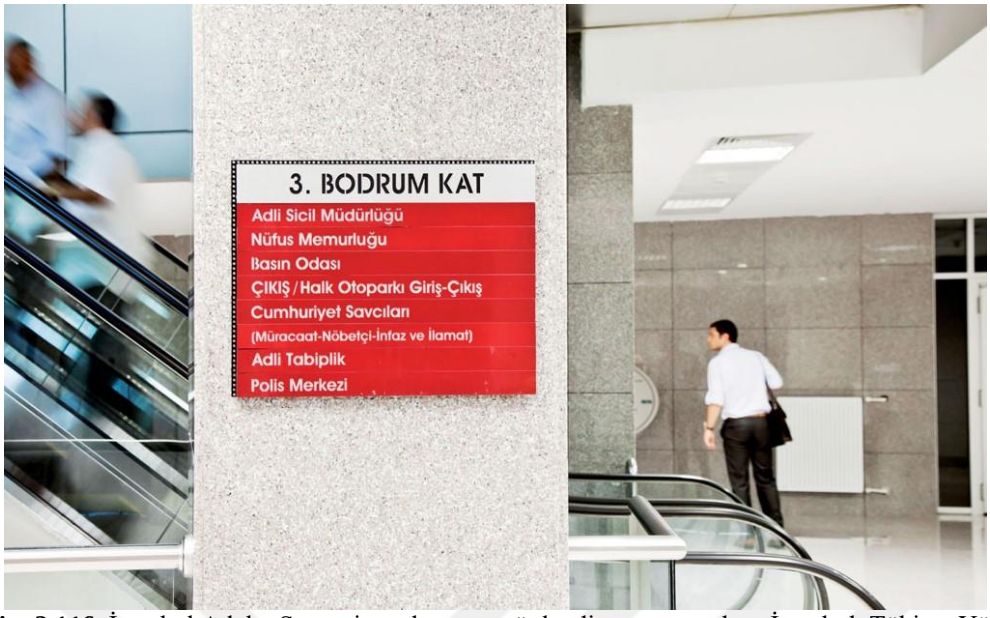
Resim 2.113. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.114. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.115. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri (Soldaki) ve Yazarın Arşivi (Sağdaki)

Resim 2.116. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.117. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yazarın Arşivi

Resim 2.118. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.119. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri (Soldaki) ve Yazarın Arşivi (Sağdaki)

Resim 2.120. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yönsis Mimari Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.121. İstanbul Adalet Sarayı işaretleme ve yönlendirme tasarımları, İstanbul, Tükiye, Yazarın Arşivi.

Selçuklu Belediyesi- Konya

Selçuklu Belediyesi Hizmet Binası, geleneksel Selçuklu mimarisinden esinlenerek modern tasarım anlayışıyla yapılmıştır. 75.439 metrekarelik yeşil alanda, 4.876 metrekarelik inşaat alanı ve 16.424 metrekarelik kullanım alanına sahip bir kamu binasıdır. Bu bina, merkezi iklimlendirme, güvenlik sistemleri, teknolojik altyapı ve iletişim ağları gibi özelliklerle donatılmıştır (İnternet 9).

Ayrıca, hizmet binasına ek olarak 3.593 metrekarelik alanda sosyal tesisler bulunmaktadır. Bu tesislerde nikah ve konferans salonları, meslek edindirme atölyeleri, çini üretim atölyesi, sanat atölyeleri, sosyal yardım merkezi, çocuk ve halk

kütüphaneleri, internet salonları ve fatura ödeme noktaları gibi imkanlar sunulmaktadır. Ayrıca, 750 araçlık bir otopark da bulunmaktadır (İnternet 9).

Görsel Kimlik: Selçuklu Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, kurumun iç mekân tasarımlarında görsel kimlikte yer alan renklere ve tipografi kullanımına uyumlu tasarımların yapıldığı görülmektedir. Dış mekân tasarımlarında kurumsal bir izlenim yer almakla beraber ana binanın girişlerindeki işaretlemelerde ve yan binaların girişlerinde kurumun görsel kimliğinden yola çıkılarak tasarımların yapıldığı anlaşılmaktadır.

Renk Kullanımı: Selçuklu Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk açısından incelendiğinde, Kurumun iç mekân tasarımlarında görsel kimlikte yer alan mavi ve beyaz renkleri ağırlıkta kullanılmakla beraber işaretlemelerde gri renge yer verildiği görülmektedir. Bina içerisinde bulunan ana birimlerin ve sosyal alanların girişlerinde yer alan işaretlemelerde gri renk kullanılmıştır. Kapı işaretlemelerinde mavi renk kullanılırken, yönlendirme tasarımlarında mavi zemin üzerine yazılar beyaz renk ile kullanılmıştır. Dış mekân tasarımlarında ana bina girişlerinde gri renk kullanılırken yan bina girişlerinde mavi renk kullanılmıştır.

Tipografi: Selçuklu Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, sade ve serifsiz yazı karakteri kullanıldığı görülmektedir. Yönlendirmelerde kullanılan yazı karakteri yüksekliği ve harf aralarındaki boşluk kullanımının okunabilirlik açısından yeterli seviyelerde olduğu söylenebilir. Kapı isimliklerindeki işaretleme tasarımlarında birim adının harf yüksekliği birimde çalışanların harf yüksekliğinden daha büyük yazılmıştır. Ayrıca birim adları büyük harflerle yazılırken çalışanların isimlerinde baş harfler büyük soy isimleri büyük harflerle kullanılmıştır. Bu durumun hiyerarşik olarak birimlerin görünürlüğünü artırmak için kullanıldığı söylenebilir. Ana birim girişlerinde harf yükseklikleri daha okunaklı ve görünür olarak tasarlanmıştır. Dış mekân bina girişlerinde harf yükseklikleri ve boşlukları görünürlük ve okunurluk açısından yeterli ölçülerde kullanıldığı söylenebilir.

Konumlandırma: Selçuklu Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, kurumun bina girişlerinde bulunan işaretleme tasarımlarının, kullanıcıları bina girişlerine yönlenmeleri açısından

görünür noktalara yerleştirildiği söylenebilir. İç mekânda bulunan yönlendirmeler, sadece asansör noktalarına yerleştirilmiştir. Bu durum kullanıcıların farklı birimlere yönlenebilmesi için tekrar asansör noktalarına gitmesini gerektirmektedir. Bu sebeple kullanıcıların zamanlarını verimli kullanmalarının zorlaşacağı söylenebilir. Bina içerisinde yer alan işaretlemeler, kapı yanlarında ve ana birim kapılarının üst kısımlarında yer almaktadır.

Mekâna uygunluk: Selçuklu Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, kurumun adını aldığı Selçuklu uygarlığındaki mimari yapılardan yola çıkarak modern bir bina olduğu görülmektedir. Bu bağlamda bütünlük sağlaması açısından kullanılan renk, tipografi ve malzeme kullanımının mekâna uygunluk açısından yeterli olduğu söylenebilir.

Malzeme Kullanımı: Selçuklu Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları malzeme kullanımı açısından incelendiğinde, ana bina girişlerinde bulunan işaretleme tasarımlarında mekânın dış giydirmesine uygun paslanmaz çelik krom kullanılmıştır. Ayrıca kurum logosu kumaş malzeme üzerine basılarak ana bina girişine yerleştirilmiştir. Yan binaların işaretlemelerinde ise paslanmaz çelik krom üzerine folyo malzeme kullanılmıştır. İç mekân yönlendirme tasarımlarında pleksiglas malzeme, kapı isimliklerinde pleksiglas malzeme üzerine folyo malzeme ve ana birim girişlerinde paslanmaz çelik krom malzeme kullanılmıştır.

Uygulama ve Montajlama: Selçuklu Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montajlama açısından incelendiğinde, iç mekân yönlendirme tasarımlarının bazıları tavana asılı, bazıları duvara monteli şekilde uygulanmıştır İşaretlemelerde ise dışa taşan ve duvara monteli tekniklerin uygulandığı görülmektedir. Ayrıca kapı isimliklerinde pleksiglas malzeme üzerine folyo yapıştırma, tavana asılı yönlendirmelerde metal malzeme üzerine folyo kaplama tekniklerinin kullanıldığı görülmektedir. Ana bina ve yan bina girişlerindeki işaretleme tasarımlarında duvara monteleme ve yere sabitleme teknikleri uygulanmıştır. Ayrıca yan bina girişlerinde kullanılan paslanmaz çelik krom malzeme üzerine folyo yapıştırma tekniği uygulanmıştır. Ana bina girişinin araç ve yaya trafiğine yakın olan kısmında yere monteli, içten harf aydınlatma tekniği kullanılmıştır.

Etkileşim Kurma: Selçuklu Belediyesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, binanın iç mekânında etkileşimli yönlendirme ve işaretlemeler bulunmadığı görülmektedir.

Resim 2.122. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi

Resim 2.123. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi

Resim 2.124. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi

Resim 2.125. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi.

Resim 2.126. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi

Resim 2.127. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi.

Resim 2.128. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi.

Resim 2.129. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi.

Resim 2.130. Selçuklu Belediyesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Konya, Tükiye, Yazarın Arşivi.

Etlik Şehir Hastanesi- Ankara

Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Ankara'nın Etlik semtinde, 1.022.000 metrekarelik bir arazi üzerine kurulmuş olan entegre bir sağlık kompleksidir. Bu kompleks, ana hastane, radyoterapi binası, tıbbi gözlem kliniği, idari bina, konferans merkezi, otopark binaları ve teknik binalar gibi çeşitli birimlerden oluşmaktadır. Toplamda 4.050 yatak kapasitesine, 1.000 polikliniğe, 125 ameliyathaneye ve 691 yoğun bakım yatağına sahiptir. Hastanenin 4 ana girişi bulunmaktadır; kuzey girişi Halil Sezai Erkut Caddesi üzerindedir ve karşısında Antares Alışveriş Merkezi bulunmaktadır. Güney girişi ise Eşref Bitlis Caddesi üzerindedir. Ambulans yolu ayrılmıştır ve hastanenin her girişinden ambulans girebilmektedir. Ayrıca, travma aciller için özel bir giriş bulunmaktadır. Ankara Etlik Şehir Hastanesi, Teşhis Tedavi Binası ve bu binaya bağlı 6 hastane ve 3 bağımsız hastaneden oluşmaktadır. Teşhis Tedavi Binasına bağlı olarak Genel Hastane, Nöro-Ortopedi Hastanesi, Göğüs ve Kalp Damar Hastanesi, Çocuk Hastanesi, Kadın Doğum Hastanesi ve Onkoloji Hastanesi gibi çeşitli hastane birimleri bulunmaktadır (İnternet 10).

Bu araştırmada hastane içerisinde çok fazla mekân olması sebebiyle örnek oluşturması açısından görsellerde çocuk hastanesinin yönlendirme ve işaretleme tasarımları ve dış mekân tasarımlarına yer verilmiştir.

Görsel Kimlik: Ankara Etlik Şehir Hastanesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, kurum sağlık bakanlığına bağlılığı sebebiyle bakanlığın görsel kimlik kılavuzundan yola çıkılarak tasarımlar yapılmıştır. Bu bağlamda renk, tipografi, ölçülendirmeler ve malzeme

kullanımı gibi görsel kimlikte yer alan özelliklere uyularak tasarımların yapıldığı görülmektedir.

Renk Kullanımı: Ankara Etlik Şehir Hastanesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk açısından incelendiğinde, mekân yerleşim alanı olarak geniş olması sebebiyle birimlerin farklı renklerle kodlandığı görülmektedir. Bu renklendirmeler; Kadın Doğum ve Çocuk Acil, kırmızı renk ile, Çocuk Hastanesi sarı renk ile, Onkoloji Hastanesi yeşil renk ile, Kadın Doğum Hastanesi, eflatun renk ile, Göğüs ve Kalp Hastalıkları Hastanesi, turkuaz renk ile, Ortopedi ve Nöroloji Hastanesi kahverengi renk ile ve Genel Hastane mavi renk ile kodlanmıştır. Hastanelerin haricinde kurum içerisindeki diğer birimler için de renklendirmeler farklı renklendirmeler yapıldığı görsellerden görülmektedir. Binalar dışında birimlerin de renklendirilmesiyle çok fazla renk karmaşası ortaya çıktığı söylenebilir. Mekânın ana girişinde kırmızı renk kullanılırken, hastane girişlerinde ve hastaneler arası geçişlerin girişlerinde gümüş gri renk kullanılmıştır.

Tipografi: Ankara Etlik Şehir Hastanesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, kurum içerisinde iki farklı yazı karakteri kullanıldığı görülmektedir. Yazı karakterlerinden birisi dış mekân tasarımlarında diğeri ise iç mekân tasarımlarında kullanılmıştır. İki yazı karakteri de sade ve serifsiz olarak seçilmiştir. Dış mekân yönlendirmelerinde harf yükseklik ve aralıkları okunurluk ve görünürlük açısından yeterli ölçülerde olduğu görülmektedir. Yazıların hizalamaları sola yaslı olarak yapılmıştır. Dış mekân tasarımlarında işaretlerin alt kısmına İngilizceleri daha düşük yükseklikle yazılarak ifade edilmiştir. İç mekân yönlendirme tasarımlarında harf yükseklikleri ve aralıkları kullanım alanına göre farklılık göstermekle beraber genel olarak okunaklılık ve görünürlük açısından yeterli ölçülerde olduğu söylenebilir. İç mekân işaretlemelerinde birimin adının alt kısmına İngilizcesi yana yatık (italik) şekilde kullanılmıştır. Yazıların hizalaması dış mekânda olduğu gibi sola yaslı şekilde kullanıldığı görülmektedir.

Konumlandırma: Ankara Etlik Şehir Hastanesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, kurumun ana giriş kapısında kurum adı ve logosu yerleştirilmiştir. Kurum içerisinde yer alan hastane binalarının dış mekân giriş kapılarının üzerlerinde ve binaların geniş cephelerinde hastane isimlerine yer verilmiştir. İç mekân içerisinde yönlendirmeler kavşak

noktalarına, geniş alanlara ve köşe duvar noktalarına yerleştirildiği görülmektedir. Kapı isimlikleri göz hizasına uygun olarak kapı girişlerinde yer almakta olup genel anlamda yönlendirme ve işaretlemelerin konumlandırmaların uygun yerlere yerleştirildiği söylenebilir.

Mekâna uygunluk: Ankara Etlik Şehir Hastanesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, modern bina yapısına uygun, renk, tipografi ve malzeme kullanımı gibi öğelerin kullanıldığı söylenebilir.

Malzeme Kullanımı: Ankara Etlik Şehir Hastanesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları malzeme kullanımı açısından incelendiğinde, dış mekân ana girişinde ve genel hastane binasının üst kısmında zemin kompozit malzeme üzerinde yazıların alttan ışıklandırmalı pleksiglas malzeme ile kullanıldığı, hastane binalarının cephe duvarlarında, giriş kısımlarında ve binalar arası geçiş noktalarında paslanmaz çelik krom malzeme kullanılmıştır. Dış mekân yönlendirme tasarımlarında, demir toteme bağlantılı kompozit panel ve panellerin üzerlerine folyo malzeme kullanılmıştır. İç mekân içerisinde yönlendirme ve işaretlemelerde pleksiglas malzemelerin üzerine folyo malzeme kullanıldığı görülmektedir.

Uygulama ve Montajlama: Ankara Etlik Şehir Hastanesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montajlama açısından incelendiğinde, kurumun ana girişlerinde kompozit panellere ve duvara monteli uygulama teknikleri kullanılmıştır. Dış mekânda totemler yere sabitleme tekniği ile kullanılırken iç mekân tasarımlarında, duvara monteli, tavandan sarkıtmalı ve dışa taşan teknikler kullanılmıştır. Kapı isimliklerinde ve yönlendirmelerde pleksiglas malzeme üzerine folyo yapıştırma tekniği kullanılmıştır. Dış mekân tasarımlarında ise kompozit malzeme üzerine folyo kaplama tekniği kullanılmıştır.

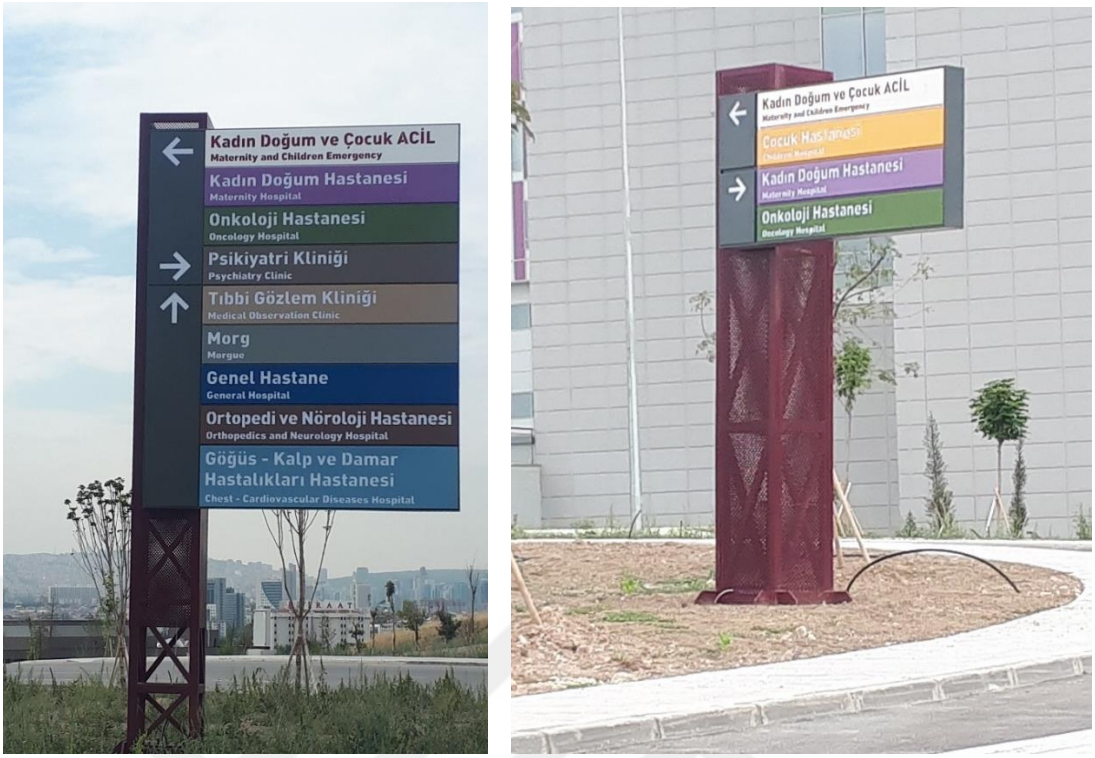
Etkileşim Kurma Ankara Etlik Şehir Hastanesi kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, binanın iç mekânında doktor oda kapılarının üst kısmında hastaların sıralarını takip edecekleri ekranlar yer almaktadır. Yine hasta bekleme alanlarında ekranlardan hastalar sıralarını takip edebilmektedirler.

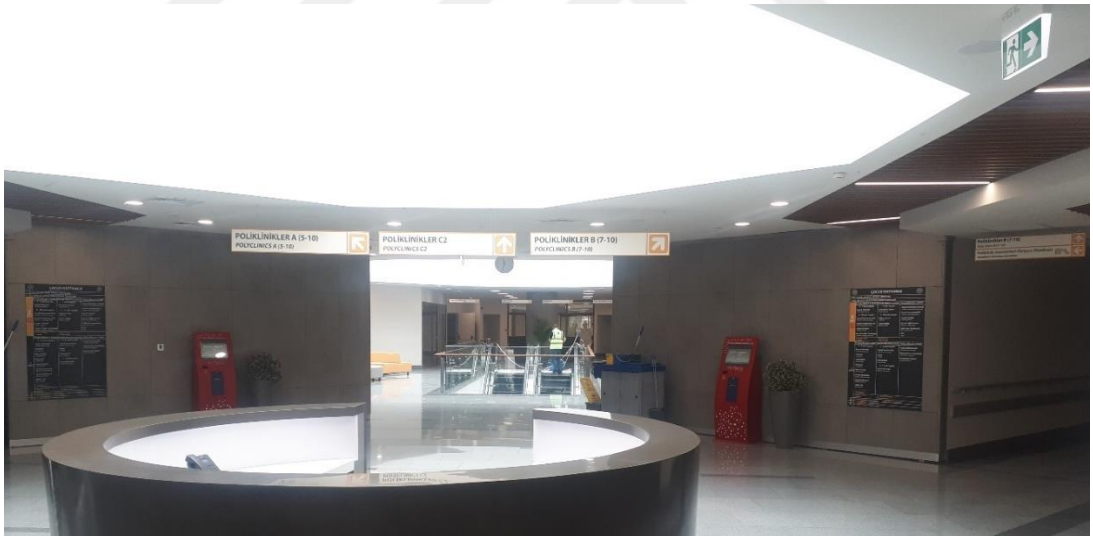
Resim 2.131. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye. https://www.trthaber.com/haber/gundem/etlik-sehir-hastanesi-hizmete-acildi-712062.html

Resim 2.132. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.133. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.134. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.135. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.136. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.137. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri

Resim 2.138. Ankara Etlik Şehir Hastanesi işaretleme ve yönlendirme tasarımları, Ankara, Tükiye, Yönsis Yönlendirme Sistemleri

T.C. Kültür Üniversitesi – İstanbul Avrupa Yakası

Türkiye'nin İstanbul ilinde bulunan T.C. Kültür Üniversitesi, 1997 yılında kamuya eğitim hizmeti sunmak amacıyla kuruldu. Üniversite, Bakırköy, İncirli ve Küçükçekmece bölgelerinde toplam 127966 m2 alanda, 70216 m2 kapalı ve 57750 m2 açık alana yayılan üç ayrı yerleşkede faaliyet göstermektedir. Bakırköy Yerleşkesinde Fen-Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Mimarlık Fakültesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi ile Lisansüstü Eğitim Enstitüsü bulunmaktadır. İncirli Yerleşkesinde Meslek Yüksek Okulu; Bahçelievler Yerleşkesinde Hukuk Fakültesi, Adalet Meslek Yüksekokulu, Yabancı Diller Bölümü ve Sağlık Bilimleri Fakültesi; Basın Ekspres (Küçükçekmece) Yerleşkesinde ise İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Eğitim Fakültesi öğrencilerine eğitim vermektedir. Günümüzde yaklaşık 13888 öğrencisi bulunan kurum, modern fakülte binaları, sosyal ve kültürel etkinlik merkezleri ve spor faaliyetlerinin gerçekleştirileceği birçok mekâna sahiptir. İstanbul Kültür Üniversitesi'nin tüm kampüsleri, kara, hava ve deniz ulaşımının kesiştiği noktalara konumlandığından, ulaşımın kolay olduğu söylenebilir (İnternet 11). Araştırma kapsamında Basın Ekspres Yerleşkesinin yönlendirme ve işaretleme tasarımları örnek olarak ele alınmıştır.

Görsel Kimlik: T.C. Kültür Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, görsel kimliğin temel öğelerinden logo tasarımında kullanılan renklerin tasarımlarda ağırlıklı olarak kullanılmasıyla görsel kimlikte bütünlüğün sağlandığı görülmektedir. Ayrıca farklı konsept tasarımıyla eğitim kurumu kimliğini de yansıtan yönlendirme ve işaretleme tasarımları, kurumun iç mekân tasarımına da katkı sağlamıştır.

Renk Kullanımı: T.C. Kültür Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk açısından incelendiğinde, dış mekân tasarımlarında kırmızı ve beyaz renklerinin kullanıldığı görülmektedir. İç mekân tasarımlarında logoda yer kırmızı ve siyah renk tonlarından yola çıkarak turuncu ve antrasit renklerinin ağırlıklı olarak kullanılmıştır. Genel olarak bakıldığında duvarlar beyaz renktedir. Fakat bina içerisinde dinamik bir ortam oluşturmak adına bazı noktalarda sarı, yeşil ve mavi renkler ile geniş zeminler oluşturmuştur. Bu renklerin üzerlerine yazılar, piktogramlar ve oklar beyaz renk ile beyaz renkteki duvarların üzerlerine siyah renk ile kontrastlık oluşturmak istenmiştir.

Tipografi: T.C. Kültür Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, okunaklık ve görünürlüğün daha iyi sağlamak ve bütünlüğü oluşturmak amacıyla logo tasarımında kullanılan serifli yazı karakteriyle benzer bir yazı karakteri kullanılmıştır. Ayrıca tasarımlarda bazı harflerin yapısı bozularak ve bazı noktalarda işaretlemeler yüksek ölçülerde boyutlandırılarak dikkat çekici bir konsept oluşturulmuş, bu durumda okunaklığa ve görünürlüğe katkı sağlamıştır. İç mekân tasarımlarında harf boyutlarının ve aralıklarının yeterli düzeyde kullanıldığı söylenebilir. Hizalamalar sola ve sağa yaslı olarak yönlendirmelerin konum ve yön göstergesine göre değişiklik göstermektedir. Tasarımlarda Türkçe ve İngilizce bilgilendirmeler yapılmıştır. Türkçe bilgilendirmeler kalın yazı karakteri, İngilizce bilgilendirmeler ile birim kodlamalarında ise ince yazı karakteri kullanıldığı görülmektedir.

Konumlandırma: T.C. Kültür Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, dış mekânda binaların yüksek katlardaki camekan yüzeyine ve farklı cephelerine kurumun logosu yerleştirilerek uzak noktalardan bile görünüm sağlanmak istenmiştir. Binanın giriş kapısının üstüne yine logo ile işaretleme yapıldığı görülmektedir. Ayrıca binanın çevresindeki yaya ve araçların yoğunluk gösterdiği alanlara işaretleme yapılmıştır. İç mekân tasarımlarında köşe noktalar, geniş alanlar, merdiven ile kat çıkmak için başlangıç noktaları, asansör çıkışları, kesişim noktaları ve kapı üstleri gibi noktalara uygun yönlendirme ve işaretlemelerin yerleştirildiği söylenebilir.

Mekâna uygunluk: T.C. Kültür Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, binaların iç ve dış mekân modern mimari yapısıyla yenilikçi yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının kullanımının uyumlu bir ortam oluşturduğu söylenebilir.

Malzeme Kullanımı: T.C. Kültür Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları malzeme kullanımı açısından incelendiğinde, dış mekânda folyo ve pleksiglas malzemelerin kullanıldığı görülmektedir. İç mekânda ise genel olarak folyo malzeme kullanılmıştır. Bunun haricinde paslanmaz çelik krom ve branda gibi malzemelerde kullanılmıştır.

Uygulama ve Montajlama: T.C. Kültür Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montajlama açısından incelendiğinde, dış mekânda

binanın camekan yüzeyine folyo kaplama, bina giriş kapısındaki işaretlemede pleksiglas malzeme içten ışıklandırma yapılarak montajı yapılmıştır. İç mekân tasarımlarında duvar ve cam yüzeyler üzerine folyo kaplama tekniği kullanılmıştır. Bazı noktalarda iki demir arasına branda malzeme gerdirilerek uygulama yapılmıştır. Dışa taşan montajlama tekniğinde paslanmaz çelik krom üzerine folyo kaplama tekniği uygulanmıştır.

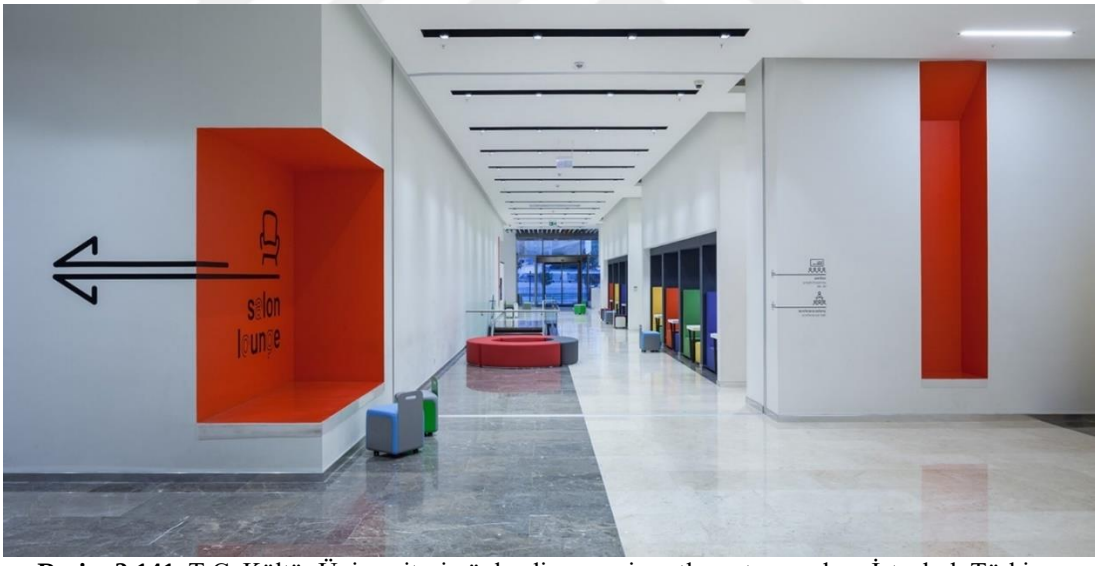
Etkileşim Kurma: T.C. Kültür Üniversitesi kampüsünün yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, binanın iç ve dış mekânında etkileşimli yönlendirme ve işaretlemeler bulunmadığı görülmektedir. Fakat kurumun web sitesinde bina tanıtıcı sanal tur yapılacak etkileşimli tasarım bulunmaktadır.

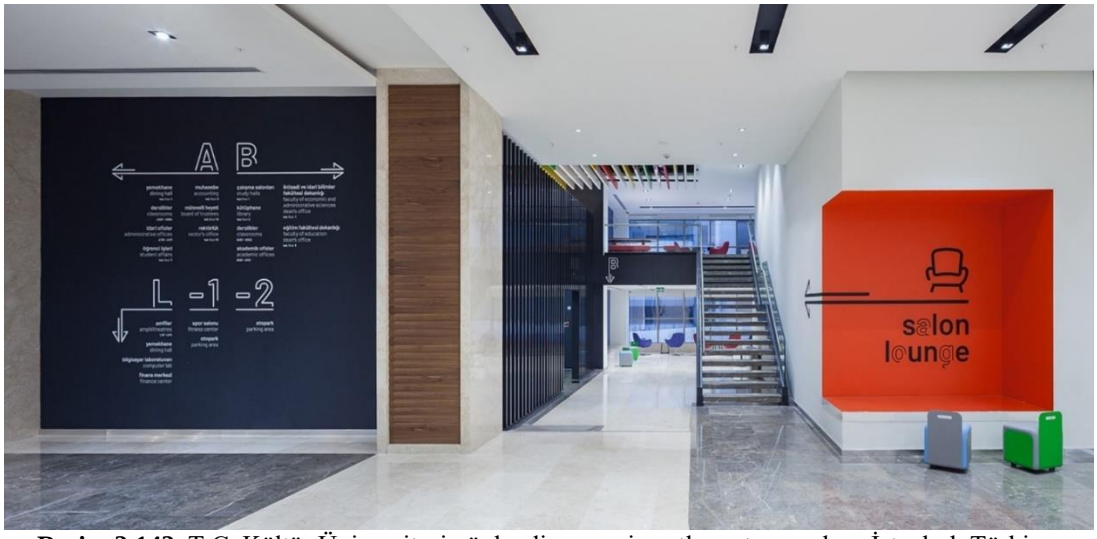
Resim 2.139. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/126-tc-istanbul-kultur-universitesi/)

Resim 2.140. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/126-tc-istanbul-kultur-universitesi/)

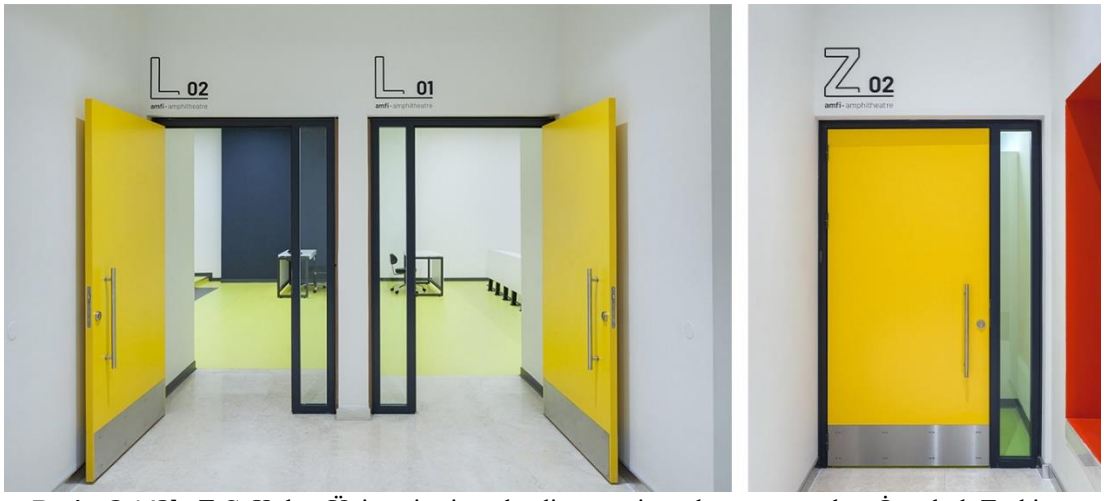
Resim 2.141. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/126-tc-istanbul-kultur-universitesi/)

Resim 2.142. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/126-tc-istanbul-kultur-universitesi/)

Resim 2.143a. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/126-tc-istanbul-kultur-universitesi/)

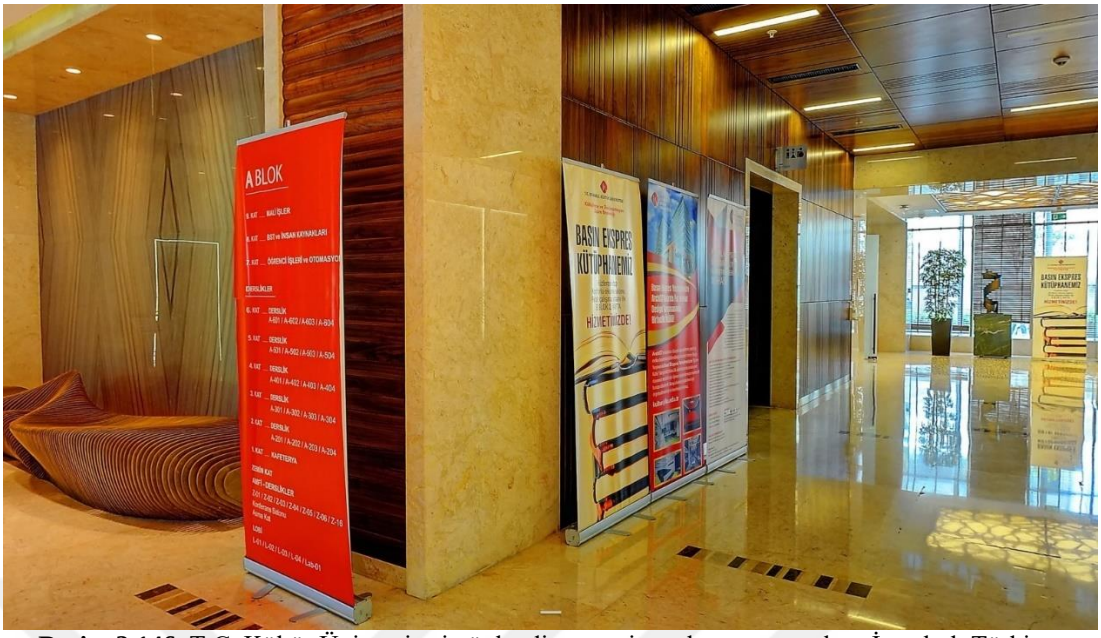
Resim 2.143b. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/126-tc-istanbul-kultur-universitesi/)

Resim 2.144. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/126-tc-istanbul-kultur-universitesi/)

Resim 2.145. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/126-tc-istanbul-kultur-universitesi/)

Resim 2.146. T.C. Kültür Üniversitesi yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://sanaltur.iku.edu.tr/)

Müze Gazhane – İstanbul Anadolu Yakası

Eski adıyla Hasanpaşa Gazhanesi, 1892 yılında İstanbul'un Anadolu yakasında, Kadıköy'de gaz tedariki için inşa edilmiş ve günümüzde kültür merkezi olarak kullanılan bir yapıdır. İstanbul'un önemli endüstriyel binalarından biri olan bu yapı, 1993 yılında doğal gazın gelmesiyle işlevini yitirmiştir. Müze Gazhane adıyla yeniden düzenlenen yapı, kültür-sanat, bilim ve etkinlikler için bir merkez haline gelmiştir. İçerisinde iklim müzesi, karikatür müzesi, bilim merkezi, sergi alanları, tiyatro salonları, kitapçı ve sosyal alanlar bulunmaktadır (İnternet 12).

Görsel Kimlik: Müze Gazhane kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından incelendiğinde, iç ve dış mekân tasarımlarında renk, tipografi ve mekân gibi görsel kimlik tasarımlarıyla bütünleşen yönlendirme ve işaretleme tasarımları, mekân içerisinde kurumsal bir izlenim yarattığı söylenebilir. Müzenin bazı noktalarında farklı tipografi kullanılsa da genel anlamda görsel kimliğe uygun tasarımlar yapıldığı görülmektedir.

Renk Kullanımı: Müze Gazhane kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları renk açısından incelendiğinde, iç ve dış mekân tasarımlarında siyah, beyaz ve kahverengi renk tonlarının kullanıldığı görülmektedir. Dış mekân tasarımlarında kahverengi alt zemin üzerine yazılan beyaz renkte yazıların sınır çevrelerine zemin olarak siyah renk kullanılmıştır. Bu durum kontrastlık oluştursa da karmaşık bir

görüntüye de sebep olduğu söylenebilir. İç mekân tasarımlarında zemin olarak mimari yapı malzemeleri kullanılmış, üzerlerine malzemenin renk yapısına göre kontrastlık oluşturacak siyah ve beyaz renkleri tercih edilmiştir. Bu bakımdan iç mekân tasarımlarında daha sade ve anlaşılır bir renk bütünlüğünün oluşturulduğu söylenebilir.

Tipografi: Müze Gazhane kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından incelendiğinde, kurumun görsel kimliğinde kullanılan serifsiz yazı karakterine yer verildiği görülmektedir. Bu bağlamda dış mekân tasarımlarının harf boyutları ve aralıklarının yönlendirmelerde okunaklık ve görünürlük açısından yeterli ölçülerde olmadığı söylenebilir. Hizalama kullanımı açısından sola ve sağa yaslı olarak yönlendirmelerin göstergelerine göre değişiklik gösterilmektedir. İç mekân tasarımlarında harf yükseklikleri ve aralıkları daha yeterli ölçülerde, okunaklı ve görünür olduğu görülmektedir.

Konumlandırma: Müze Gazhane kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları konumlandırma açısından incelendiğinde, dış mekânda kullanılan tasarımların konumlarında genellikle geniş alanların tercih edildiği görülmektedir. Mekânın içerisinde birbirinden bağımsız binaların yer alması sebebiyle işaretlemeler binaların giriş noktalarına ya da duvarlarına konumlandırılmıştır: İç mekân tasarımlarında, insanların yoğunluk göstereceği alanlarda tavandan sarkıtarak işaretleme ve yönlendirmeler yapılmıştır. Genel olarak yönlendirme ve işaretlemelerin konumları ulaşılabilirlik açısından yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

Mekâna uygunluk: Müze Gazhane kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, mekânın çok eski bir yapı olması ve sonrasında müzeye çevrilmesi süreciyle mekânın tarihi yapısına uygun olarak yapıldığı görülmektedir. Müzenin görsel kimliğinde de mekânın tarihi yansımaları görülmekle beraber yönlendirme ve işaretlemelere de bu durumun yansıdığı söylenebilir.

Malzeme Kullanımı: Müze Gazhane kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekâna uygunluk açısından incelendiğinde, dış mekân tasarımlarında kompozit, pleksiglas ve demir malzemeler kullanılmıştır. İç mekân tasarımlarında, paslanamaz çelik krom, pleksiglas ve folyo malzemeler kullanılmıştır.

Uygulama ve Montajlama: Müze Gazhane kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları uygulama ve montajlama açısından incelendiğinde, dış mekân tasarımlarında kompozit paneller yere sabitlenmiş ve üzerine pleksiglas malzemeler yapıştırılmış ve onun üzerlerine de folyo kaplama teknikleri uygulanmıştır. Bazı bölgelerde demirle oluşturulmuş desenler üzerine boyama yöntemi ile uygulama yapılmıştır. Özellikle bina işaretlemelerinde siyah statik boyalı paslanmaz çelik krom malzemeler duvara monteleme yapılarak uygulanmıştır. İç mekân tasarımlarında pleksiglas malzeme tavandan sarkıtma, duvara monteleme gibi teknikler kullanılarak uygulanmıştır.

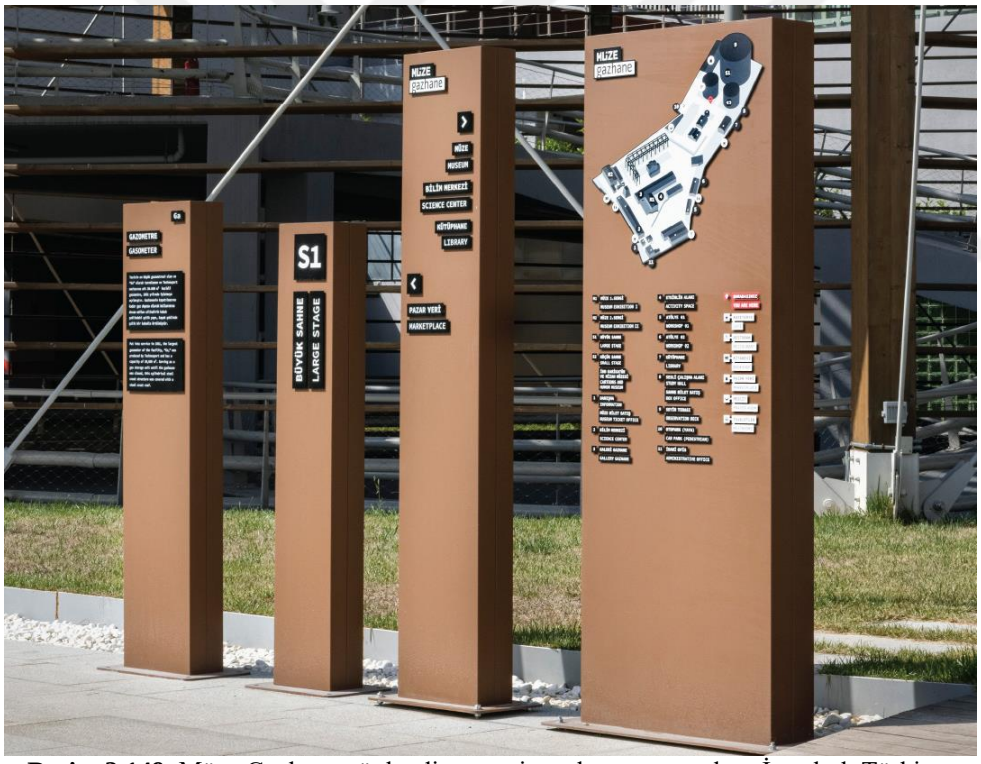
Etkileşim Kurma: Müze Gazhane kamu binasının yönlendirme ve işaretleme tasarımları etkileşim kurma açısından incelendiğinde, binanın iç ve dış mekânında etkileşimli yönlendirme ve işaretlemeler bulunmadığı görülmektedir.

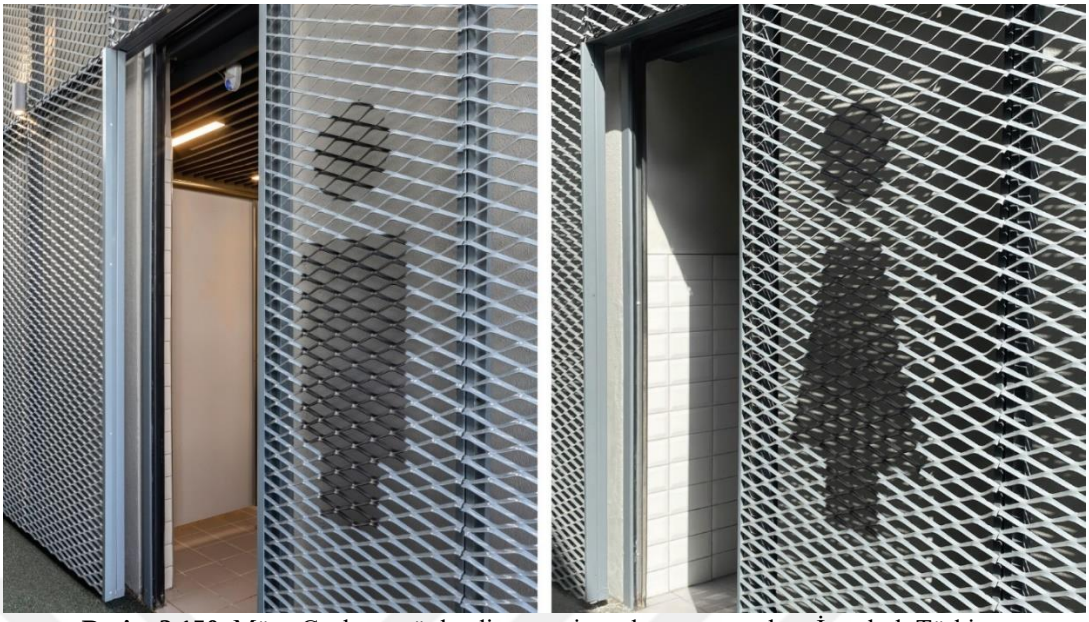
Resim 2.147. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/1508-muze-gazhane/)

Resim 2.148. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/1508-muze-gazhane/)

Resim 2.149. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/1508-muze-gazhane/)

Resim 2.150. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/1508-muze-gazhane/)

Resim 2.151. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://www.pompaa.com/3-isler/1508-muze-gazhane/)

Resim 2.152. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://muzegazhane.istanbul/mekanlar/karikatur-ve-mizah-muzesi/)

Resim 2.153. Müze Gazhane yönlendirme ve işaretleme tasarımları, İstanbul, Türkiye. (https://muzegazhane.istanbul/mekanlar/karikatur-ve-mizah-muzesi/)

2.8. NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi

NFC veya Yakın Alan İletişimi, genellikle 13.56 MHz temel frekansı üzerinden radyo dalgalarını kullanarak gerçekleşen bir iletişim teknolojisidir. Bu teknoloji, tipik olarak 2 cm'ye kadar menzile sahiptir ve veri hızı 46 kbit/s ile 1.7 Mbp/s arasında değişmektedir. Veri transferinin yanı sıra, NFC aynı zamanda bir cihazdan diğerine

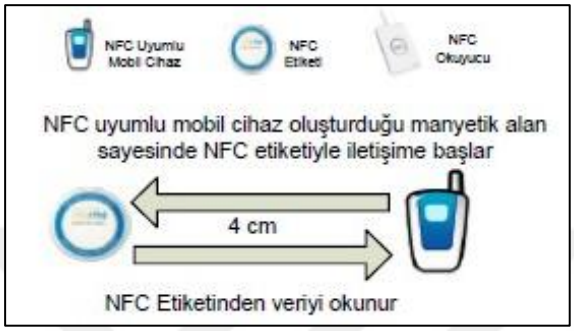
güç aktarabilme özelliğine sahiptir, böylece pil olmadan da çalışabilir. NFC Forum, çeşitli ürünlerde, mobil cihazlardan otomobillere ve giyilebilir teknolojilere kadar farklı alanlarda NFC bağlantılarını sağlayan bir standartlar seti belirler. Ayrıca, NFC Forum'un belirlediği sertifikalı uyumlu NFC bağlantılarının etkili menzili 5 mm'dir (İnternet 13). NFC, veri aktarımını kablosuz olarak gerçekleştirir. Bu, kullanıcıların cihazlarını birbirine dokundurarak veya yakın tutarak bilgi alışverişi yapmalarını sağlar. Ayrıca NFC iletişimi genellikle güvenli bir şekilde gerçekleşir. Özellikle mobil ödeme gibi hassas işlemlerde kullanıldığında, güvenlik önlemleri alınır ve veri şifrelenir.

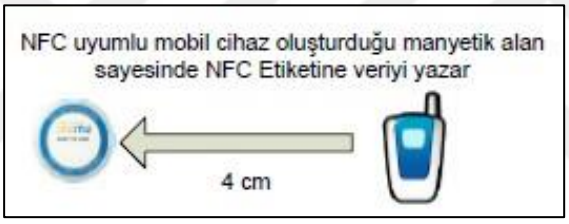
Resim 2.154. NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile ödeme (https://canakkaleolay.com/haber/nfc-nedir-yakin-alan-iletisimi-teknolojisi-ve-kullanim-alanlari-55096)

Yakın Alan İletişimi (NFC), kısa mesafede temas gerektirmeyen bir iletişim yöntemi sunar. Çeşitli sektörlerde NFC uygulamalarının hızla arttığı gözlemlenmektedir. Özellikle mobil cihazlarda bu artış daha belirgindir. Cep telefonlarının yaygın kullanımı ve sağladığı olanaklar, NFC uygulamalarının yayılmasına ve gelişmesine olanak tanır (Dindar, 2010: 38). NFC teknolojisi, kullanıcı dostu arayüzü, esnek yapısı, konforlu kullanımı ve sağladığı güvenlik ile birçok yenilikçi çözümün kapılarını aralar. Özellikle cep telefonlarına entegre edilmiş olması, NFC'nin kullanım alanlarını genişleten önemli bir etkendir. Mobil ödeme, bilet satın alma, sadakat programları,

erişim kontrol sistemleri, akıllı posterler, reklam ve promosyon materyalleri, sosyal medya entegrasyonu gibi birçok uygulama, NFC'nin sunduğu olanaklar arasındadır. Ancak, mevcut ve gelecekte ortaya çıkacak benzer uygulamaların yaygınlaşması için güçlü, güvenli ve uyumlu bir ekosisteme ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ekosistem aşağıdaki gibi; okuyucu, yazıcı, kart öykünüm ve birebir iletişim kipi olmak üzere 3 farklı şekilde açıklanmaktadır (Özdenizci vd., 2011).

Şekil 2.2a. Okuyucu Kipi

Şekil 2.2b. Yazıcı kipi

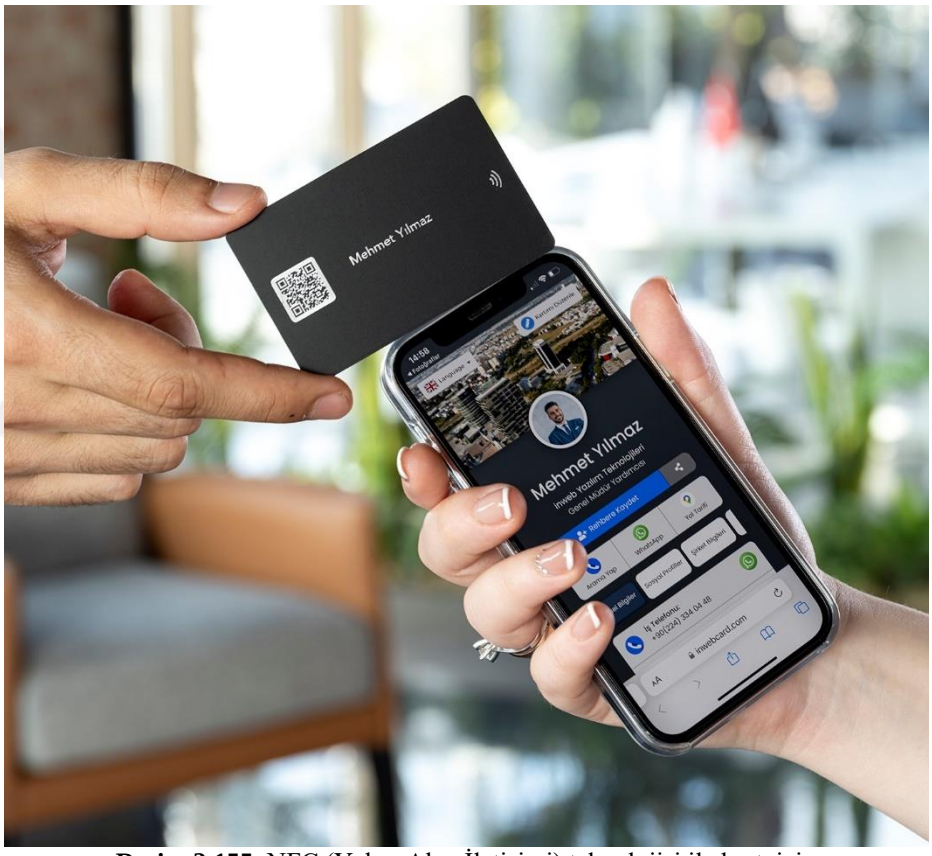
Şekil 2.2c. Kart öykünüm kipi

Şekil 2.2d. Birebir iletişim kipi

NFC, birçok farklı alanda kullanılabilir. Örneğin, mobil ödemelerde, akıllı etiketlerle bilgi paylaşımında, akıllı cihazların birbiriyle hızlı ve kolay bir şekilde

eşleştirilmesinde ve daha fazlasında kullanılabilir. NFC, akıllı telefonlarla yapılan temassız ödemelerin temelini oluşturur. Birçok banka ve ödeme hizmeti, NFC tabanlı ödeme sistemlerini desteklemektedir. NFC etiketleri, bilgi depolamak veya paylaşmak için kullanılır. Örneğin, bir NFC etiketi, bir mağazada bir ürün hakkında daha fazla bilgi almak için ya da bir yere ulaşmada konum ve harita bilgisi vermek için taranabilir. Ayrıca şehirlerdeki ulaşım sistemleri, biletler ve diğer hizmetlerle entegre edilebilir. Örneğin, bir NFC etiketi otobüs durağında, tren istasyonunda veya bisiklet paylaşım istasyonunda bilet almak veya hizmetlerden yararlanmak için de kullanılabilir.

Resim 2.155. NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile kartvizit.
(https://www.ciceksepeti.com/inweb-dijital-kartvizit-kcm11731228)

3. UYGULAMA PROJESİ

3.1. T.C. Yargıtay Başkanlığının Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları

T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarım uygulaması için öneriler hazırlanırken literatürdeki yazılı-görsel kaynaklardan ve uzman görüşlerinden yararlanılmıştır.

T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarım süreci, mekânın iç ve dış mimari planlarının detaylı bir şekilde incelenmesiyle başlamıştır. Bu inceleme sırasında, bina planlarında yapılan değişiklikler kurum yetkilileri ve mekânda gerçekleştirilen keşiflerle belirlenmiştir. Kurumun son zamanlarda yeni bir alana taşınması nedeniyle binalarda herhangi bir büyük değişiklik yapılmamış olsa da iç mekânda bazı odaların düzenlendiği tespit edilmiştir. Bu değişiklikler, mekânın mimari planı üzerinde düzeltilerek kaydedilmiştir. Ayrıca mekânın çevresi, yapısal özellikleri, iç mekân tasarımı, aydınlatma sistemleri, kurum bünyesinde bulunan birimlerin yerleşimi, birimler arasındaki mesafeler gibi detaylar da dikkate alınmıştır.

Mekân içerisinde yer alan asansör, merdiven, yangın merdiveni gibi acil çıkış noktaları, koridorların genişlikleri, bu genişliklere bağlı olarak yaya trafiğine etki edecek alanlar detaylıca yerinde ve planlar üzerinde incelenmiştir. Etkin bir yönlendirme ve işaretleme tasarımı için kuruma gelen ziyaretçilerin binalar arası geçişlerde ve iç mekân kavşak noktalarında varmak istedikleri hedefi işaret eden tabelaları görebilmeleri gerekmektedir. Bu doğrultuda mekân dizimi analizinden elde edilen veriler ve yerinde incelemeler ile tasarımların konumlandırma noktaları tespit edilmiştir.

Tez kapsamında bir örneklem olarak ortaya konulan T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının estetik ve işlevsel olabilmesi için görsel kimlik, renk kullanımı, tipografi tasarımı, okunabilirlik, mekâna uygunluk, malzeme kullanımı, uygulama ve montajlama süreçleri, NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı ve projenin kullanılabilirliği hususlarında altısı akademisyen, altısı sektörde hizmet veren tasarımcı olmak üzere 12 uzmanın görüşleri alınmıştır. Ayrıca, söz konusu uzmanlardan, genel olarak kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl olması gerektiği konusunda da görüş alınmıştır.

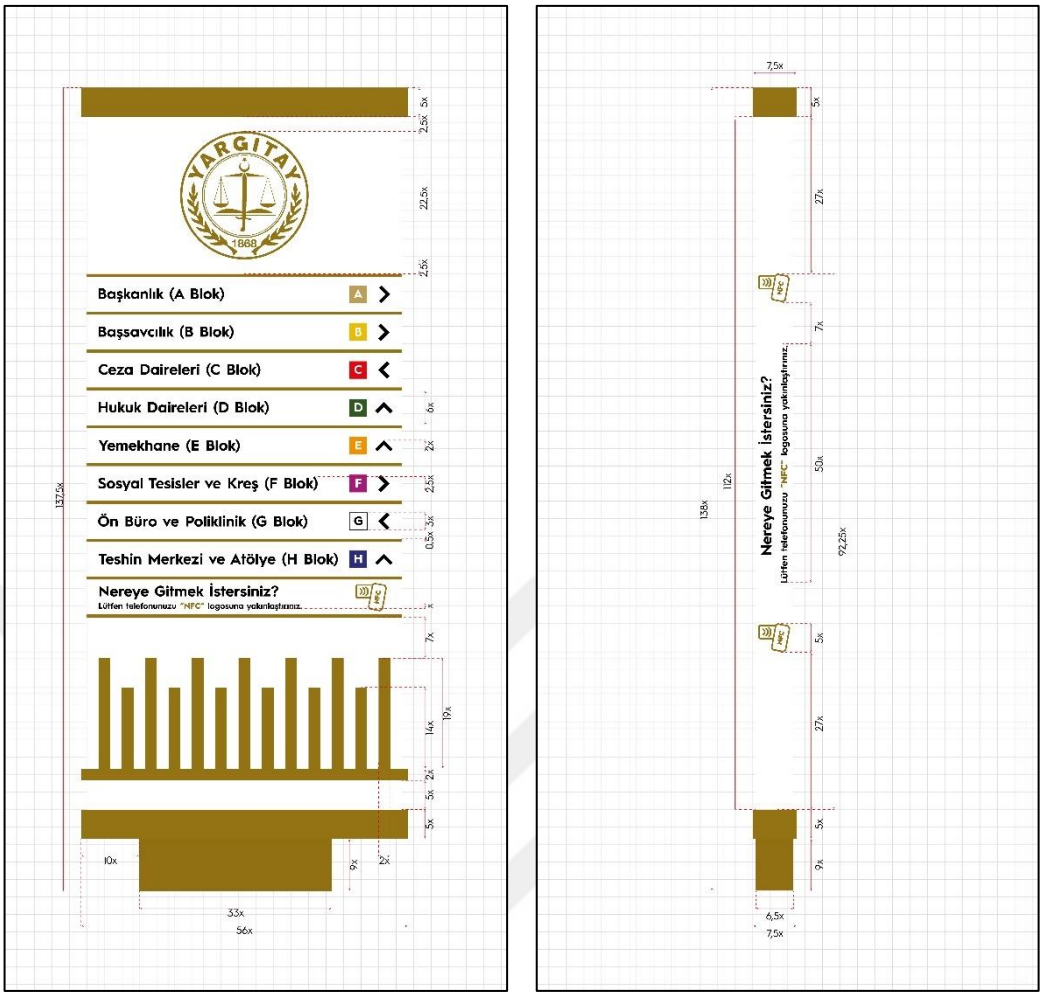
T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları; dış mekân tasarımları, iç mekân tasarımları ve NFC teknolojisi ile interaktif arayüz tasarımı olmak üzere 3 başlık altında ele alınmıştır.

3.1.1. Dış Mekân Tasarımları

Bu bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân tasarımları yer almaktadır. Kurum içerisinde yer alan binalara yönlendirme yapmak için tabela tasarımları yapılmıştır. Kurum içerisinde yer alan binaların girişleri için dış mekân işaretleme tasarımları 8 farklı bina için yapılmıştır. Her binaya koyulacak tabelalar, kendi içerisinde renk ve bloklara göre kodlama oluşturularak tasarlanmıştır. Bu binalar; Başkanlık (A blok) binası, Başsavcılık (B blok) binası, Ceza Daireleri (C blok) binası, Hukuk Daireleri (D blok) binası, Yemekhane (E blok) binası, Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası, Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası ve Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası olarak sıralanmaktadır. Tasarımlarda "Hurme Geometrik Sans No: 1" yazı karakteri ailesi kullanılmıştır.

Resim 3.1. Dış mekân yönlendirme tabelası ana rengin "Pantone" renk kodları
https://connect.pantone.com

Resim 3.2. Dış mekân kurum içi yönlendirme tabelası ön (Soldaki) ve yan (Sağdaki) yüz tasarımı

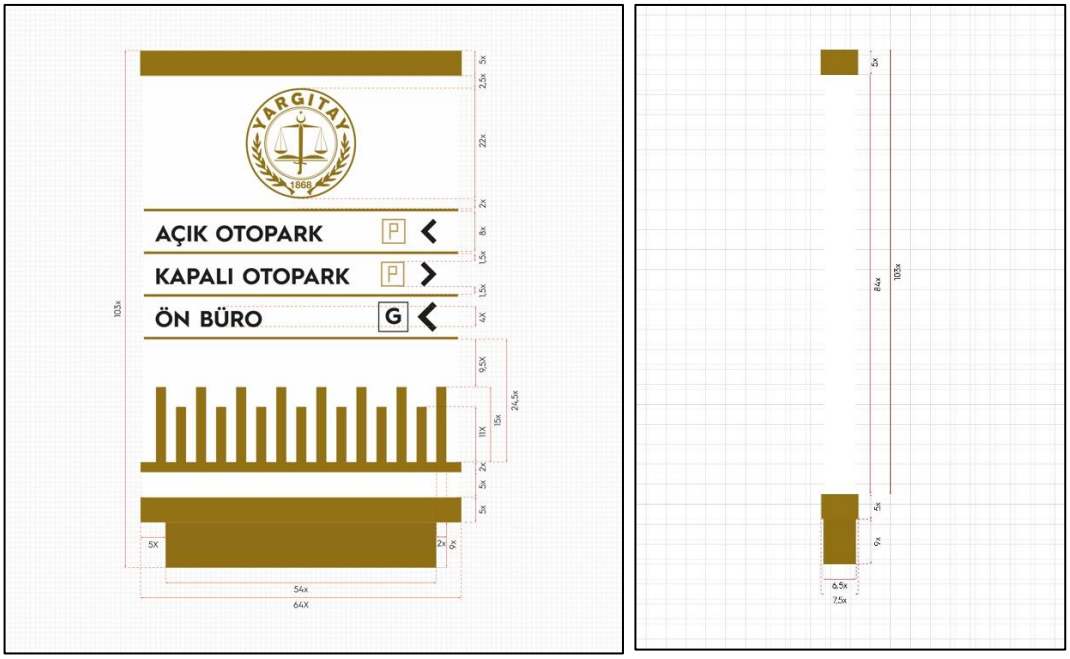
Resim 3.3. Dış mekân kurum içi yönlendirme tabelası

Resim 3.4. Dış mekân kurum içi yönlendirme tabelası

Resim 3.5. Dış mekân kurum içi yönlendirme tabelası

Resim 3.6. Dış mekân kurum dışı yönlendirme tabelası ön (Soldaki) ve yan (Sağdaki) yüz tasarımı

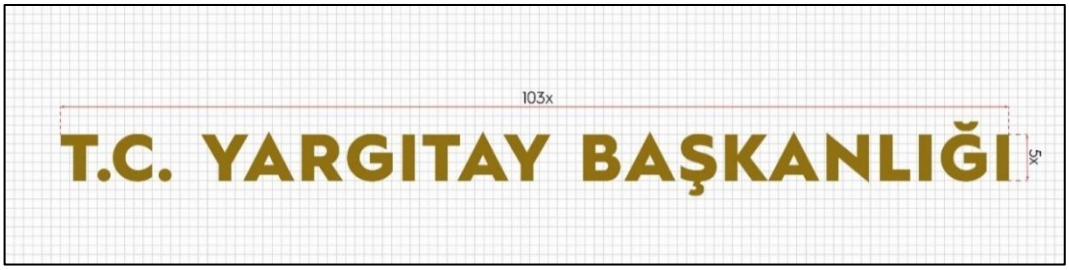
Resim 3.7. Dış mekân kurum dışı yönlendirme tabelası

Resim 3.8. Dış mekân kurum dışı yönlendirme tabelası

Resim 3.9. Dış mekân işaretleme tasarımı

Resim 3.10. Dış mekân işaretleme tasarımı

Resim 3.11. Dış mekân işaretleme tasarımı

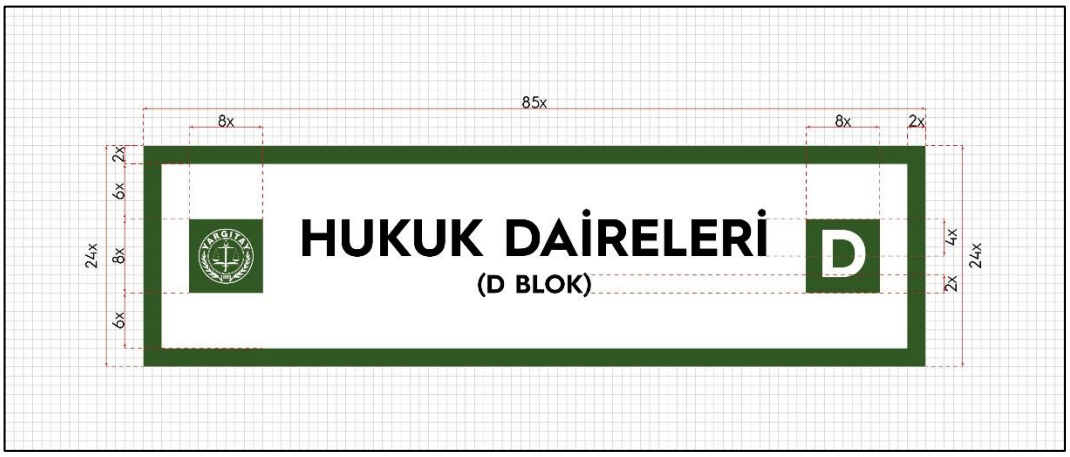
Resim 3.12. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı

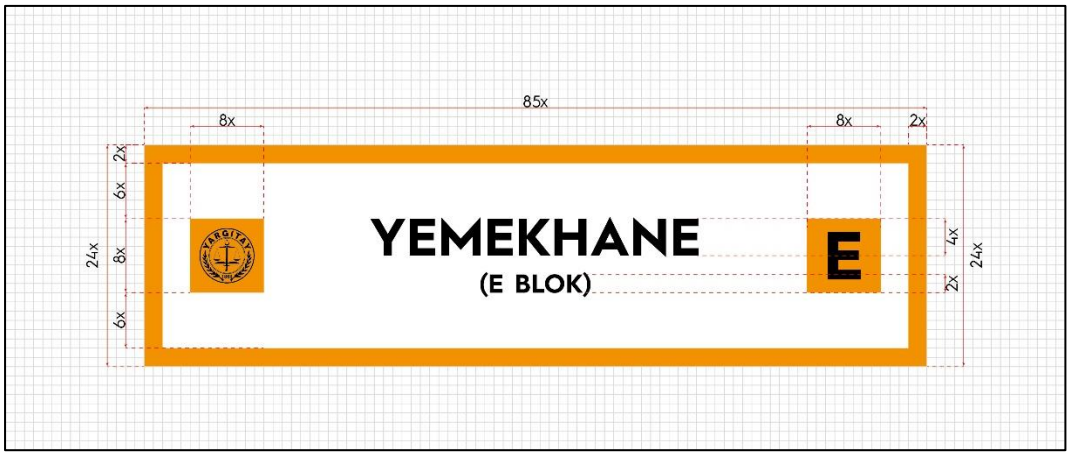
Resim 3.13. Başsavcılık (B blok) binası işaretleme tasarımı

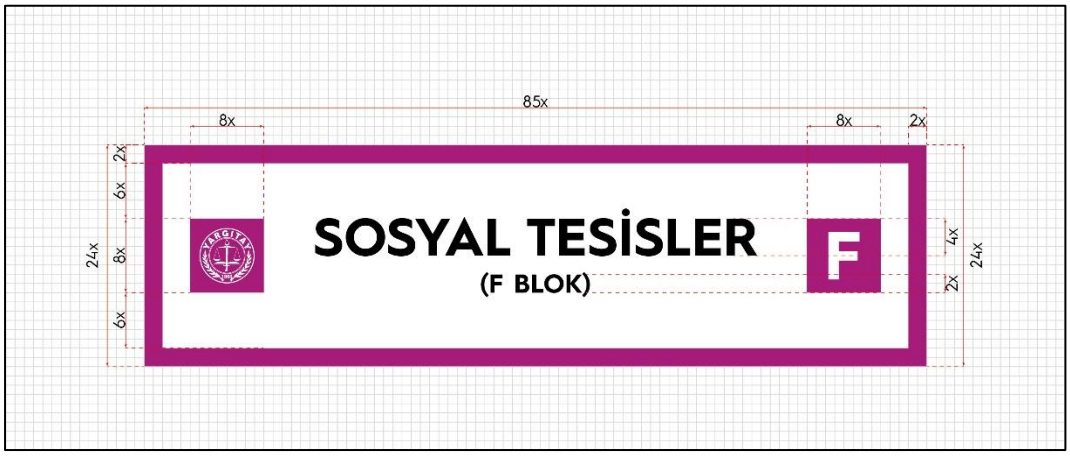
Resim 3.14. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı

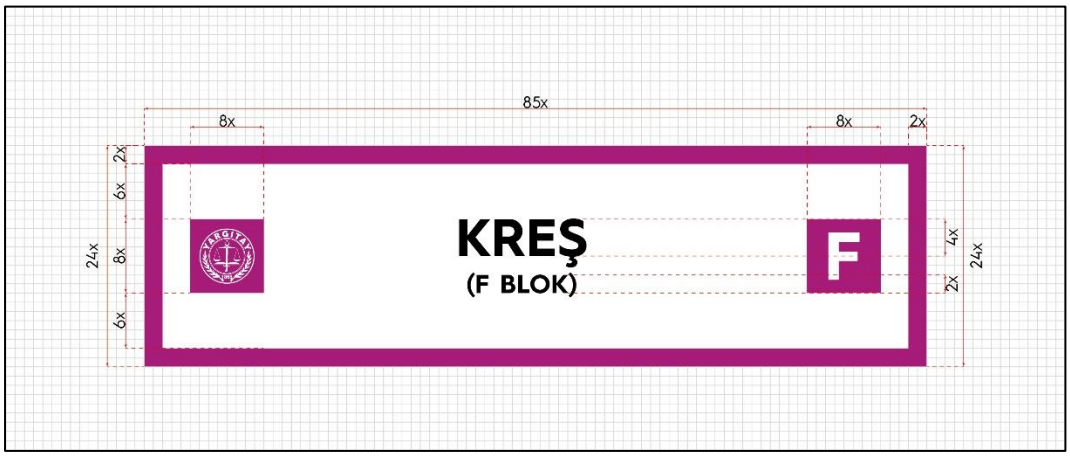
Resim 3.15. Hukuk Daireleri (D blok) binası işaretleme tasarımı

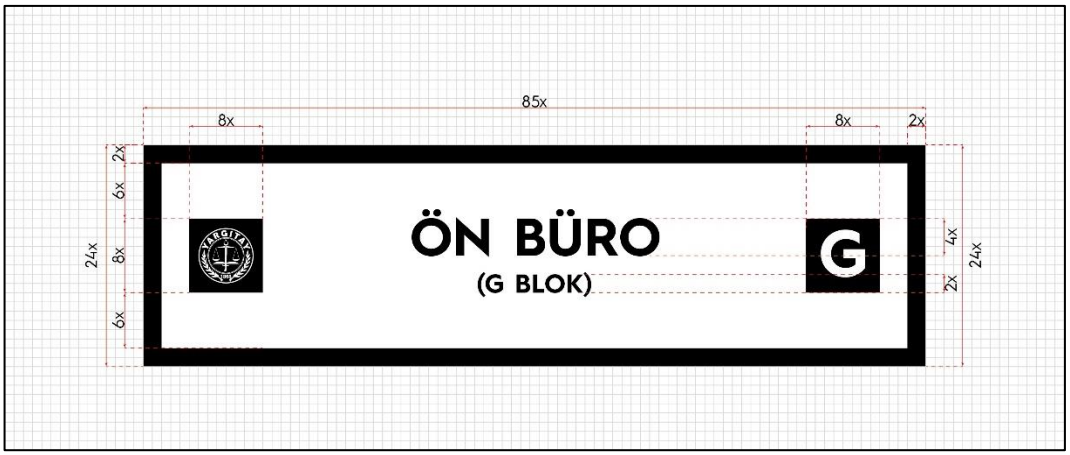
Resim 3.16. Yemekhane (E blok) binası işaretleme tasarımı

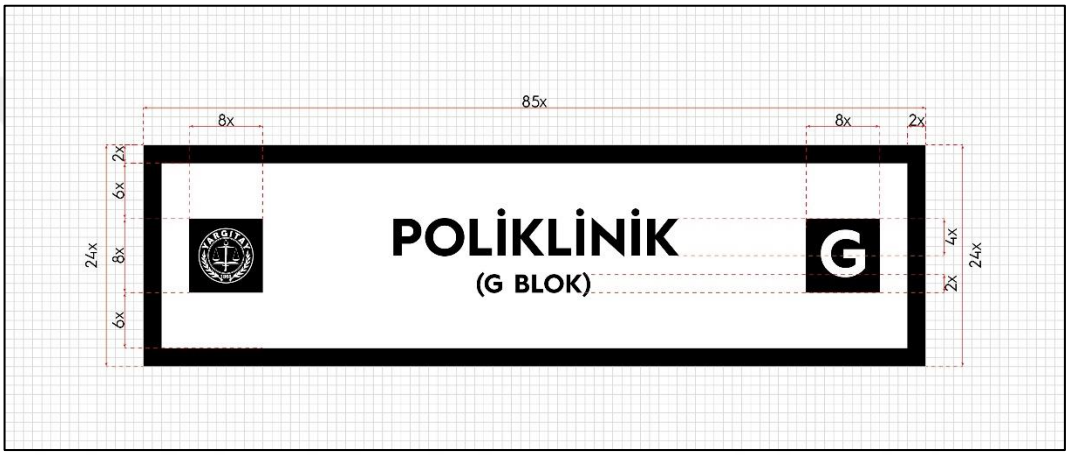
Resim 3.17. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) "Sosyal Tesisler" binası işaretleme tasarımı

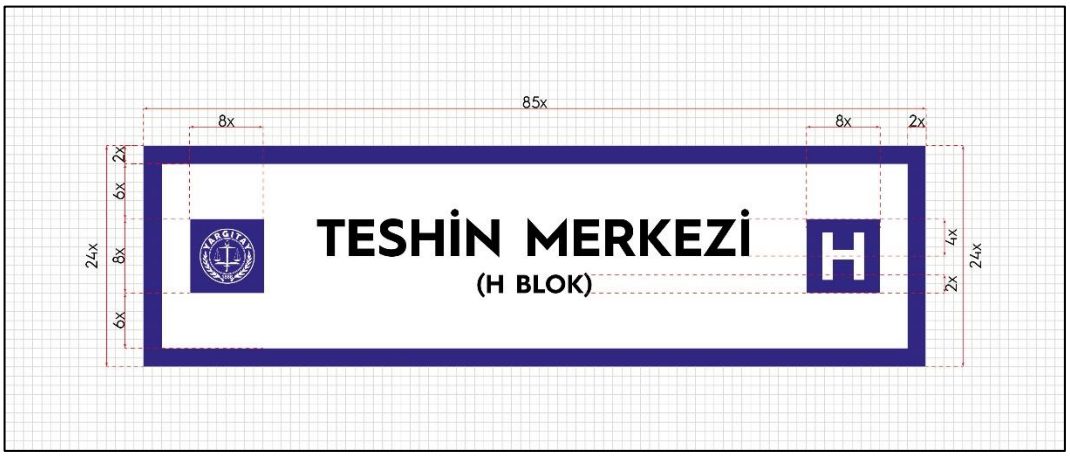
Resim 3.18. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) "Kreş" binası işaretleme tasarımı

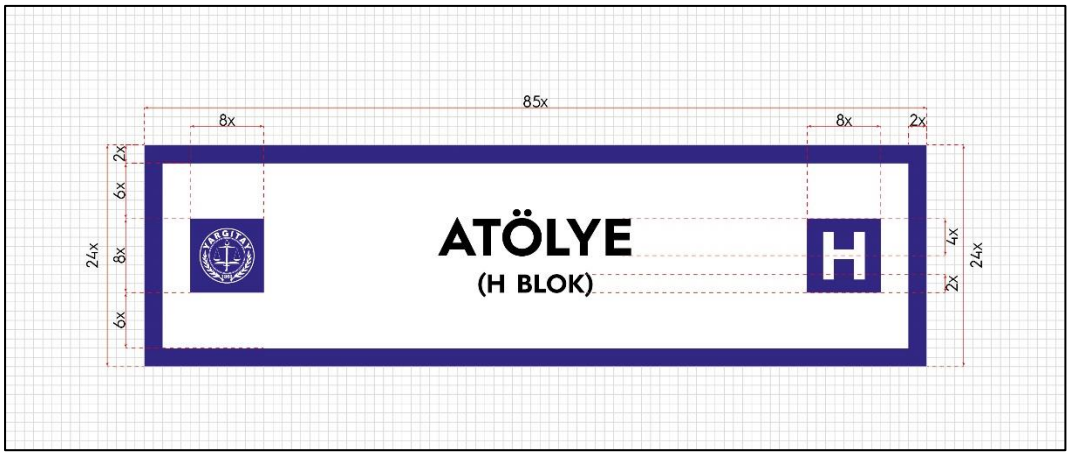
Resim 3.19. Ön Büro ve Poliklinik (G Blok) "Ön Büro" binası işaretleme tasarımı

Resim 3.20. Ön Büro ve Poliklinik (G Blok) "Poliklinik" binası işaretleme tasarımı

Resim 3.21. Teshin Merkezi ve Atölye "Teshin Merkezi" binası işaretleme tasarımı

Resim 3.22. Teshin Merkezi ve Atölye "Atölye" binası işaretleme tasarımı

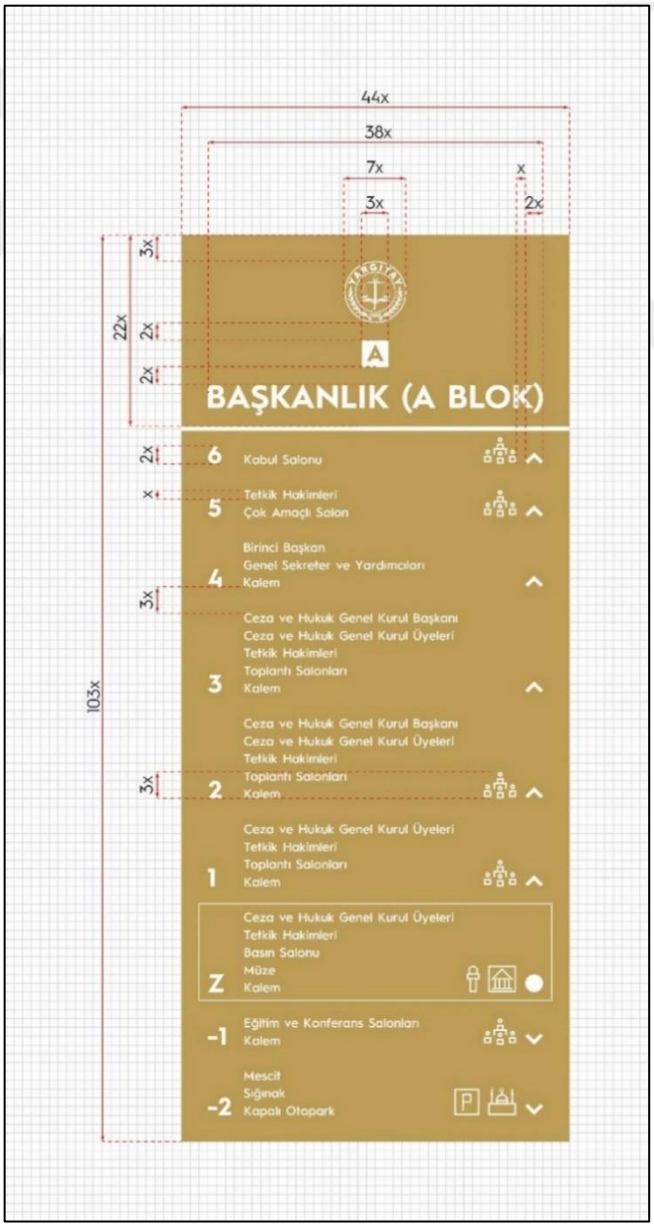
Resim 3.23. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı

3.1.2. İç Mekân Tasarımları

Bu bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı iç mekân tasarımları yer almaktadır. Kurumun iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları 7 farklı bina içerisinde 9 farklı ana birimi için yapılmıştır. Her birim kendi içerisinde renk ve bloklara göre kodlama oluşturularak tasarlanmıştır. Bu birimler; Başkanlık (A blok), Başsavcılık (B blok), Ceza Daireleri (C blok), Hukuk Daireleri (D blok), Yemekhane (E blok), Sosyal Tesisler (F blok), Kreş (F blok), Ön Büro (G blok) ve Poliklinik (G blok) olarak sıralanmaktadır. Tasarımlarda "Hurme Geometrik Sans No: 1" yazı karakteri ailesi kullanılmıştır.

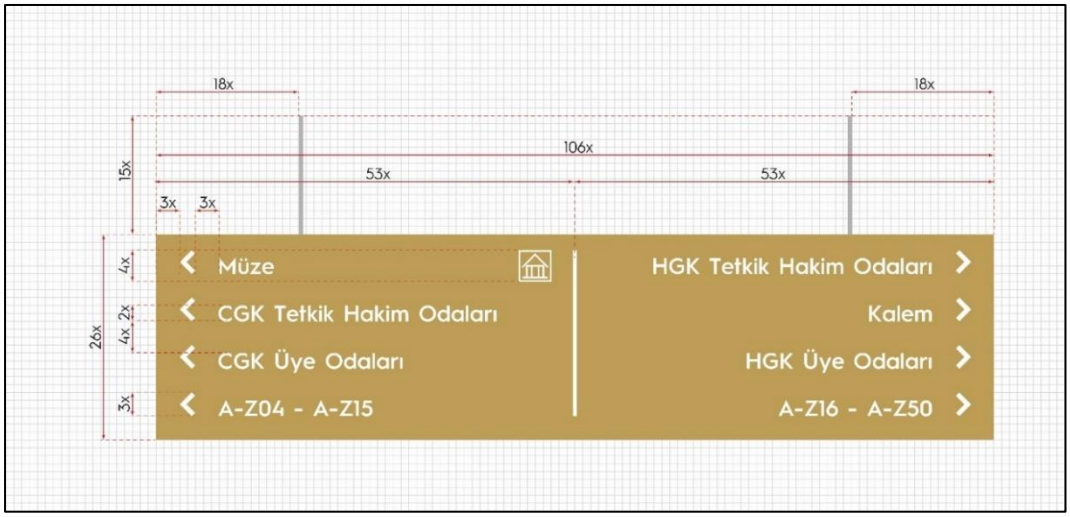
Resim 3.24. Başkanlık (A blok) binası Pantone renk kodları
https://connect.pantone.com

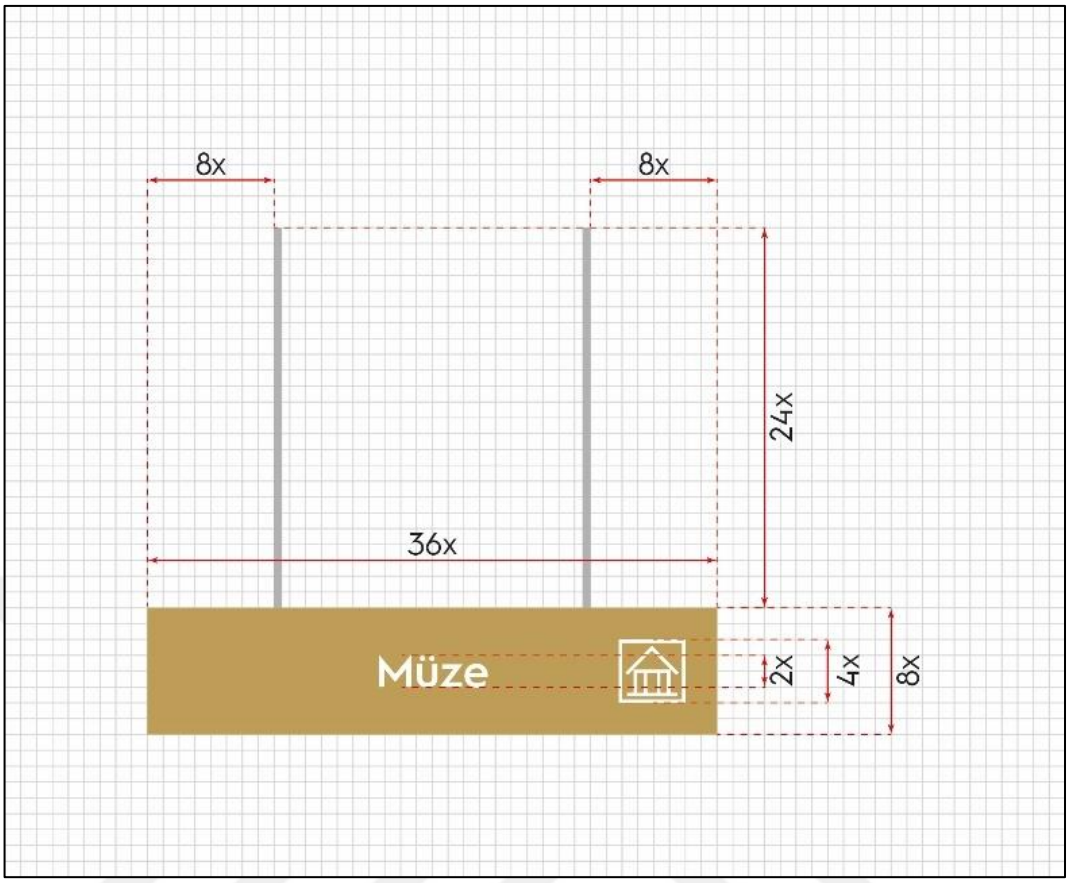
Resim 3.25. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme tasarımı

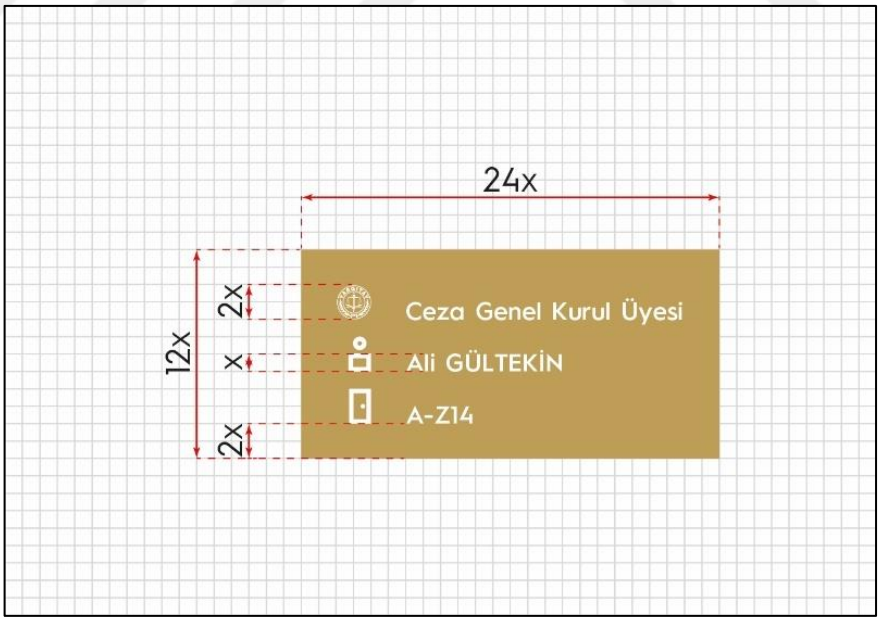
Resim 3.26. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme tasarımı

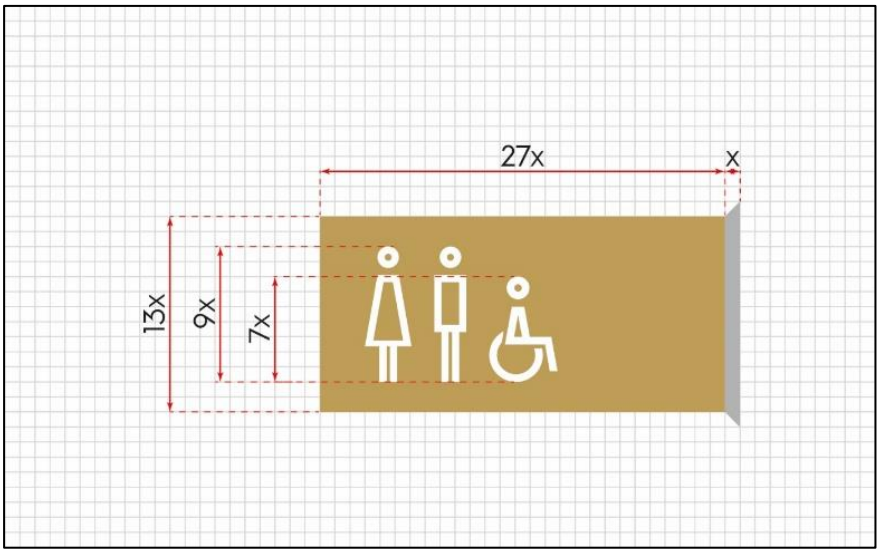
Resim 3.27. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme tasarımı

Resim 3.28. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.29. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.30. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.31. Başkanlık (A blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı

Resim 3.32. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

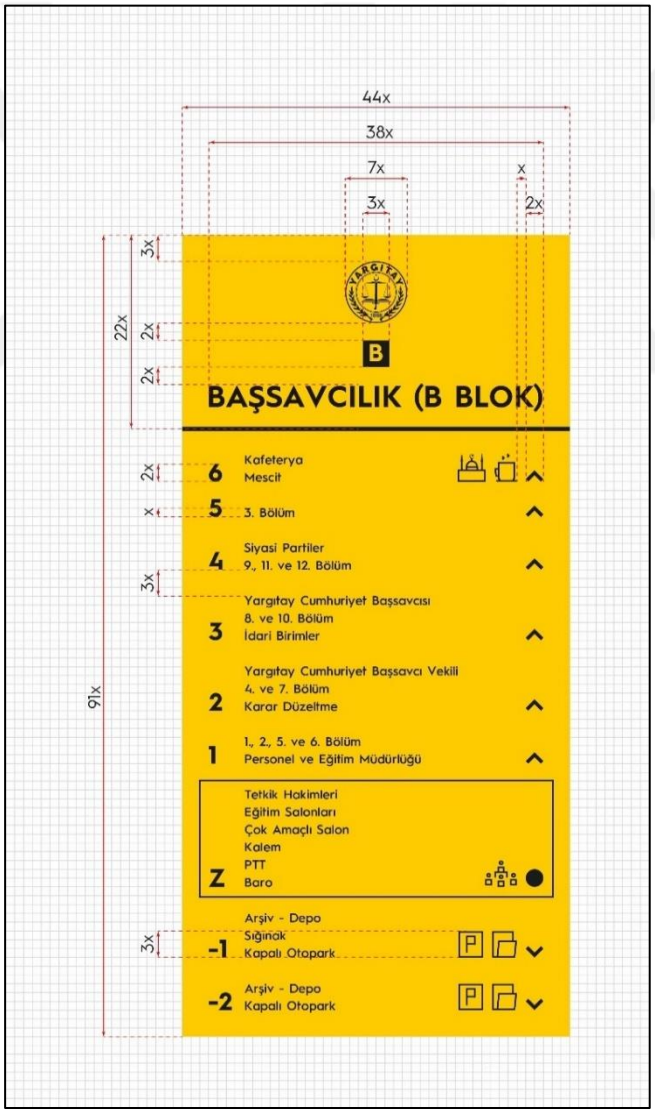
Resim 3.33. Başkanlık (A blok) binası işaretleme tasarımı

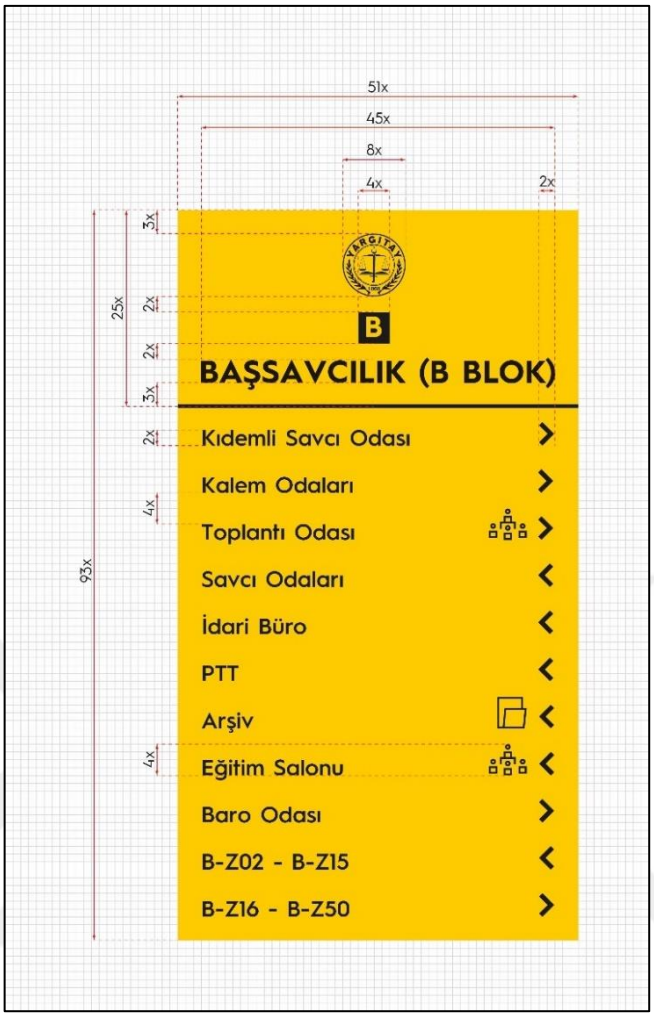
Resim 3.34. Başkanlık (A blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

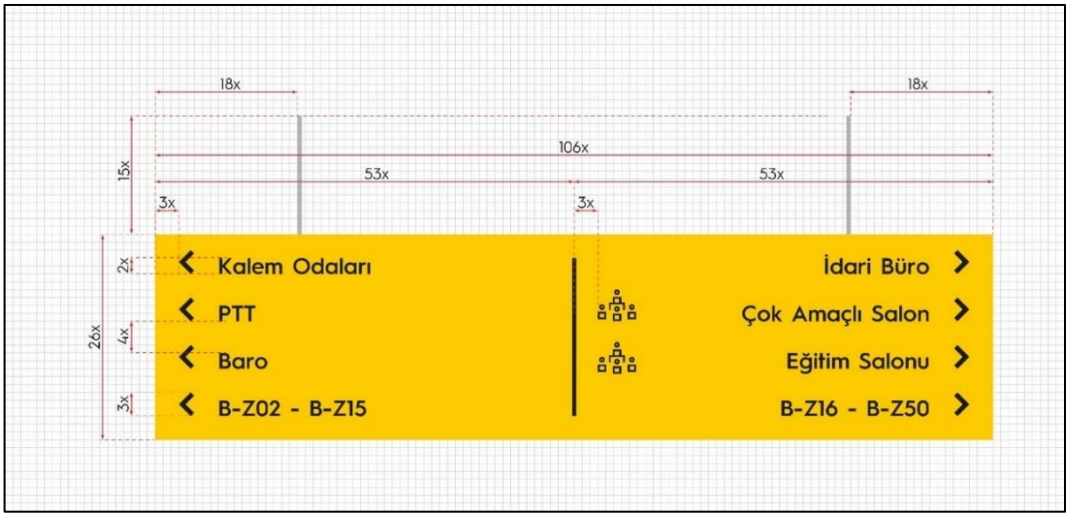
Resim 3.35. Başsavcılık (B blok) binası "Pantone" renk kodları
https://connect.pantone.com

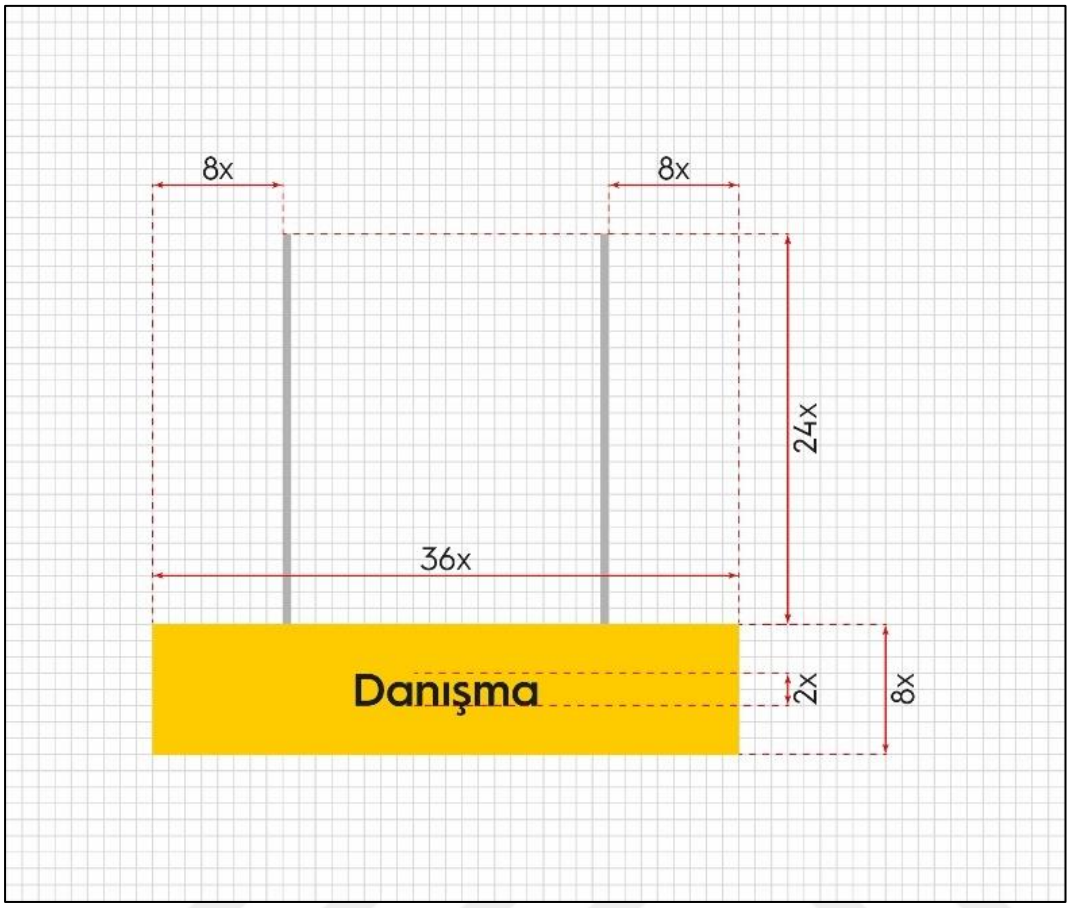
Resim 3.36. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme tasarımı

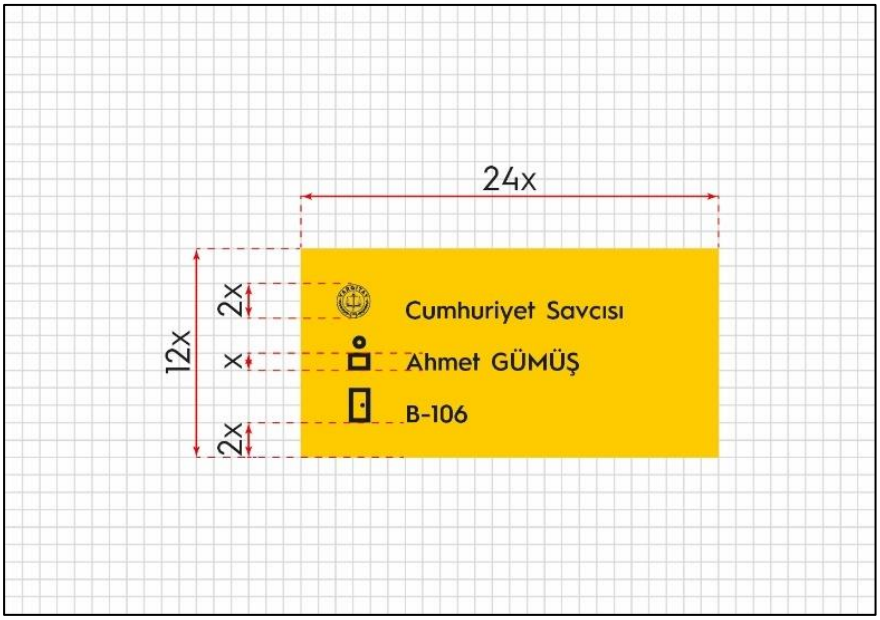
Resim 3.37. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme tasarımı

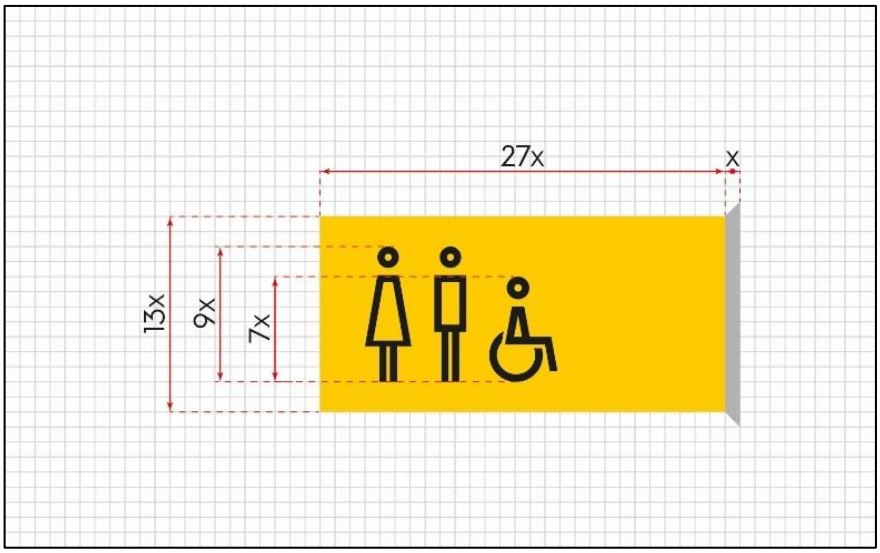
Resim 3.38. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme tasarımı

Resim 3.39. Başsavcılık (B blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.40. Başsavcılık (B blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.41. Başsavcılık (B blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.42. Başsavcılık (B blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı

Resim 3.43. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

Resim 3.44. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

Resim 3.45. Başsavcılık (B blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

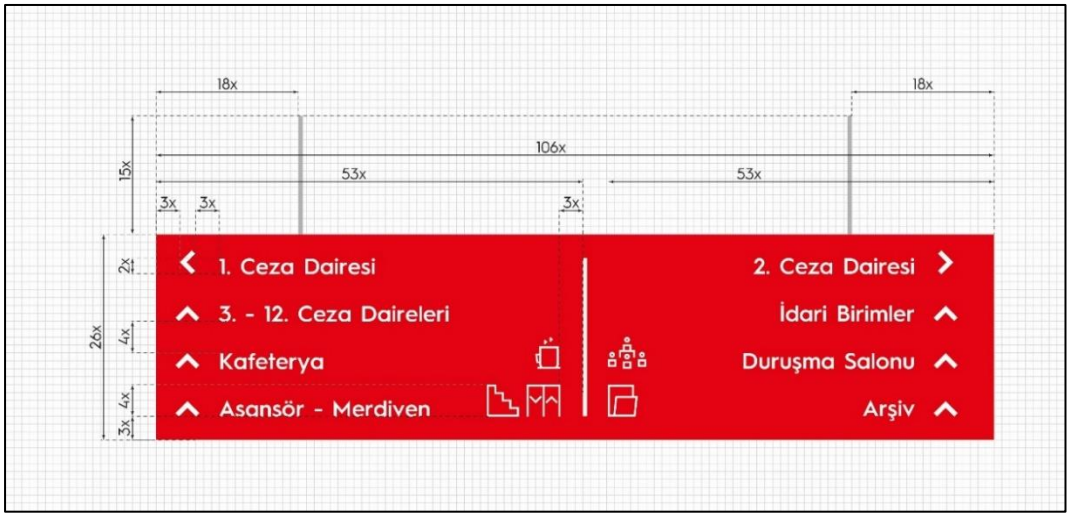
Resim 3.46. Ceza Daireleri (C blok) binası "Pantone" renk kodları
https://connect.pantone.com

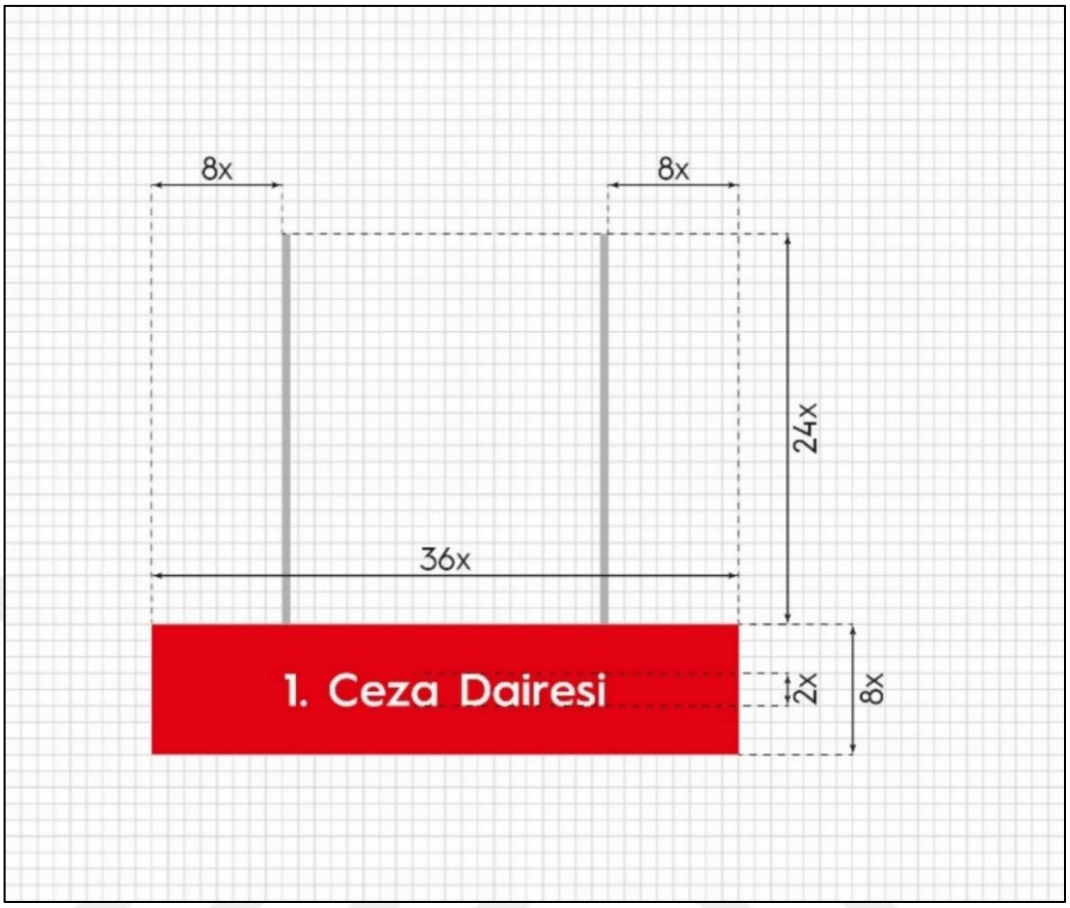
Resim 3.47. Ceza Daireleri (C blok) binası yönlendirme tasarımı

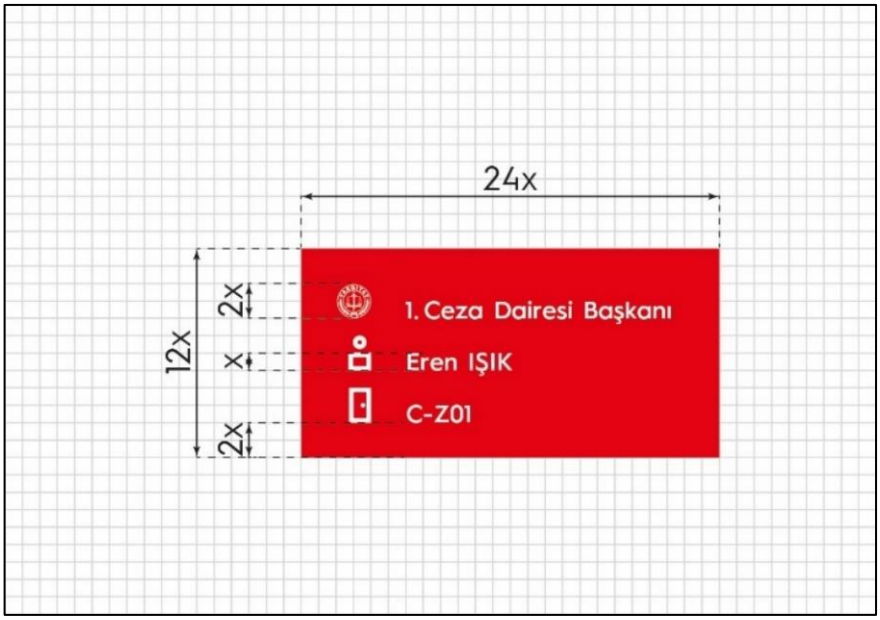
Resim 3.48. Ceza Daireleri (C blok) binası yönlendirme tasarımı

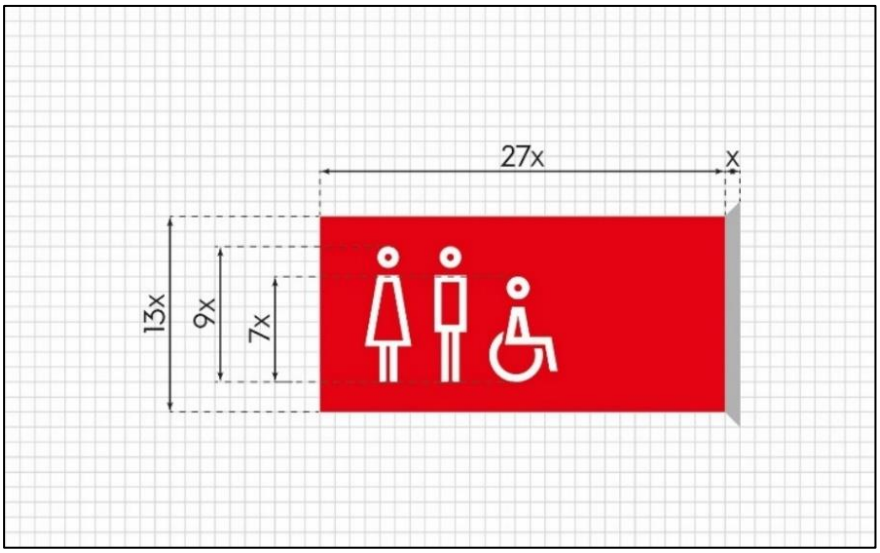
Resim 3.49. Ceza Daireleri (C blok) binası yönlendirme tasarımı

Resim 3.50. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı

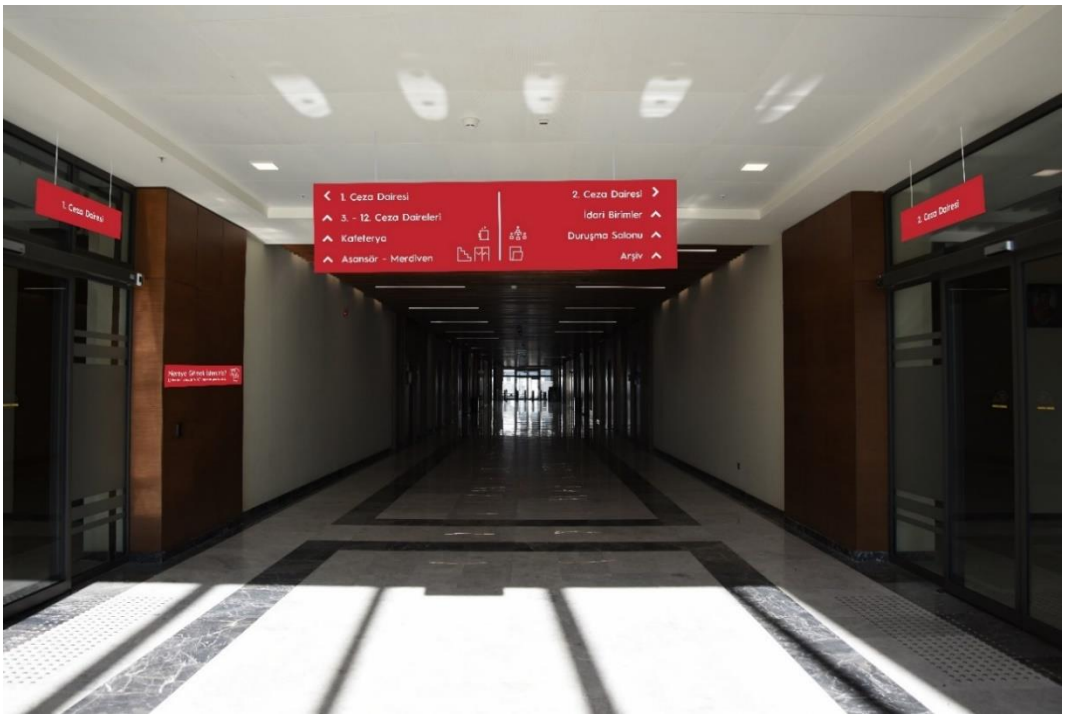
Resim 3.51. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.52. Ceza Daireleri (C blok) binası işaretleme tasarımı

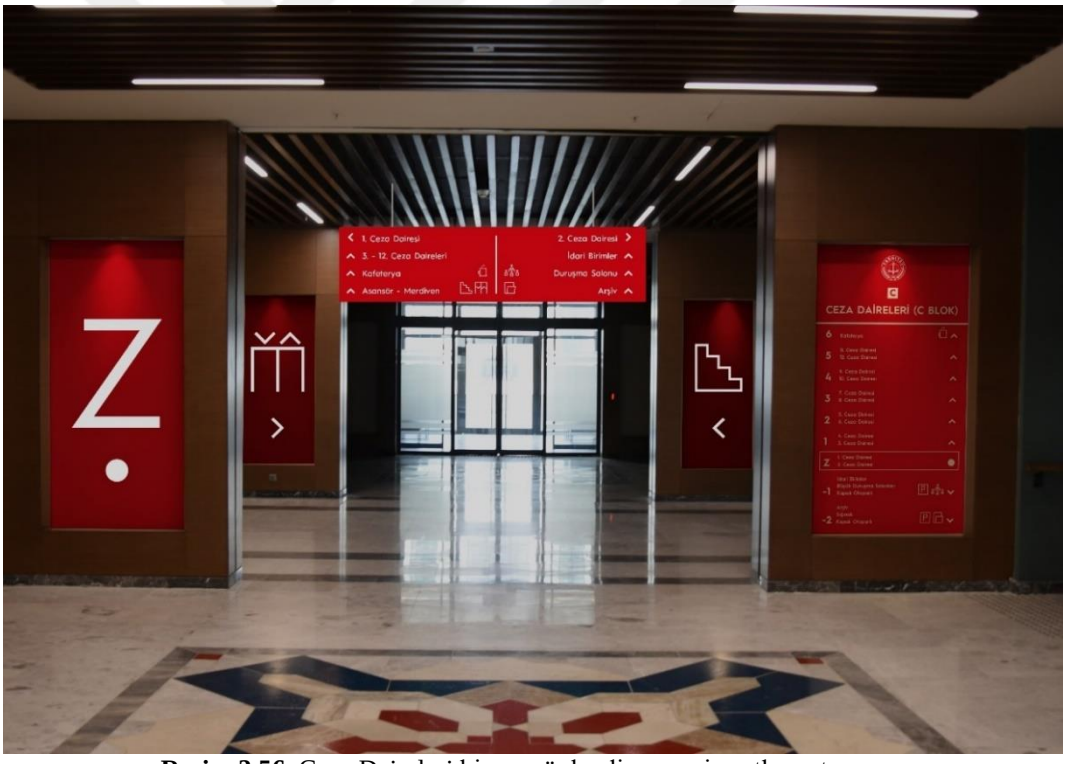
Resim 3.53. Başsavcılık binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı

Resim 3.54. Ceza Daireleri binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

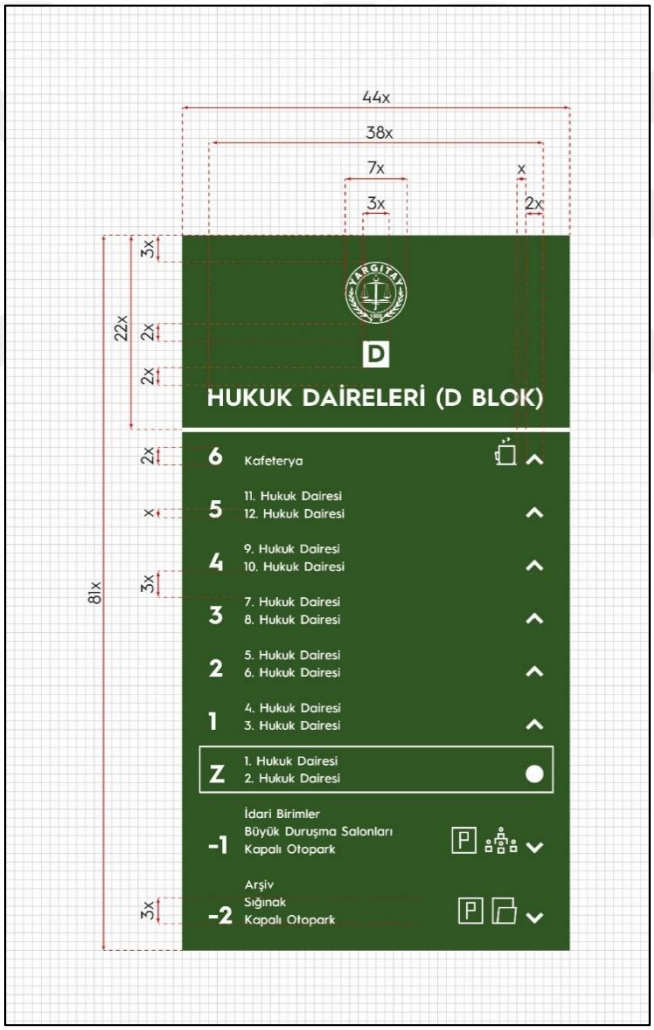
Resim 3.55. Ceza Daireleri binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

Resim 3.56. Ceza Daireleri binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

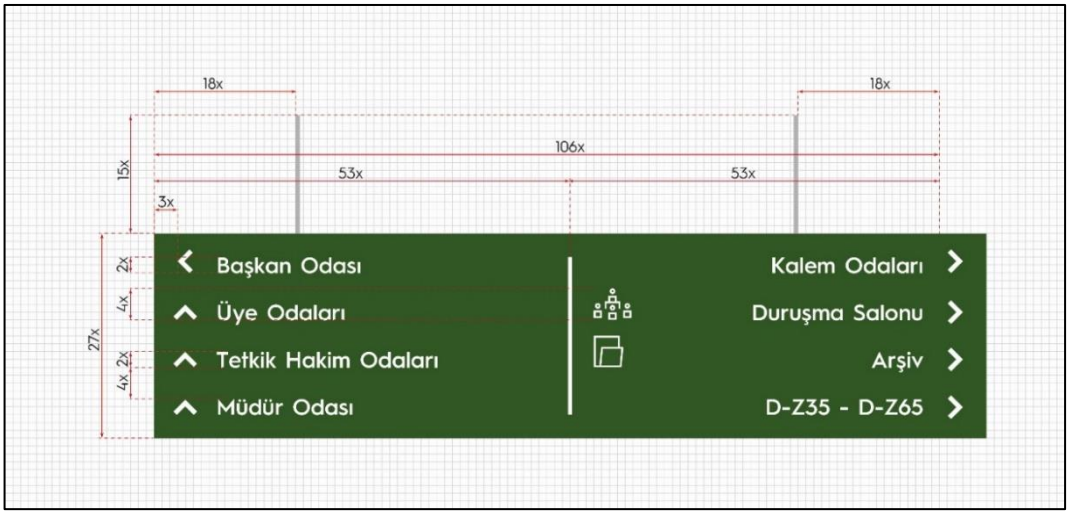
Resim 3.57. Hukuk Daireleri (D blok) binası Pantone renk kodu
https://connect.pantone.com

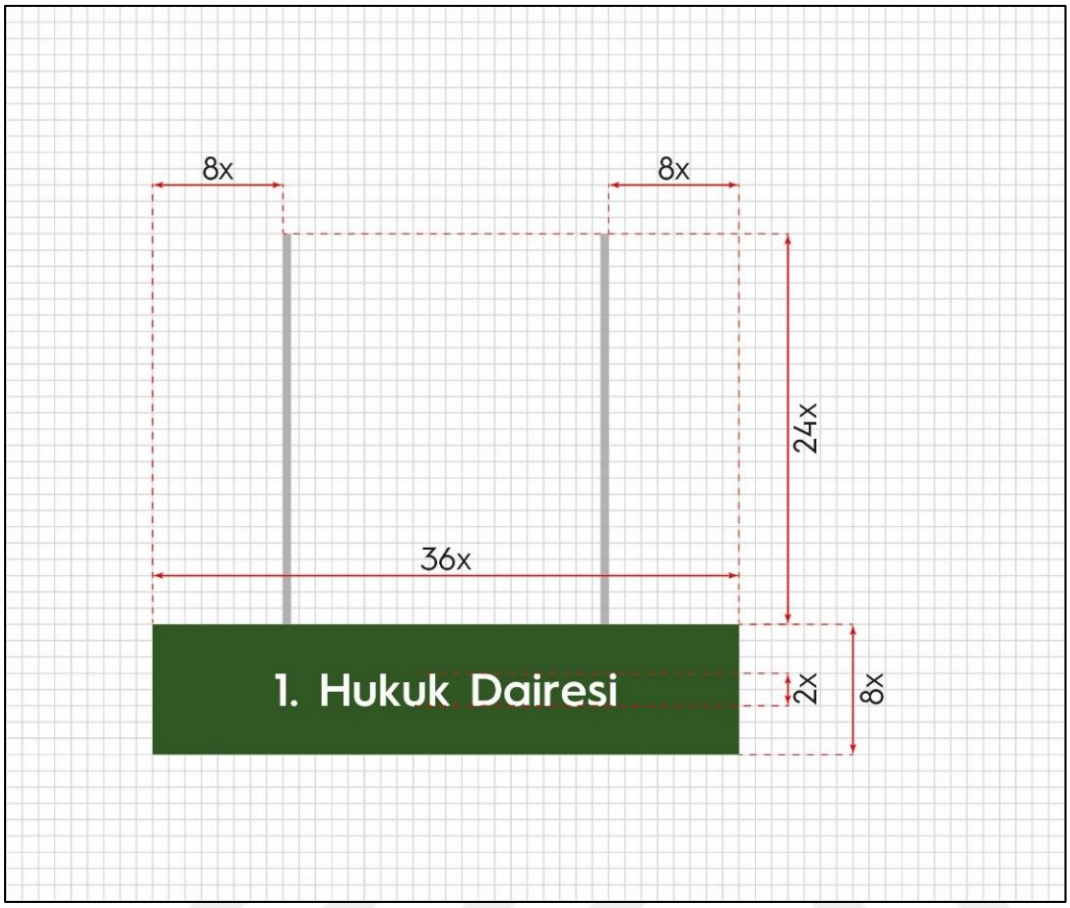
Resim 3.58. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme tasarımı

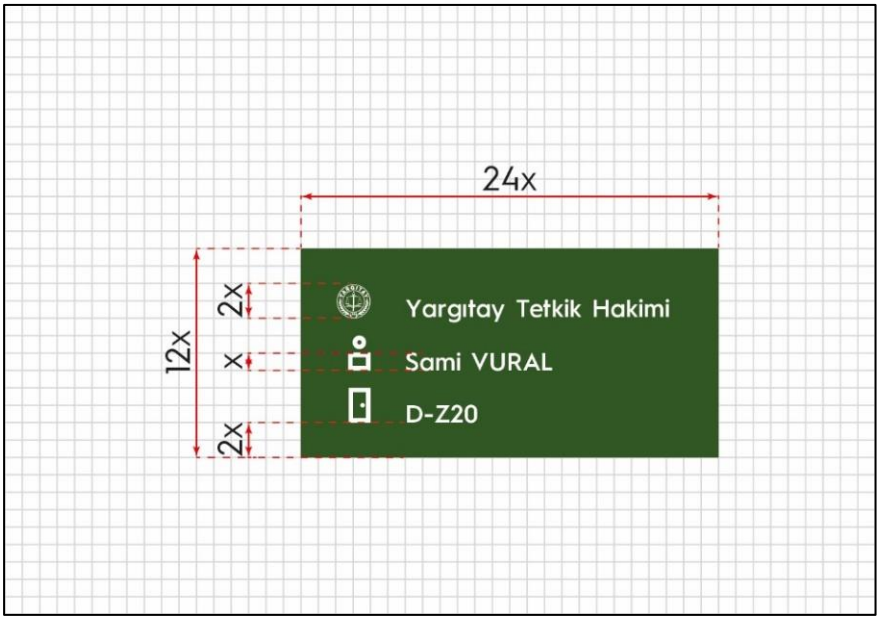
Resim 3.59. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme tasarımı

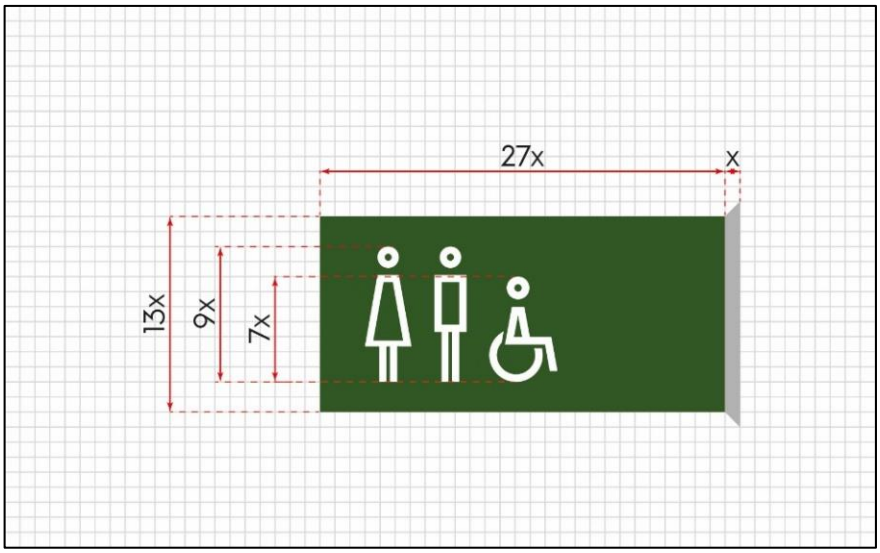
Resim 3.60. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme tasarımı

Resim 3.61. Hukuk Daireleri (D blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.62. Hukuk Daireleri (D blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.63. Hukuk Daireleri (D blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.64. Hukuk Daireleri (D blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı

Resim 3.65. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

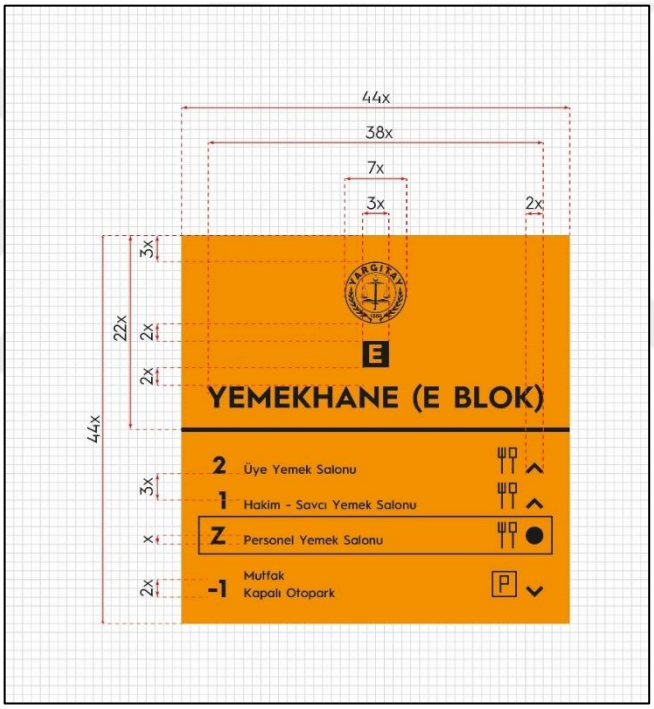
Resim 3.66. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

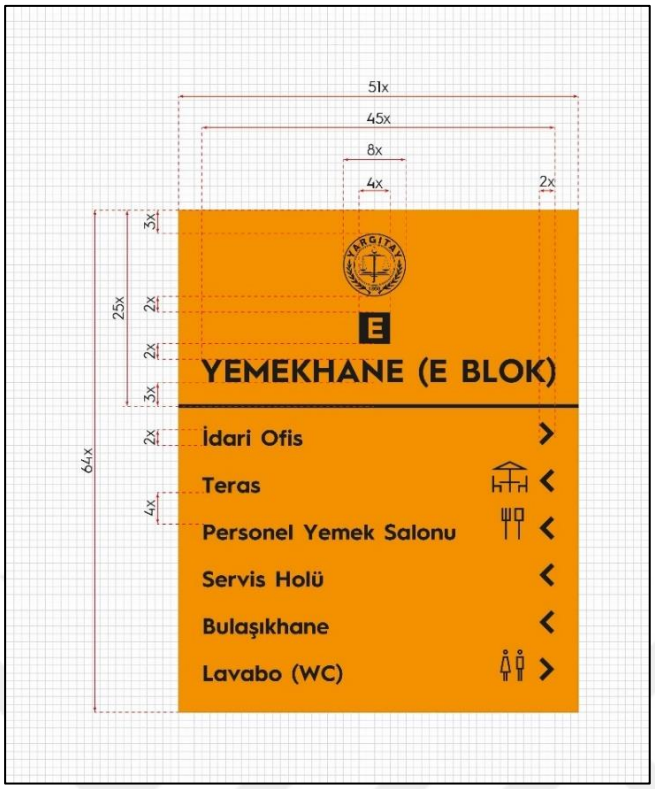
Resim 3.67. Hukuk Daireleri (D blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

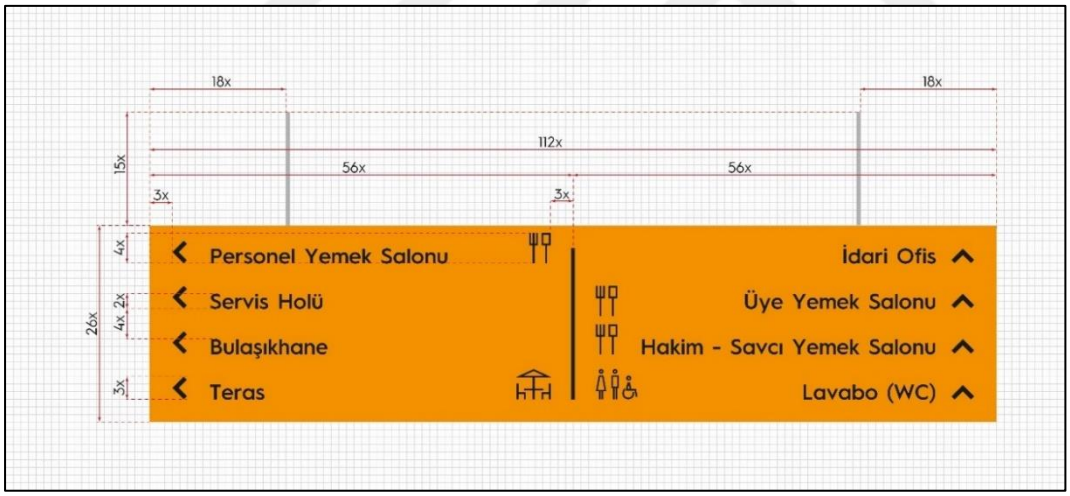
Resim 3.68. Yemekhane (E blok) binası Pantone renk kodu
https://connect.pantone.com

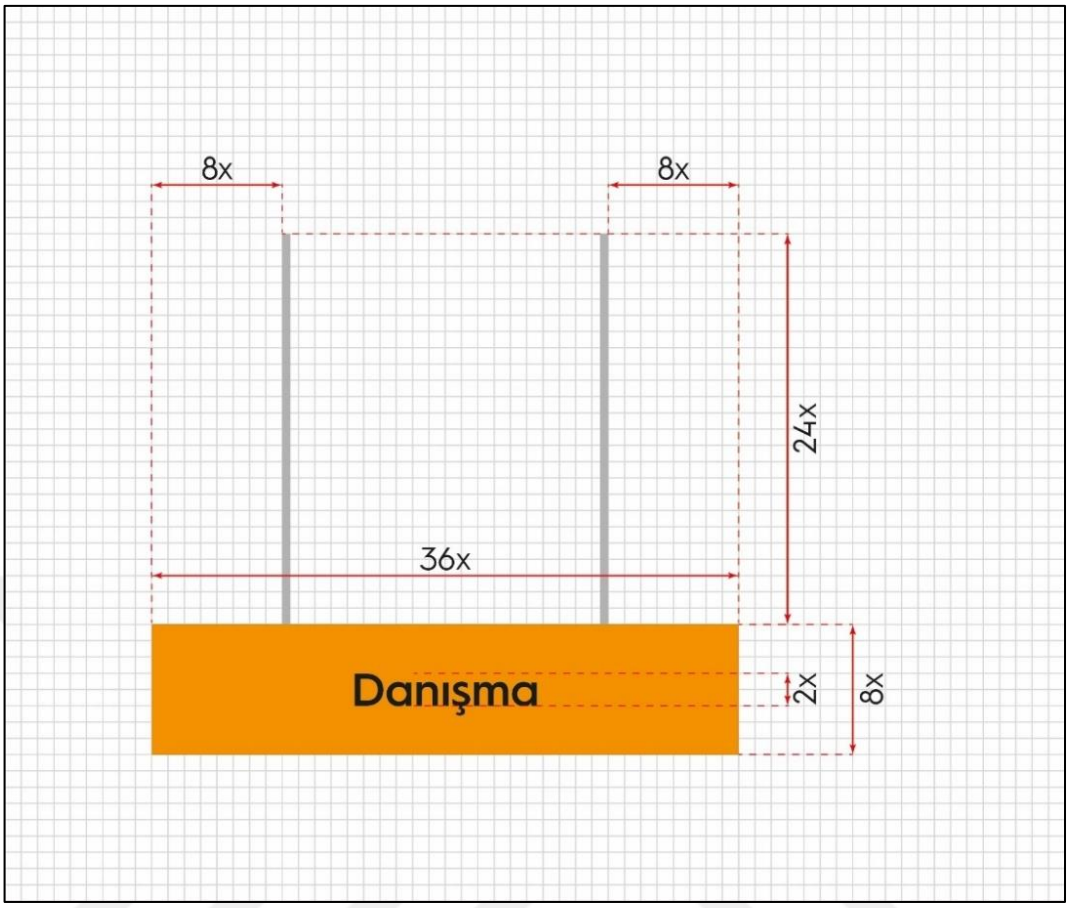
Resim 3.69. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme tasarımı

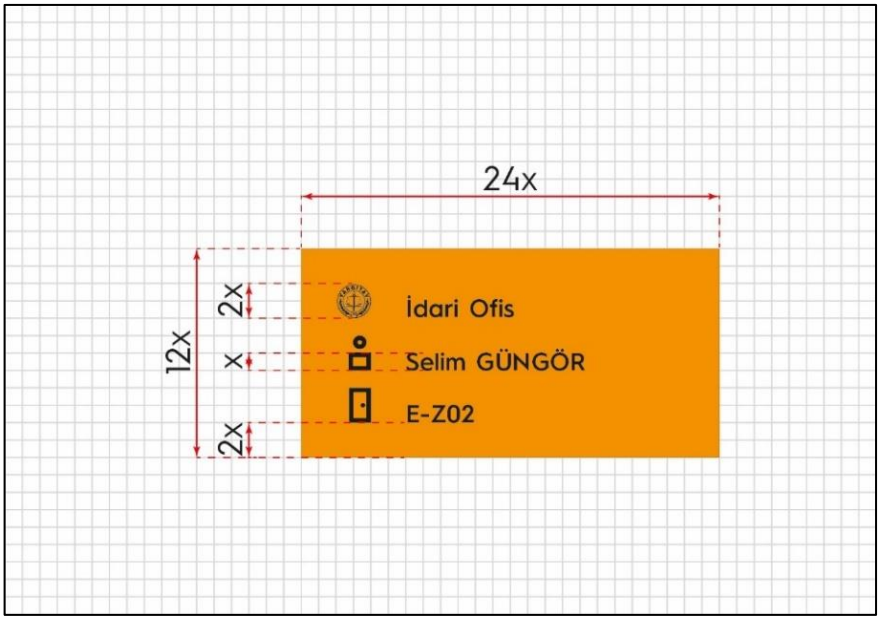
Resim 3.70. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme tasarımı

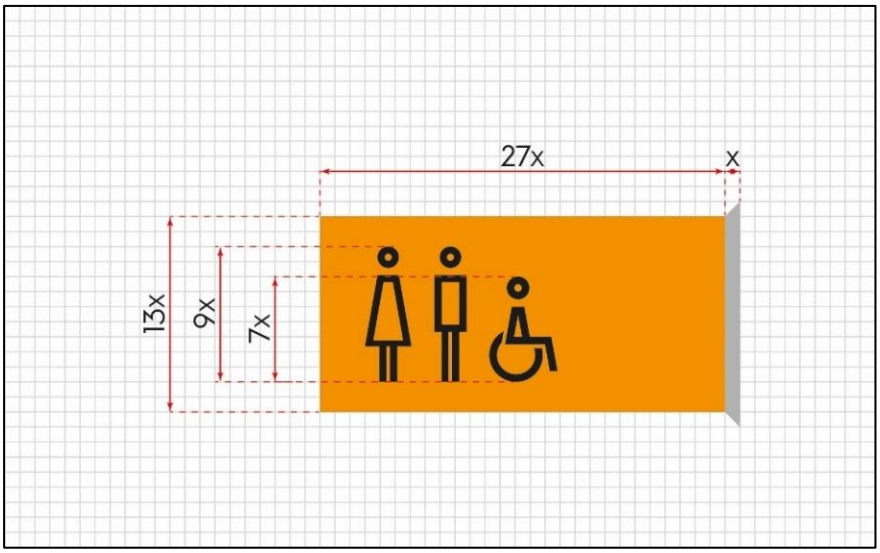
Resim 3.71. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme tasarımı

Resim 3.72. Yemekhane (E blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.73. Yemekhane (E blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.74. Yemekhane (E blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.75. Yemekhane (E blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı

Resim 3.76. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

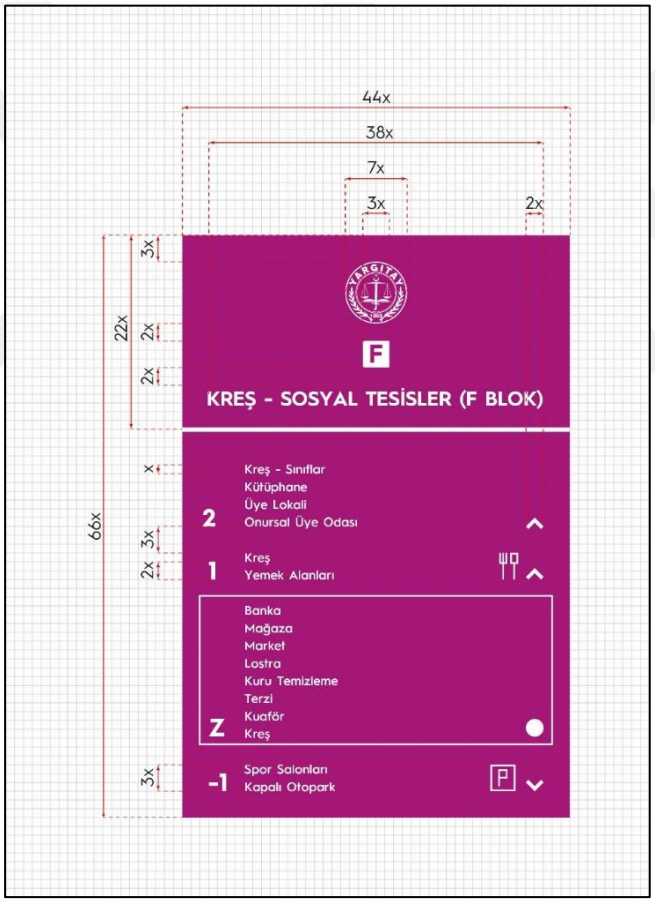
Resim 3.77. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

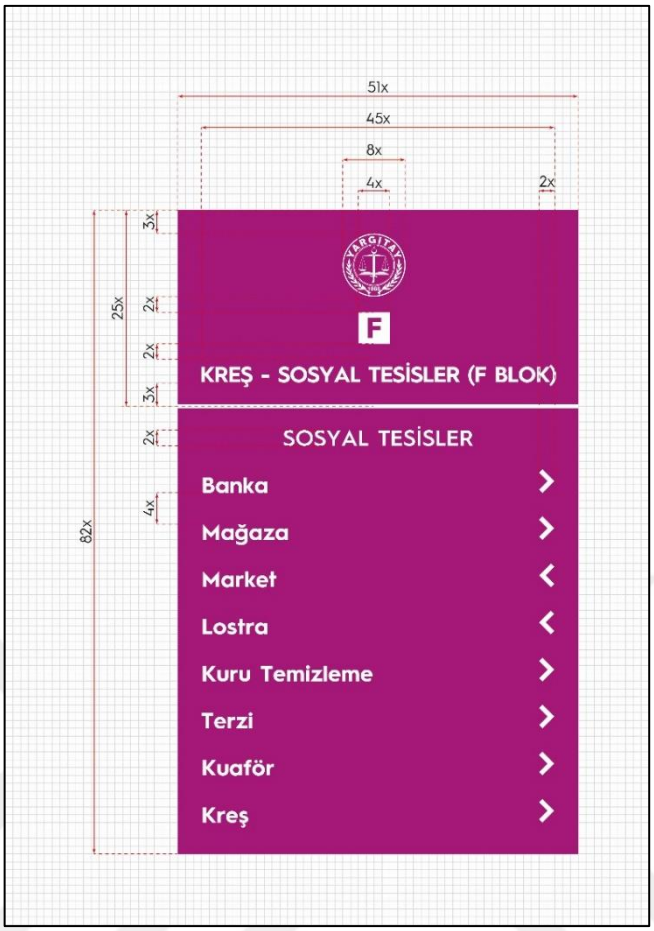
Resim 3.78. Yemekhane (E blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

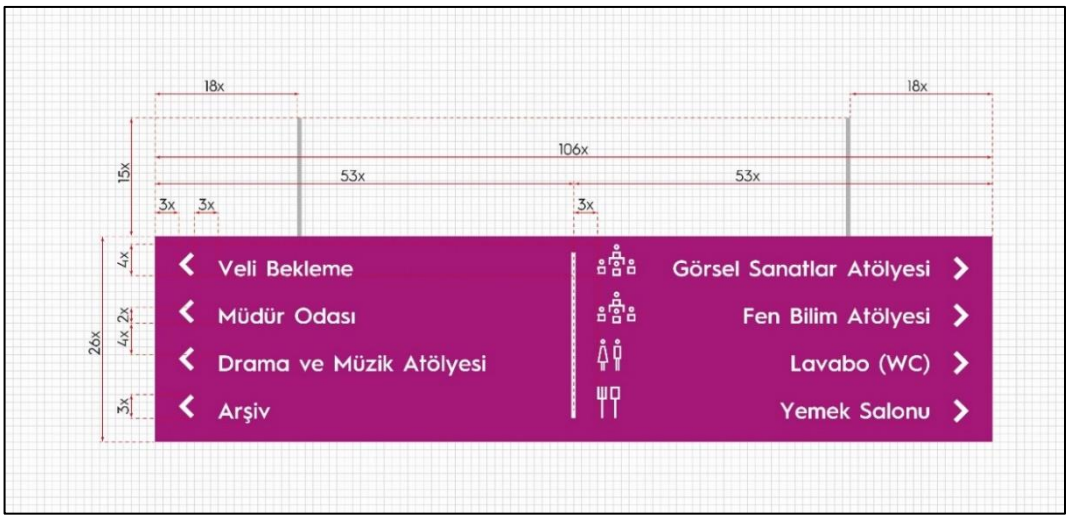
Resim 3.79. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası Pantone renk kodu
https://connect.pantone.com

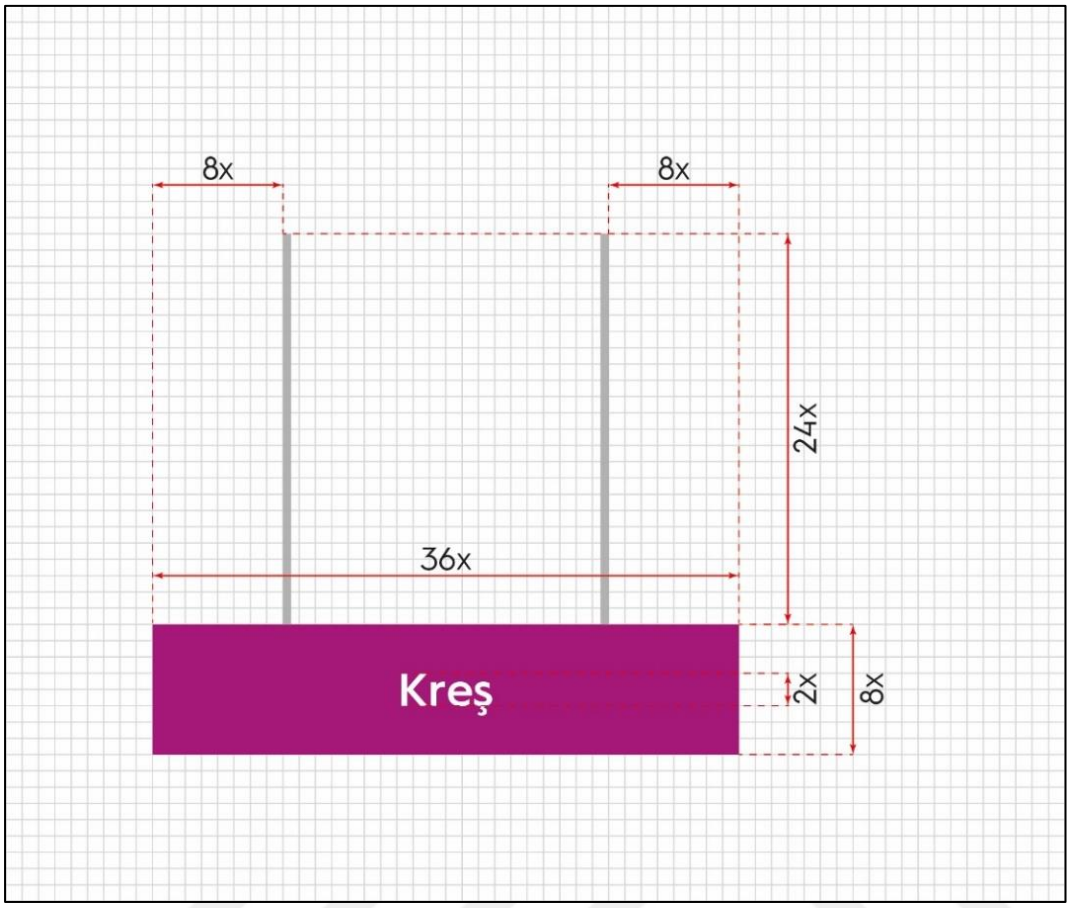
Resim 3.80. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme tasarımı

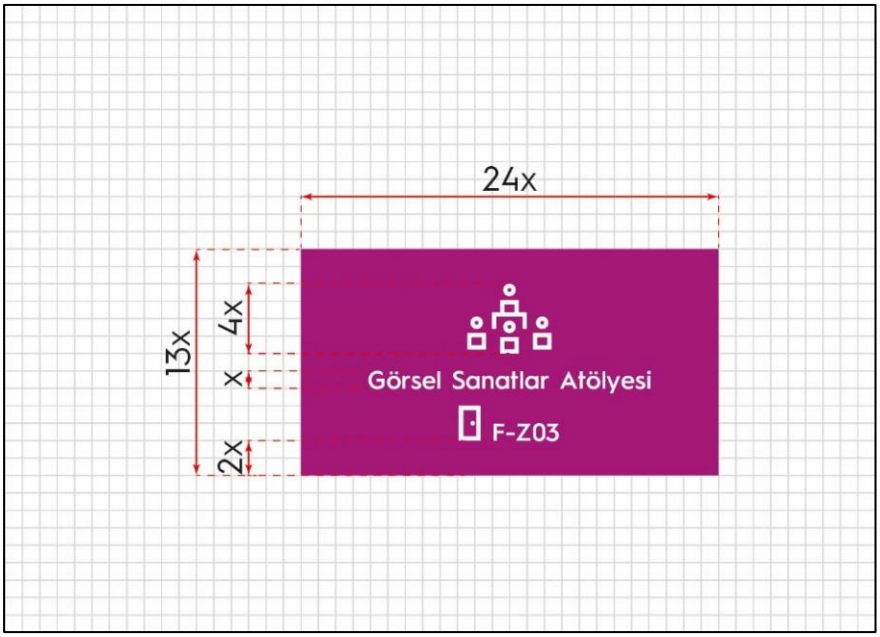
Resim 3.81. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme tasarımı

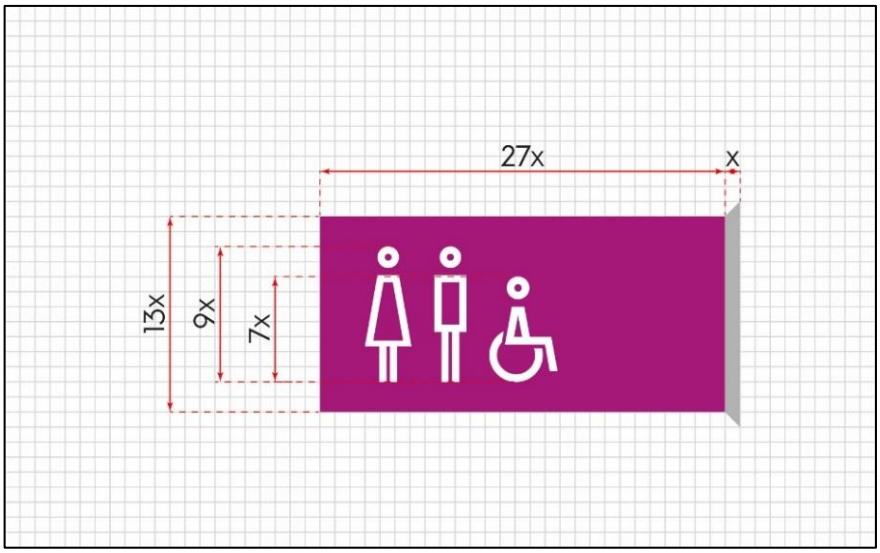
Resim 3.82. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme tasarımı

Resim 3.83. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.84. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.85. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.86. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı

Resim 3.87. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

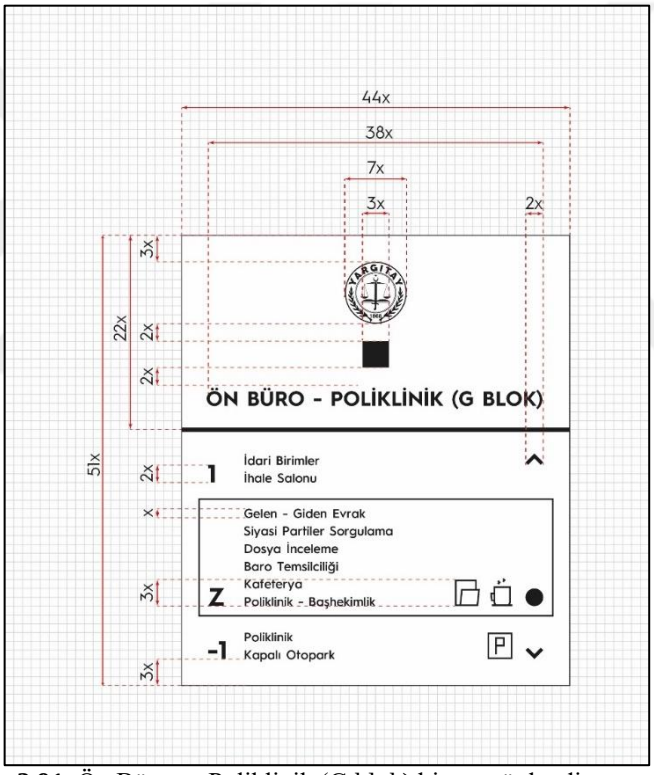
Resim 3.88. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

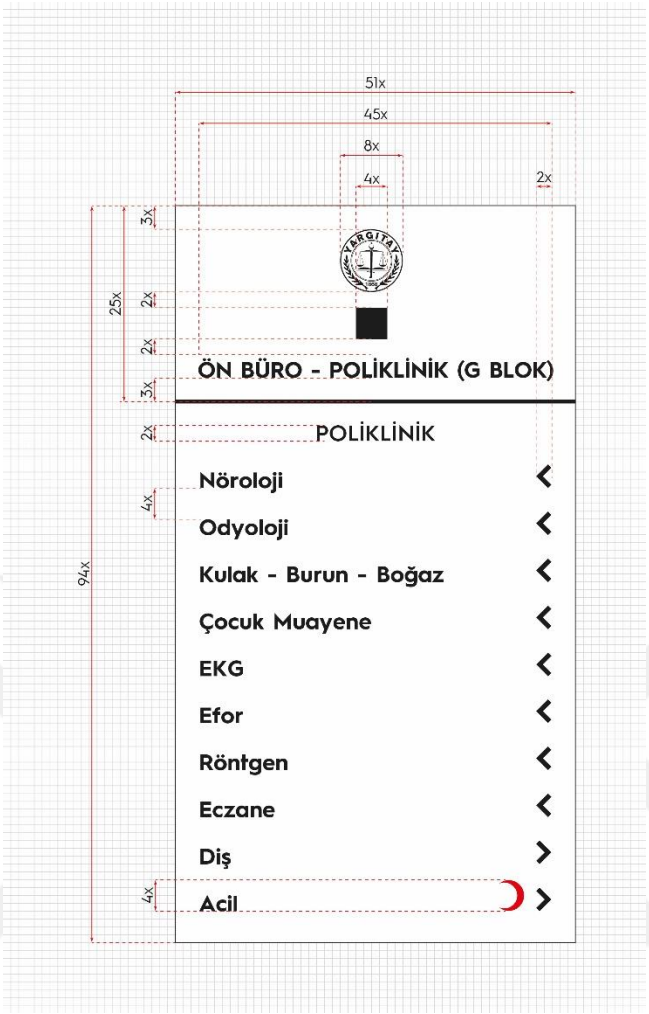
Resim 3.89. Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

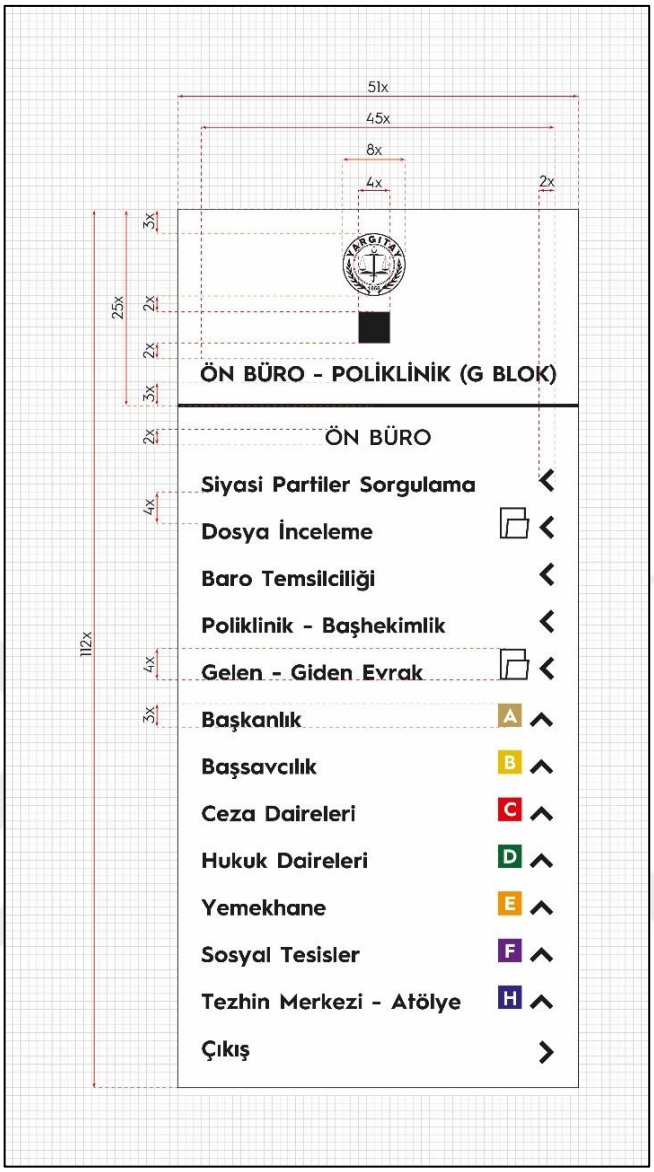
Resim 3.90. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası Pantone renk kodu
https://connect.pantone.com

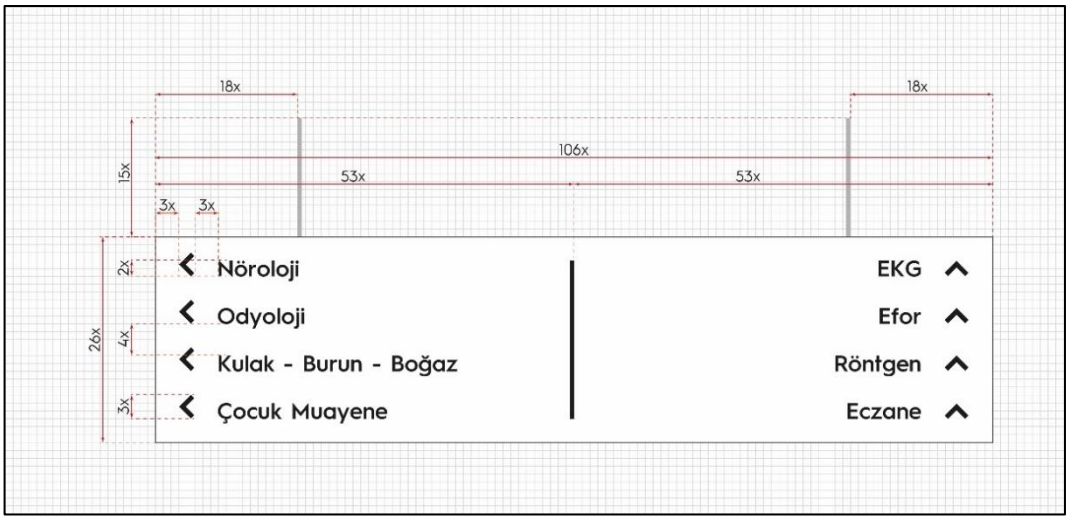
Resim 3.91. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme tasarımı

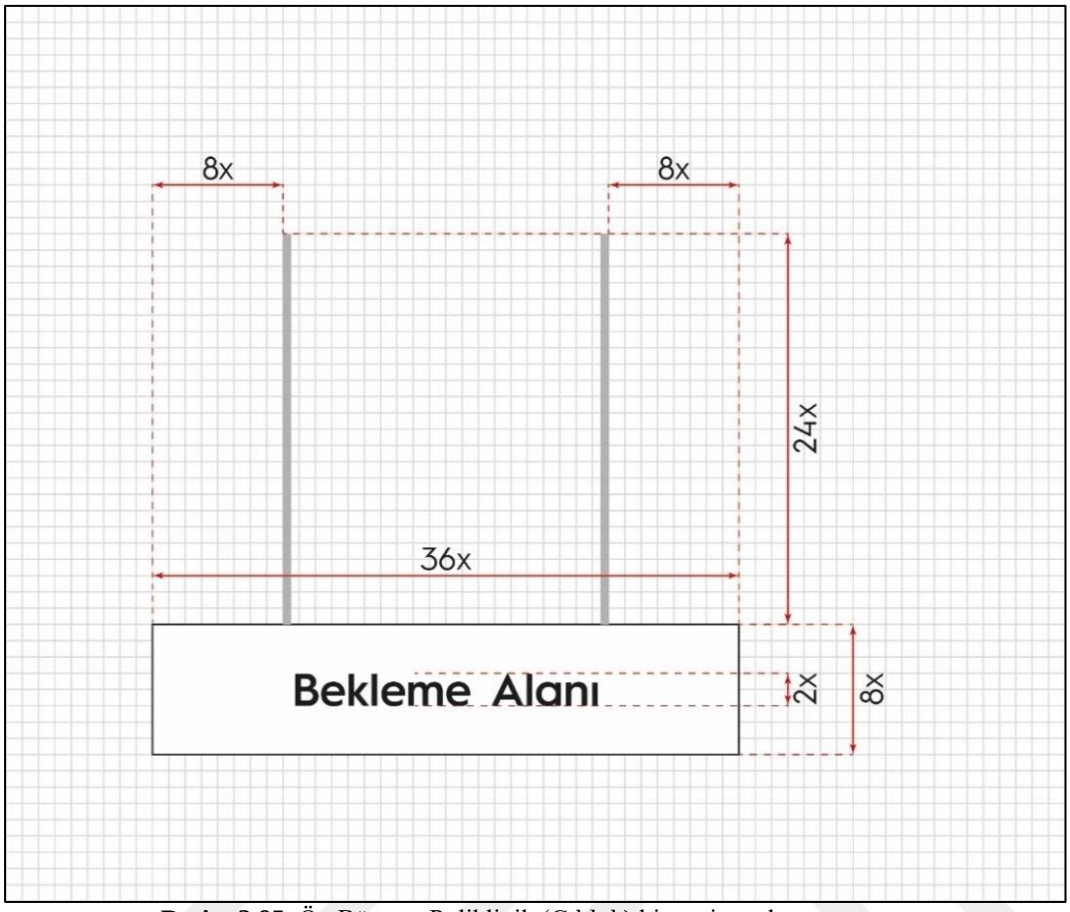
Resim 3.92. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme tasarımı

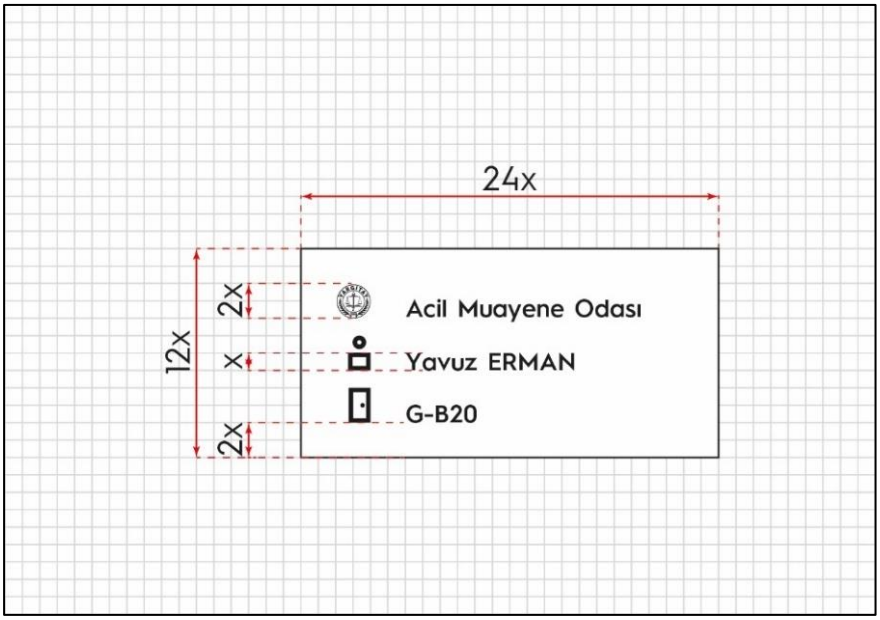
Resim 3.93. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme tasarımı

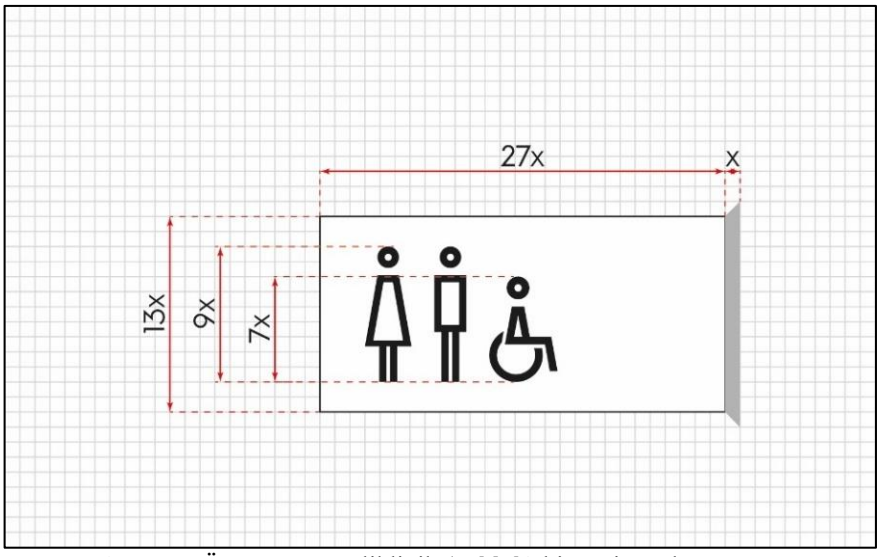
Resim 3.94. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme tasarımı

Resim 3.95. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası işaretleme tasarımı

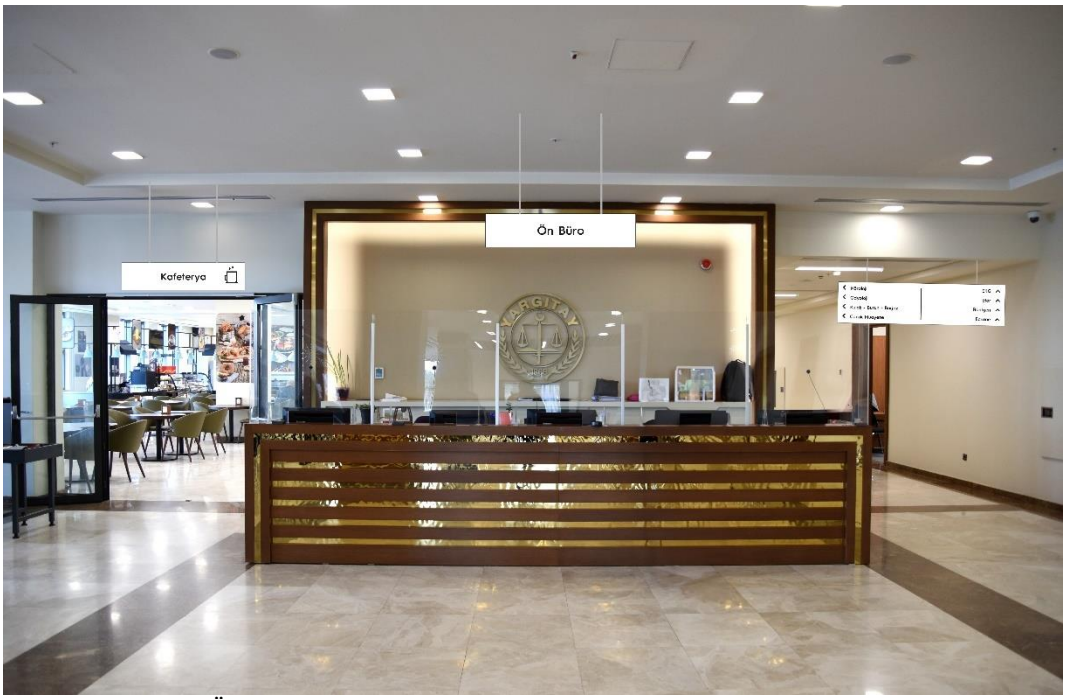
Resim 3.96. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası işaretleme tasarımı

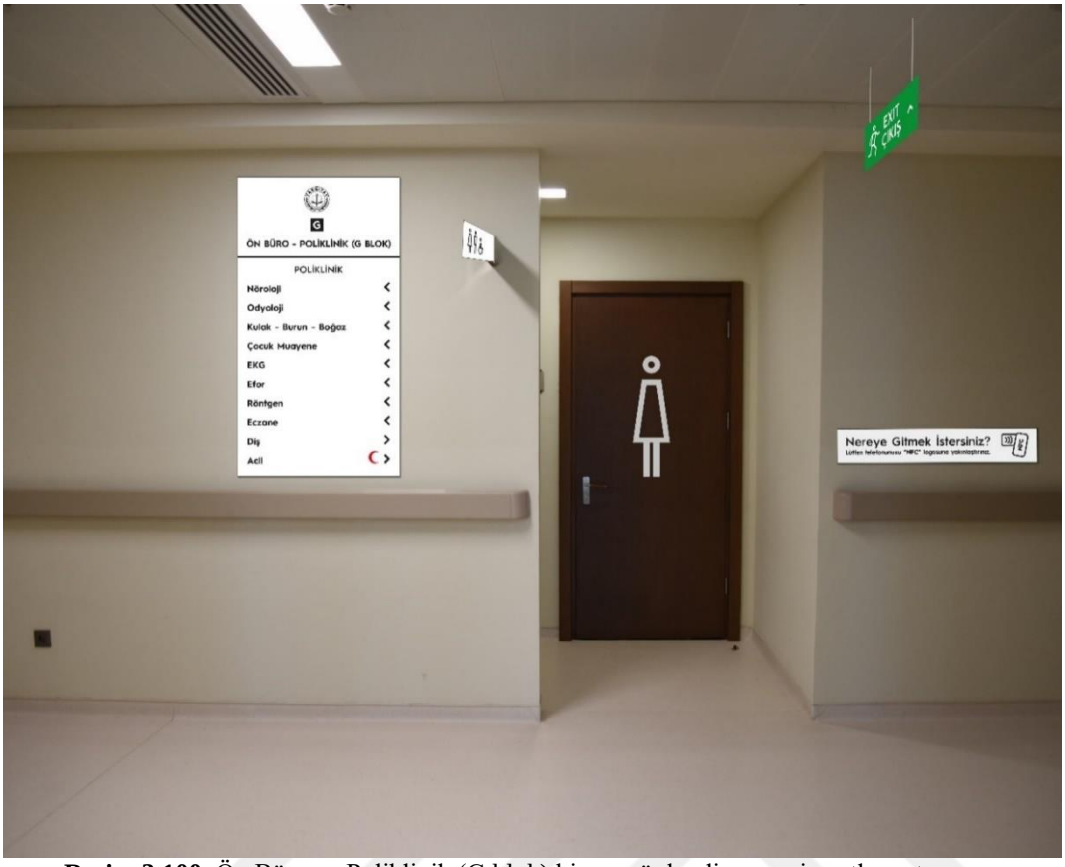
Resim 3.97. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası işaretleme tasarımı

Resim 3.98. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası NFC teknolojisi ile yönlendirme tasarımı

Resim 3.99. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

Resim 3.100. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

Resim 3.101. Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası yönlendirme ve işaretleme tasarımı

3.1.3. NFC Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Tasarımı

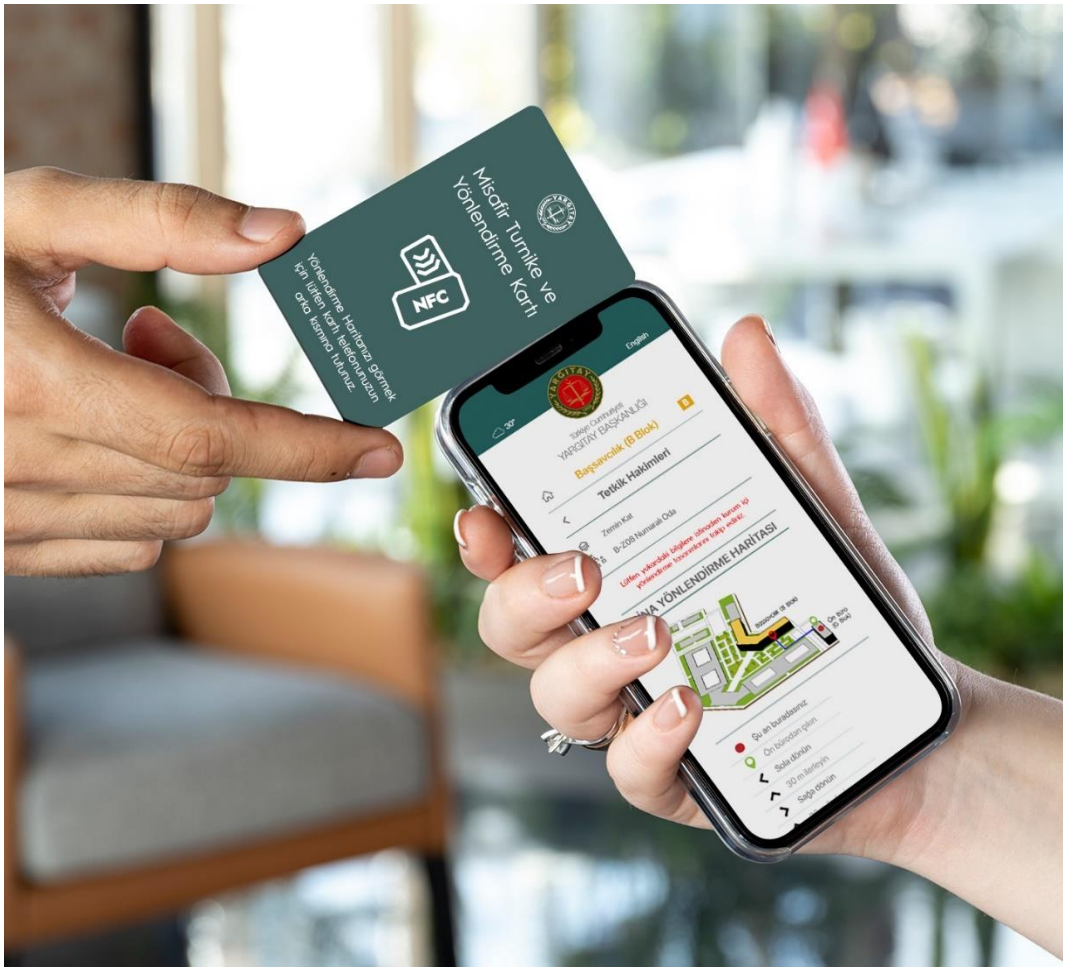
Bu bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığının NFC teknolojisi ile oluşturulmuş kart ve interaktif arayüz tasarım uygulamaları yer almaktadır. Tasarımlarda "San Francisco" yazı karakteri ailesi kullanılmıştır.

Resim 3.102. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı ana rengin "Pantone" renk kodu https://connect.pantone.com

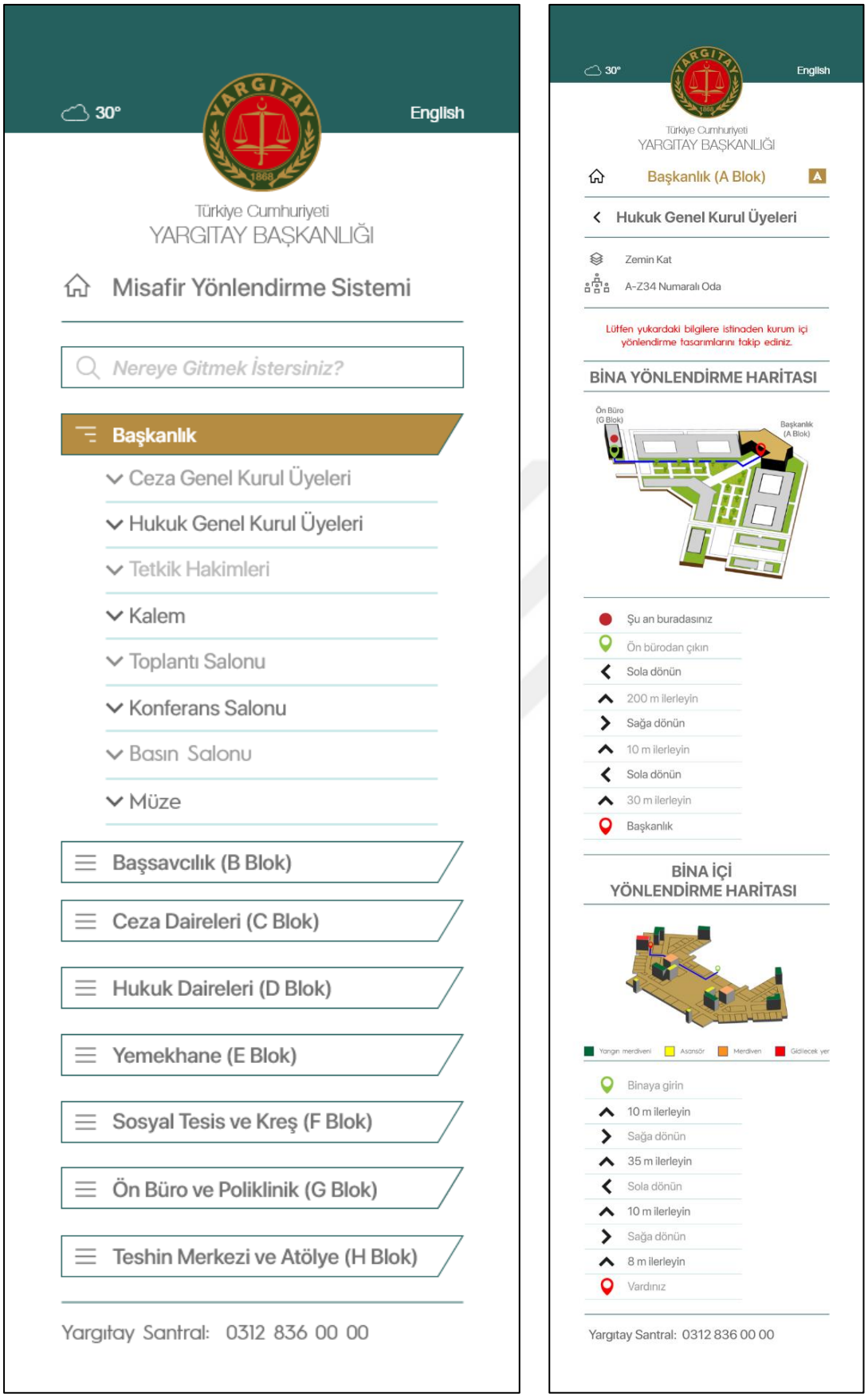
Resim 3.103. NFC teknolojisine sahip kart tasarımı

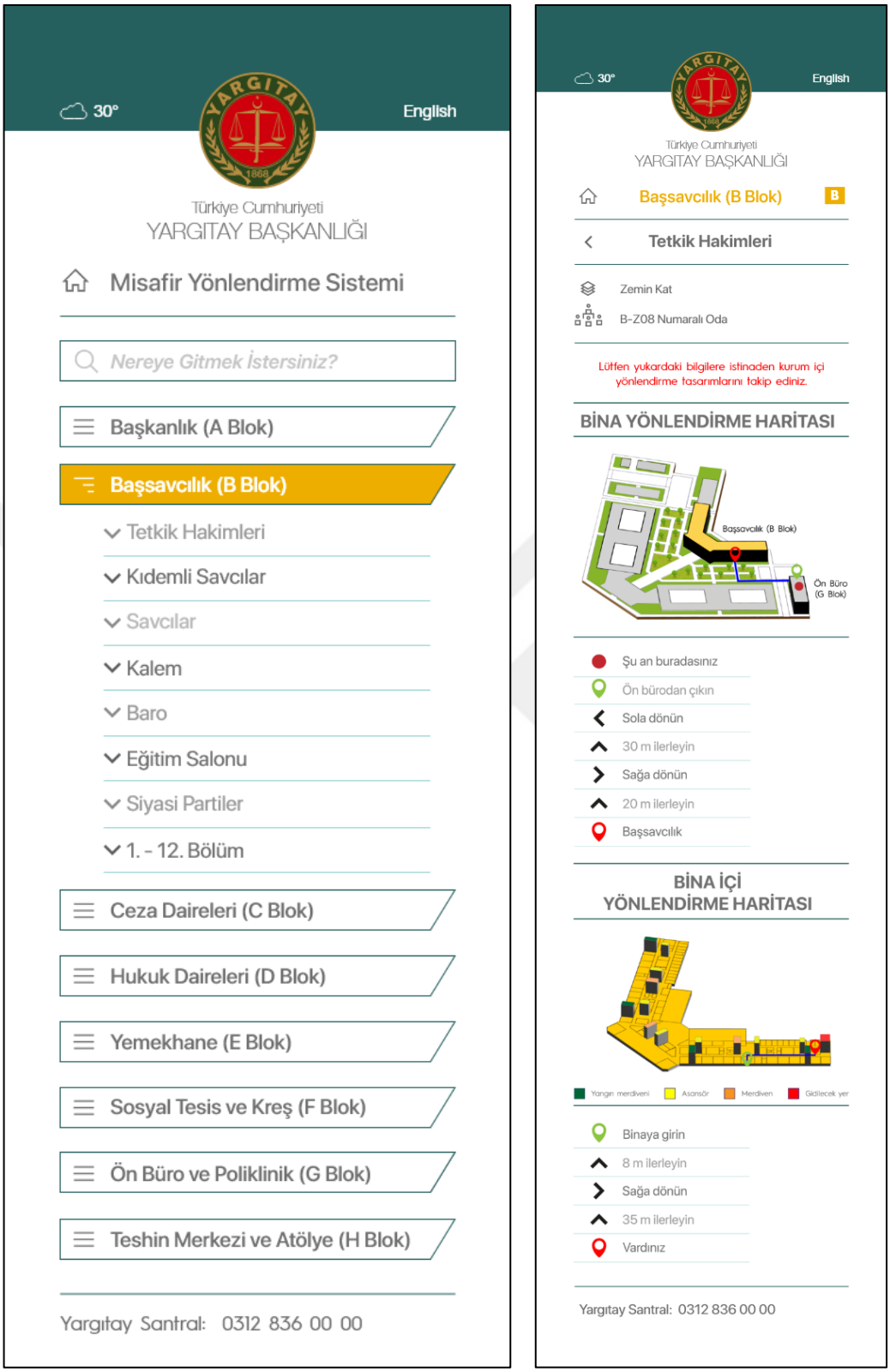
Resim 3.104. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı

Resim3.105. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı - anasayfa

Resim 3.106. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Başkanlık (A blok) binası)

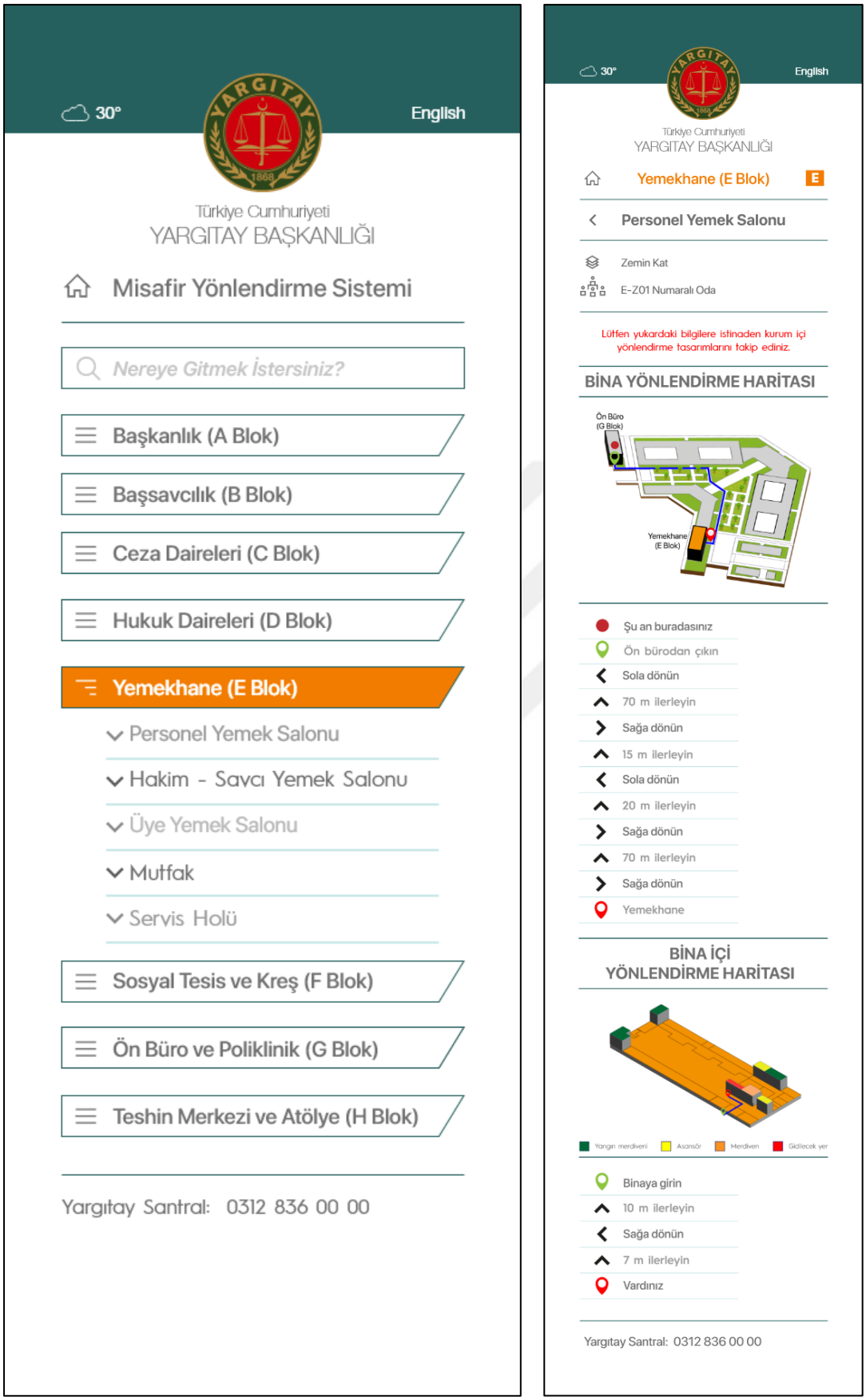
Resim 3.107. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Başsavcılık (B blok) binası)

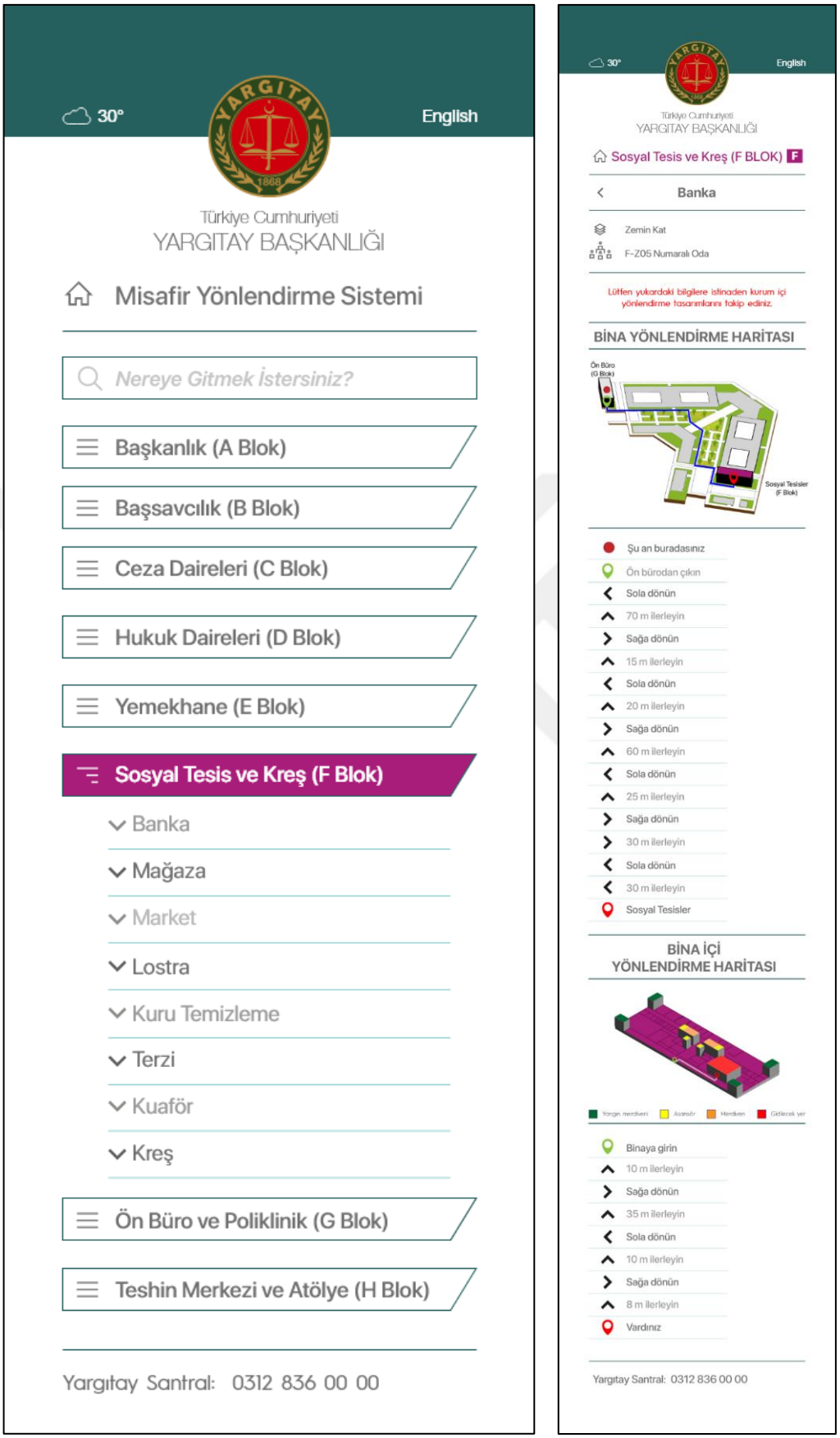
Resim 3.108. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Ceza Daireleri (C blok) binası)

Resim 3.109. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Hukuk Daireleri (D blok) binası)

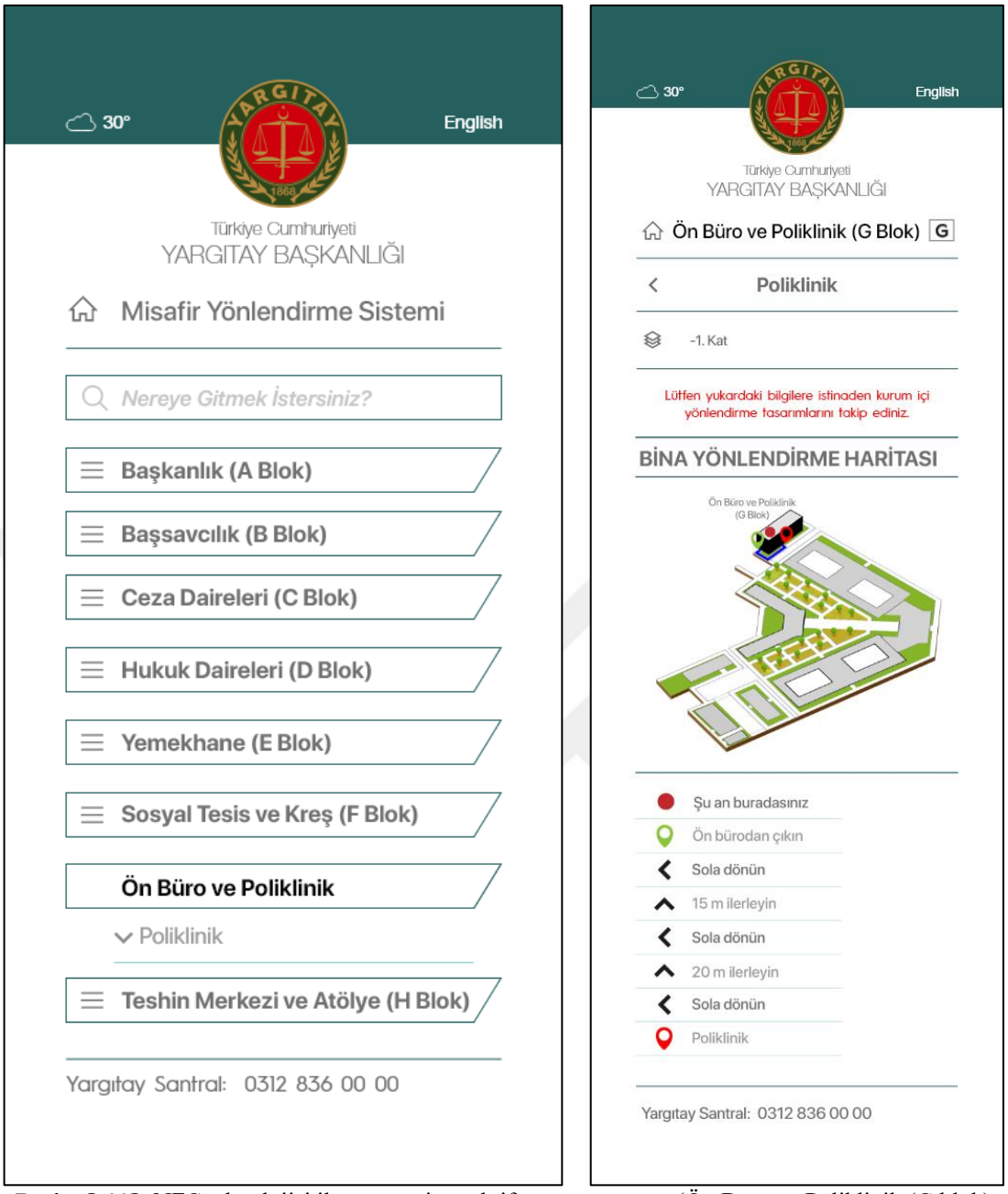
Resim 3.110. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Yemekhane (E blok) binası)

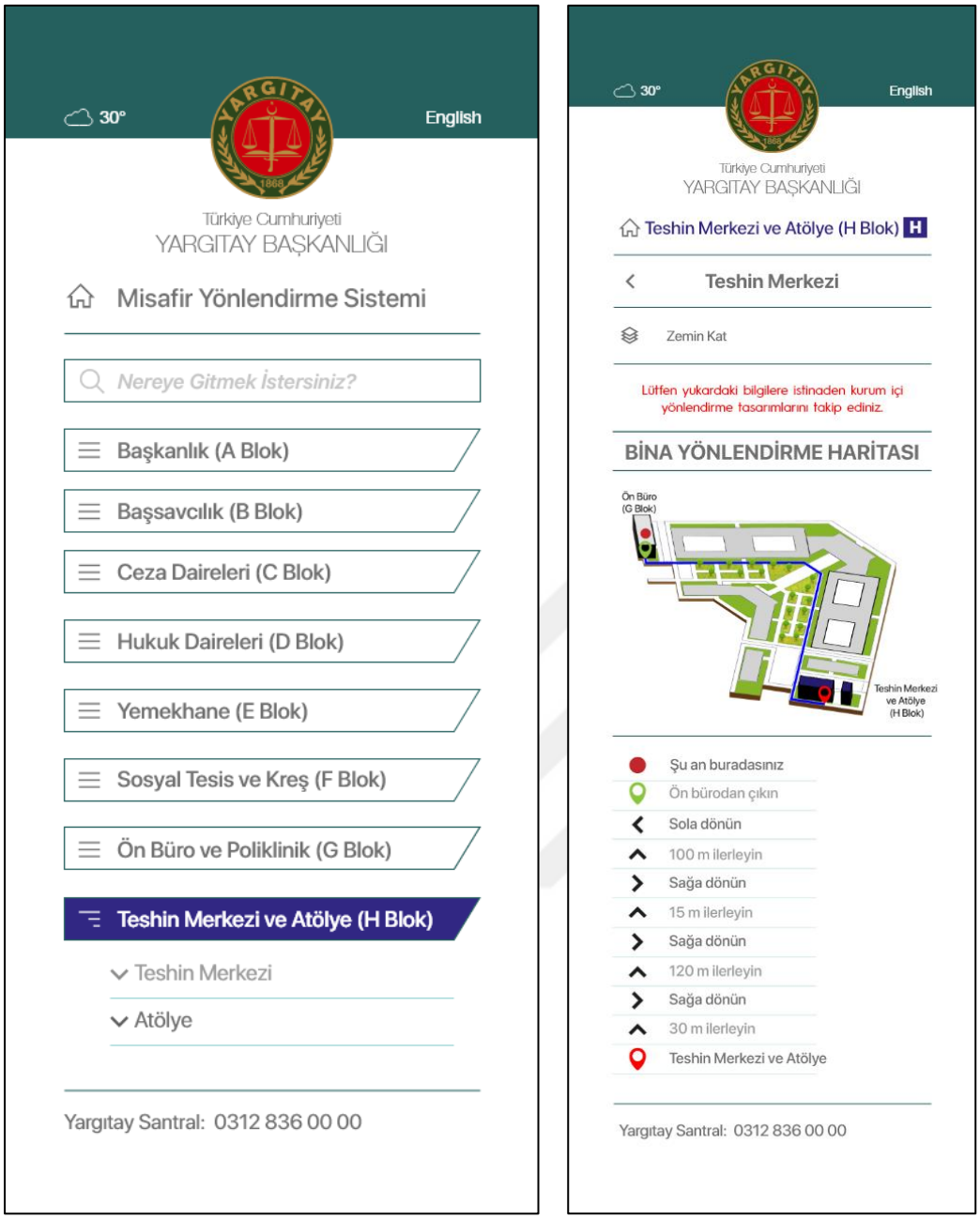
Resim 3.111. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) "Sosyal Tesisler" binası)

Resim 3.112. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) "Kreş" binası)

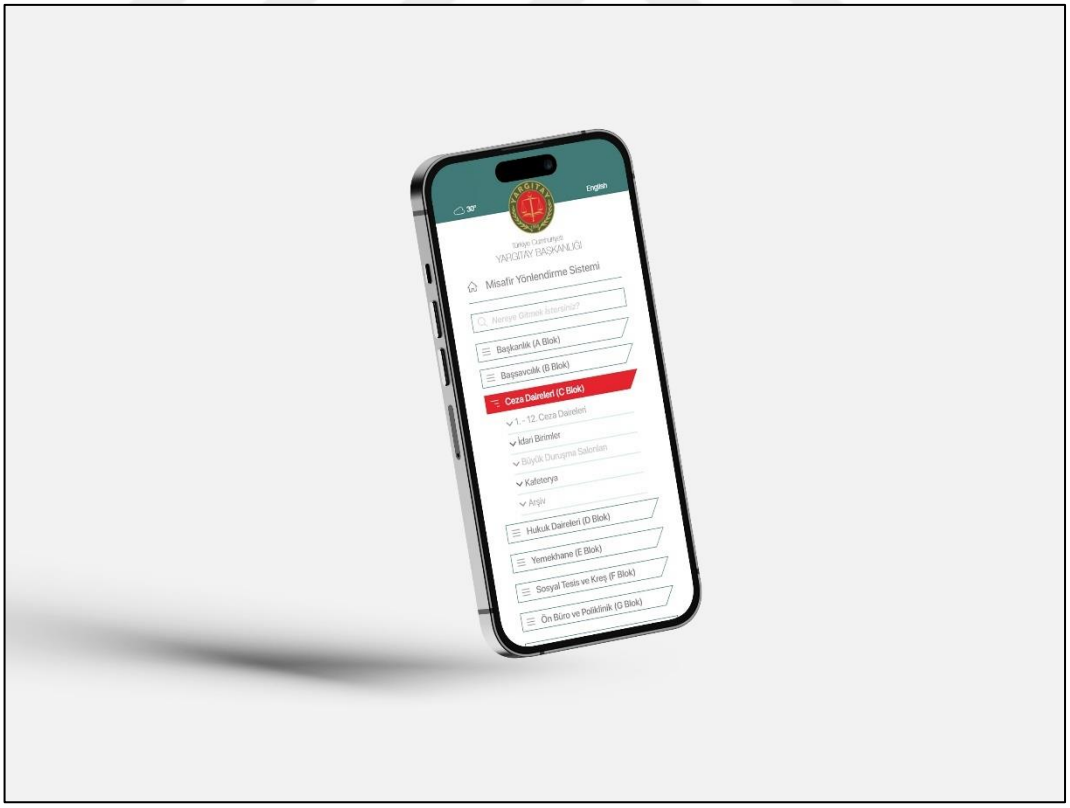
Resim 3.113. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Ön Büro ve Poliklinik (G blok) "Poliklinik" binası)

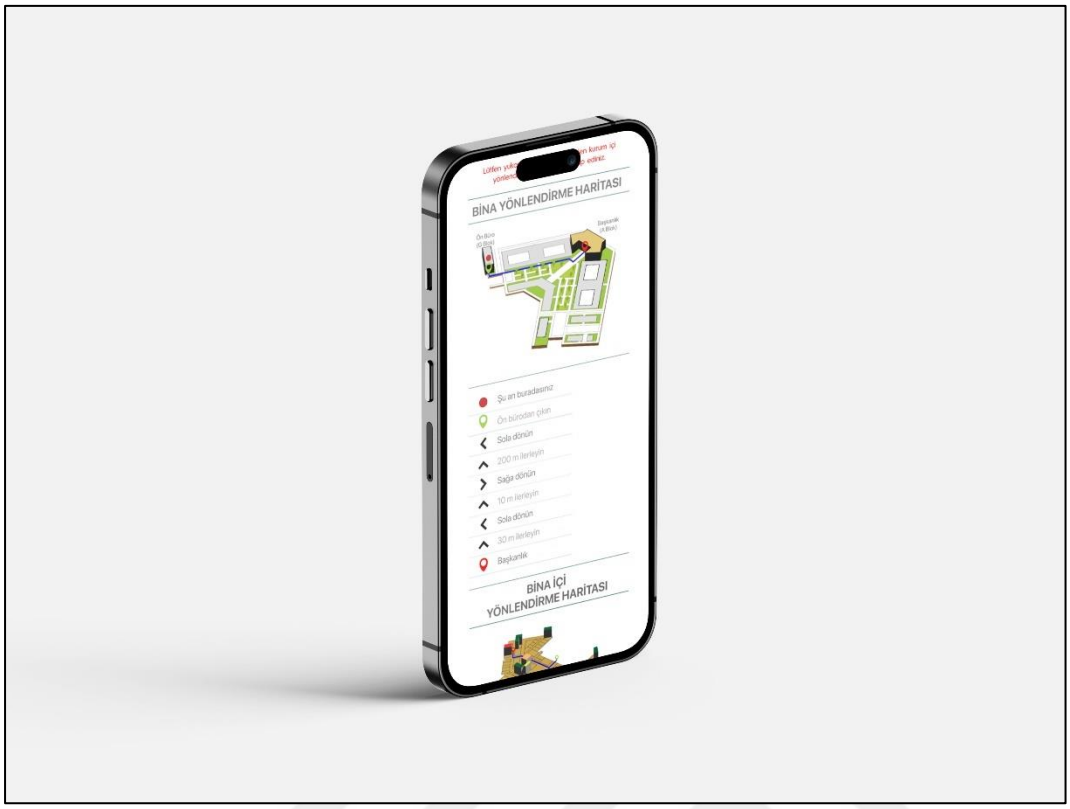
Resim 3.114. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı (Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) "Teshin Merkezi" binası)

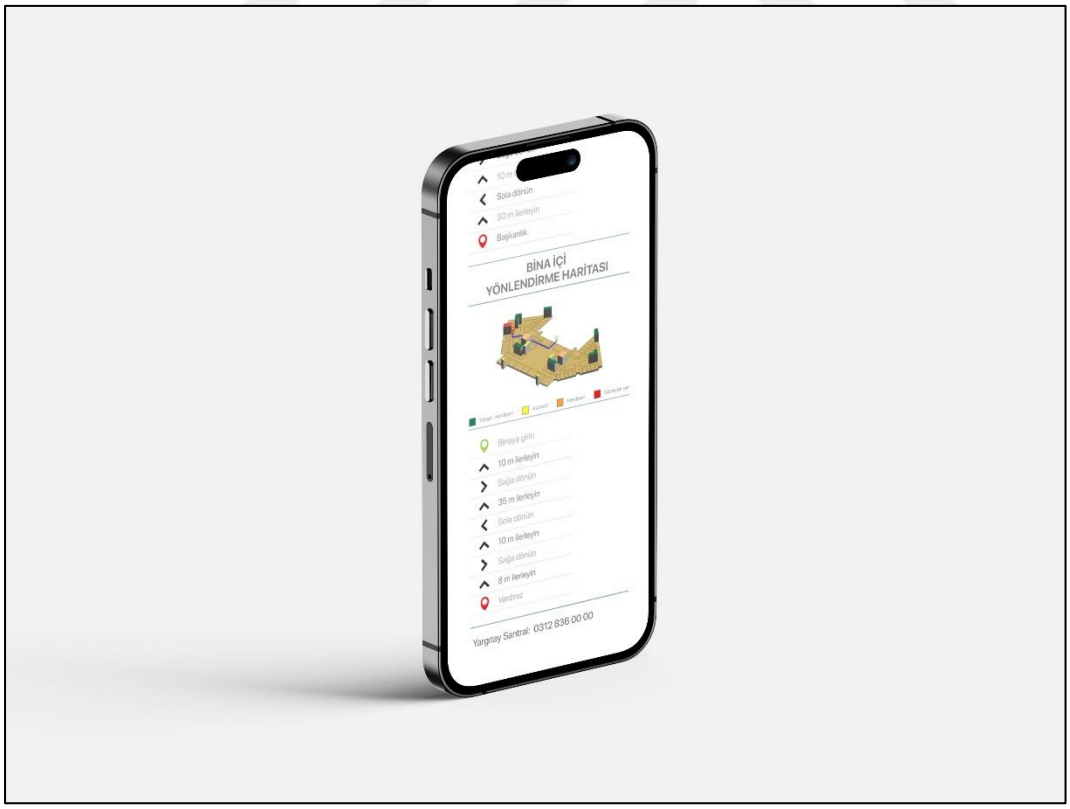
Resim 3.115. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı

Resim 3.116. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı

Resim 3.117. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı

Resim 3.118. NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı

4. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklemi, verilerin toplanması, veri toplama araçları ve verilerin analizi bulunmaktadır.

4.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, nitel bir araştırma yöntemi olan eylem araştırması kullanılmıştır. Eylem araştırması, araştırmacının bilgi toplamak amacıyla katılımcılarla birlikte çalıştığı bir yöntemdir. Bu araştırma yönteminde mevcut bir sorunun tanımlanması, çözüm bulma süreci, çözümün uygulanması, sonuçların değerlendirilmesi ve bu süreçte etkilenen kişilerin görüşlerinin dikkate alınması yer almaktadır (Sidekli, 2010).

Eylem araştırması; katılımcı araştırma, işbirlikçi sorgulama, özgürleştirici araştırma, eylem öğrenimi, bağlamsal eylem araştırması gibi farklı adlar altında bilinse de aslında hepsi aynı temel prensibi paylaşmaktadır. Temelde, eylem araştırması "yaparak öğrenme" anlamına gelmektedir. Araştırma sürecinde bir araştırmacı, uygulamacı veya bir grup insan bir sorun belirler, bu sorunu çözmek için bir şeyler yapar, ardından bu çabaların başarısını değerlendirir ve eğer tatmin olmazsa tekrar deneme yoluna gider (O'Brien, 1998). Bu bağlamda eylem araştırması sürecinde veri toplama, analiz, eylem, karar verme, uygulama ve değişim genellikle eş zamanlı olarak gerçekleştirilmektedir. Bu yöntem, soruna özgü olarak seçilmektedir. Bu yöntemde hipotez testi veya ilgileşim çalışmaları gibi istatistiksel analizlerden ziyade, keşif ve yorumlama odaklı bir nitel araştırma yönteminin kullanılması daha uygundur (Borgia ve Schuler, 1996: 1-2).

Eylem araştırması, genellikle gerçek hayattaki sorunlara odaklanmakta ve laboratuvar deneylerinden ziyade gerçek yaşam koşullarında kullanılmaktadır. Bu yöntemi genellikle, yapılan uygulamaların daha iyi anlaşılmasını ve geliştirmesini isteyen araştırmacılar kullanmaktadır (Başarır, 2019: 2). Eylem araştırması, araştırmacılar tarafından kendi uygulamalarına yönelik olarak yürütülen bir araştırma biçimidir. Bu yöntem, belirli bir sorunu çözmek veya belirli bir değişiklik yapmak amacıyla doğrudan müdahale etmeyi ve ardından bu müdahalenin etkisini değerlendirmeyi içermektedir. Bu süreç, araştırmacıların sorunlarına dair derinlemesine anlayış kazanmalarını ve uygulamalarını sürekli olarak iyileştirmelerini sağlamaktadır. Eylem

araştırması, araştırma ve pratik arasında güçlü bir bağlantı kurmayı ve bilginin hızlı bir şekilde uygulamaya dönüştürülmesini teşvik etmektedir (Kemmis, 1988: 177).

4.2. Evren ve Örneklem

Araştırma kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları bağlamında ele alınmıştır. Araştırmanın evrenini kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımı oluştururken örneklemini ise, T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımı oluşturmaktadır. Bu doğrultuda kurumun dış mekân, iç mekân ve interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımları yapılmıştır. Ayrıca bu tasarımlarda kullanılmak üzere kuruma özel piktogram tasarımları geliştirilmiştir. Yapılan tasarımlar, eylem araştırması kapsamında uzmanların görüşlerine sunularak tasarımların anlam kazanması, geliştirilmesi ve iyileştirilmesi sağlanmıştır.

4.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada teorik verilerin toplanması için literatür taraması yapılmıştır. Grafik tasarımı bağlamında bilgilendirme tasarımının tarihi, ilkeleri ve uygulama alanları araştırılmıştır. Tezin gidişatını belirleyen aynı zamanda bilgilendirme tasarımının uygulama alanlarından çevresel grafik tasarım kapsamında yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik kaynak taramaları yapılmıştır. Kaynak taramalarının kapsamını kitap, tez, makale ve elektronik kaynaklar oluşmaktadır. Yazılı kaynaklara ek olarak yönlendirme ve işaretleme tasarımları ile ilgili projeler, görseller ve video taramaları yapılmıştır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarım süreci, mekânın mimari planının incelenmesiyle başlamıştır. Binanın mimari planı ile fiili durumu arasındaki farklar yerinde incelenerek kurum yetkilileriyle yapılan görüşmeler neticesinde değişiklikler tespit edilmiştir. Bu değişiklikler mekânın mimari planı üzerinde düzeltilerek kaydedilmiştir. Bunlara ek olarak mekânın çevresi, yapısal özellikleri, iç mekân tasarımı, doğal ışık ve iç mekân ışıklandırmaları, kurum içerisinde yer alan birimleri, birimlerin oda düzeninde planları ve birimler arası mesafeler ile ilgili veriler de kurum yetkililerinden alınarak yerinde incelenip kayıt altına alınmıştır.

Mekân içerisinde yer alan asansör, merdiven, yangın merdiveni gibi acil çıkış noktaları, koridorların genişlikleri, bu genişliklere bağlı olarak yaya trafiğine etki edecek alanlar detaylı bir şekilde yerinde ve planlar üzerinden incelenmiştir. Mekânsal verilerin toplanmasının ardından yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının stratejik planlamasıyla ilgili veriler derlenmiştir. Etkin bir yönlendirme ve işaretleme tasarımı için kuruma gelen ziyaretçilerin binalar arası geçişlerde ve iç mekân kavşak noktalarında varmak istedikleri hedefi işaret eden tabelaları görebilmeleri gerekmektedir. Bu doğrultuda mekân dizimi analizinden elde edilen veriler ve yerinde incelemeler ile tasarımların konumlandırma noktaları tespit edilmiştir.

Tez kapsamında bir örneklem olarak ortaya koyulan T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının estetik ve işlevsel olabilmesi için görsel kimlik, renk kullanımı, tipografi tasarımı, okunabilirlik, mekâna uygunluk, malzeme kullanımı, uygulama ve montajlama süreçleri, NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımı ve projenin kullanılabilirliği hususlarında altısı akademisyen, altısı sektörde hizmet veren tasarımcı olmak üzere 12 uzmanın görüşü alınmıştır. Ayrıca, söz konusu uzmanlardan, genel olarak kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl olması gerektiği konusunda da görüş alınmıştır. Bu görüşlerden elde edilen verilerin istatiksel analizleri ve yüzde dağılımları yapılmıştır. Elde edilen verilerden hareketle uygulama projesinde düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemelerin uygunluğu ile ilgili görüşlerin alınması sonucunda proje tamamlanmıştır.

4.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan eylem araştırması kullanılmıştır. Bu doğrultuda alanında uzman akademisyenlere ve sektörde hizmet veren tasarımcılara, kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl olması gerektiğine ve T.C. Yargıtay Başkanlığı için çalışılan uygulama projesinin uygunluğuna dayalı olarak “Uzman Görüşü Formu” Google Forms aracılığıyla hazırlanmıştır. Uygulama projesinde, uzman görüşü formundan elde edilen veriler doğrultusunda düzenlemeler yapılmış ve bu düzenlemelerin uygunluğu uzmanlara e-posta yoluyla sunulmuştur.

Uzman görüşü formunda kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl olması gerektiğine dayalı sorular üçlü likert ölçeği kullanılarak hazırlanmış, uygulama projesinin uygunluğu ile ilgili sorular çoktan seçmeli olacak şekilde belirlenmiştir. Bu bağlamda konu odaklı hazırlanmış form aşağıdaki aşamalardan oluşmaktadır.

- Birinci bölümde uzmanların kişisel bilgilerine dayalı sorular yer almaktadır.
- İkinci bölümde yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl olması gerektiğine dayalı üçlü likert ölçekli sorular bulunmaktadır.
- Üçüncü bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygunluğuna yönelik,
- Dördüncü bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygunluğuna yönelik,
- Beşinci bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik çoktan seçmeli sorular bulunmaktadır.

4.5. Verilerin Analizi

Yazılı ve görsel kaynakların detaylı taramasından elde edilen bilgiler, doğrudan ve dolaylı alıntılama yöntemleri kullanılarak aktarılmıştır. Doğrudan alıntılama yöntemiyle, kaynaklardan alınan belirli ifadeler veya pasajlar doğrudan tezde kullanılmış ve uygun şekilde alıntılaması yapılmıştır. Dolaylı alıntılama yöntemiyle, kaynaklardan elde edilen bilgiler kendi ifadelerimizle yeniden formüle edilerek aktarılmıştır. Her iki yöntemde de kaynaklara doğru şekilde atıfta bulunulmuştur. Bu bağlamda bilgi alıntılama etiğine ve akademik dürüstlük ilkelerine uygun bir şekilde tezde yer verilmiştir.

Yazılı ve görsel kaynakların detaylı taramasından elde edilen veriler doğrultusunda örneklemde yer alan tasarım uygulamaları üzerinde araştırmacı tarafından yorumlama yapılmıştır. Ayrıca uzman görüşlerinden elde edilen verilerin istatiksel analizleri ve yüzde dağılımları yapılmıştır.

5. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın temel problemi kapsamında yer alan alt problemlere yönelik bulgular ve yorumlar bulunmaktadır.

5.1. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları görsel kimlik açısından nasıl olmalıdır?

Uygulama projesi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının stratejik planlaması yapıldıktan sonra kurumun görsel kimlik tasarımı incelenmiştir (İnternet 14). Bu incelemelerden doğrultusunda kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının görsel kimliğe uygun olması için projenin temelini görsel kimlikte yer alan öğeler inşa etmelidir.

Kamu kurumları görsel kimlik tasarımında amblem ve logo kullanımı, renk, tipografi ve boyutlandırma gibi temel tasarım öğelerine yer vermektedirler. Bu kapsamda uygulama projelerinde hem kurum ziyaretçilerinin hem de kurumun hedeflediği mesajın etkili bir şekilde iletilmesi, kurumun bütünlüğünün ve dil birliğinin oluşması açısından görsel kimlikte yer alan öğelere dikkat edilerek tasarımlar yapılmalıdır.

Görsel kimlik tasarımında yer alan logo tasarımları ve diğer materyaller için kullanılan renkler, kurum içerisinde yer alan binaların yönlendirme ve işaretleme tabelalarında da kullanılabilir. Bu, kurum kimliğinin binalarda da tutarlı bir şekilde yansıtılmasını sağlar. Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kurumun kullandığı tipografi stili ve yazı karakteri kullanımına benzer ve daha modern tipografi tasarımı kullanılması görsel kimliğin bütünlüğü korur ve okunabilirliği arttırır. Bu bağlamda kurumun logoları, amblemleri veya diğer görsel ögeleri, yönlendirme ve işaretleme tabelalarında işlevselliklerini kaybetmeden dikkat çekici bir şekilde bir araya getirilmelidir.

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının, bina içinde ve dışında bulunan diğer çevresel unsurlarla uyumlu olması da görsel kimliğin bir parçasıdır. Bu durum, ziyaretçilerin kurumu algılamalarını kolaylaştırması ve onların kurum içinde doğru yönü bulmalarını sağlaması açısından önemlidir.

5.2. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renk kullanımları nasıl olmalıdır?

Uygulama projesi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarından elde edilen bulgulardan hareketle kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renkler görsel kimlik, işlevsellik, estetik değer ve erişilebilirlik dikkate alınarak tasarlanmalıdır.

Kamu kurumlarının görsel kimliğinde yer alan kurumsal renkler, yönlendirme ve işaretleme tabelalarında da kullanılmalıdır. Bu bağlamda görsel kimliğin bütünlüğü sağlanmış ve ziyaretçilere tutarlı bir mesaj iletildiği söylenebilir.

Yönlendirme ve işaretleme tabelalarında kullanılan renkler arasındaki kontrast önemli bir unsurdur. Yüksek kontrastlı renk kullanımları, tabela üzerindeki metin veya sembollerin daha kolay okunmasını sağlamaktadır. Özellikle düşük görme yeteneğine sahip bireyler için kontrast önemlidir. Bu durum rengin işlevselliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan malzemelerin zemin rengi ile üzerindeki renkler kontrast oluşturacak şekilde tasarlanmıştır.

Renklerin fonksiyonel kullanımı, yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının amacına hizmet edecek biçimde belirlenmelidir. Bu bağlamda acil çıkışlar gibi tabelalar için evrensel renkler kullanılmalıdır. T.C. Yargıtay Başkanlığının dış mekân yönlendirme tasarımlarında ana renk olarak altın kahverengi (golden brown, Resim 3.1.) renk tonu kullanılmıştır. Ayrıca kurumda yer alan her bina için uygun renk kodlaması geliştirilmiştir. Bu kodlama kurum içerisinde yer alan 9 farklı bina ve bu binalarda yer alan 11 birim için uygulanmıştır. Bu birimler ve renk kodlamaları; Başkanlık (A blok) kehribar altın (Resim 3.24.), Başsavcılık (B blok) binasında imparatorluk sarısı (Resim 3.35.), Ceza Daireleri (C blok) binasında ateşli kırmızı (Resim 3.46.), Hukuk Daireleri (D blok) binasında avlu (Resim 3.57.), Yemekhane (E blok) binasında parlak kadife çiçeği (Resim 3.68.), Sosyal Tesisler (F blok) ve Kreş (F blok) binasında festival fuşya (Resim 3.79.), Ön Büro (G blok) ve Poliklinik (G blok) binasında parlak beyaz (Resim 3.90.) ve Teshin Merkezi (H Blok) ve Atölye (H Blok) binası için akasma mavisi (clematis blue, Resim 3.21.) renk tonu kullanılmıştır. Binalara göre renkler T.C. Yargıtay Başkanlığının kurumsal kimliğiyle ilişkilendirilerek belirlenmiştir. Her bina

için renk kodlaması hem binaların algılanabilirliğini hem de ziyaretçilerin kolay yönlendirilebilmesini sağlamak için planlanmalıdır.

Kamu kurumlarının binalarına yansıyan doğal ışık ve iç mekân ışıklandırmaları, yönlendirme ve işaretleme tasarımlarındaki renklerin algılanmasını ve işlevselliği etkilediği için renk seçiminde çevresel faktör olarak göz önünde bulundurulmalıdır.

Kamu kurumlarının interaktif arayüz tasarımları, kurumun resmî web sitesine entegre edileceği düşünüldüğünden kurumun sitesinde yer alan renkler kullanılmalıdır. T.C. Yargıtay Başkanlığı için interaktif arayüz tasarımında kurumun resmî web sitesinde yer alan yeşil (bistro green, Resim 3.102.) ana renk tonu kullanılmıştır. Ayrıca tasarım içerisinde yer alan diğer renkler, fiziki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan renk kodlamaları dikkate alınarak seçilmiştir (Resim 3.106-114). Bu doğrultuda tasarımların ziyaretçiler tarafından daha kolay algılanacağı düşünülmektedir.

5.3. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları tipografi açısından nasıl olmalıdır?

Uygulama projesi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarından elde edilen bulgulardan hareketle kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında tipografi görsel kimlik, okunurluk, görünürlük, boyutlandırma, satır arası mesafeler, renk seçimi, yazıların tutarlılığı ve dikkat çekiciliği göz önünde bulundurularak tasarlanmalıdır.

Yönlendirme ve işaretleme tabelalarındaki metinlerin kolayca okunabilir olması önemlidir. Bu nedenle tipografik unsurların okunabilirlik ilkesi dikkate alınarak seçilmesi gerektiği söylenebilir. Basit, net ve düzenli yazı karakterleri (fontlar) tercih edilebilir. Ayrıca tabelalarda yer alan metin ve arka plan renkleri arasındaki kontrast okunabilirlik için önemlidir.

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan yazı karakteri ve metin stilinin tutarlı olması, ziyaretçilerin yönlendirmeleri hem daha kolay anlamasını hem de binaları dolaşırken karşılaştıkları bilgileri kolayca algılamasını sağlayabilir. Yüksek kontrastlı renkler, metnin daha kolay okunmasını sağlar. Özellikle düşük ışık koşullarında veya görme bozukluğu olan kişiler için kontrast renk kullanımı hayati öneme sahiptir.

T.C. Yargıtay Başkanlığı fiziki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında "Hurme Geometrik Sans No: 1" yazı karakteri ailesi kullanılmıştır (İnternet 15). Bu yazı karakteri, bir sans-serif yazı tipi ailesidir. Bir diğer deyişle, harfler üzerindeki süslemeler minimum seviyededir. Hurme Geometric Sans No.1, geometrik bir tasarıma sahiptir. Bu nedenle, harfler ve karakterler genellikle net hatlara ve düzgün geometrik şekillere sahiptir. Genellikle düzgün hatlara ve net karakterlere sahip olduğu için metinlerin kolayca okunmasını sağlamaktadır. Aile içerisinde 14 yazı karakteri, 7 ağırlık merkezi ve smallcaps (harflerin küçük harf boyutunda ancak büyük harfle yazılması) özelliklerine sahiptir. Yazı karakteri, temel olarak harflerin daha temiz, sade, anlaşılır ve okunabilirlik açısından etkili bir yazı karakteri olması nedeniyle seçilebilir.

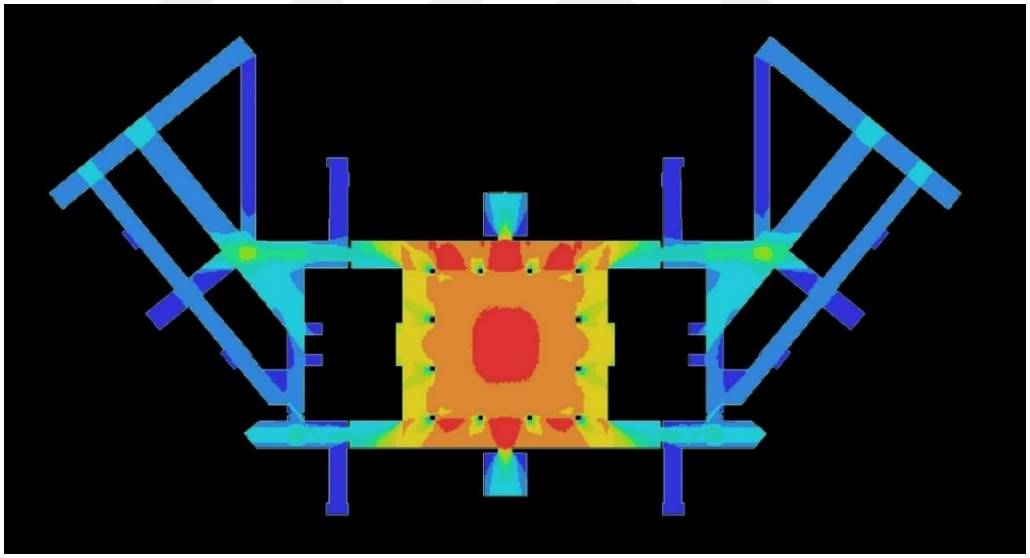
T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında "San Francisco" yazı karakteri ailesi kullanılmıştır (İnternet 16). Apple tarafından geliştirilen ve iOS, macOS ve diğer Apple ürünlerinde kullanılan sans-serif bir yazı tipi ailesidir. Yazı karakteri, modern ve temiz bir tasarıma sahiptir. Basit ve düz hatlara sahip olmasıyla dikkat çekmektedir. San Francisco, geniş bir karakter yelpazesine sahiptir. Büyük ve küçük harfler, rakamlar, noktalama işaretleri ve özel karakterler gibi birçok farklı karakteri içermektedir. İnteraktif arayüz tasarımlarında bu fontun önerilmesindeki temel sebep, Apple firmasının dijital ekranlarda kullanılması için bu yazı karakterini geliştirmesidir.

5.4. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının konumlandırmaları nasıl olmalıdır?

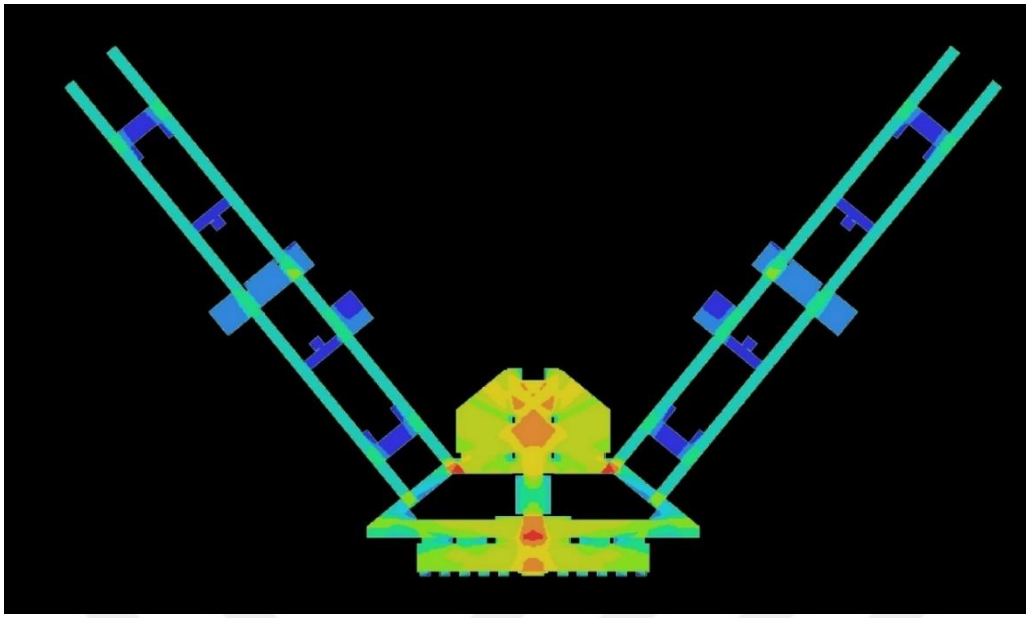
Uygulama projesi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarından elde edilen bulgulardan hareketle kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının konumlandırmaları, temel olarak mekânda oluşan insan trafiği akışı dikkate alınıp ziyaretçilerin göz hizasında olacak şekilde kolayca görebilmesi, okuyabilmesi, bilgi almasını ve hedeflerine ulaşmasını sağlaması açısından stratejik planlaması yapılarak belirlenmelidir. Ayrıca kurumların yönlendirme ve işaretleme tabelalarının, ziyaretçilerin yoğun olarak bulunduğu noktalar, bina içerisinde yer alan girişler asansör ve merdiven noktaları, lobiler,

koridor kavşakları ve ana geçiş noktaları gibi önemli alanlar tespit edilerek ve mekân dizimi analizi kullanılarak konumlandırmaları saptanmalıdır.

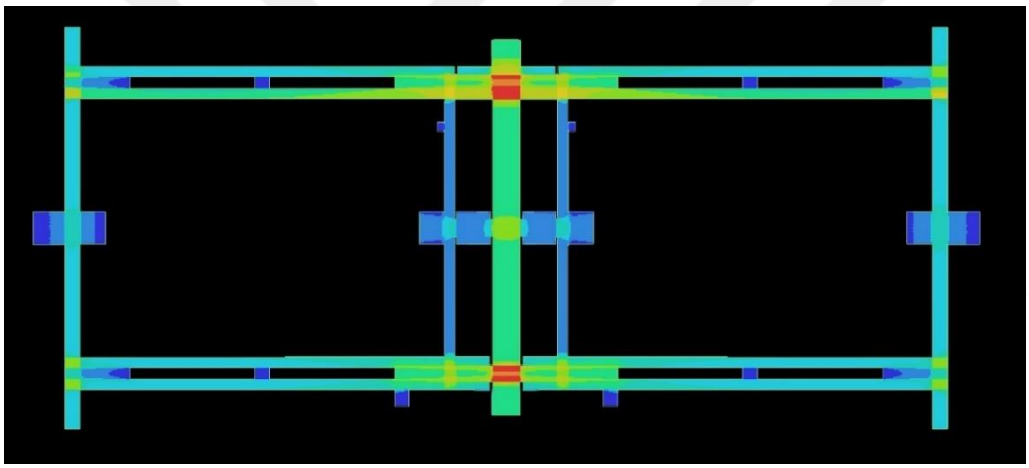
Bir mekân içerisinde yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının düzenlenmesi ve kullanılabilirliği üzerine etkili bir şekilde bilgi sağlaması için mekân dizimi analizi kullanılabilir. Mekân dizimi analizi çeşitli ölçeklerdeki bölgelerin, şehirlerin, yapısal çevrelerin ve yapı gruplarının mekânsal planlarını tanımlamak ve bu yapıların iç mekân organizasyonunu incelemek için kullanılan, teorik yaklaşımlarla desteklenen bir dizi tekniklerin adıdır. Genellikle mimarlık, kentsel tasarım, şehir planlaması ve çevre psikolojisi gibi alanlarda kullanılmaktadır. Bu analizler genellikle mekanların işlevselliği, erişilebilirliği, kullanıcı deneyimi ve görsel estetiği gibi faktörler üzerine odaklanmaktadır. Ayrıca bu yöntem, sosyal yapılarla etkileşimleri incelemekte ve mekânın kullanıcılar üzerindeki etkisini değerlendirmektedir. Bu yöntem, mekanların daha etkili ve kullanışlı olması için tasarım kararlarının alınmasına yardımcı olmaktadır (Gündoğdu, 2014: 251,265).

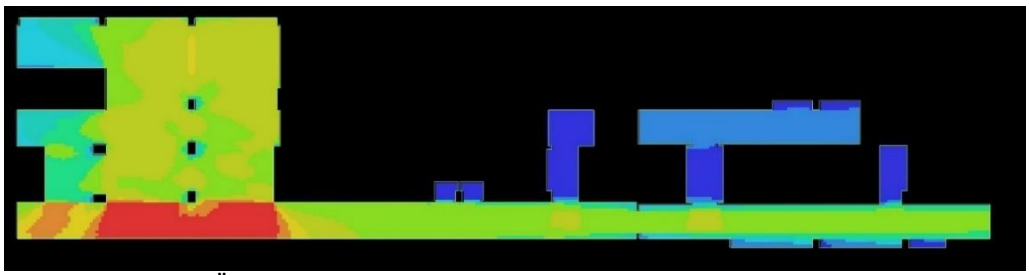
Resim 5.1. Başkanlık (A blok) binası mekân dizimi analizi

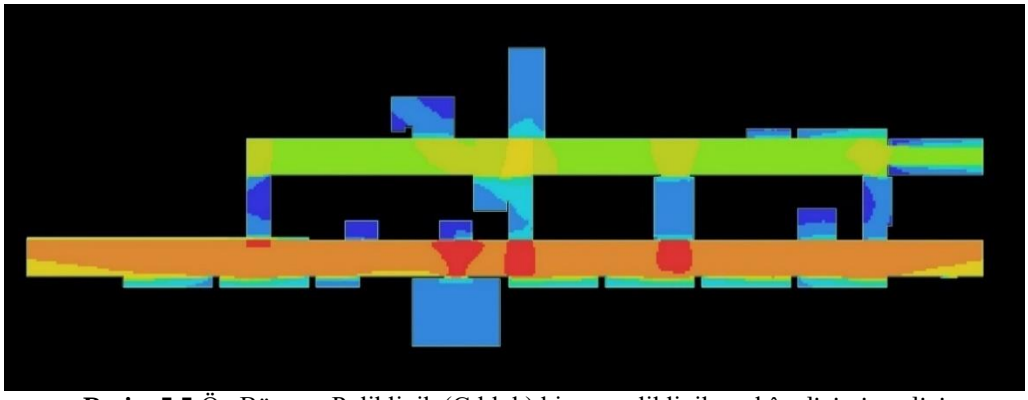
Resim 5.2 Başsavcılık (B blok) binası mekân dizimi analizi

Resim 5.3: Ceza Daireleri (C blok) ve Hukuk Daireleri (D blok) binaları (Her iki binanın yapısal özellikleri aynı) mekân dizimi analizi

Resim 5.4 Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası ön büro mekân dizimi analizi

Resim 5.5 Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası poliklinik mekân dizimi analizi

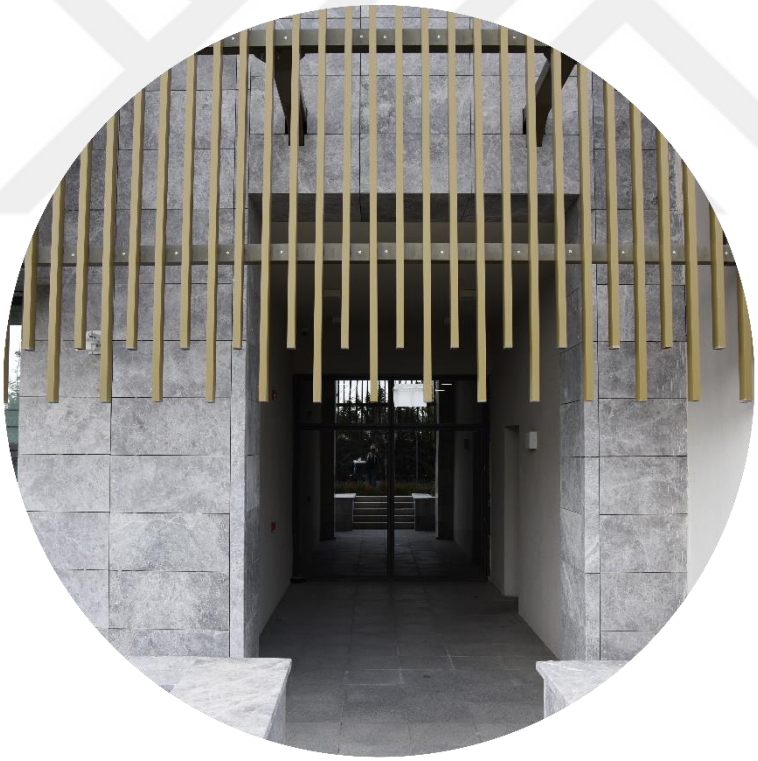
Bu bağlamda T.C. Yargıtay Başkanlığında karmaşık yapıya sahip olan 5 bina için mekân dizimi analizi kullanılmıştır. Çıkan sonuçlar neticesinde binalara yerleştirilecek tabelaların yorumlaması şu şekilde yapılmaktadır: Mekân dizimi analizi sayesinde, farklı konumlardan en çok ve en az görünen noktalar, kırmızıdan koyu maviye doğru renklendirilmiştir. Bu renkler global sistemle olan bir araya getirme düzeyini belirtmektedir. Koridorların bağlantı noktaları ile bütünleşme değerlerinde kırmızı doğrular en yüksek görünüme sahip noktaları temsil ederken koyu mavi renge doğru yaklaştıkça görünüm değerleri azalmaktadır (Alemdar ve Özbek, 2021: 86, Gündoğdu, 2014: 255).

5.5. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının mekâna uygunlukları nasıl olmalıdır?

Uygulama projesi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarından elde edilen bulgulardan hareketle kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekânların yapısal özelliklerine ve kullanım amacına göre dikkatlice planlanmalıdır. Binaların mimari tasarım tarzı ve özellikleri, yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının estetik ve görsel uyumunu belirleyebilir. Bu bağlamda T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının stratejik planlaması yapılırken binaların mimari tasarımında kullanılan dikey ve yatay çizgilerden faydalanılmıştır. Piktogram tasarımları, tabelaların şekli ve yazı karakterinin seçimi bu uygunluğa dikkat edilerek yapılmıştır (Resim 5.6.-5.7.).

Resim 5.6. T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân

Resim 5.7. T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân

İç ve dış mekân tabelaları farklı gereksinimlere sahiptir. Bu bağlamda dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları, hava koşullarına dayanıklı ve uzaktan görülebilir şekilde planlanmalıdır. İç mekân tasarımları ise daha detaylı ve ziyaretçilerin algılamalarını kolaylaştıracak şekilde geliştirilmelidir. Ayrıca mekânın yapısında veya kullanımında değişiklikler olduğunda yönlendirme ve işaretleme

tasarımları kolayca güncellenecek şekilde mekâna uygun olarak yeniden tasarlanmalıdır.

5.6. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının malzeme kullanımları nasıl olmalıdır?

Uygulama projesi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarından elde edilen bulgulardan hareketle kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının malzeme kullanımı dayanıklılık, estetik, kurum bütçesine uygun, ziyaretçilerin kolay algılamaları, engellilerin erişimi ve doğal ışık yansımaları gibi çevresel etkiler dikkate alınarak seçilmelidir.

Yönlendirme ve işaretleme malzemeleri, dayanıklı ve uzun ömürlü olmalıdır. Özellikle yoğun trafiğe maruz kalan alanlarda kullanılan malzemelerin aşınmaya ve yıpranmaya karşı dirençli olması dikkate alınmalıdır. Benzer durum dış mekân tasarımlarında, değişen hava koşullarına dayanıklı olarak da yapılmalıdır. Güneş ışığına, yağmura, rüzgâra ve diğer dış etkenlere karşı dayanıklı malzemeler tercih edilmelidir.

T.C. Yargıtay Başkanlığının dış mekân yönlendirme tabelalarında (Resim 3.1.-3.8), yere sabitlenmiş beyaz kompozit malzeme ile zemin oluşturulması düşünülmektedir. Bu yöntem, tabelanın iskeletine sağlam olarak montajlama yapılması ve değişen hava koşullarına dayanıklı olmasından dolayı seçilebilir. Kompozit zemin üzerine yerleştirilen dikey ve yatay çizgilerde de yine kompozit malzeme kullanılabilir. Bu durum, hem tabelada kullanılan malzemenin dil birliğini hem de dayanıklılığı artırmaktadır. Tabelada yer alan yazılar, oklar ve bina renk kodlamaları gibi diğer elemanlarda kompozit malzeme ile uyum sağlayan pleksiglas malzeme kullanılabilir. Böylece diğer elemanlar daha küçük parçalardan oluştuğundan dolayı kesimin kolayca yapılabilmesi sağlanabilir. Dış mekân yönlendirme tabelalarında bu tür malzemeler değişen hava koşullarına dayanıklı olması nedeniyle seçilmelidir.

T.C. Yargıtay Başkanlığının dış mekân işaretleme tabelalarında (Resim 3.9.-3.19), beyaz kompozit malzeme ile zemin oluşturulması düşünülmektedir. Beyaz zeminin çerçevesi olarak binanın renk kodu ile kompozit malzeme kullanılabilir. Beyaz zeminin üzerindeki yazılarda ve logoda pleksiglas malzeme tercih edilebilir. Dış

mekân işaretleme tabelalarında bu tür malzemeler değişen hava koşullarına dayanıklı olması nedeniyle seçilmelidir.

T.C. Yargıtay Başkanlığının iç mekân tabelalarında (Resim 3.20-3.97) her binanın renk kodu ile pleksiglas malzeme zemin olarak kullanılması düşünülmektedir. Zemin üzerine gelen yazılarda, piktogramlarda ve logolarda folyo malzeme kullanılabilir. Zemin olarak pleksiglas malzeme ve üzerine folyo malzeme kullanımı hem ışıklardan oluşan yansımaları engellenmesinden hem de bina içi birim ve/veya kişilerin yer değişimi ve güncellemelerinde sökülüp yeniden kaplamaya olanak sağlamasından dolayı tercih edilmelidir.

5.7. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama ve montajlama süreçleri nasıl olmalıdır?

Uygulama projesi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarından elde edilen bulgulardan hareketle kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama ve montajlama süreçleri tasarımın doğru bir şekilde hayata geçirilmesi için oldukça önemlidir. Tasarım süreci öncesinde, tasarımın uygulanacağı mekân detaylı bir şekilde incelenmeli ve analiz edilmelidir. Mekânın özellikleri, duvar malzemesi, zemin yapısı, güvenlik standartları ve kullanılacak malzemeler dikkate alınarak uygulama süreci planlanmalıdır.

T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama ve montajlama yönteminde sabit yere monteli, tavana asma, dışa taşan bayrak monteli ve duvara monteli tekniklerin kullanılması düşünülmektedir. Sabit yere monteli uygulama yöntemi, büyük alanlarda ziyaretçilerin dikkatini çekmek ve ana hedeflere yönlendirme yapmak için tercih edilebilir. Yönlendirme tabelalarında tavana asma yöntemi, ziyaretçilerin yoğun yaya trafiğinde genellikle iç mekanlarda ana hedeflere yönlendirme yapmak için seçilebilir. Dışa taşan bayrak monteli uygulama yöntemi, duvar gibi dikey bir yüzeye dışa taşacak şekilde yatay montajlamasından dolay maksimum görünürlük ve hızlı ipuçları sunması için tercih edilebilir. Duvara monteli yöntem ise genellikle küçük ölçekli işaretleme tasarımları için seçilebilir.

T.C. Yargıtay Başkanlığının dış mekân yönlendirme tabelalarının (Resim 3.2-3.7.) sabit yere montelenmiş uygulama ve montajlama yöntemi planlanmaktadır. Zemini oluşturan kompozit malzeme, demir profillerden oluşturulmuş iskelet üzerine

montajlanabilir. Zemini oluşturan kompozit malzeme üzerine yatay ve dikey şekillerden oluşan kompozit malzemenin vidalar ile sabitlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Tabelanın zemin yüzeyine pleksiglas malzemenin hızlı yapıştırıcı ile sabitlenmesi uygun görülmektedir.

T.C. Yargıtay Başkanlığının dış mekân işaretleme tasarımları kapsamında bina kapı girişlerinde yer alan tabelalar (Resim 3.9.-3.19), kapının üzerinde yer alan kompozit çerçeveye sabitlenmesi düşünülmektedir. Yine dış mekân yönlendirme tasarımlarında kullanılan teknikler ile tabelanın inşa edilmesi planlanmaktadır.

T.C. Yargıtay Başkanlığının iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında pleksiglas zemin malzeme üzerine folyo kaplama uygulama yönteminin kullanılması planlanmaktadır. İç mekân yönlendirme tasarımlarında geniş koridorların ve duvarların yer alması sebebiyle duvar boyaması, duvara monteleme, dışa taşan bayrak montajlı ve tavandan sarkıtma uygulama ve montajlama yöntemlerinin kullanılması düşünülmektedir. Kat bilgilerinin yer aldığı yönlendirme tasarımı duvar üzerine folyo kaplama yöntemi ile montajlanması planlanmaktadır. Kat içi yönlendirme tasarımlarının bazıları duvara monteleme yöntemi kullanılarak bazılarının ise tavana asma yöntemi ile montajlanması uygun görülmektedir. Lavabo işaretleme tasarımlarında dışa taşan bayrak monteli yöntemin kullanılması düşünülmektedir. Kapı isimlikleri işaretleme tasarımlarının ise duvara monteleme uygulama yöntemi kullanılarak montajlaması düşünülmektedir (Resim 3.20.-3.97.).

5.8. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının interaktif arayüz tasarımları nasıl olmalıdır? NFC teknolojisi ile interaktif arayüz tasarımı nasıl entegre edilmelidir?

Uygulama projesi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarından elde edilen bulgulardan hareketle kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının interaktif arayüz tasarımları ziyaretçilere bilgi sağlamak, yönlendirmek ve etkileşimli deneyimler sunmak için tasarlanmalıdır.

Arayüz tasarımı, ziyaretçilerin ihtiyaçları ve beklentileri dikkate alınarak tasarlanmalıdır. Bu bağlamda ziyaretçilerin uygulamayı kolayca kullanılabilmesi ve uygulamanın kolayca anlaşılabilmesine yönelik bir arayüz sağlanabilir. İnteraktif arayüz tasarımı, görsel öğelerin ön planda olduğu bir tasarıma sahiptir. Piktogramlar,

ikonlar, grafikler ve renkler ziyaretçilerin dikkatini çekecek ve bilgiyi kolayca anlamalarını sağlayacak şekilde tasarlanmalıdır. Ayrıca interaktif arayüz tasarımı ile ziyaretçilerin bina içindeki konumlarını belirlemelerine ve hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmak için haritalar ve yol tarifleri sunulmalıdır.

T.C. Yargıtay Başkanlığı misafirleri ve kurum çalışanları için NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme tasarımının kullanımı aşağıdaki şekilde entegre edilmiştir:

1. Kuruma gelen misafirlerin öncelikle ön bürodan kaydolmaları gerekmektedir. Bu durum kurumun genel güvenlik politikası için uygulanmaktadır.

2. Kaydı oluşan misafir gideceği birimi ve/veya kişiyi ön büro yetkilisine yönelttikten sonra yetkili kişi tarafından T.C. nüfus kimliği alınıp, gideceği birime interaktif yönlendirme sağlayan NFC teknolojisine sahip "Misafir Turnike ve Yönlendirme Kartı" verilmektedir (Resim 3.99.). Ziyaretçiye verilen kart sadece birime ve/veya kişiye ulaşırken karşılaşacağı turnike ve kapılardan geçmesine izin verecektir. Bu durum kurumun genel güvenlik politikası için uygulanmaktadır.

3. Kuruma gelen misafir NFC teknolojisine sahip kartı cep telefonuna yakınlaştırdığında, telefonun ekranına kurumun web sitesine entegre edilmiş interaktif arayüz tasarımı ile gideceği birim ve/veya kişinin bina ve bina içi konum bilgileri gelecektir (Resim 100).

4. Kuruma gelen misafir konum bilgileri sayesinde herhangi bir yardım almadan hem interaktif arayüz tasarımı hem de kurumun fiziki iç ve dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları ile gideceği hedefe ulaşmaktadır.

5. Ayrıca dış ve iç mekânda bulunan yönlendirme ve işaretleme tabelalarına NFC sistemi entegre edilerek lavabo, yangın merdiveni, danışma, kafeterya, yemekhane ve sosyal tesisler gibi güvenlik sorunu oluşturmayacak yerlere interaktif arayüz tasarımları ile ulaşabileceklerdir.

Kamu kurumlarında NFC teknolojisi ile interaktif arayüz tasarımları, T.C. Yargıtay Başkanlığı uygulama projesinde yer alan örnekten yola çıkarak entegre edilebilir. Bu entegre şekli her kurumun kendi çalışma ve güvenlik politikasının değişiklik gösterebilmesinden dolayı örnek çalışma olarak düşünülmektedir.

5.9. Çevresel grafik tasarım kapsamında kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında piktogram kullanımları nasıl olmalıdır?

Uygulama projesi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarından elde edilen bulgulardan hareketle kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında piktogramlar, ziyaretçilerin hızlı algılamaları ve kolayca yönlendirilebilmeleri göz önünde bulundurularak tasarlanmalıdır.

Piktogramlar, bağımsız dile sahip olmaları gerekmesinden dolayı farklı kültürlere sahip ve dilleri konuşan insanlar tarafından kolayca anlaşılacak şekilde tasarlanmalıdır. Bu bağlamda temel şekiller, hatlar, insan figürleri ve evrensel semboller kurumun yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında dil birliği sağlayacak şekilde tasarlanabilir. Piktogramların genel konsepti mekânın mimari tasarım özelliklerinden esinlenerek belirlenebilir. Bu bağlamda T.C. Yargıtay Başkanlığının piktogram tasarımları mekânın mimari tasarımlarında yer alan yatay ve dikey çizgilerden esinlenerek tasarlanmıştır (Resim 5.6.-5.7).

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında piktogramlar, insanların güvenliğini sağlamak ve doğru yönlendirmeler yapmak için önemli bir araçtır. Bu nedenle, acil çıkış noktaları gibi piktogramlar özenle tasarlanmalıdır.

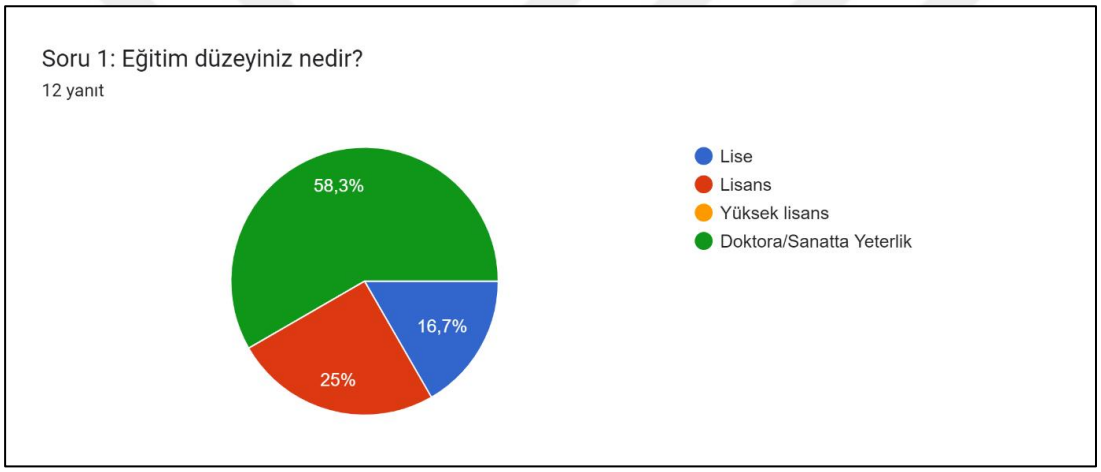
5.10. T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının ele alınması ve yeniden tasarlanması konusunda uzmanların görüşleri nelerdir?

"Kamu Kurumlarındaki Fiziki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının NFC Teknolojisi ile Entegre Edilmiş İnteraktif Arayüz Tasarımlarıyla Kullanımı: T.C. Yargıtay Başkanlığı" konulu sanatta yeterlik tezi kapsamında T.C. Yargıtay Başkanlığının dış mekân, iç mekân ve NFC teknolojisi ile interaktif arayüz tasarımları yapılmıştır. Yapılan tasarımları geliştirmek için en az doktora/sanatta yeterlik mezunu grafik tasarımı, iletişim tasarımı ve mimarlık alanında uzman altısı akademisyen ve altısı sektörde hizmet veren grafik tasarımcı, mimar, iç mimar ve endüstriyel tasarımcı uzmanın görüşleri alınmıştır, Toplamda akademik ve sektörde hizmet veren tasarımcı 12 uzmanın görüşleri doğrultusunda birtakım sonuçlara ulaşılmıştır. Uzmanlara yönelik sorular beş bölümden oluşmaktadır:

- Birinci Bölümde uzmanların kişisel bilgilerine dayalı sorular yer almaktadır.

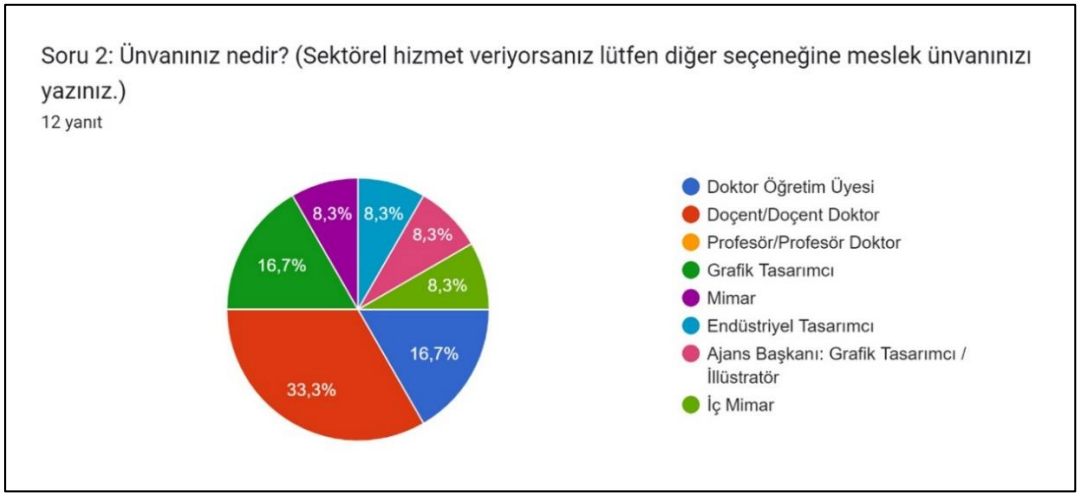
- İkinci bölümde yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl olması gerektiğine dayalı üçlü likert ölçekli sorular bulunmaktadır.
- Üçüncü bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygunluğuna yönelik,
- Dördüncü bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygunluğuna yönelik,
- Beşinci bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik çoktan seçmeli sorular bulunmaktadır. Uzmanların görüşlerine dayalı sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Bölüm 1: Kişisel ve Sosyal Bilgilere Dayalı Sorular

Tablo 5.1. Kişisel ve Sosyal Bilgilere Dayalı Sorular

Tablo 1'de "Eğitim düzeyiniz nedir?" sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda; katılımcıların 7'si %58,3'lük oranla doktora/sanatta yeterlilik, 3'ünün %25'lik oranla lisans ve 2'sinin %16,7'lik oranla lise mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 5.2. Kişisel ve Sosyal Bilgilere Dayalı Sorular

Tablo 2'de "Ünvanınız nedir? (Sektörel hizmet veriyorsanız lütfen diğer seçeneğine meslek ünvanınızı yazınız.)" sorusuna verilen cevaplar doğrultusunda; katılımcıların 4'ü %33,3'lük oranla doçent/doçent doktor, 2'si %16,7'lik oranla doktor öğretim üyesi, 2'si %16,7'lik oranla grafik tasarımcı, 1'i %8'lik oranla ajans başkanı: grafik tasarımcı/illüstratör, 1'i %8'lik oranla mimar, 1'i %8'lik oranla iç mimar ve 1'inin %8'lik oranla endüstriyel tasarımcı olduğu görülmektedir.

Bölüm 2: Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Bu bölümde uzmanlara yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl olması gerektiğine dayalı sorular sorulmuştur. Sorulardan elde edilen verilerin analizleri aşağıda yapılmıştır.

Tablo 5.3. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 3'te araştırmaya katılan kişilerin hepsi "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları özgün ve yaratıcı bir fikre sahip olmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının özgün ve yaratıcı bir fikre sahip olması söylenebilir.

Tablo 5.4. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 4'te araştırmaya katılan kişilerin tamamı "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları estetik bakımdan dikkat çekici ve akılda kalıcı olmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının estetik bakımdan dikkat çekici ve akılda kalıcı olması gerektiği ifade edilebilir.

Tablo 5.5. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 5'te araştırmaya katılan kişilerin hepsi "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları işlevsel olmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının işlevsel olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.6. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 6'da araştırmaya katılan kişilerin tümü "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında toplumsal gelişmişlik düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının toplumsal gelişmişlik düzeyi göz önünde bulundurularak tasarlanması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.7. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 7'de araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları hitap edilen hedef kitlenin algı seviyesine uygun olmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının hedef kitlenin algı seviyesine uygun olması gerektiği ifade edilebilir.

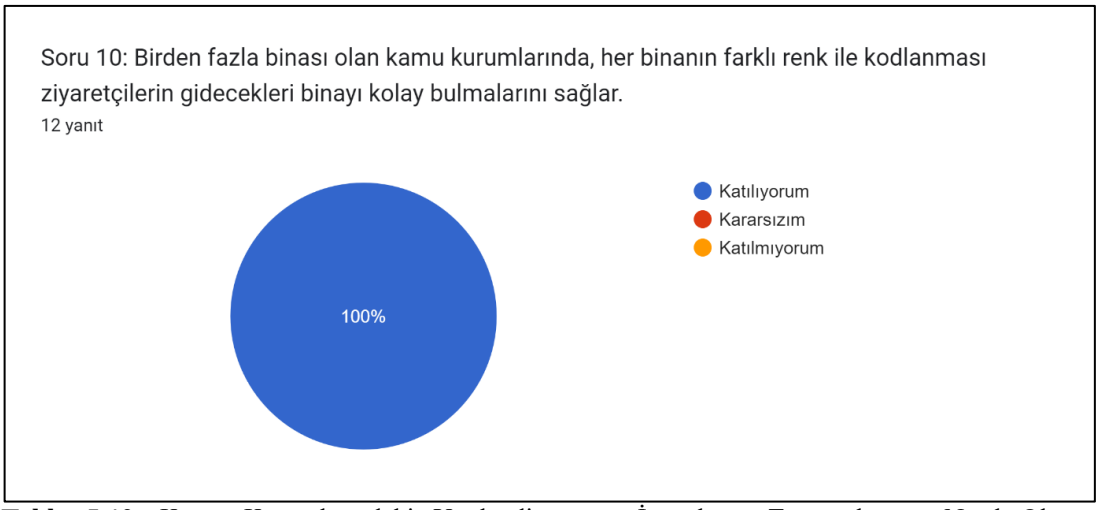
Tablo 5.8. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 8'de araştırmaya katılan kişilerin tamamı "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları kurumun görsel kimliğine uygun olmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanması gerektiği ifade edilebilir.

Tablo 5.9. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 9'da araştırmaya katılan kişilerin hepsi "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan renkler arasında kontrastlık olmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan renkler arasında kontrastlık olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.10. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 10'da araştırmaya katılan kişilerin tümü "kamu kurumlarında, her binanın farklı renk ile kodlanması ziyaretçilerin gidecekleri binayı kolay bulmalarını sağlar." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarında, her binanın farklı renk ile kodlanması ziyaretçilerin gidecekleri binayı kolay bulamalarını sağlayacağı ifade edilebilir.

Tablo 5.11. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 11'de araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında yazı karakteri seçimi okunaklı, görünebilir ve estetik olmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında yazı karakteri seçiminin okunaklı, görünebilir ve estetik olması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.12. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 12'de araştırmaya katılan kişilerin tamamı "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında yazı karakterinin büyüklüğü okunaklı ve görünebilir olmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında yazı karakterinin büyüklüğünün okunaklı ve görünebilir olması gerektiği ifade edilebilir.

Tablo 5.13. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 13'te araştırmaya katılan kişilerin hepsi "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları, ziyaretçilerin göz hizası ve kolayca görebileceği yerlere konulmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının, ziyaretçilerin göz hizasına uygun ve kolayca görebilecekleri yerlere konumlandırılması gerektiği ifade edilebilir.

Tablo 5.14. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 14'te araştırmaya katılan kişilerin tümü "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekanların yapısal özellikleri ve kullanım amacı göz önüne alınarak tasarlanmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının mekanların yapısal özellikleri ve kullanım amacı göz önünde bulundurularak tasarlanması gerektiği söylenebilir.

Tablo 5.15. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 15'te araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları için kullanılan malzemeler çevresel etkiler göz önünde bulundurularak seçilmelidir." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan malzemelerin çevresel etkiler göz önünde bulundurularak seçilmesi gerektiği ifade edilebilir.

Tablo 5.16. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 16'da araştırmaya katılan kişilerin hepsi "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama ve montajlama süreçleri tasarımların doğru bir şekilde hayata geçirilmesi için önemlidir." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama ve montajlama süreçleri tasarımların doğru bir şekilde hayata geçirilmesi için öneme sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 5.17. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 17'de araştırmaya katılan kişilerin tamamı "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları interaktif arayüz tasarımları ile desteklenmelidir." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının interaktif arayüz tasarımları ile desteklenmesi gerektiği ifade edilebilir.

Tablo 5.18. Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Tablo 18'de araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları teknolojiye uygun olarak tasarlanmalıdır." sorusuna katılıyorum cevabını vermiştir. Buna göre kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının teknolojiye uygun olarak tasarlanması gerektiği söylenebilir.

Soru 19: Sizce kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının dikkat çekici ve akılda kalıcı olması için nasıl tasarlanması gerekmektedir? Lütfen deneyimlerinizi paylaşır mısınız?

Katılımcılar, "Sizce kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının dikkat çekici ve akılda kalıcı olması için nasıl tasarlanması gerekmektedir? Lütfen deneyimlerinizi paylaşır mısınız?" sorusu için görüşlerini paylaşmışlardır. Bu görüşler şu şekildedir;

a) Tasarım içinde yer alan tipografik özelliklere bağlı olarak satırlar arası boşlukların yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Tasarımlarda renk uyumuna dikkat edilmesi gerekmektedir.

b) Öncelikle yönlendirme ve işaretleme noktalarının ana sirkülasyon aksları ile doğrudan ilişkili olarak yerleşiminin yapılması gerekmektedir. Bu yapı kullanıcılarının hareketlerini doğru ve kolay bir şekilde gerçekleştirmelerini ve gitmek istedikleri hedefe gidebilmelerini sağlar. İkinci parametre ise yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının yapı kimliği ile örtüşmesi böylece bir uyum yakalamasıdır. Bunu yaparken dikkati çekerek ön plana çıkma durumu da görünmesi açısından önemlidir.

Böylece yapı karakterine uygun ve işlevine hizmet eden nitelikli yönlendirme ve işaretleme tasarımı gerçekleştirilmiş olur.

c) Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının dikkat çekici olması için mekâna giren insanların girdikleri andan itibaren görebileceği ve ihtiyacı olan yerin konumunu öğrenebileceği şekilde olmalıdır.

d) Şehrin kurumsalına ve demografik yapısına uygun yenilikçi tasarımlar akılda kalıcılığı artırmak için önemlidir.

e) Malzemelerin iç ve dış mekâna uygun şekilde ürün kullanılması. Mekâna uygun ışıklı ve ışıksız sistemde uyarlanması.

f) Görsel olarak dikkat çekici olmalı ve algılanabilir olmalıdır.

g) Kamu binalarındaki yönlendirme levhalarının dikkat çekici ve akılda olabilmesi için olabildiğince sade göz yormayan bakıldığında ilk bakıldığında anlaşılabilecek şekilde tasarlanmış olması gerekmektedir.

h) Levhaların herkes tarafından görebileceği bir konumda, evet estetik ama estetik kaygı sebebiyle fazla sanatsal cabada olmamalıdır. Unutulmamalıdır ki buraya toplumun her turlu sosyokültürel seviyesinden, geniş yas aralığında vatandaşlar gelecektir. Bu anlamda hızlı algılanacak renk, yazı karakterleri ve semboller kullanılmalıdır.

ı) İşlevselliğin ön planda tutulduğu estetik ve sade tasarımlar tercih edilmelidir.

j) Hedef kitlenin özellikleri göz önünde bulundurularak, onların dikkatini çekecek şekilde tasarlanmalıdır.

k) Dış mekân tasarımlarının dış mimariyle uyumlu olması önemli, iç mekân içinse yönlendirme tabelalarının gözü rahatsız etmeyecek şekilde tasarlanması ve mekânın bütünlüğüne uygun olması gerekmektedir. Bu, estetik ve işlevsellik açısından önemli bir denge gerekmektedir.

l) Tasarımların biçimsel olarak mekânın kavram algısına uygun tasarlanması sempatik bir uyaran olarak dikkat çekebilir. Dolayısıyla kullanılabilirliği artırabilir.

Öğretim elemanı ve uzmanların vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda;

Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının dikkat çekici ve akılda kalıcı olması için öncelikle tipografik özelliklerin dikkatlice düzenlenmesi ve renk uyumuna özen gösterilmesi gerektiği,

Levhaların herkes tarafından kolayca görülebilecek şekilde konumlandırılması ve hızlıca algılanabilecek renk ve yazı karakterleri kullanılması gerektiği,

Yönlendirme noktalarının ana sirkülasyon akslarıyla ilişkilendirilmesi, yapı kimliğiyle uyumlu olması ve dikkat çekici alanlar olması kullanıcıların kolaylıkla hedeflerine ulaşmalarını sağlayacağı,

Tasarımların, mekâna girenlerin ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri şekilde ve görsel olarak dikkat çekici bir biçimde olması gerektiği,

Yenilikçi tasarımların şehrin kurumsal kimliği ve demografik yapısına uygun olmasının akılda kalıcılığı artırdığı,

Tasarımlarda kullanılan malzemelerin çevresel faktörler göz önüne alınarak iç ve dış mekâna uygun bir şekilde kullanılması gerektiği,

Tasarımların görsel açıdan estetik ve sade tercih edilmesi, bunun yanı sıra işlevselliğe ve kullanılabilirliğe de dikkat edilmesi gerektiği söylenebilir.

Soru 20: Sizce kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renk seçimi, tasarımın kullanıldığı mekân ile ne ölçüde uyumlu ve dikkat çekici olmalıdır? Lütfen deneyimlerinizi paylaşır mısınız?

Katılımcılar, “Sizce kamu binalarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renk seçimi, tasarımın kullanıldığı mekân ile ne ölçüde uyumlu ve dikkat çekici olmalıdır? Lütfen deneyimlerinizi paylaşır mısınız?” sorusu için görüşlerini paylaşmışlardır. Bu görüşler şu şekildedir;

a) Tasarımlarda kullanılan rengin kamu binalarının görsel kimliğine bağlı olarak mekân ile uyum sağlaması dikkat çekiciliği arttıracaktır.

b) Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının renk seçiminde yapı karakterini oluşturan renklerle uyum aranmalıdır. Bu sayede bütüncül bir tasarım yaklaşımı elde edilebilir. Aynı zamanda bütüncül olma durumu kullanıcılarda doğru mekânda bulundukları hissini uyandırır. Renk algıya etki eden önemli bir parametre olmasından kaynaklı olarak da bulunduğu mekanla uyum içerisinde olması gerekirken dikkati üzerine çekebilmelidir. Bu durum yönlendirme ve işaretleme tasarımının kendi içerisinde bütünlüğü bozmadan kontrast dengesini yakalaması ile mümkün olur. Kontrast dikkat çekme, görünme ve okunabilirlik açısından önemlidir. Tasarım yapılırken renk seçimi, uyum ve kontrast parametrelerine dikkat edilmelidir.

c) Renk seçimi bulunduğu mekânın renginden ayırt edilebilir olması gerekmektedir. Yazınızın arka plan rengi ile yazı renginin de farklı olması gerekmektedir.

d) Renk görsel iletişimde büyük bir öneme sahiptir ve iletişimi doğrudan etkiler. Bu sebeple tasarımların kullanılacağı mekân ile uyumu oldukça önemlidir.

e) İç ve dış mekanlardaki kullanılan alt zemin malzemesi ve üzerindeki yazıların zıt renklerde olmasına dikkat edilmeli. Dış mekanlarda alana göre okunabilir ebatta olması gerekmektedir. İç mekanlarda daha estetik ve hassas işçilikli ürünler kullanılmalıdır.

f) Kullanıcıların mobilitesini engellemeyecek şekilde, dikkat çekici ve mimari tasarıma uygun olmalıdır.

g) Renk seçimi kurumun kurumsal kimliğine uygum olmalıdır. Ancak dikkat edilecek nokta tasarımda kullanılan rengin gözü yormamasıdır.

h) Kamu binasında genel standartlarda kolay algılanabilir yazı karakterleri seçilmelidir. Fakat gri, kahverengi gibi levhalara çok yer verilmemelidir. Sırf kamuyu temsil ediyor diye bu renkleri kullanmak dikkatten kaçmalarına sebep olabilir. Çok belirgin olması gereken ana yönlendirmeler sarı-siyah gibi renklerde kullanılabilir. Yazı sade olmalıdır. Beynin en hızlı algılayacağı renk olması acısından sarı ve kontrast oluşturması acısından siyahin etkili olacağını düşünüyorum.

ı) İşlevselliği ön planda tutacak şekilde dikkat çekici renkler tercih edilmelidir. Mekân renkleriyle uyumlu olmayabilir.

j) Kamu binalarının kimliğine ve temsil ettiği alana uymalıdır. Fakat kamu binalarını sürekli grilere ve kahverengilere boğmak artık sıkıcı ve ayırt edilmez kılabilir.

k) Tasarımda renk seçimi yapılırken mekânın işlevseli açısında uyumlu ve dikkat çekici olması gerekmektedir. Renklerin yönlendirme ve işaretlerin amacına hizmet etmesi gerekir. Örneğin acil çıkışlar veya acil durum ekipmanları gibi...

l) Renk unsuru bu tasarımlar için olmazsa olmazdır. Rengin iyi kullanılması tasarımı işlevsel hale getirecektir. Her mekân kavramsal ve psikolojik renk kodlamalarına sahiptir. Bu durumun farkında olup tasarımların bu doğrultuda renklendirilmesi gerekmektedir. Kamusal alanlar daha resmi renk unsurları barındırırken, özel alanlarda bu durum değişebilmektedir.

Öğretim elemanı ve uzmanların vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda;

Kamu kurumlarında kullanılan yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renk seçiminin, mekânla uyumlu olması ve dikkat çekici olması gerektiği,

Tasarımın bütünlüğünü sağlamak için yazı karakterlerinin kolay algılanabilir olması ve yazı karakterini oluşturan renklerin zemin rengiyle uyumlu olması gerektiği,

Renklerde kontrast kullanımının, dikkat çekmeyi, görünmeyi ve okunabilirliği sağladığı,

İç ve dış mekanlarda kullanılması planlanan renk seçiminin, mekânın renginden ayırt edilebilir olması, kullanıcıların mobilitesini engellemeyecek şekilde olması ve kurumsal kimlikle uyumlu olması gerektiği,

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında renk seçiminin işlevselliği ön plana çıkarması ve mekânın işlevine hizmet etmesi gerektiği,

Kamusal alanlarda kurumlar, görsel kimlikte yer alan ve daha resmi renkleri tercih etmesi gerektiği söylenebilir.

Soru 21: Yaşadığınız şehir/ilçe'de bulunan kamu kurumlarındaki (adliye, hastane, belediye binası vb.) yönlendirme ve işaretleme levhalarına duyduğunuz gereksinimlerinden kendi uzmanlık alanınız çerçevesinde bahseder misiniz?

Katılımcılar, “Yaşadığınız şehir/ilçe'de bulunan kamu kurumlarındaki (adliye, hastane, belediye binası vb.) yönlendirme ve işaretleme levhalarına duyduğunuz

gereksinimlerinden kendi uzmanlık alanınız çerçevesinde bahseder misiniz?" sorusu için görüşlerini paylaşmışlardır. Bu görüşler şu şekildedir;

a) Kamu binalarındaki yönlendirme işaretleme levhalarının doğru noktalara konumlandırılması gerekmektedir. İşaretleme levhalarındaki metinlerin okunaklı olması gerekmektedir. Renk kullanımlarında kontrastlığa dikkat edilmesi gerekmektedir.

b) Genellikle kamu binalarında kurum kimliği ikinci plana atılarak tasarımlar uygulanmıştır. Bu durum yönlendirme ve işaretlemelerin kurum ile bütünleşmesinde sorunları beraberinde getirmektedir. Bütünleşmeme durumu akılda kalıcılık açısından olumsuz bir etki uyandırmaktadır. Genellikle kamu binalarında tercih edilen standart işaretleme ve yönlendirmeler her ne kadar fonksiyonel açıdan işlevini yerine getirebiliyor olsa da nitelik açısından eksiklikleri bulunmaktadır. Bu eksiklikler kurum kimliği ile bütünleşmeme, yazı karakteri seçiminde tutarsız olma ya da fazla büyük/küçük font seçimi, yetersiz kontrast kullanımı ile yönlendirme ve işaretlemelerin konumlandırılmasındaki hatalardır. Yönlendirme ve işaretlemeler yapıların kullanıcı dostu olmasında önemli bir faktördür bu nedenle yapının bir parçası olarak ele alınmalı ve uygun tasarlanmalıdır.

c) Bazı kamu binalarında bu gerçekten yetersiz. Örnek olarak simetrik tasarıma sahip binalarda insan yönünü kaybedebiliyor özellikle bu binalarda yönlendirme ve işaretleme çok önemli ayrıca mimarlarda bir binayı tasarlarken buna dikkat etmeli. Bu tasarım ilkesine uyulduktan sonra ise bir binaya girdiğimizde yönlendirme işaretlerini aramakla vakit geçirmemeliyiz. Binaya girdiğimizde merdivenden çıktığımızda asansörden çıktığımızda bizi yönlendirmeler ve bulunduğumuz kat ile ilgili bilgiler veren işaretlemeler bizi karşılamalı.

d) Yaşadığım şehirdeki kamu binalarındaki kullanılan tasarımlar ve özellikle yönlendirme tasarımları oldukça yetersiz ve özgünlükten uzaktır. Dünyadaki başarılı örneklerinin incelenmesi ve başarılı tasarımcılar ile çalışılması bu alandaki sıradanlığın önüne geçilmesi bakımından önemlidir.

e) İç ve dış mekânda kullanılacak malzemelerin trafiğe yoğun alanlarda dayanıklı ve uzun ömürlü olmasına dikkat edilmelidir. Malzemelerin montaj aparatları daha

mukavemetli ve estetik olması gerekmektedir. Kurumların dış yönlendirme tabelalarındaki frekanslarının arttırılması gerekmektedir.

f) Alan uzmanları tarafından tasarlanmadığı ve yapının mimari yapısına uygun tasarlanmadığı düşüncesindeyim. Bu konuda uzman kişiler tarafından tasarlanmalıdır.

g) Tasarım denilemeyecek kadar kötü oldukları için bu konuda yorum yapmak istemiyorum.

h) Özellikle büyük hastanelerde levhaların daha sık karşımıza çıkması gerektiğini düşünüyorum. Genel olarak kamu binalarında gidilecek birimler veya görevlilerin net bicimde ne tarafta konumlandırıldıklarına dair yönlendirmeler olmalıdır. Bunun için tabi öncelikle birim ve görevlilerin odaları ve salonları belirli bir sisteme göre düzenlenmelidir.

ı) Konumlandırılmaları ve okunaklılıkları açısından yeterli bulmuyorum.

j) Levhaların bilgilenme ve yönlendirilme ihtiyacının hangi an ve nerede gerçekleşeceği hesap edilerek tasarlanmalıdır.

k) Yaşadığımız şehirde yönlendirme levhalarda kullanılan dilin aynı etkiyi vermesi gerekmektedir. Kullanılan levha tabelaları karmaşıktan uzak mekâna uygun olması gerekmektedir. Levhaların konulduğu yerler ve yönlendirme işaretleri, kullanıcıların kolaylıkla hedeflerine ulaşmalarını sağlamak için stratejik olarak konumlandırılmalıdır.

l) Birçok alanda bu tasarımların uzman görüşleri alınmadan tasarlandığı görüşündeyim. Günümüzde bilgiye ulaşmak çok kolay, fakat çok fazla bilginin anlam karmaşası yarattığı da aşikardır. Bu tasarımların bir sistemin parçası olduğunu unutmamak ve alanında uzmanların görüşleri alınarak tasarlanması önemlidir. Özetle; birçok kamusal alanda mekânın kurumsal tasarım algısı düşünülmeden oluşturulmuş tasarımları görmek mümkündür.

Öğretim elemanı ve uzmanların vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda;

Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretlemelerin doğru konumlandırılması, okunaklı metinlerin kullanılması ve renk kontrastı sağlanmasının önemli olduğu,

Genellikle kurum kimliği ikinci plana atılarak tasarımların uygulandığı ve bu durumun yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının kurumla bütünleşmesinde sorunlara yol açtığı,

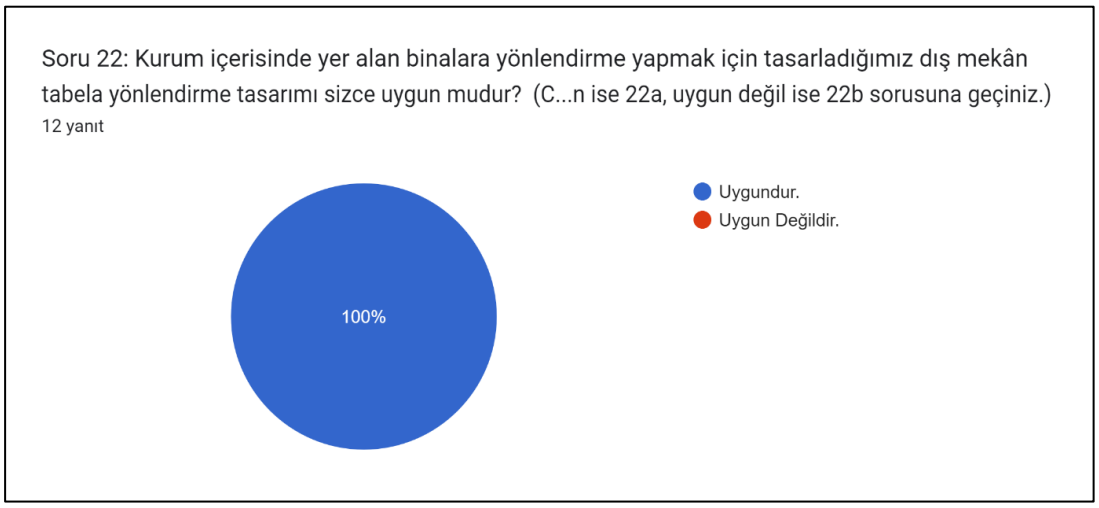
Simetrik tasarıma sahip binalarda yönlendirme zorluğunun yaşanabildiği ve bu durumda mimarların dikkatli olması gerektiği,

Yetersiz ve özgün olmayan tasarımların dünyadaki başarılı örnekler incelenerek geliştirilmesi, dış mekân yönlendirme tabelalarının daha sık aralıklarla yerleştirilmesine ve bu tabelalarda kullanılacak malzemelerin dayanıklılığına ve estetiğine dikkat edilmesi gerektiği,

Tasarımların uzmanlar tarafından yapılması ve bu tasarımların mimari yapının gereksinimlerine, levhaların yerleştirilme ve bilgilendirme ihtiyacının mekâna uygun olarak tasarlanması, yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının karmaşadan uzak ve dil bütünlüğüne dikkat edilerek tasarlanması gerektiği söylenebilir.

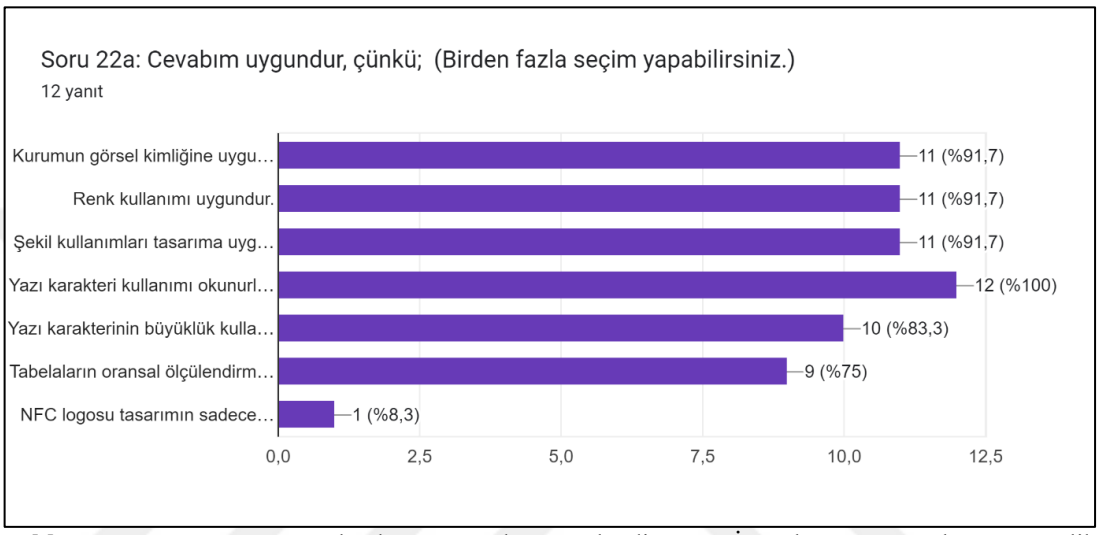
Bölüm 3: T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Bu bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân tasarım uygulamaları yer almaktadır. Kurumun dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulaması 8 farklı bina için yapılmıştır. Her bina kendi içerisinde renk ve bloklara göre kodlama oluşturularak tasarlanmıştır. Bu binalar; Başkanlık (A blok), Başsavcılık (B blok), Ceza Daireleri (C blok), Hukuk Daireleri (D blok), Yemekhane (E blok), Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok), Ön Büro ve Poliklinik (G blok), Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) olarak sıralanmaktadır. Aşağıda bu tasarım uygulamalarına yönelik sorular yer almaktadır.

Tablo 5.19. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 19'da araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "Kurum içerisinde yer alan binalara yönlendirme yapmak için tasarladığımız dış mekân tabela yönlendirme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre kurum içerisinde yer alan binalara yönlendirme yapmak için tasarlanan dış mekân tabela yönlendirme tasarımının uygun olabileceği söylenebilir.

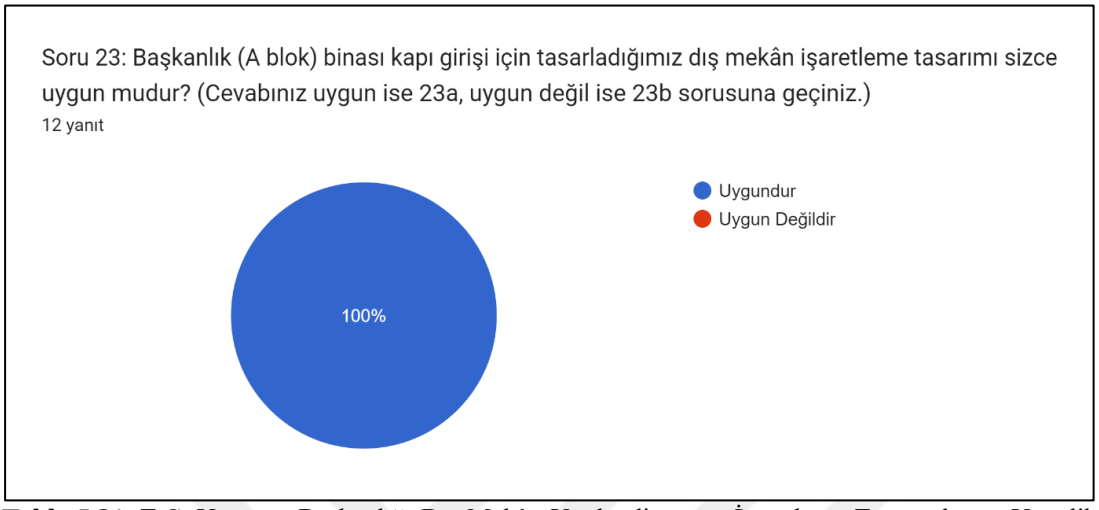

Tablo 5.20. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 20'de araştırmaya katılan kişiler, kurum içerisinde yer alan binalara yönlendirme yapmak için tasarlanan dış mekân tabela yönlendirme tasarımına yönelik, yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünebilirlik açısından %100'ü (12 kişi) uygun olduğunu belirtmiştir. Kurumun görsel kimliğine, renk ve şekil kullanımına ilişkin olarak araştırmaya katılanların %91.7'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir. Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından %83,3'ü (10 kişi) ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından %75'i uygun olacağını ifade etmiştir. Diğer seçeneğine ise %8,3 oranla 1 kişi "NFC logosu tasarımın sadece yan yüzünde olması kullanıcıların bu interaktif süreci aktif hale getirememesine sebep olabilir (Göremeyebilirler)." yanıtını ekleme yapmıştır.

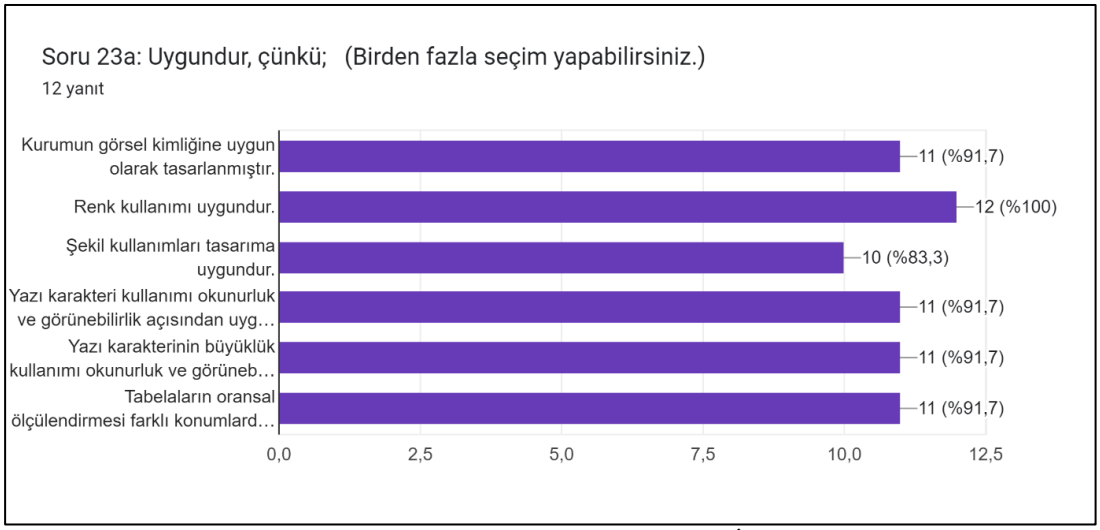
Bu bağlamda, soru 22'ye verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların çoğunluğunun yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünürlük açısından uygun olduğunu belirtmesi olumlu bir bulgu olarak değerlendirilebilir. Ayrıca, kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk ve şekil kullanımına ilişkin olarak da olumlu geri dönüşler yapıldığı söylenebilir. Ancak, 1 katılımcı NFC

logosunun sadece yan yüzünde olmasının kullanıcıların interaktif süreci aktif hale getirememesine neden olabileceği için tasarımın farklı alanlarında da NFC kullanımına yer verilmesi gerektiği önerisinde bulunduğu söylenebilir.

Tablo 5.21. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 21'de araştırmaya katılan kişilerin tamamı "Başkanlık (A blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Başkanlık (A blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği söylenebilir.

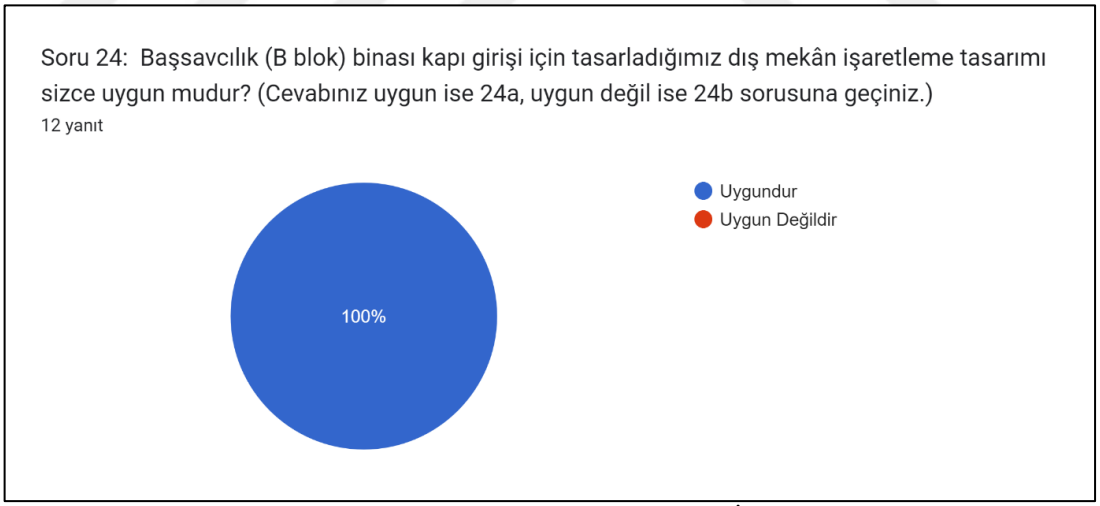
Tablo 5.22. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 22'de araştırmaya katılan kişiler, Başkanlık (A blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, renk kullanımı açısından %100'ü (12 kişi) uygun olduğunu belirtmiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini, yazı karakteri büyüklük

kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %91.7'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir. Tasarımın şekil kullanımı açısından %83,3'ü (10 kişi) uygun olacağını ifade etmiştir.

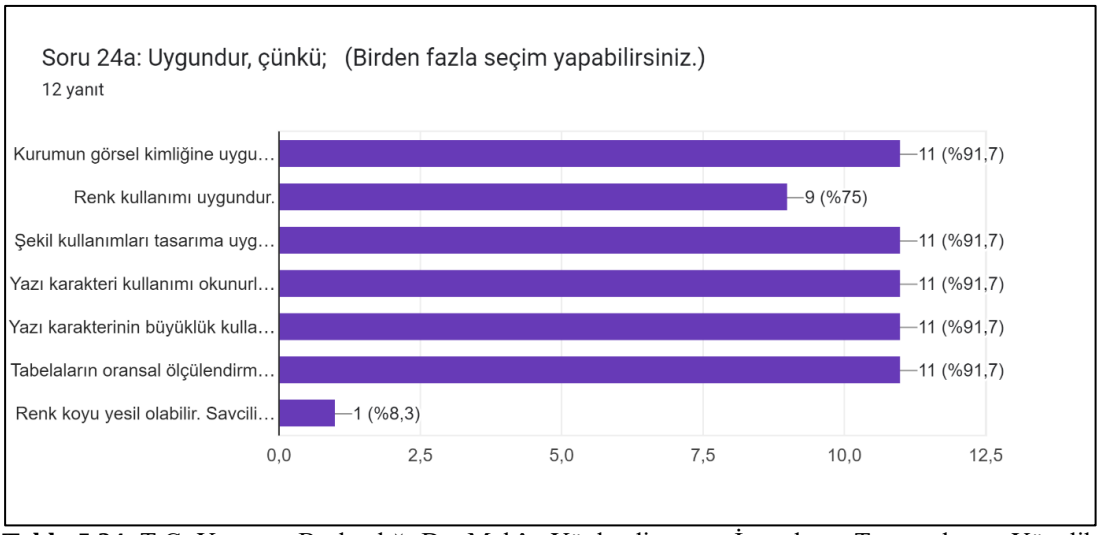
Bu bağlamda, soru 23'e verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların çoğunluğunun renk kullanımının uygun olduğunu belirtmesi, tasarımın görsel açıdan etkileyici olduğunu gösterebilir. Ayrıca, kurumun görsel kimliğine, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünürlüğüne, yazı karakterinin büyüklük kullanımı ve tabelaların boyutlandırılması gibi faktörlere ilişkin olarak da olumlu geri bildirimler alındığı görülmektedir.

Bu geri bildirimlere göre, tasarımın genel olarak kurumun görsel kimliğiyle uyumlu olduğu, yazı karakterinin okunaklı olduğunu ve tabelaların boyutlandırılmasının doğru yapıldığı söylenebilir. Tasarımın şekil kullanımı açısından da olumlu geri bildirimler alınmış olması, tasarımın estetik açıdan da başarılı olduğunu gösterebilir. Bu sonuçlar, tasarımın hedeflediği amaca uygun ve kullanıcıların beklentilerini karşılayacağı söylenebilir.

Tablo 5.23. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 23'te araştırmaya katılan kişilerin tamamı "Başsavcılık (B blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Başsavcılık (B blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği ifade edilebilir.

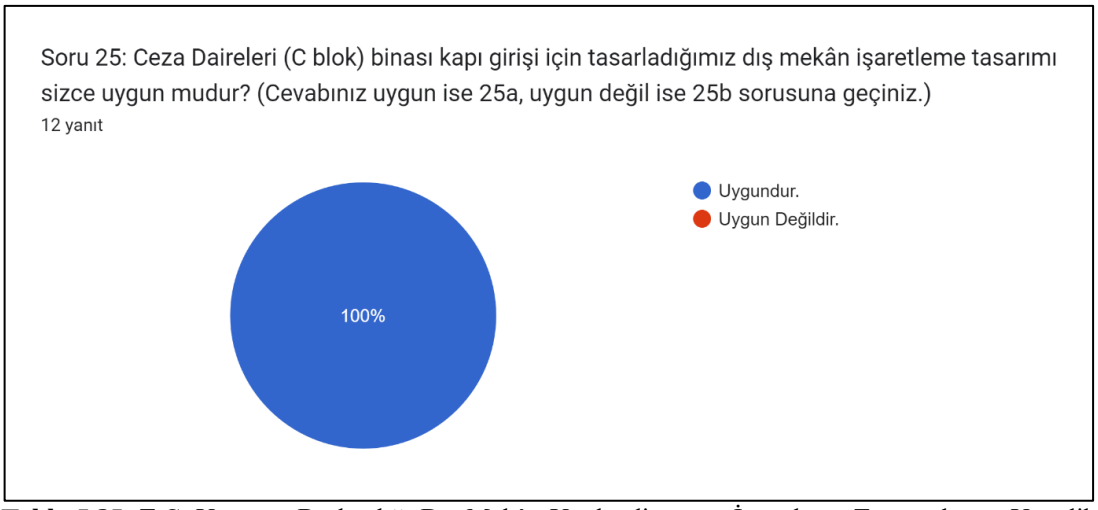

Tablo 5.24. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 24'te araştırmaya katılan kişiler, Başsavcılık (B blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, şekil kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %91.7'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir. Tasarımın renk kullanımı açısından %75'i (9 kişi) uygun olacağını ifade etmiştir. Diğer seçeneğine ise %8,3 oranla 1 kişi "Renk koyu yeşil olabilir. Savcılık için daha uygun olacağını düşünüyorum." yanıtını eklemiştir.

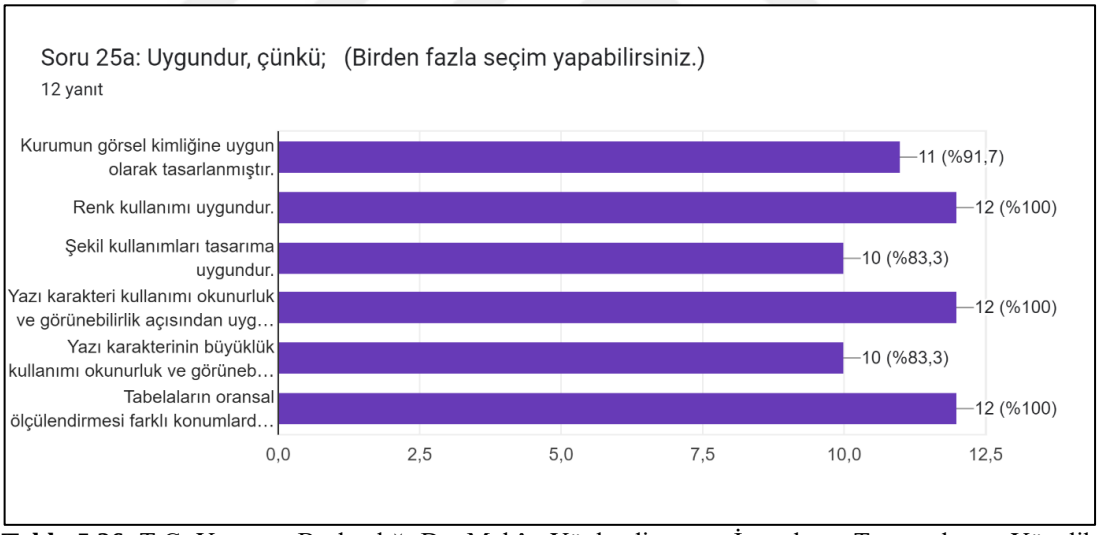
Bu bağlamda, soru 24'e verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların çoğunluğu, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, şekil kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünürlüğü, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünürlüğü ve tabelaların boyutlandırılması gibi çeşitli faktörlere ilişkin olarak olumlu geri bildirimlerde bulundukları söylenebilir. Renk kullanımı açısından ise çoğunlukla uygun olduğu düşünülmüş olsa da, bir katılımcının koyu yeşil rengin Başsavcılık için daha uygun olabileceğini düşündüğü önerisinin yapıldığı görülmektedir.

Sonuç olarak, tasarımın genel olarak olumlu bir şekilde değerlendirildiği ve çoğunluğun beğenisini kazandığı görülmektedir. Ancak, renk kullanımı gibi bazı alanlarda iyileştirmeler yapılabilir ve farklı tercihler göz önünde bulundurulabilir.

Tablo 5.25. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 25'te araştırmaya katılan kişilerin tümü "Ceza Daireleri (C blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Ceza Daireleri (C blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği ifade edilebilir.

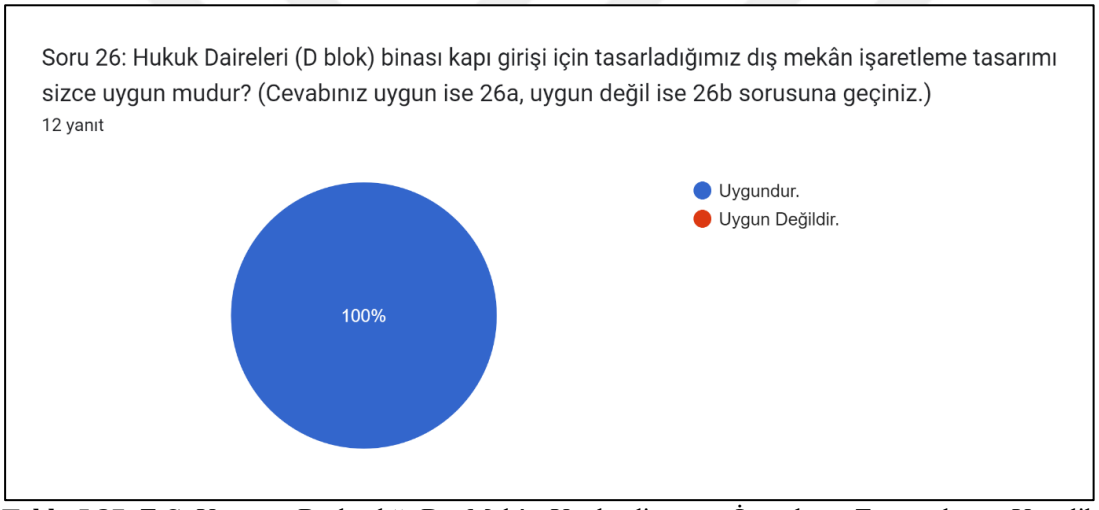

Tablo 5.26. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 26'da araştırmaya katılan kişiler, Ceza Daireleri (C blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, renk kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı için %91,77'si (11 kişi) katkıda bulunmuştur. Şekil kullanımı ve yazı karakteri büyüklük kullanımının

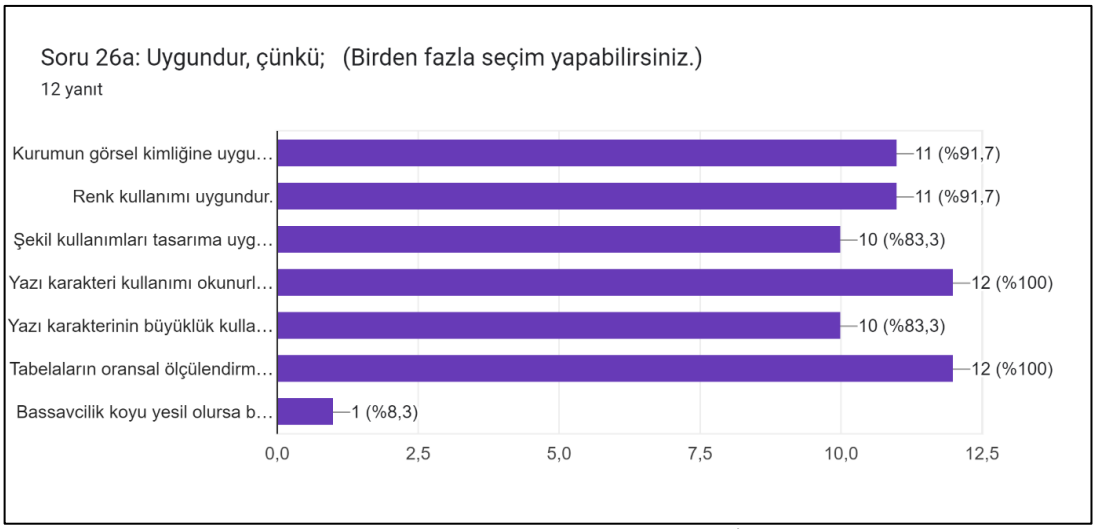
okunurluğu ve görünebilirliği açısından araştırmaya katılanların %83,3'ü (10 kişi) olumlu cevap vermiştir.

Bu bağlamda, soru 25'e verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, renk kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünürlüğü ve tabelaların oransal ölçülendirmesi gibi çeşitli faktörlere ilişkin olarak olumlu geri bildirimlerde bulunduğu söylenebilir. Ayrıca, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı için büyük çoğunluk olumlu geri bildirimde bulunduğu görülmektedir. Şekil kullanımı ve yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünürlüğü açısından da çoğunlukla olumlu cevaplar alındığı ifade edilebilir. Sonuç olarak, tasarımın genel olarak katılımcıların beğenisini kazandığı ve olumlu bir izlenim bıraktığı söylenebilir.

Tablo 5.27. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

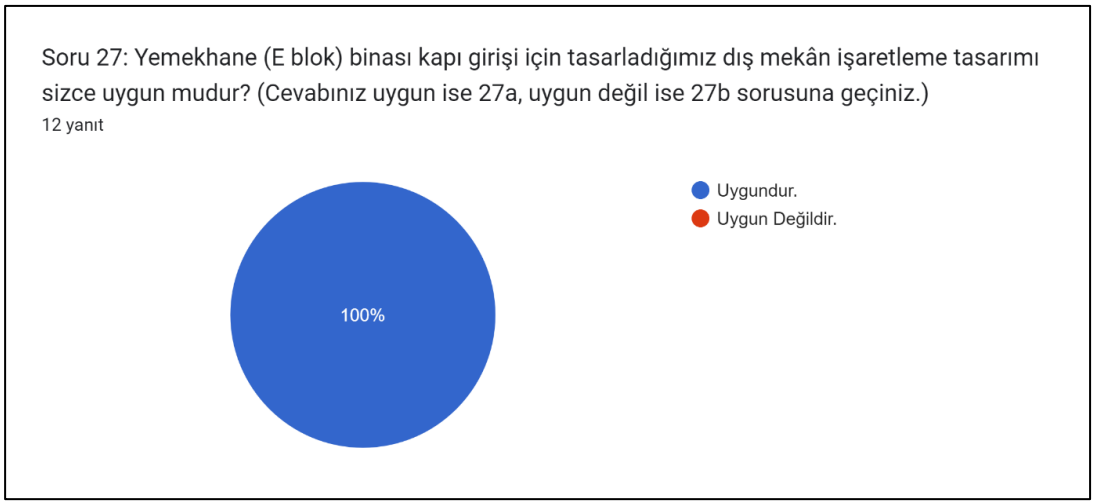
Tablo 27'de araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "Hukuk Daireleri (D blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Hukuk Daireleri (D blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.28. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

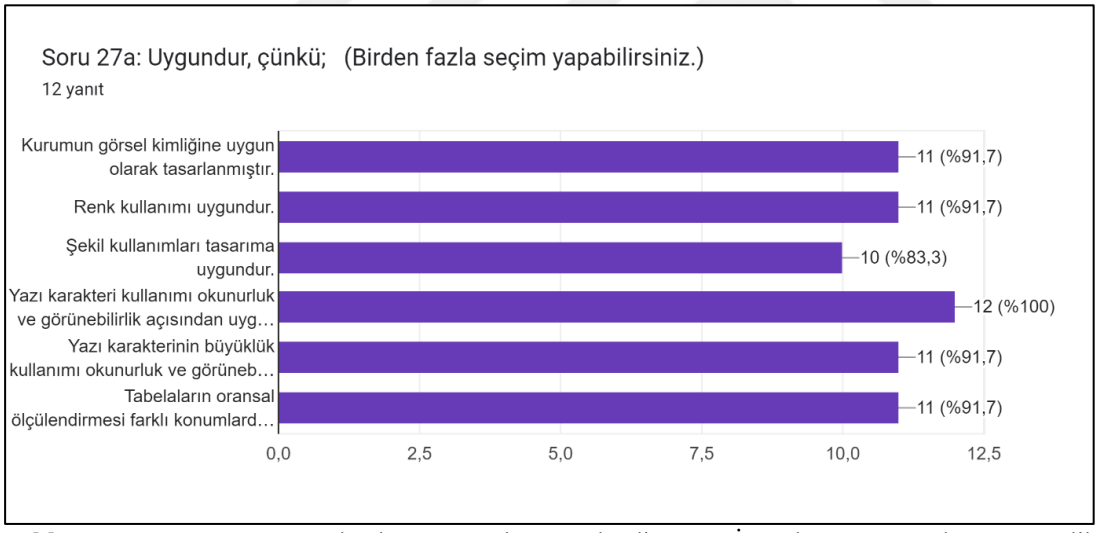
Tablo 28'de araştırmaya katılan kişiler, Hukuk Daireleri (D blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı ve renk kullanımı için %91,77'si (11 kişi) katkıda bulunmuştur. Yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve şekil kullanımı açısından araştırmaya katılanların %83,3'ü (10 kişi) olumlu cevap vermiştir. Diğer seçeneğine ise %8,3 oranla 1 kişi "Başsavcılık koyu yeşil olursa buraya ne konur bilemedim. Çünkü burası da o renk için uygun." yanıtını eklemiştir.

Bu bağlamda, soru 26'ya verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluk ve görünürlük açısından ve tabelaların oransal ölçülendirmesi konusunda olumlu geri bildirimlerde bulunduğu görülmektedir. Ayrıca, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı ve renk kullanımı için büyük çoğunluğun olumlu geri bildirimde bulunduğu söylenebilir. Yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünürlüğü ile şekil kullanımı açısından da çoğunlukla olumlu yanıtlar verildiği ifade edilebilir. Verilen cevaplardan anlaşıldığı üzere bir katılımcı soru 24'te Başsavcılık binası için önerdiği koyu yeşil rengin Hukuk Daireleri için de uygun olacağını ve bu konuda bir tereddüt yaşadığı görülmektedir. Sonuç olarak, tasarımın genel olarak olumlu bir izlenim bıraktığı ve çoğunlukla katılımcıların beğenisini kazandığı söylenebilir.

Tablo 5.29. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 29'da araştırmaya katılan kişilerin tamamı "Yemekhane (E blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Yemekhane (E blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği söylenebilir.

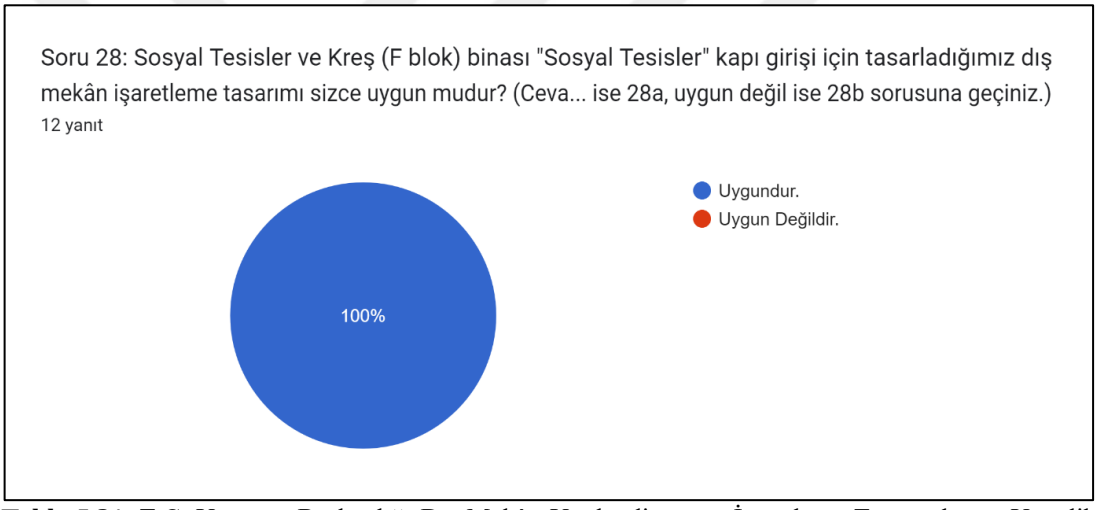

Tablo 5.30. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 30'da araştırmaya katılan kişiler, Yemekhane (E blok) binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünebilirlik açısından araştırmaya katılanların %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk kullanımı, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından için %91,77'si (11

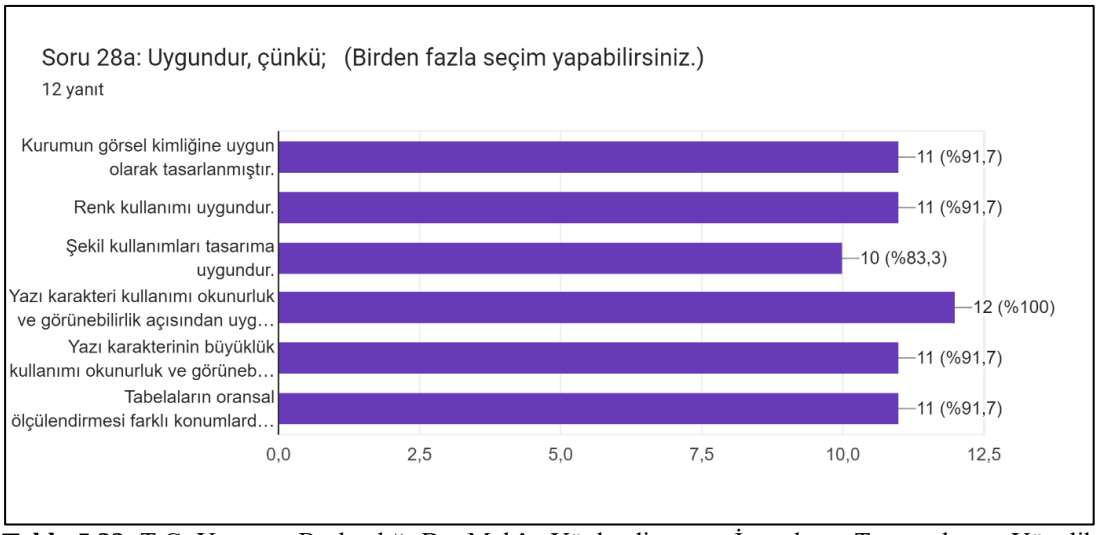
kişi) katkıda bulunmuştur. Şekil kullanımına yönelik ise %83,3'ü (10 kişi) olumlu cevap vermiştir.

Bu bağlamda, soru 27'ye verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünürlük açısından olumlu geri bildirimlerde bulunduğu görülmektedir. Ayrıca, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk kullanımı, şekil kullanımı, yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluk ve görünürlüğü ile tabelaların oransal ölçülendirmesi konusunda büyük çoğunluk olumlu geri bildirimde bulunduğu söylenebilir. Sonuç olarak, Yemekhane binası kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının genel olarak olumlu bir izlenim bıraktığı ve çoğunlukla katılımcıların beğenisini kazandığı ifade edilebilir.

Tablo 5.31. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 31'de araştırmaya katılan kişilerin tamamı "Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası "Sosyal Tesisler" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası "Sosyal Tesisler" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği ifade edilebilir.

Tablo 5.32. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

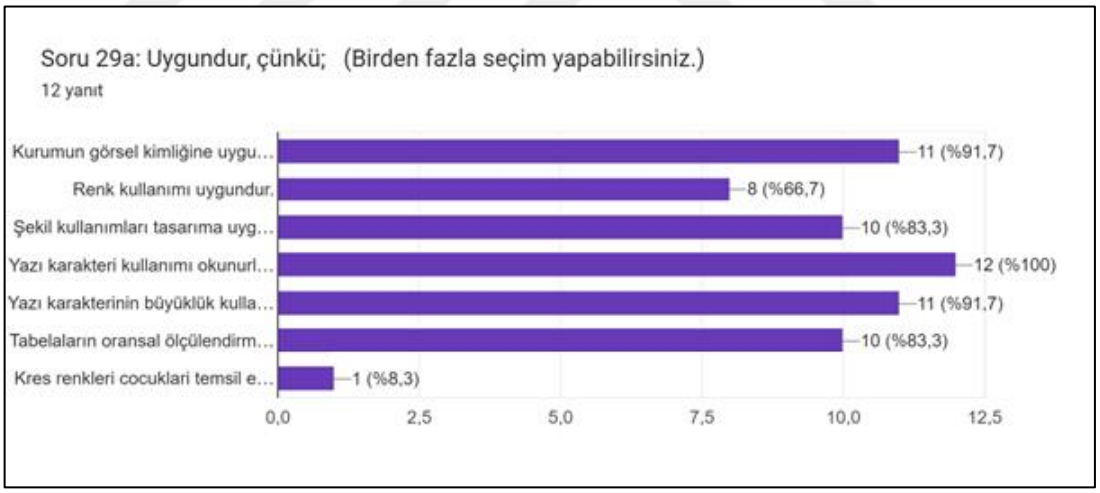
Tablo 32'de araştırmaya katılan kişiler, Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası "Sosyal Tesisler" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünebilirlik açısından araştırmaya katılanların %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk kullanımı, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından için %91,77'si (11 kişi) katkıda bulunmuştur. Şekil kullanımına yönelik ise %83,3'ü (10 kişi) olumlu cevap vermiştir.

Bu bağlamda, soru 28'e verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünürlük açısından olumlu geri bildirimlerde bulunduğu söylenebilir. Tasarımın kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk kullanımı, yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluk ve görünürlüğü ile tabelaların oransal ölçülendirmesi konusunda büyük çoğunluğun olumlu geri bildirimde bulunduğu ifade edilebilir. Ayrıca şekil kullanımına yönelik de çoğunlukla olumlu cevaplar alındığı görülmektedir. Sonuç olarak, Sosyal Tesisler ve Kreş binası "Sosyal Tesisler" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının genel olarak olumlu bir izlenim bıraktığı söylenebilir.

Tablo 5.33. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 33'te araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası "Kreş" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası "Kreş" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.34. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 34'te araştırmaya katılan kişiler, Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası "Kreş" kapı girişi tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, Yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği açısından araştırmaya katılanların %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı ve yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği için %91,77'si (11 kişi) katkıda bulunmuştur. Şekil kullanımı ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %83,3'ü (10 kişi)

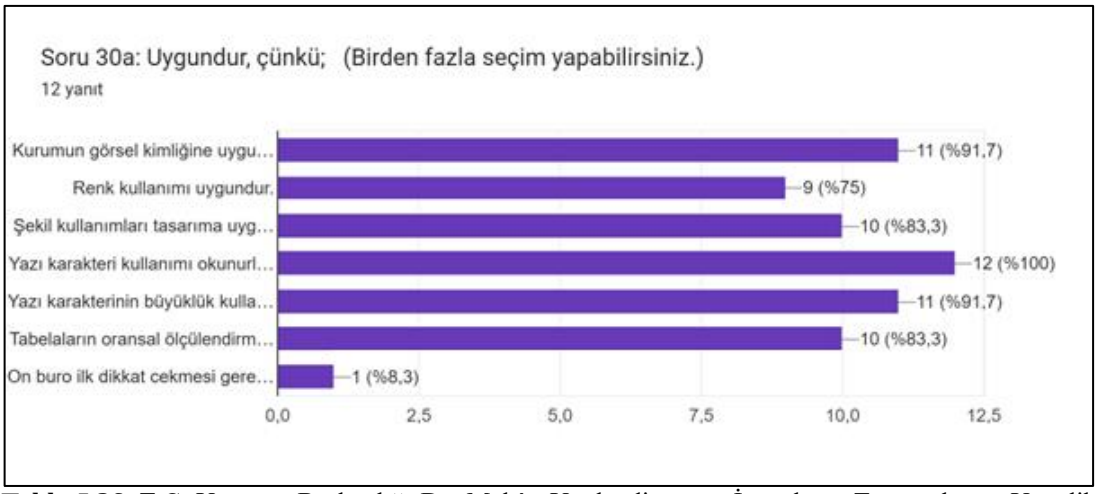
olumlu cevap vermiştir. Renk kullanımı uygunluğu için %66,7'si (8 kişi) cevap vermiştir. Diğer seçeneğine ise %8,3'lük oranla 1 kişi "Kreş renkleri için çocukları temsil eden ve onların dikkatini çekebilecek pembe, mavi, sarı ve yeşil soft renkler kullanılabilir." yanıtını eklemiştir.

Bu bağlamda, soru 29'a verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünürlük açısından olumlu geri bildirimlerde bulundukları söylenebilir. Ayrıca, şekil kullanımı, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluk ve görünürlüğü ve tabelaların oransal ölçülendirmesi konusunda büyük çoğunluk olumlu geri bildirimde bulunduğu görülmektedir. Ancak, renk kullanımı uygunluğu konusunda katılımcıların bir kısmı olumsuz geri bildirimlerde bulunmuş ve daha çocuksu renklerin tercih edilmesi gerektiğini belirttikleri söylenebilir. Bazı katılımcılar ise pembe, mavi, sarı ve yeşil gibi soft renklerin kullanılmasını önerdiği görülmektedir. Sonuç olarak, Sosyal Tesisler ve Kreş binası "Kreş" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının genel olarak olumlu bir izlenim bıraktığı, ancak renk kullanımı konusunda bazı katılımcıların farklı tercihleri olduğu ifade edilebilir.

Tablo 5.35. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 35'te araştırmaya katılan kişilerin tamamı "Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası "Ön Büro" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası "Ön Büro" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği ifade edilebilir.

Tablo 5.36. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

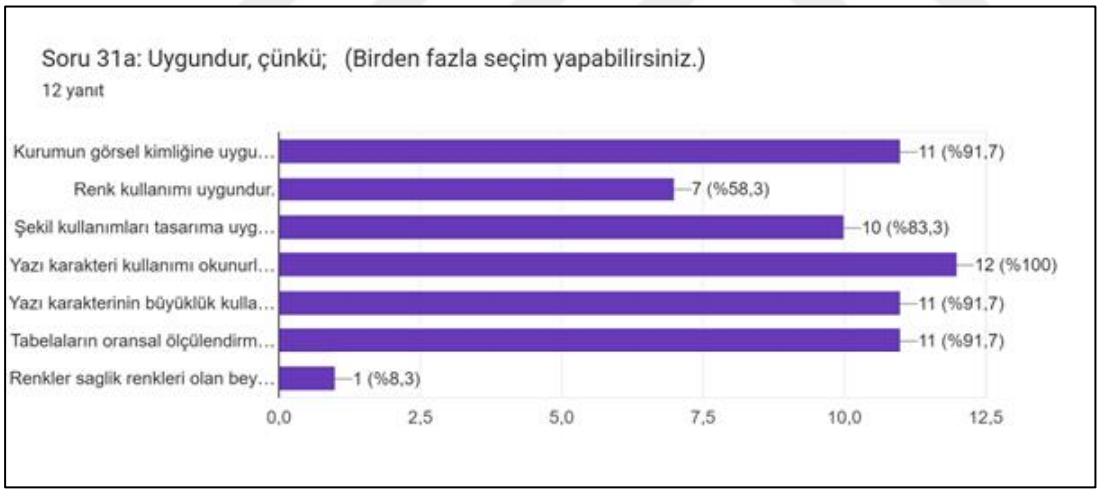
Tablo 36'da araştırmaya katılan kişiler, Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası "Ön Büro" kapı girişi tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, Yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği açısından araştırmaya katılanların %100'ü (12 kişi) olumlu katkıda bulunmuştur. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı ve yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği için %91,77'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir. Şekil kullanımı ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %83,3'ü (10 kişi) olumlu cevap vermiştir. Renk kullanımı uygunluğu için %75'i (9 kişi) cevap vermiştir. Diğer seçeneğine ise %8,3'lük oranla 1 kişi "Ön büro ilk dikkat çekmesi gereken yer olduğundan en hızlı algılanan renk sarı tercih edilebilir." yanıtını eklemiştir.

Bu bağlamda, soru 30'a verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünürlük açısından olumlu geri bildirimlerde bulunduğu görülmektedir. Ayrıca, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, şekil kullanımı, yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluk ve görünürlüğü ve tabelaların oransal ölçülendirmesi konusunda büyük çoğunluk olumlu geri bildirimde bulundukları söylenebilir. Renk kullanımı uygunluğu konusunda da çoğunlukla olumlu geri bildirimler alınırken, bir katılımcı ön büronun ilk dikkat çekmesi gereken yer olduğunu belirterek, en hızlı algılanan renk olarak sarının tercih edilmesi gerektiğini önerisinde bulunduğu ifade edilebilir. Sonuç olarak, Ön Büro ve Poliklinik binası "Ön Büro" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının genel olarak olumlu bir izlenim bıraktığı ve renk kullanımı konusunda bazı katılımcıların farklı önerileri olduğu görülmektedir.

Tablo 5.37. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 37'de araştırmaya katılan kişilerin tümü "Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası "Poliklinik" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası "Ön Büro" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği ifade edilebilir.

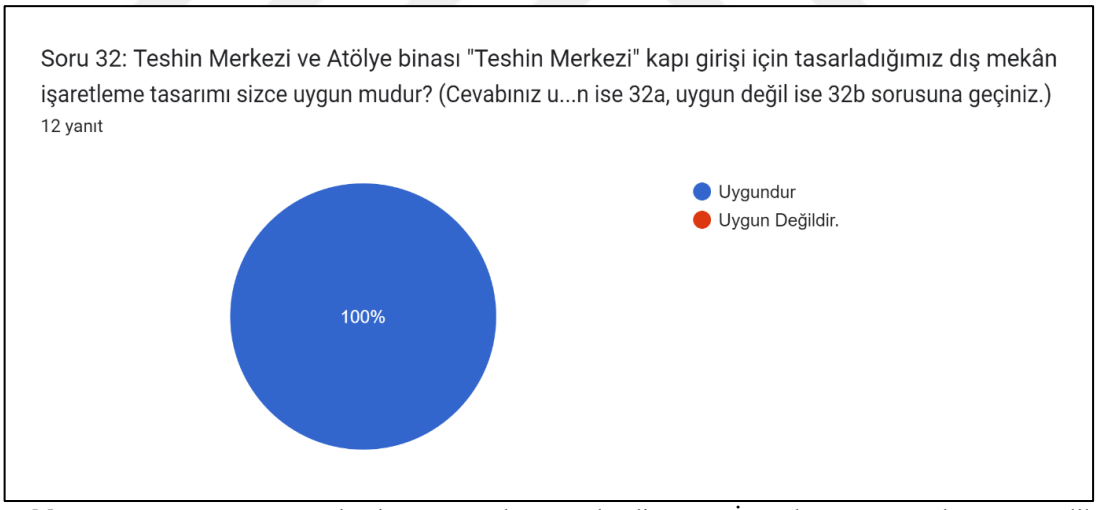

Tablo 5.38. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 38'de araştırmaya katılan kişiler, Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası "Poliklinik" kapı girişi tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, Yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği açısından araştırmaya katılanların %100'ü (12 kişi) olumlu katkıda bulunmuştur. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği için ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından %91,77'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir. Şekil kullanımının uygunluğu açısından

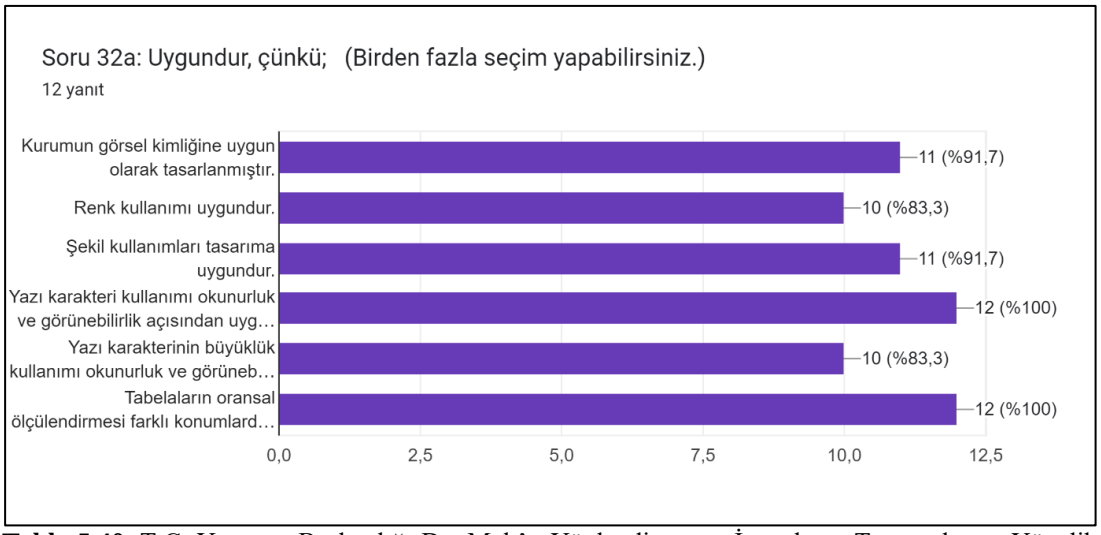
%83,3'ü (10 kişi) olumlu cevap vermiştir. Renk kullanımı uygunluğu için %58,3'ü (7 kişi) cevap vermiştir. Diğer seçeneğine ise %8,3'lük oranla 1 kişi "Renkler sağlık renkleri olan beyaz ile kombinlenebilir." yanıtını eklemiştir.

Bu bağlamda, soru 31'e verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünürlük açısından olumlu cevaplar verdikleri söylenebilir. Ayrıca, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, şekil kullanımı, yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluk ve görünürlüğü, tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından büyük çoğunluğunun uygunluk verdiği görülmektedir. Ancak, renk kullanımı uygunluğu konusunda katılımcıların görüşleri biraz daha çeşitlendiği söylenebilir. Çoğunlukla olumlu cevaplar alınmakla birlikte, renk kullanımı konusunda sağlık renkleri olarak nitelendirilen beyazın kullanılması önerisi verildiği görülmektedir. Sonuç olarak, Poliklinik kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının genel olarak olumlu bir izlenim bıraktığı ve renk kullanımı konusunda bazı katılımcıların farklı önerilerde bulunduğu görülmektedir.

Tablo 5.39. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

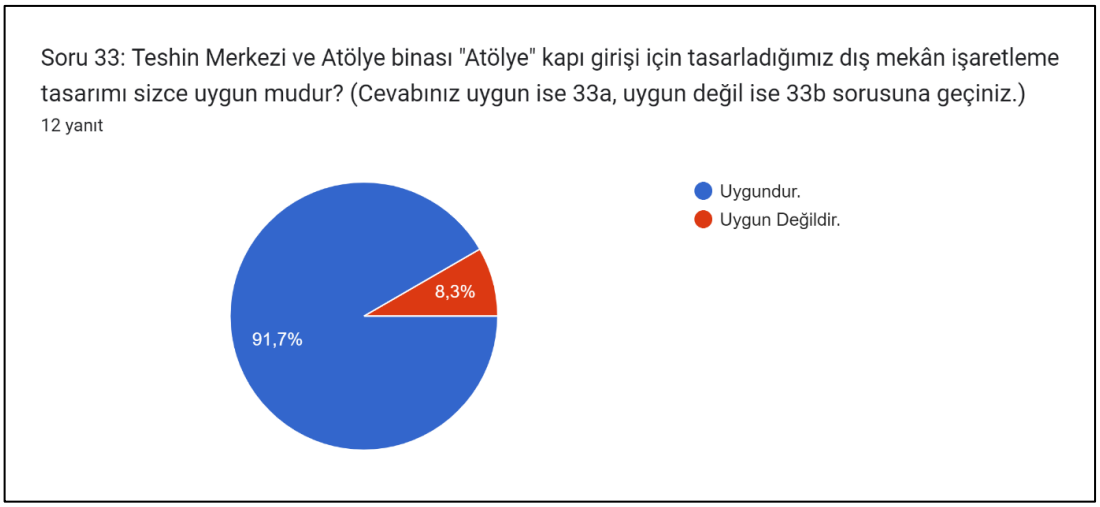
Tablo 39'da araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası "Teshin Merkezi" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası "Teshin Merkezi" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.40. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

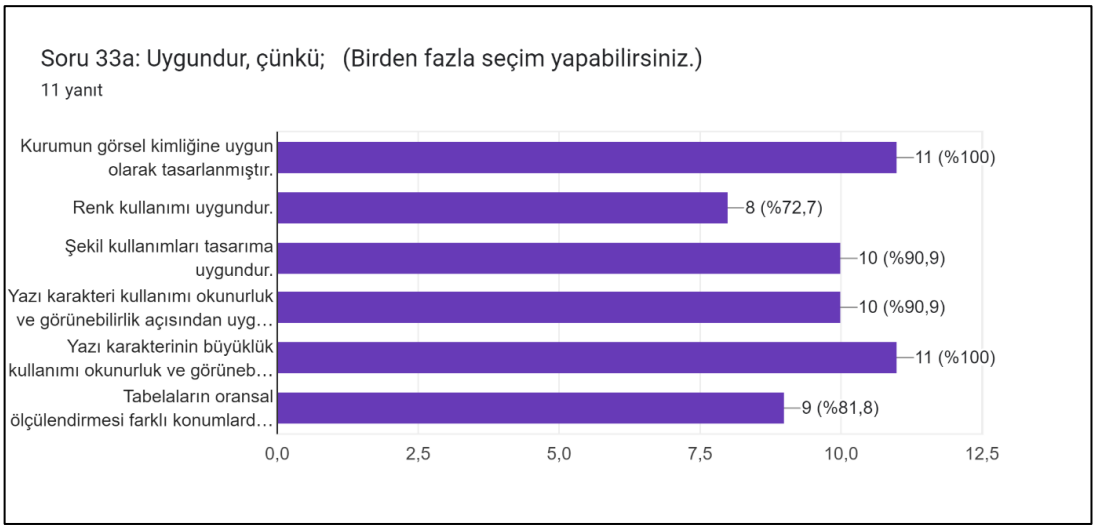
Tablo 40'ta araştırmaya katılan kişiler, Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası "Teshin Merkezi" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesinin farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı ve şekil kullanımına yönelik %91,7'si (11 kişi) katkıda bulunmuştur. Renk kullanımı ve yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve açısından ise %83,3'ü (10 kişi) olumlu cevap vermiştir.

Bu bağlamda, soru 32'e verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, yazı karakteri kullanımının okunurluk ve görünürlük açısından olumlu geri bildirimlerde bulundukları ifade edilebilir. Ayrıca, tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından da tamamıyla olumlu cevaplar alındığı görülmektedir. Tasarımın kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, şekil kullanımı, renk kullanımı ve yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluk ve görünürlüğü konularında ise çoğunlukla olumlu cevaplar alındığı söylenebilir. Sonuç olarak, Teshin Merkezi binası "Teshin Merkezi" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının genel olarak olumlu bir izlenim bıraktığı ve katılımcıların çoğunluğunun tasarımın farklı yönlerini olumlu bulduğu görülmektedir.

Tablo 5.41. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 41'de araştırmaya katılan kişilerin "Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası "Atölye" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna %91,7'si uygundur cevabını verirken, %8,3'ü uygun değildir cevabını vermiştir. Buna göre Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası "Atölye" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının uygun olabileceği ifade edilebilir.

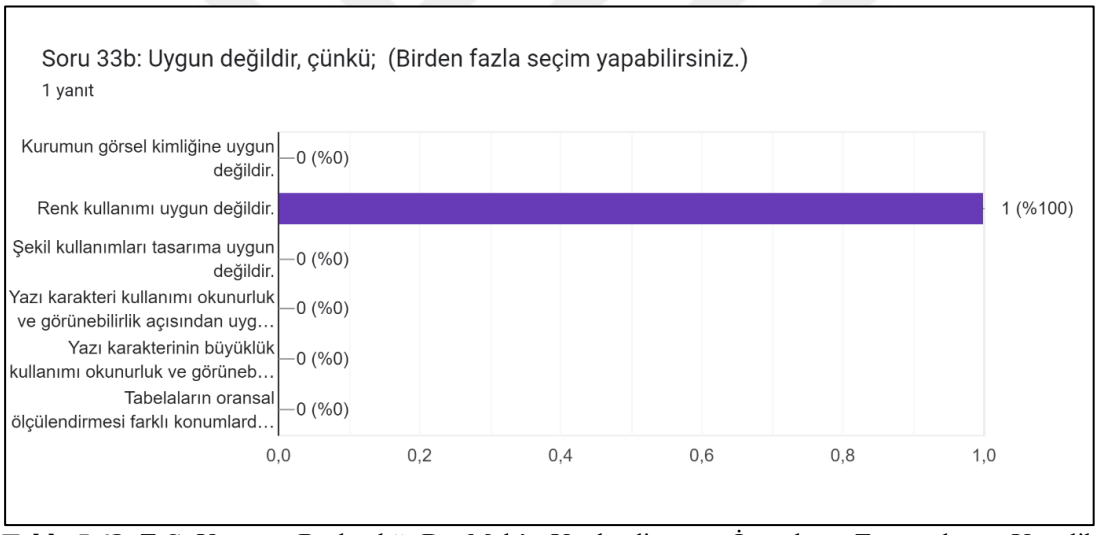

Tablo 5.42. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 42'de araştırmaya katılan kişiler, Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası "Atölye" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik, kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı ve yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğine uygunluğu açısından %100'ü (11 kişi) katkıda bulunmuştur. Şekil kullanımı ve yazı karakterinin büyüklük kullanımının okunabilirliği ve görünebilirliği

%90,9’u (10 kişi) olumlu cevap vermiştir. Tabelaların oransal ölçülendirmesinin farklı konumlarda boyutlandırılması açısından %81,8’i (9 kişi) uygun olduğunu belirtmiştir. Renk kullanımı açısından ise %72,7’si (8 kişi) olumlu cevap vermiştir.

Bu bağlamda, soru 32’ye verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcılar, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygunluğu ve yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluk ve görünürlük açısından uygun olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Şekil kullanımı, yazı karakterinin büyüklük kullanımının okunabilirliği ve görünürlüğü ve tabelaların oransal ölçülendirmesinin farklı konumlarda boyutlandırılması açısından da çoğunlukla olumlu cevaplar alındığı söylenebilir. Renk kullanımı konusunda ise katılımcıların çoğunluğu olumlu geri bildirimlerde bulunmuştur, ancak olumlu cevap verenlerin oranı diğer ölçütler kadar yüksek olmadığı görülmektedir.

Tablo 5.43. T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 43’te Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası "Atölye" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımına yönelik uygun değildir cevabını veren 1 kişi %100’lük oranla renk kullanımının uygun olmadığını belirtmiştir.

Bu bağlamda, soru 32’ye verilen uygun değildir cevabına yönelik 1 uzman renk kullanımı konusunda uygun olmadığını ifade ettiği görülmektedir.

Soru 32’ye verilen cevaplara yönelik uzmanların soru 32a ve 32b’de görüşleri sonucunda, H blok binasının "Atölye" kapı girişi için tasarlanan dış mekân işaretleme tasarımının genel olarak olumlu bir izlenim bıraktığı ifade edilebilir.

Üçüncü bölümün son kısmında uzmanlardan yapılan tasarımlara yönelik eklemek istedikleri görüş ve önerileri var ise belirtmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda verilen görüş ve öneriler aşağıdaki gibidir:

a) Yaptığınız tasarımlarda oluşturulan konsept genel olarak başarılıdır. Tasarımlarda bloklamalara dikkat edilmiştir.

b) Dış mekân tabela yönlendirmelerinde aydınlatmalı tasarım yapılması uygun olur.

c) Eklemek istediğim herhangi bir durum yok. Tabela tasarımları bazen alt alta olmasından ziyade yan yana olabiliyor bu husus hoşuma gitmeyen bir husus burada alt alta konumlanması ve oranları güzel.

d) Kurumun görsel kimliğine uygunluğu ve kurumsal devamlılığı açısından oldukça başarılıdır.

e) Her bloğun işaretleme tasarımında kullanılan renk kodlaması ulaşılabilirlik açısından başarılıdır. Logo daha büyük ebatta ve okunabilir olması önerilir. Dış mekân tabelalarında kullanılacak malzemeler hava şartlarına dayanıklı olması önerilir. Dış mekân tabelalarında ışıklandırılabilen malzemelerin kullanılması önerilir.

f) Kurumun kurumsal ve görsel kimliğine uygun, yaratıcı, gözü yormayan, dikkat çekici, akılda kalıcı ve mesajı ilk bakışta ileten bir tasarım olmuş.

g) Yapılan çalışmalar mekâna uygun bir biçimde kullanılmış ve mekân bütünlüğüne özen gösterilmiştir.

h) Görsel 12 ve Görsel 13 aynı renkte tasarlanması uygun değildir.

Öğretim elemanı ve uzmanların eklemek istedikleri görüş ve öneriler doğrultusunda;

Tasarımların genel olarak başarılı olduğu ve bloklamalara dikkat edildiği,

Dış mekân tabela yönlendirmelerinde aydınlatmalı tasarımların daha uygun olacağı,

Tabela tasarımlarının bazen alt alta değil yan yana olmasının tercih edildiği ve bu durumun hoş karşılandığı,

Tasarımların kurumun görsel kimliğine uygunluğu ve kurumsal devamlılığı açısından başarılı olduğu,

Her bloğun işaretleme tasarımında kullanılan renk kodlamasının ulaşılabilirlik açısından başarılı olduğu,

Tasarımın kurumun kurumsal ve görsel kimliğine uygun, yaratıcı, gözü yormayan, dikkat çekici, akılda kalıcı ve mesajı ilk bakışta ileten bir tasarım olduğu,

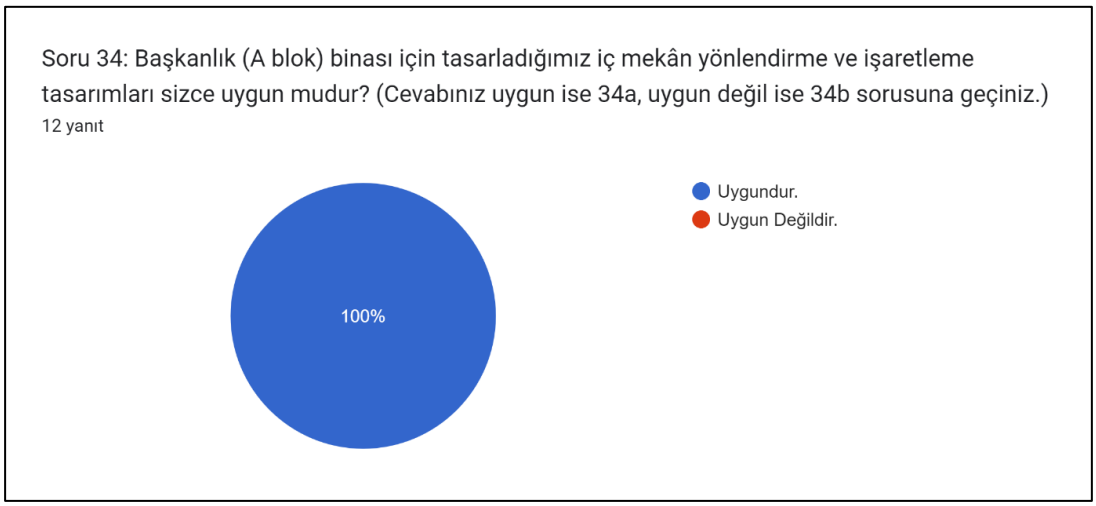
Yapılan çalışmaların mekâna uygun bir biçimde kullanıldığı ve mekân bütünlüğüne özen gösterildiği ifadelerini ekledikleri söylenebilir.

Dış mekân tabelalarında hava şartlarına dayanıklı ve ışıklandırılabilir malzemelerin kullanılması gerektiği,

Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) bina girişlerinin aynı renkte tasarlanmaması gerektiği önerilerini ekledikleri söylenebilir.

Bölüm 4: T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

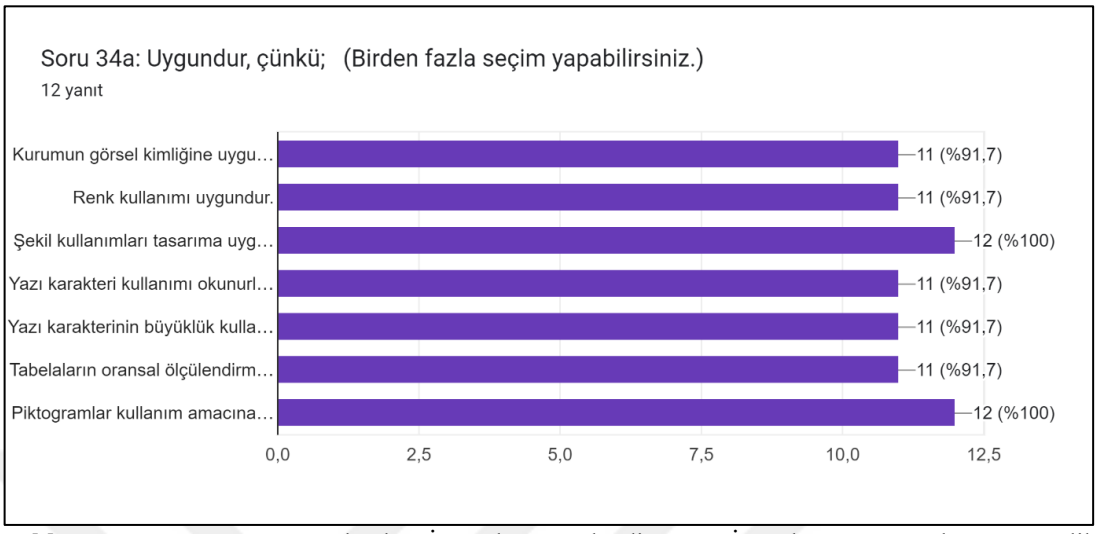
Bu bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı iç mekân tasarım uygulamaları yer almaktadır. Kurumun iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulaması 7 farklı bina içerisinde 9 farklı ana birim için yapılmıştır. Her birim kendi içerisinde renk ve bloklara göre kodlama oluşturularak tasarlanmıştır. Bu birimler; Başkanlık (A blok), Başsavcılık (B blok), Ceza Daireleri (C blok), Hukuk Daireleri (D blok), Yemekhane (E blok), Sosyal Tesisler (F blok), Kreş (F blok), Ön Büro (G blok) ve Poliklinik (G blok) olarak sıralanmaktadır. Aşağıda bu tasarım uygulamalarına yönelik sorular yer almaktadır.

Tablo 5.44. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 44'te araştırmaya katılan kişilerin tamamı "Başkanlık (A blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Başkanlık (A blok) binası için

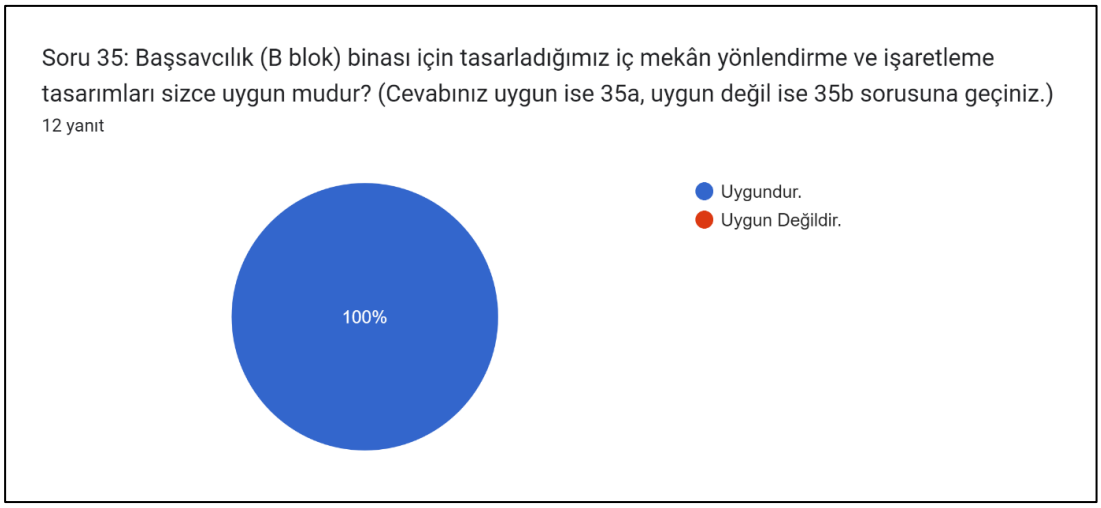
tasarlanan iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.45. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

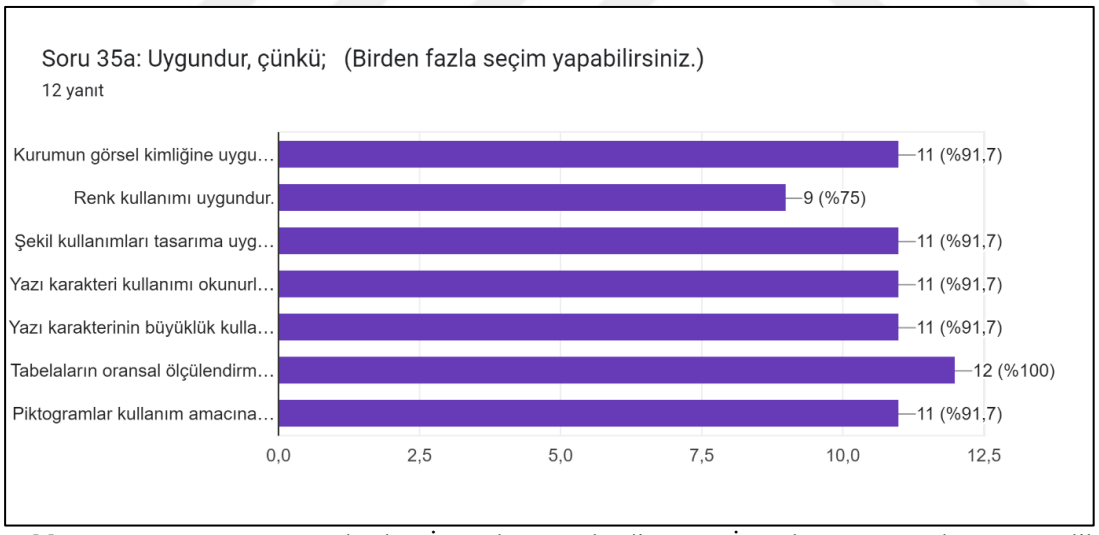
Tablo 45'te araştırmaya katılan kişiler, Başkanlık (A blok) binası iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik, şekil kullanımı ve piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından %100'ü (12 kişi) uygun olduğunu belirtmiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %91,7'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir.

Bu bağlamda, soru 34'e verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, şekil kullanımı ve piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından tasarımın uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir. Ayrıca, kurumun görsel kimliğine uygun tasarım, renk kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından olumlu geri bildirimde bulundukları söylenebilir. Bu sonuçlar, A blok binasının iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının genel olarak katılımcılar tarafından olumlu bir şekilde değerlendirildiğini ifade edilebilir. Tasarımın hem görsel açıdan uygun olduğu hem de işlevselliği açısından beğenildiği belirtilebilir.

Tablo 5.46. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 46'da araştırmaya katılan kişilerin tamamı "Başsavcılık (B blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Başsavcılık (B blok) binası için tasarlanan iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygun olabileceği söylenebilir.

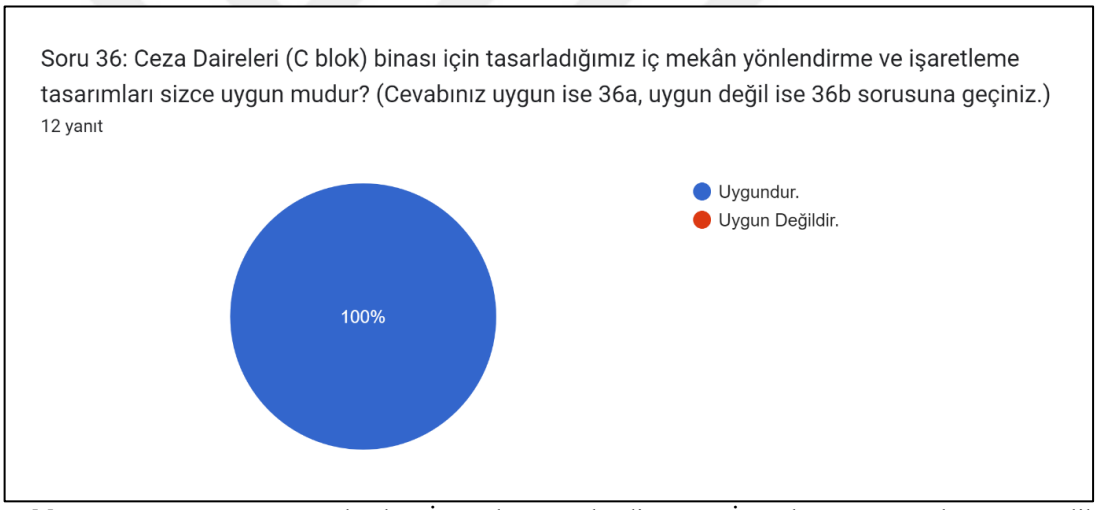

Tablo 5.47. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 47'de araştırmaya katılan kişiler, Başsavcılık (B blok) binası iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik, tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %100'ü (12 kişi) uygun olduğunu belirtmiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, şekil kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve piktogramların kullanım

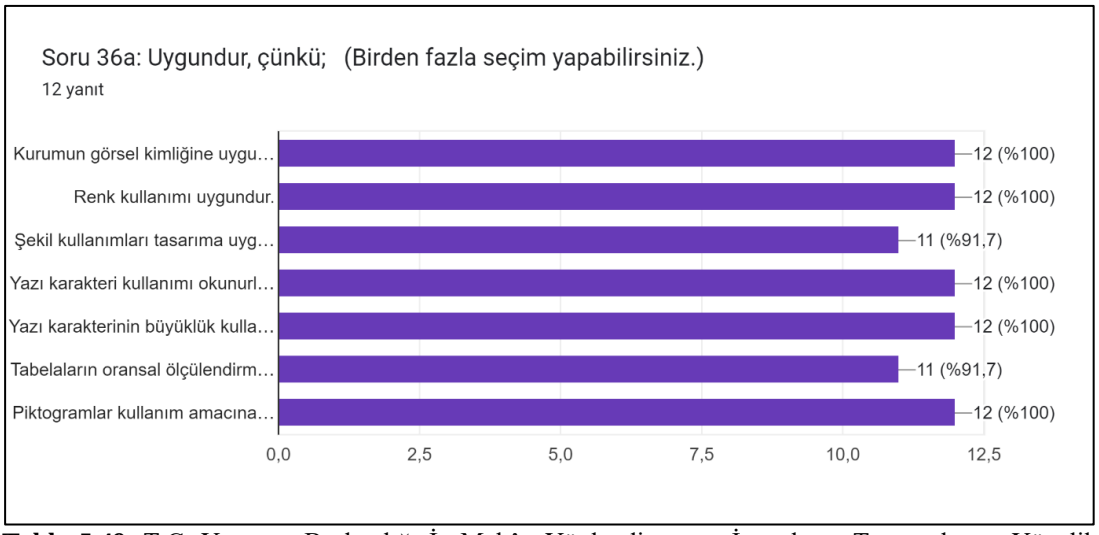
amacına uygunluğu açısından %91,7'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir. Renk kullanımının uygunluğuna ise %75 (9 kişi) katılım sağlamıştır.

Bu bağlamda, soru 35'e verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamına göre, tabelaların oransal ölçülendirmesinin farklı konumlarda boyutlandırma açısından tasarımın uygun olduğu ifade edilebilir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarım, şekil kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından araştırmaya katılanların büyük çoğunluğunun olumlu geri bildirimde bulundukları görülmektedir. Renk kullanımının uygunluğuna ise katılımcıların olumlu cevap verdiği söylenebilir. Bu sonuçlar, B blok binasının iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının genel olarak katılımcılar tarafından olumlu bir şekilde değerlendirildiği ifade edilebilir.

Tablo 5.48. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

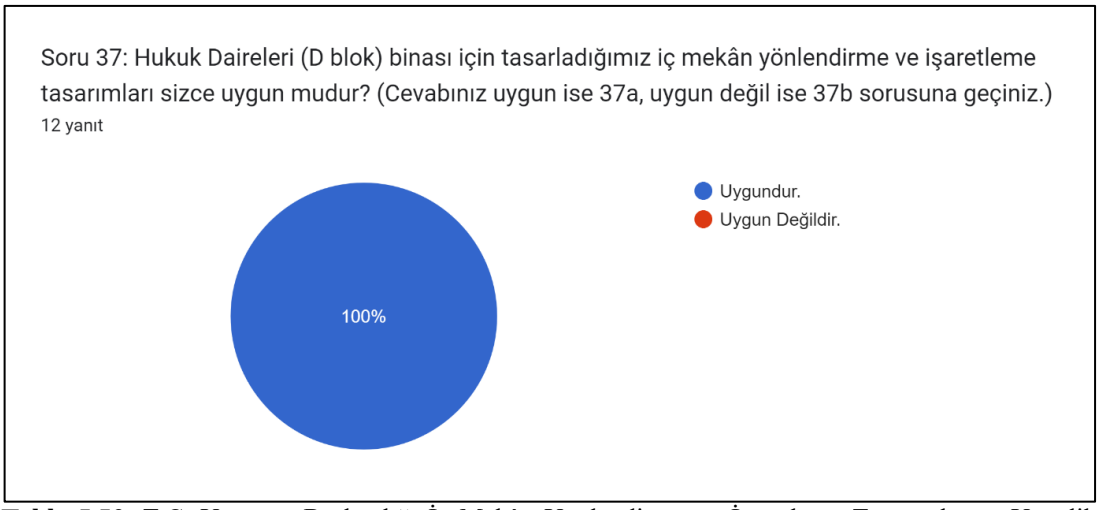
Tablo 48'de araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "Ceza Daireleri (C blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Ceza Daireleri (C blok) binası için tasarlanan iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.49. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

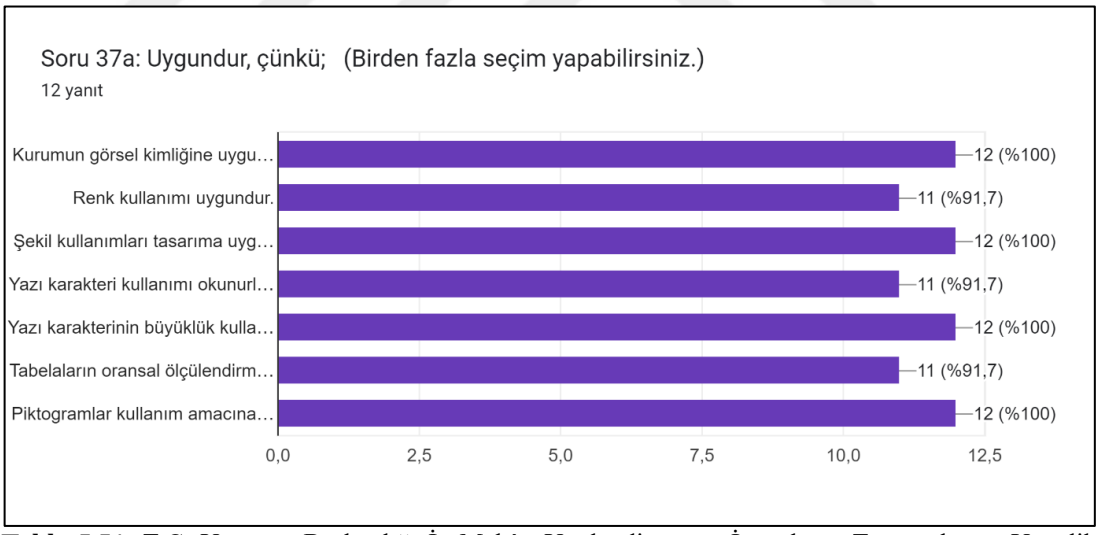
Tablo 49'da araştırmaya katılan kişiler, Ceza Daireleri (C blok) binası iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik, kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından %100'ü (12 kişi) uygun olduğunu ifade etmiştir. Şekil kullanımı ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %91,7'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir.

Bu bağlamda, soru 36'ya verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygunluğu, renk kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, piktogramların kullanım amacına uygun olduğunu ifade etikleri görülmektedir. Şekil kullanımı ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar, C blok binasının iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının genel olarak katılımcılar tarafından olumlu bir şekilde değerlendirildiğini gösterebilir.

Tablo 5.50. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 50'de araştırmaya katılan kişilerin tümü "Hukuk Daireleri (D blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Hukuk Daireleri (D blok) binası için tasarlanan iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygun olabileceği söylenebilir.

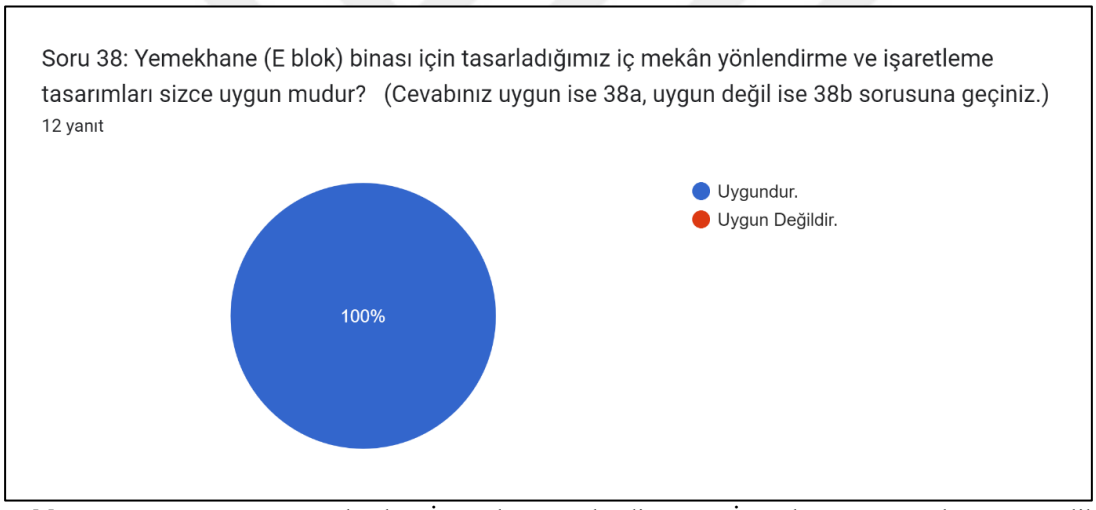

Tablo 5.51. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 51'de araştırmaya katılan kişiler, Hukuk Daireleri (D blok) binası iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik, kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, şekil kullanımı, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Renk kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda

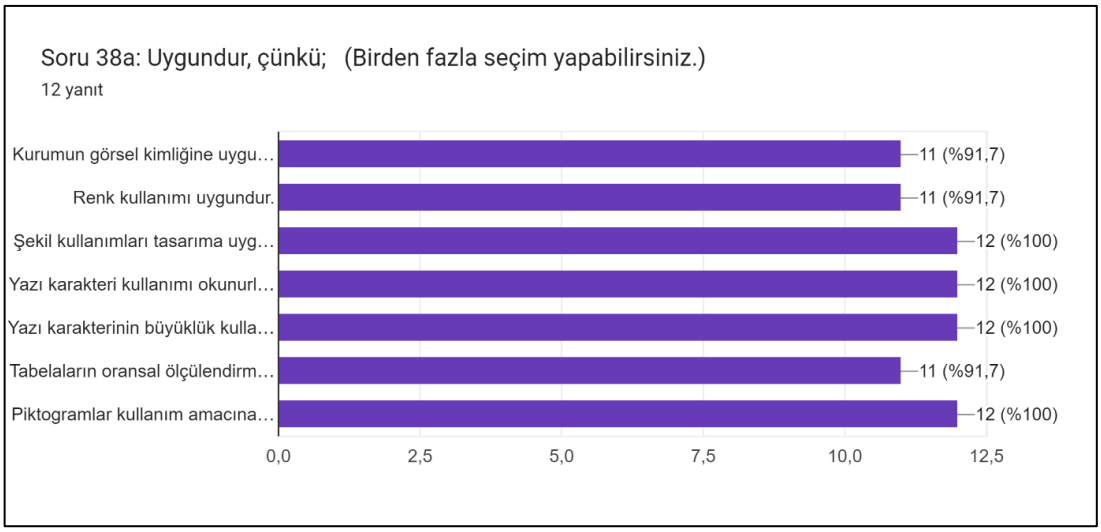
boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %91,7'si (11 kişi) uygunluklarını ifade etmişlerdir.

Bu bağlamda, soru 37'ye verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcılar, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygunluğu, şekil kullanımı, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve piktogramların kullanım amacına uygun olduğunu tamamının ifade ettiği görülmektedir. Renk kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma başarılı bir çalışma olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar doğrultusunda, Hukuk Daireleri binasının iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının genel olarak katılımcılar tarafından olumlu bir şekilde değerlendirildiği ifade edilebilir. Ayrıca tasarımın kurumun kimliğiyle uyumlu olduğu ve işlevselliği konusunda memnuniyetin yüksek olduğu anlaşılabilir.

Tablo 5.52. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

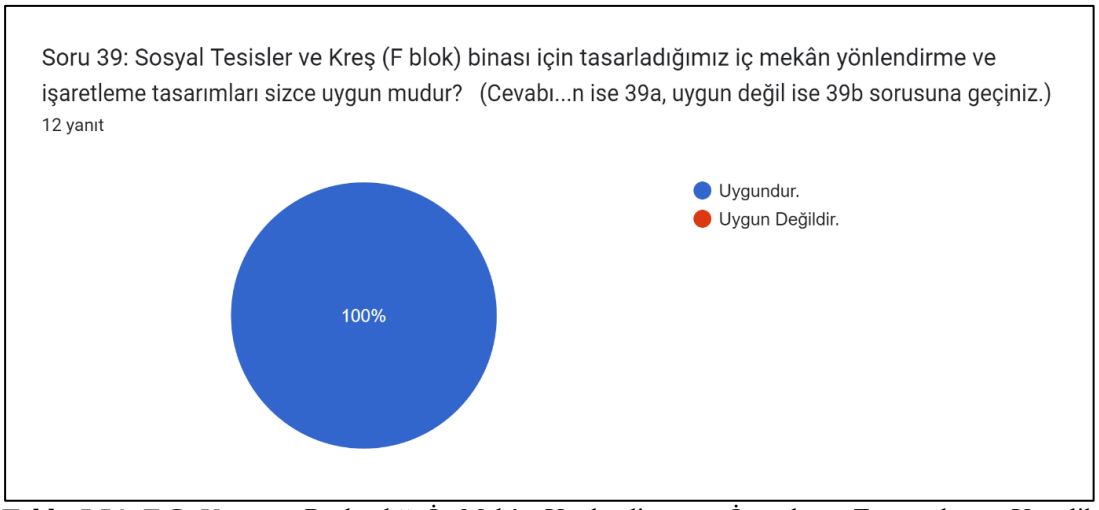
Tablo 52'de araştırmaya katılan kişilerin tümü "Yemekhane (E blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Yemekhane (E blok) binası için tasarlanan iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.53. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

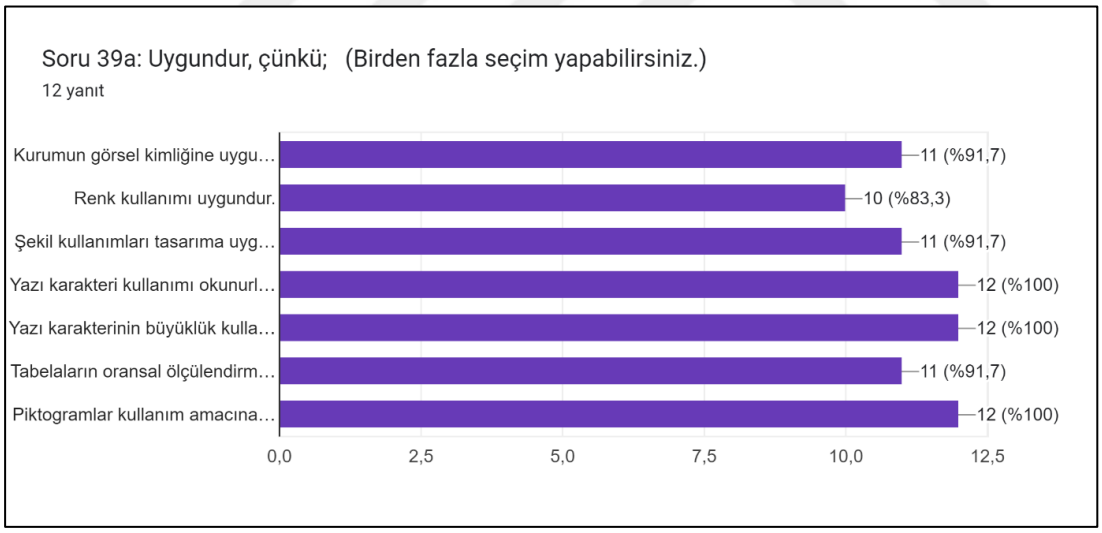
Tablo 53'te araştırmaya katılan kişiler, Yemekhane (E blok) binası iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik, şekil kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı ve Renk kullanımı ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %91,7'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir.

Bu bağlamda, soru 38'de verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Tasarımın şekil kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, piktogramların kullanım amacına uygun oldukları söylenebilir. Ayrıca, kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk kullanımı ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların çoğunluğu olumlu cevap verdiği ifade edilebilir. Bu sonuçlara göre, E blok binasının iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının katılımcılar tarafından genel olarak olumlu bir şekilde değerlendirildiği görülmektedir.

Tablo 5.54. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 54'te araştırmaya katılan kişilerin tamamı "Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası için tasarlanan iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.55. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 55'te araştırmaya katılan kişiler, Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından %100'ü (12 kişi) uygun olduğunu ifade etmiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, şekil kullanımı ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma

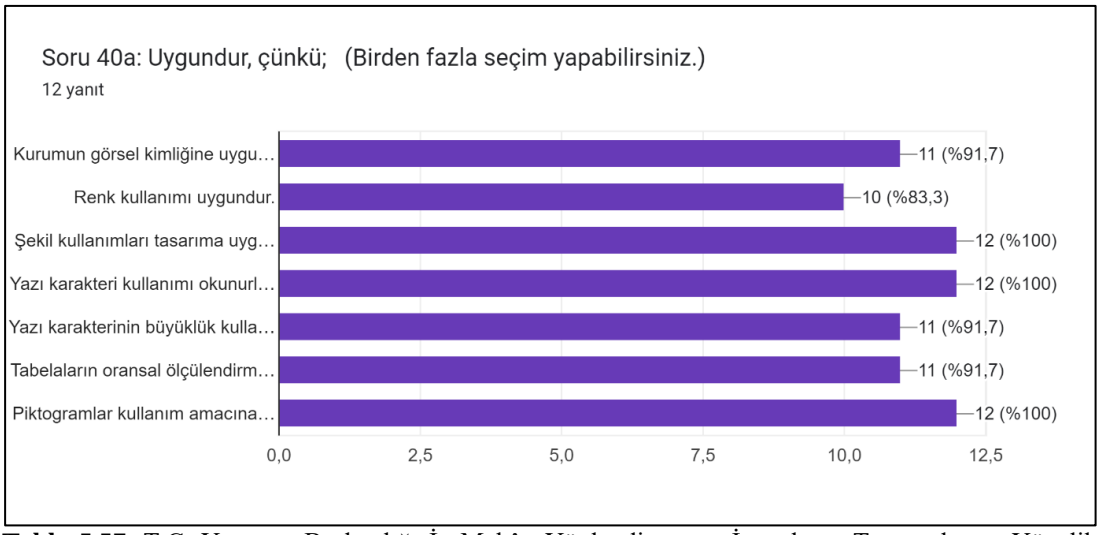
açısından araştırmaya katılanların %91,7'si (11 kişi) olumlu cevap vermiştir. Renk kullanımının uygunluğuna ise %83,3'ü (10 kişi) katılım sağlamıştır.

Bu bağlamda, soru 39'de verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ile yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından tasarımın uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk kullanımı, şekil kullanımı ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların büyük çoğunluğun olumlu geri bildirimde bulunduğu söylenebilir. Sonuç olarak, F blok binasının iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının genel olarak katılımcılar tarafından olumlu bir şekilde değerlendirildiği görülmektedir.

Tablo 5.56. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 56'da araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası için tasarlanan iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.57. T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 57'de araştırmaya katılan kişiler, Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik, şekil kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini ve piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından araştırmaya katılanların %91,7'si (11 kişi) uygun olduğunu belirtmişlerdir. Renk kullanımının uygunluğuna ise %83,3'ü (10 kişi) katılım sağlamıştır.

Bu bağlamda, soru 40'ta verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, tasarımda şekil kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, piktogramların kullanım amacına uygun olduğunu belirttikleri söylenebilir. Ayrıca, kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği, tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından çoğunlukla uygun bulunduğu görülmektedir. Renk kullanımının uygunluğuna ilişkin olarak da çoğunluğun, tasarımın renklerinin uygun olduğunu belirttikleri ifade edilebilir. Bu sonuçlar, G blok binasının iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının genel olarak katılımcılar tarafından olumlu bir şekilde değerlendirildiği görülmektedir.

Dördüncü bölümün son kısmında uzmanlardan yapılan tasarımlara yönelik eklemek istedikleri görüş ve önerileri var ise belirtmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda verilen görüş ve öneriler aşağıdaki gibidir:

a) En uzun metinden sonra yeterli boşluk konulup piktogramların yerleştirilmesi önerilmektedir.

b) Yargıtay başkanlığı logosu altında yer alan blok isim gösteriminin yeri değiştirilerek logo daha büyük yerleştirilebilir.

c) Burada kullanılan renklerin daha önceki sorulardaki renklerle uyumlu olması güzel düşünülmüş bir detay. O bloğun rengi olarak tanımlanmış. dış cephede de buna uygun detaylar kullanılırsa aliyyülâlâ olur.

d) Görsel kimliğe uygunluk, doğru font kullanımı, okunabilirlik ve tasarım açısından başarılıdır.

e) İç mekân tasarımlarında dil birliği sağlanmıştır. Alt zemin mukavemetli ve estetik malzeme kullanımı önerilmektedir. Montaj aparatları uygun noktalardan sabitlenmesi önerilir. Yönlendirme tabelaları okunabilir ve uygun alanlara montaj edilmesi önerilir.

f) Bir önceki bölümdeki görüşlerimle aynıdır.

Öğretim elemanı ve uzmanların eklemek istedikleri görüş ve öneriler doğrultusunda;

İç mekân tasarımlarında dil birliği sağlandığı,

Görsel kimliğe uygunluk, doğru yazı karakteri kullanımı, okunabilirlik ve tasarım açısından başarılı olduğu ifadelerini ekledikleri söylenebilir.

En uzun metinden sonra boşluk bırakılarak piktogramların yerleştirilmesi,

Yargıtay başkanlığı logosunun altındaki blok isim gösterimi yer değiştirilerek logo daha büyük hale getirilmesi,

Renklerin uyumu, özellikle dış cephede kullanılacak detaylarla birlikte düşünülmesi,

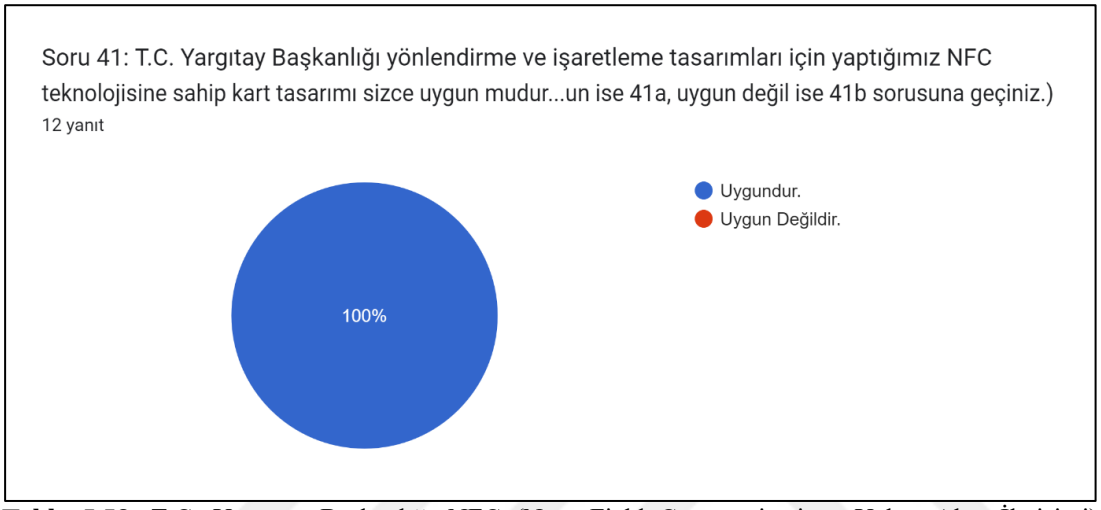
Alt zemin için mukavemetli ve estetik malzemelerin kullanılması,

Montaj aparatlarının uygun noktalardan sabitlenmesi,

Yönlendirme tabelalarının okunabilir ve uygun alanlara monte edilmesi önerilerini ekledikleri söylenebilir.

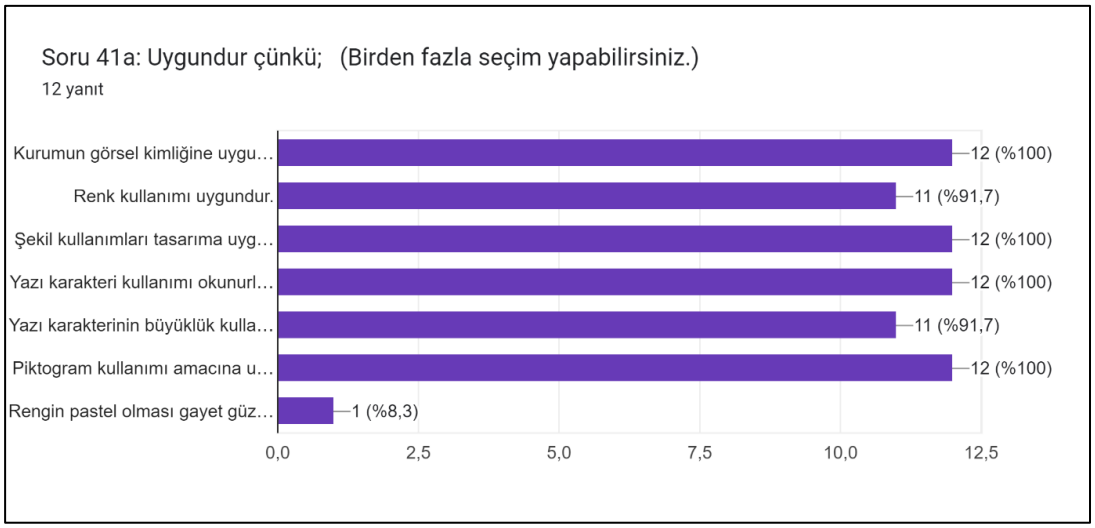
Bölüm 5: T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Bu bölümde uzmanlara T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik sorular sorulmuştur. Sorulardan elde edilen verilerin analizleri aşağıda yapılmıştır.

Tablo 5.58. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

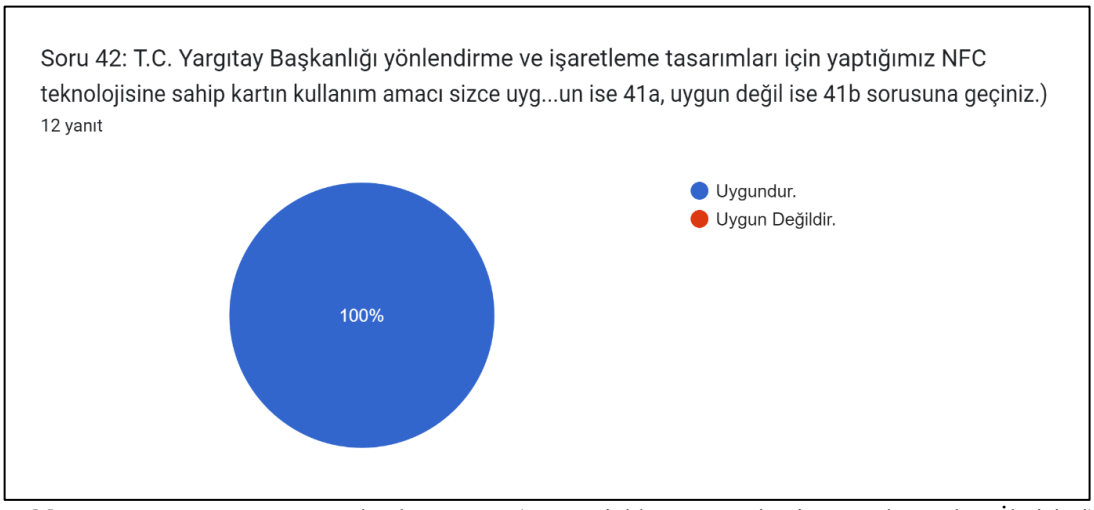
Tablo 58'de araştırmaya katılan kişilerin tamamı "T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları için yaptığımız NFC teknolojisine sahip kart tasarımı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları için yapılan NFC teknolojisine sahip kart tasarımının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.59. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication - Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

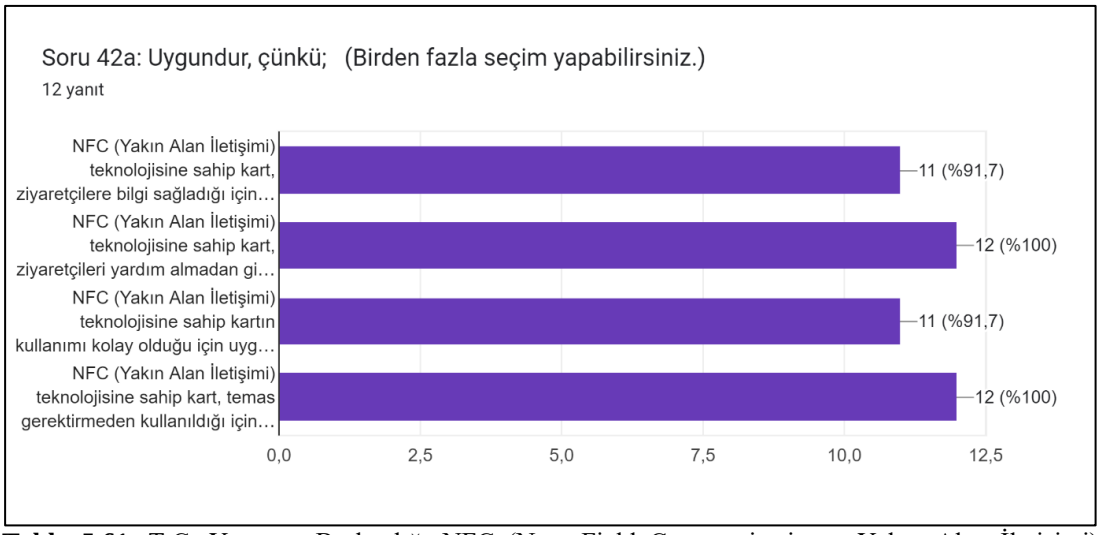
Tablo 59'da araştırmaya katılan kişiler, T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları için yapılan NFC teknolojisine sahip kart tasarımına yönelik, kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Renk kullanımı ve şekil kullanımının uygunluğuna katılımcıların %91,7'si (11 kişi) olumlu cevap vermişlerdir. Diğer seçeneğine ise %8,3'lük oranla 1 kişi "Rengin pastel olması gayet güzel" yanıtını eklemiştir.

Bu bağlamda, soru 41'de verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; Katılımcıların tamamı, tasarımın kurumun görsel kimliğine uygunluğu, yazı karakteri büyüklüğünün okunurluğu ve görünürlüğü, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünürlüğü ve piktogramların kullanım amacına uygunluğu açısından olumlu görüşte oldukları söylenebilir. Ayrıca, katılımcıların çoğunluğu renk kullanımı ve şekil kullanımının da uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir. Sonuç olarak, T.C. Yargıtay Başkanlığı için yapılan NFC teknolojisine sahip kart tasarımı, araştırmaya katılanların genelinde beğeni topladığı ve kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlandığını söylenebilir.

Tablo 5.60. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

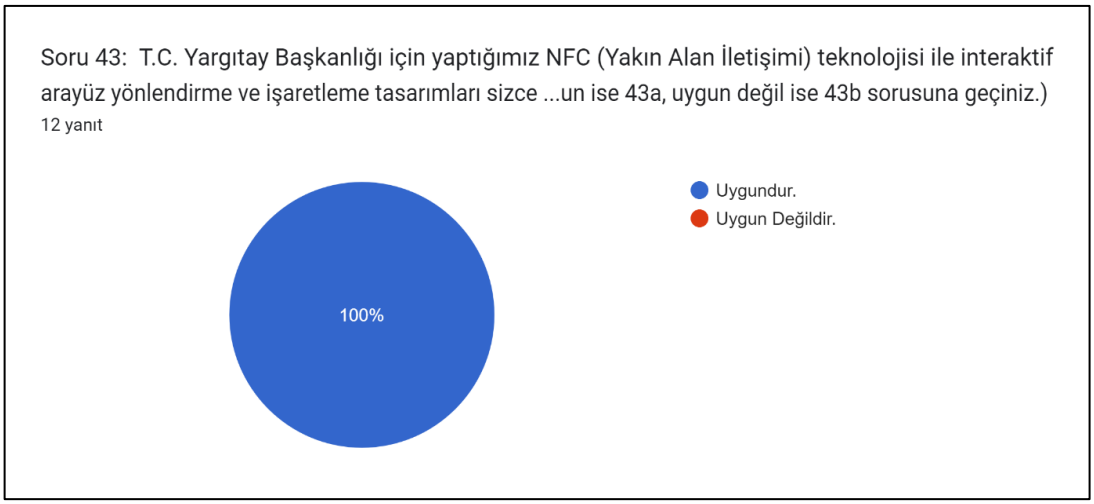
Tablo 60'ta araştırmaya katılan kişilerin %100'ü "T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları için yaptığımız NFC teknolojisine sahip kartın kullanım amacı sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları için yapılan NFC teknolojisine sahip kartın kullanım amacının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.61. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication - Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

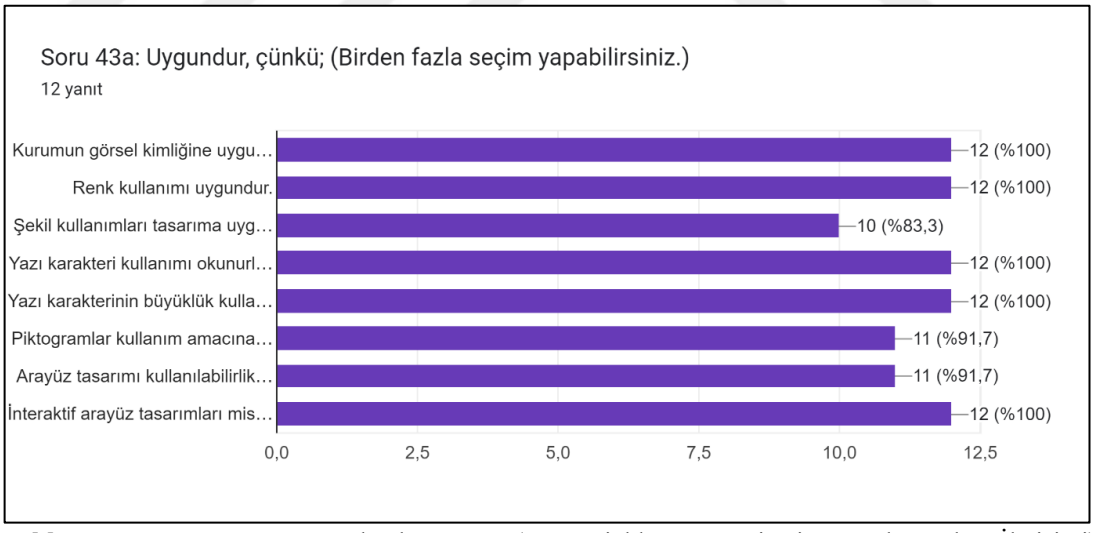
Tablo 61'de araştırmaya katılan kişiler, T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları için yapılan NFC teknolojisine sahip kartın kullanım amacına yönelik, NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kart, ziyaretçileri yardım almadan gidecekleri hedefe ulaştırmaya olanak sağladığı ve NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kart, temas gerektirmeden kullanıldığı için uygunluğuna %100'ü (12 kişi) katkı sağlamıştır. NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kart, ziyaretçilere bilgi sağladığı ve NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kartın kullanımı kolay olduğu için katılımcıların %91,7'si (11 kişi) olumlu cevap vermişlerdir.

Bu bağlamda, soru 42'ye verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; NFC teknolojisine sahip kartın ziyaretçileri yardım almadan hedeflerine ulaştırmada etkili olduğu ve temas gerektirmeden kullanılabildiği söylenebilir. Ayrıca, katılımcıların büyük çoğunluğu, bu kartın ziyaretçilere bilgi sağladığı ve kullanımının kolay olduğu ifade edilebilir. Sonuç olarak, NFC teknolojisine sahip kartın yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı kullanımında etkili ve kullanılışlı olduğu söylenebilir.

Tablo 5.62. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 62'de araştırmaya katılan kişilerin tümü "T.C. Yargıtay Başkanlığı için yaptığımız NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur?" sorusuna uygundur cevabını vermiştir. Buna göre T.C. Yargıtay Başkanlığı için yapılan NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygun olabileceği söylenebilir.

Tablo 5.63. T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Tablo 63'te araştırmaya katılan kişiler, T.C. Yargıtay Başkanlığı için yaptığımız NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik, kurumun görsel kimliğine uygun tasarımı, renk kullanımı, yazı karakteri kullanımının okunurluğu ve görünebilirliğini, yazı karakteri büyüklük kullanımının okunurluğu ve görünebilirliği ve interaktif arayüz tasarımları misafirleri

gidecekleri hedefe yardım almadan ulaşmalarını sağlaması açısından %100'ü (12 kişi) olumlu cevap vermiştir. Piktogramların kullanım amacına uygunluğu ve arayüz tasarımının kullanılabilirlik açısından uygunluğuna katılımcıların %91,7'si (11 kişi) olumlu cevap vermişlerdir. Şekil kullanımının uygunluğuna ise %83,3'ü (10 kişi) katılım sağlamıştır.

Bu bağlamda, soru 43'e verilen uygundur cevabına yönelik uzmanların görüşleri; T.C. Yargıtay Başkanlığı için geliştirilen NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımları, araştırmaya katılanların genelinde olumlu bir değerlendirme aldığı görülmektedir. Katılımcıların tamamı, bu teknolojinin kurumun görsel kimliğine uygun tasarımıyla birlikte, renk kullanımı, yazı karakteri okunurluğu ve görünürlüğü, yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluğu ve görünürlüğü konularında olumlu görüş verdikleri söylenebilir. Ayrıca, interaktif arayüz tasarımının misafirlerin hedeflerine yardım almadan ulaşmalarını sağlama açısından da katılımcılar tarafından olumlu bir şekilde değerlendirildiği görülmektedir. Piktogramların kullanım amacına uygunluğu ve arayüz tasarımının kullanılabilirliği konusunda da çoğunluğun olumlu görüşte bulundukları ifade edilebilir. Sonuç olarak, T.C. Yargıtay Başkanlığı için geliştirilen NFC teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının genel olarak başarılı olduğu ve ziyaretçilere yönlendirme konusunda etkili bir araç sağlayacağı uzmanlardan alınan görüşlere göre söylenebilir.

Beşinci bölümün son kısmında uzmanlardan yapılan tasarımlara yönelik eklemek istedikleri görüş ve önerileri var ise belirtmeleri istenmiştir. Bu doğrultuda verilen görüş ve öneriler aşağıdaki gibidir:

a) Yönlendirme ve İşaretleme tasarımlarında NFC teknolojisinin kullanılması alana yenilik getirecektir. İnteraktif arayüz tasarımında güncellemeler daha kolay yapılacağı için fiziki tasarımların güncellenmesine göre daha kolaydır. Yapılan interaktif arayüz tasarımında kullanılan renkler, fiziki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan renklerle uyumludur.

b) NFC teknolojisi çok yeni bir teknoloji olmasa da kullanımı zamanla yaygınlaşmaktadır. Bu nedenle kullanımına aşina olmayan mekân kullanıcıları için NFC sisteminin kullanımına yönelik bilgilendirme yapılmasına dikkat edilmelidir.

c) Uygulamanın detayını bilmiyorum ama engelli vatandaşlar içinde erişebilirlik açısından da düşünülmüş olmalı. Sonuçta her yaştan ve her sağlık tipinde insanın kullanacağı şeyler. Mesela görme engelli bir insana sesli komut sistemi olabilir, gözü iyi görmeyenler için yazıları büyültme küçültme ve yaklaştırma uzaklaştırma olabilir.

d) Teknolojiyle iç içe olduğumuz günümüzde yönlendirme tasarımlarının da NFC ile desteklenmesi iletişimin hızlanması ve ulaşım kolaylığı sağlanması açısından önemlidir.

e) NFC Teknolojisinin yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılması alana yenilik getirecektir. İnteraktif arayüz tasarımı fiziki tasarımlarla uyumlu şekilde tasarlanmıştır. İnsanların NFC teknolojisi ile gideceği hedefe daha hızlı ulaşımları doğrultusunda zaman tasarrufu elde edeceklerdir.

f) Basılı çalışmaların NFC teknolojisiyle birleştirilmesi araştırmaya ayrı bir renk ve yenilik katmıştır.

g) Yapılan tasarım oldukça uygun ve yenilikçi bir yaklaşım olmuştur. Bu teknoloji sayesinde ziyaretçilerden geri bildirim almak etkileşim kurmak mümkündür.

Öğretim elemanı ve uzmanların eklemek istedikleri görüş ve öneriler doğrultusunda;

Yönlendirme ve İşaretleme tasarımlarında NFC teknolojisinin kullanılması alana yenilik getirdiği,

İnteraktif arayüz tasarımlarının güncellenmesinin daha kolay olduğu,

İnteraktif arayüz tasarımlarında kullanılan renklerin, fiziksel tasarımlardaki renklerle uyumlu olduğu,

NFC teknolojisinin yönlendirme tasarımlarında kullanılması iletişimin hızlanmasını ve ulaşımı kolaylaştırdığı,

Basılı çalışmaların NFC teknolojisi ile entegre interaktif arayüz tasarımlarıyla kullanılmasının, araştırmaya renk ve yenilik kattığı,

Bu teknoloji sayesinde ziyaretçilerle etkileşim kurmanın ve geri bildirim almanın daha çok mümkün olacağı ifadelerini ekledikleri söylenebilir.

NFC teknolojisi kullanımının zamanla yaygınlaşacağı göz önünde bulundurularak ayrıca kurum içi bilgilendirme tasarımı yapılması,

Engelli vatandaşlar için erişilebilirlik açısından sesli komut sistemi gibi özelliklerin düşünülmesi,

Her yaş ve sağlık tipinden insanın kullanımının göz önünde bulundurulması önerilerini ekledikleri söylenebilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

- Kamu kurumlarında yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının stratejik planlaması ve temeli oluşturulurken kurumun amblemi, logosu, renkleri, tipografi stili ve boyutlandırma gibi görsel kimlik unsurlarının dikkate alınması gerekmektedir. Bu tasarım ilkelerine dikkat edilerek yapılan tasarımlar hem kurum ziyaretçilerinin hem de kurumun hedeflediği mesajın etkili bir şekilde iletilmesini sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, kurum kimliğinin binalarda tutarlı bir şekilde yansıtılması için renklerin ve tipografi stilinin kullanımında tutarlılık sağlanması gerekmektedir. Yönlendirme ve işaretleme tasarımları, kurumun diğer görsel öğeleriyle uyumlu olup, bina içinde ve dışında bulunan çevresel unsurlarla da bütünlük içinde olması ziyaretçilerin kurumu algılamalarını kolaylaştıracağı sonucuna varılmaktadır.
- Kamu kurumlarında yönlendirme ve işaretleme tasarımları için renk tercihi, görsel kimlik, işlevsellik, estetik değer ve erişilebilirlik kriterleri dikkate alınarak özenle planlanması gerekmektedir. Kurumsal renklerin kullanımı, bina içinde ve dışında tutarlılık sağlayarak ziyaretçilere bütünlük mesajının ileteceği düşünülmektedir. Yüksek kontrastlı renklerin tercih edilmesi, tabelalardaki metin ve sembollerin daha kolay okunmasını sağlayarak özellikle düşük görme yeteneğine sahip bireyler için önemli bir avantaj sunacaktır. Ayrıca, her binaya özgü renk kodlaması geliştirilerek binalar arasındaki farklılığın ve algılanabilirliğin artırılması düşünülmektedir. Renk seçiminde, tasarımları etkileyecek çevresel faktörlerin ve iç mekân ışıklandırmalarının dikkate alınması tasarımların algılanabilirliğini ve işlevselliğini artıracaktır. Bu sayede, yönlendirme ve işaretleme tasarımları kurumun kimliğini yansıtarak etkili bir şekilde amacına hizmet edeceği sonucuna varılmaktadır.
- Kamu kurumlarında yönlendirme ve işaretleme tasarımları için tipografi kullanımı, görsel kimlik, okunurluk, görünürlük, boyutlandırma, renk seçimi, yazıların tutarlılığı ve dikkat çekiciliği gibi faktörlere odaklanarak belirlenmesi gerekmektedir. Basit, net, düzenli ve göz alıcı yazı karakterlerinin tercih edilerek metinlerin kolayca okunabilirliği ve görülebilirliği artıracağı düşünülmektedir. Tasarımlarda kullanılacak metinlerin renkleri, arka plan renkleriyle kontrast

oluşturması okunabilirliği artıracaktır. Özellikle düşük ışık koşullarında veya görme bozukluğu olan kişiler için metinlerin daha iyi okunması için yüksek kontrastlı renklerin kullanılması gerekmektedir. Metin stili ve yazı karakteri tutarlılığı, ziyaretçilerin yönlendirmeleri daha kolay anlamasını sağlayarak binalar arasında tutarlı bir deneyim oluşturacağı sonucuna varılmaktadır.

- Kamu kurumlarında yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının konumlandırması, mekânda oluşan insan trafiği akışı ve ziyaretçilerin hedeflerine ulaşmasını kolaylaştıracak şekilde planlanması gerekmektedir. Mekân dizimi analizi kullanılarak, ziyaretçilerin yoğun olarak bulunduğu noktalar ve önemli alanlar belirlenerek yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının bu noktalara yerleştirilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.
- Kamu kurumlarında yönlendirme ve işaretleme tasarımları, binaların iç ve dış mekânlarıyla uyumlu bir şekilde planlanması gerekmektedir. Mimari tarz, yapısal özellikler ve kullanım amacı, tasarımların estetik ve görsel uyumunun belirlenmesinde önemli bir rol oynayacağı düşünülmektedir. Dış mekân tabelaları hava koşullarına dayanıklı ve uzaktan görülebilirken, iç mekân tasarımları daha detaylı ve ziyaretçilerin algısını kolaylaştıracak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca, mekânın değişen yapısına uyum sağlayabilmek için yönlendirme ve işaretleme tasarımları kolayca güncellenebilir şekilde planlanması gerektiği sonucuna varılmaktadır.
- Kamu kurumlarında yönlendirme ve işaretleme tasarımları için malzeme seçimi yapılırken, dayanıklılık, estetik görünüm, kurum bütçesine uygunluk, ziyaretçilerin kolay algılaması, engellilerin erişimi ve çevresel etkiler gibi faktörler göz önünde bulundurularak tasarlanması gerekmektedir. Dayanıklı ve uzun ömürlü malzemelerin tercih edilmesi, özellikle yoğun trafiğe maruz kalan alanlarda aşınmaya ve hava koşullarına karşı direnç göstereceği düşünülmektedir. İç mekân tasarımlarında doğal ve yapay ışık yansımalarının azaltacak malzeme kullanılması gerekmektedir. Ayrıca, kurumun iç mekânında birimlerin ve/veya kişilerin oda değişimi daha fazla olmasından dolayı güncellemelerde kolaylık sağlayacak malzemelerin seçilmesi sonucuna varılmaktadır.
- Kamu kurumlarında yönlendirme ve işaretleme tasarımları için uygulama ve montajlama süreçleri, tasarımın doğru bir şekilde hayata geçirilmesi için büyük önem taşımaktadır. Tasarım öncesinde, mekânın özellikleri detaylı bir şekilde

incelenerek, duvar malzemesi, zemin yapısı, güvenlik standartları ve kullanılacak malzemeler gibi faktörlerin dikkate alınarak tasarım planlamasının yapılması gerekmektedir. Bu planlama ile yönlendirme ve işaretleme tasarımları için kullanılabilirliğin artacağı ve ziyaretçilerin hedeflere kolayca ulaşmasını sağlayacağı sonucuna varılmaktadır.

- Kamu kurumlarında yönlendirme ve işaretleme tasarımları için interaktif arayüzler, ziyaretçilere bilgi sağlama, yönlendirme yapma ve etkileşimli deneyimler sunma amacıyla özenle tasarlanması gerekmektedir. Bu arayüzler, ziyaretçilerin ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak kolay kullanılabilirlik ve anlaşılabilirlik sağlamak üzere görsel öğelerle zenginleştirilmesi gerekmektedir. NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) teknolojisi, ziyaretçilerin ön büro/danışma gibi birimlere kayıt oluşturmalarını takiben kurum içi birimlere yönlendirme sağlayacak ve kurumun güvenlik politikalarıyla uyumlu olacak şekilde entegre edilmesi gerekmektedir. Bu sistem ile ziyaretçilerin belirlenen hedefe ulaşmaları için dijital rehberlik sunacağı düşünülmektedir. Ayrıca interaktif arayüz tasarımının kurumun dış ve iç mekân fiziki yönlendirme tasarımlarıyla da bütünleşik tasarlanması kurumun bütünlüğü ve ziyaretçilerin hedeflerine kolay bir şekilde ulaşmaları açısından önemli bir rol oynayacağı sonucuna varılmaktadır.
- Kamu kurumlarının yönlendirme ve işaretleme tasarımları için kullanılan piktogramlar, ziyaretçilerin hızlıca algılamalarını, kolayca yönlendirilmelerini ve güvenliklerini sağlamak amacıyla özenle tasarlanmaları gerekmektedir. Bu piktogramlar, farklı kültürlere sahip ve dilleri konuşan insanlar tarafından anlaşılabilir olacak şekilde temel şekiller, hatlar, insan figürleri ve evrensel semboller kullanılarak oluşturulması gerekmektedir. Piktogramların genel konseptinin, mekânın mimari tasarım özelliklerinden esinlenerek belirlenmesi ve yönlendirme ve işaretleme tasarımları ile dil birliği sağlamasının önemli bir rol oynayacağı sonucuna varılmaktadır.
- Araştırmaya katılan akademisyen ve sektörde hizmet veren uzmanların, kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl olması gerektiğine dayalı sorulardan elde edilen verilere göre;

  Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının özgün ve yaratıcı bir fikre sahip olması, estetik bakımdan dikkat çekici ve akılda kalıcı olması,

işlevsel olması, toplumsal gelişmişlik düzeyi göz önünde bulundurularak tasarlanması, hedef kitlenin algı seviyesine uygun olması, kurumun görsel kimliğine uygun olması ve renkler arasında kontrastlık olması gerektiğini sonucuna varılmaktadır.

Kamu kurumlarında yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının, her binanın farklı renk ile kodlanması ziyaretçilerin gidecekleri binayı kolay bulamalarını sağlayacağı, yazı karakteri seçiminin okunaklı, görünebilir ve estetik olması, yazı karakterinin büyüklüğünün okunaklı ve görünebilir olması, ziyaretçilerin göz hizasına uygun ve kolayca görebilecekleri yerlere konumlandırılması, mekanların yapısal özellikleri ve kullanım amacı göz önünde bulundurularak tasarlanması, kullanılan malzemelerin çevresel etkiler göz önünde bulundurularak seçilmesi, uygulama ve montajlama süreçleri tasarımların doğru bir şekilde hayata geçirilmesi için öneme sahip olduğu, fiziki tasarımların interaktif arayüz tasarımları ile desteklenmesi ve teknolojiye uygun olarak tasarlanması gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Kamu binalarında yönlendirme noktalarının ana sirkülasyon akslarıyla ilişkilendirilmesi ve yapı kimliğiyle uyumlu olması, kullanıcıların hedeflerine kolaylıkla ulaşmalarını sağlayacağı, çevresel faktörler göz önünde bulundurularak malzeme seçimi yapılması, renk seçiminin mekânla uyumlu ve dikkat çekici olması, yazı karakterlerinin kolay algılanabilir olması ve zemin rengiyle uyumlu olması, karmaşadan uzak ve dil bütünlüğüne dikkat edilerek tasarlanması, kurumsal renklerin tercih edilmesi görsel kimliğin önemli bir parçası olduğu sonucuna varılmaktadır.

Araştırmaya katılan akademisyen ve sektörde hizmet veren uzmanların T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına dayalı sorulardan elde edilen verilere göre;

T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân yönlendirme tasarımlarının ve işaretleme tasarımlarının genel olarak başarılı olduğu söylenebilir. Bu bağlamda kurum içerisinde yer alan binalara yönlendirme yapmak için tasarlanan dış mekân tabela işaretleme tasarımlarının, kurumun görsel kimliği, renk kullanımları, şekil kullanımları, yazı karakteri ve bu karakterin büyüklük kullanımlarının okunur ve görünebilir olduğu, tabelaların oransal ölçülendirmesinin farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun olduğu sonucuna varılmaktadır.

Ayrıca tasarımlarda hizalamalara dikkat edildiği, her bloğun işaretleme tasarımında kullanılan renk kodlamasının ulaşılabilirlik açısından başarılı olduğu, tasarımların dikkat çekici, akılda kalıcı ve mesajı ileten bir yapıya sahip olduğu ve mekâna uygun olduğu sonucuna varıldığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan akademisyen ve sektörde hizmet veren uzmanların T.C. Yargıtay Başkanlığı iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına dayalı sorulardan elde edilen verilere göre;

T.C. Yargıtay Başkanlığı iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının genel olarak başarılı olduğu ve dil birliğinin sağlandığı söylenebilir. Bu bağlamda kurumda yer alan binalar için hazırlanan yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının kurumun görsel kimliği, renk kullanımları, şekil kullanımları, yazı karakteri ve bu karakterin büyüklük kullanımlarının okunur ve görünebilir olduğu, tabelaların oransal ölçülendirmesinin farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun olduğu ve piktogramların kullanım amacına uygun olduğu sonucuna varılmaktadır.

Araştırmaya katılan akademisyen ve sektörde hizmet veren uzmanların T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication- Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına dayalı sorulardan elde edilen verilere göre;

T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları için yapılan NFC teknolojisine sahip kart tasarımının uygun olduğu söylenebilir. Bu bağlamda kurumun görsel kimliği, renk kullanımları, şekil kullanımları, yazı karakteri ve bu karakterin büyüklük kullanımlarının okunur ve görünebilir olduğu, tabelaların oransal ölçülendirmesinin farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun olduğu ve piktogramların kullanım amacına uygun olduğu sonucuna varılmaktadır.

NFC teknolojisine sahip kartın ziyaretçileri yardım almadan hedeflerine ulaştırmada etkili olduğu ve temas gerektirmeden kullanılabildiği, bu kartın ziyaretçilere bilgi sağladığı ve kullanımının kolay olduğu, yönlendirme ve bilgilendirme amaçlı kullanımında etkili ve kullanılışlı olduğu sonucuna varılmaktadır.

T.C. Yargıtay Başkanlığı için geliştirilen NFC teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının genel olarak başarılı olduğu

söylenebilir. Bu bağlamda kurumun görsel kimliğine uygun tasarımıyla birlikte, renk kullanımı, yazı karakteri okunurluğu ve görünürlüğü, yazı karakteri büyüklüğü kullanımının okunurluğu ve görünürlüğü konularında olumlu sonuca varıldığı görülmektedir. Ayrıca, interaktif arayüz tasarımının misafirlerin hedeflerine yardım almadan ulaşmalarını sağlaması açısından, piktogramların kullanım amacına uygunluğu ve arayüz tasarımının kullanılabilirliği sonucuna varılmaktadır.

Yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında NFC teknolojisinin kullanılmasının alana yenilik getirdiği, interaktif arayüz tasarımlarının ziyaretçilerle etkileşim kurma ve geri bildirim almanın ve güncellenmesinin daha kolay olduğu, NFC teknolojisinin yönlendirme tasarımlarında kullanılması ile iletişimin hızlanması ve ulaşımın kolaylaşması, basılı çalışmaların NFC teknolojisi ile entegre edilerek interaktif arayüz tasarımlarıyla kullanılmasının araştırmaya renk ve yenilik kattığı sonucuna varılmaktadır.

6.2. Öneriler

- Kamu kurumları için hazırlanacak her tasarım süreci, ilgili kurumun özelliklerine ve hedeflerine göre özelleştirilebilir.
- Dış mekân tabelalarında paslanmaz çelik krom, kompozit ve pleksiglas gibi malzemelerin seçilmesi önerilebilir. İç mekân tabelalarında yansımaların azaltılması için zemin malzeme pleksiglas, üzerine gelecek tasarım elemanları için folyo malzeme tercih edilebilir.
- Dış mekân tabelalarında hava şartlarına dayanıklı ve ışıklandırılabilir malzemelerin kullanılabilir.
- Sabit yere monteli, yukardan sarkıtma, dışa taşan bayrak montajlı ve duvara monteleme gibi çeşitli uygulama yöntemleri, farklı ihtiyaçlara ve mekân özelliklerine uygun olarak planlanabilir.
- Engellilerin de interaktif arayüzleri kullanabilmesi için uygun destek ve işlevler sağlanabilir.
- İnteraktif yönlendirme tasarımlarına acil durum duyuruları gibi güncel bilgilerin gerçek zamanlı olarak aktarılması arayüze entegre edilebilir. Örneğin, bir

yangın alarmı durumunda, ekranlar otomatik olarak yangın çıkışlarını ve güvenli bölgeye nasıl ulaşılacağını gösterebilir.

- Ziyaretçilerin yabancı olması göz önünde bulundurularak yazılımsal dil desteği sağlanabilir.
- NFC kart ile ziyaretçilerin bilgileri ve gittikleri birim ve/veya kişilerin bilgileri kayıt altına alınıp hangi birime kaç defa gidildiği gibi durumların analizi yapılabilir. Ayrıca ziyaretçilerin interaktif arayüz tasarımını nasıl kullandıklarını anlamak için analitik veriler toplanabilir. Bu veriler, arayüzün sürekli olarak iyileştirilmesine olanak sağlayabilir.
- Üniversitelerin grafik tasarımı, iletişim tasarımı, mimarlık, iç mimarlık ve endüstriyel tasarım bölümlerinde öğrenim gören öğrencilere bu konuda eğitim verilebilir.
- Yönlendirme ve işaretleme tasarımına yönelik Türkçe yayınların sayısı artırılmalı ve bu konuya yönelik daha fazla araştırma yapılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

Açıksöz, B. (2015). Ulaşım ve yönlendirme işaretlerinin tipografi ve grafik tasarım açısından irdelenmesi. İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.

Akengin, G., Aypek Arslan, A., & Yayçili Özen, A. Ç. (2017). Logo tasarımında renk. İdil Sanat ve Dil Dergisi, 6(31), 1077-1088.

Ambrose, G., Harris, P., & Bayrak, B. (2012). *Görsel Tipografi Sözlüğü*. Literatür Kitapevi.

Ambrose, G, Harris, P. (2013) *Grafik Tasarımda Sayfa Düzeni*. İstanbul: Literatür Kitapevi.

Alemdar, Ö., & Özbek, M. Ö. (2021). *Mekân Dizimi ve Yol Bulma Metotları ile Yaya Hareketliliği ve Arazi Kullanımı İlişkisinin Kadıköy Tarihi Merkezi'nde İrdelenmesi.* Journal of Architectural Sciences and Applications, 6(1), 77-96.

Andarood, H. G. (2014). *İç Mimarlık Alanında Görsel İletişim Temelli Grafik Tasarım Çözümlemeleri.* Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Ay, Ş. (2021). *Bilgilendirme Ve Yönlendirme Tasarımı Bağlamında Otogar Grafikleri Ve Bir Uygulama.* Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Aybay, C. (2017). *Bilgilendirme Tasarımında Disiplinlerarası Tasarım İşbirliği ve Grafik Tasarımın Bu İşbirliğindeki Yeri.* Turkish Online Journal of Design, Art & Communication, 7(3).

Aybek, U., & Taşcıoğlu, M. (2021). *Tren İstasyonlarına Ve Raylı Sistemlere Yönelik Yönlendirme Sistemlerinin Tasarım İlkeleri.* Sanat-Tasarım Dergisi, (12), 18-24.

Aytoğ, E. Ü. (2009). *Mimari ve Kentsel Mekanda Grafik Tasarım.* Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Üniversitesi, Grafik Tasarım Anasanat Dalı.

Atan, U. (2020). Görsel İletişim Tasarımında Reklam ve Sanat. Kahraman M. (Ed.), Reklam ve Sanat (1. baskı s. 19-60). Efe Akademi Yayınları.

Atan U. (2021). Çizgi Film ve Animasyonda Renk. T. Tepecik A. (Ed.), Uygarlık Tarihinde Renk (1. baskı s. 195-218). Sistem Ofset Yayıncılık.

Baer, K., & Vacarra, J. (2008). *Information design workbook: Graphic approaches, solutions, and inspiration+ 30 case studies.* Rockport Publishers.

Başarır, F. (2019). *Eylem araştırmasına giriş.* Eğitimde Eylem Araştırmaları, 1-30.

Başer, M. B. (1994). *Görsel İletişimde Piktogram ve Sembollerin İnsan Üzerindeki Etkileri*. (Master's thesis, Anadolu University (Turkey)).

Bayram, T. (2014). *Chauvet Mağarası Sanılandan 10.000 Yıl Daha Eski Çıktı.* (İnternet) https://arkeofili.com/chauvet-magarasi-sanilandan-10-000-yil-daha-eski-olabilir/

Becer, E. (2015). *İletişim ve Grafik Tasarım (10. Baskı).* Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

Berger, J., & Salman, Y. (1986). Görme biçimleri. Yankı Yayınları.

Bilal, F. (2023). *Güzel Sanatlar Eğitiminde Bilgilendirme Haritası Tasarımı.* Üniversite Araştırmaları Dergisi, 6(3), 247-256.

Borgia, E. T., & Schuler, D. (1996). *Action Research in Early Childhood Education.* ERIC Digest.

Boratav, O., & Gürdal, N. (2016). *1980 Sonrası Sergileme (Exhıbıtıon After 1980).* Art-Sanat Dergisi, (6), 169-183.

Bulut, D. M., & Uslu, Ö. (2017). *Mekan Tasarımında Bilgilendirme ve Yönlendirme Elemanlarının İncelenmesi Forum Mersin Örneği.* İdil Dergisi, 6(37), 2557-2566.

Calori, C., & Vanden-Eynden, D. (2015). *Signage And Wayfinding Design: A Complete Guide To Creating Environmental Graphic Design Systems*. John Wiley & Sons.

Curtsson, F. (2021). *Designing an augmented reality based navigation interface for large indoor spaces.*

Çavuşoğlu, S. (1996). *Kent içi çevre grafiği üzerine bir uygulama.* Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Çolaklı Topal, Z. (2019). *Kent Kimliği Kapsamında Cittaslow Hareketinin Çevre Grafiğine Yansıması: Gerze Örneği.* Selçuk Üniversitesi, Konya.

Çeken, B., & Balcı, Y. (2023). *İç Mekan Yönlendirme Tasarımlarında Mobil Arttırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Kullanımı.* Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(2), 272-284.

Çeken, B., & Şenoymak, M. (2019). *Çocuklara Yönelik Grafik Kullanıcı Arayüzü Tasarımının, Kullanılabilirlik ve Eğlence Bakımından Önemi.* Sanat ve Tasarım Dergisi, 9(2), 216-233.

Çeken, B., & Delil, S. (2021). Arayüzlerde Hacim İlhamı: Yaratıcı UI Tasarım Konseptlerinde 3 Boyutlu Grafikler. Dünya İnsan Bilimleri Dergisi, 2021(2), 68-83.

Dedeoğlu, Ş., & Nuhoğlu, M. (2021). *İnfografikler: Bilginin Grafiklerle Etkileşiminde Kullanılan Benzetmeler.* İdil Dergisi.

Derman, İ. (2009). *Fotoğraf ve Gerçeklik.* İstanbul: Hayalbaz Kitap.

Dindar, M. S. (2010). *Yakın Alan Haberleşmesi (NFC) Ve Uygulamaları.* Sakarya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Dönmez M. (2014). *Yönlendirme Tasarımlarında Grafiksel Yapı Ve Bir Uygulama Örneği.* Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.

Dur, B. İ. U. (2011). *Çevresel Grafik Tasarım'ın Uygulama Alanları.* Sanat ve Tasarım Dergisi, 1(7), 159-178.

Dur, B. İ. U. (2011). *Bilgilendirme tasarımında ilkeler, öğeler ve uygulama sorunları-Bilgilendirme tasarımı uygulaması.* Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

Ekim, B. (2011). *Görsel İletişim Tasarımı Açısından Dergi Kapak Tasarımları: Elele Dergisi Kapak Tasarımlarının Çözümlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Empler, T. (2012). *Environmental Graphic Design-Grafica e Comunicazione Ambientale*. Nuovi ambiti rappresentativi nell'architettura contemporanea. Dei.

Fişenk, H. (2012). *Yönlendirme Dizgelerinde Yerleşke Kimliğine Uygunluk Ve Grafik Tasarım Sorunları: Ankara İli Çankaya İlçesi Kızılay Mahallesi İçin Yönlendirme Dizgesi Tasarımı.* Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Jacobson, R. (2000). *Information Design*. Londra: The MIT Press.

Gibson, D. (2009). *The Wayfinding Handbook: Information Design for Public Places.* Princeton Architectural Press, New York, 2009.

Giessman S. (2013). *Henry Charles Beck, Materıal Culture And The London Tube Map Of 1933.* (İnternet): (https://amodern.net/article/henry-c-beck-material-culture-and-the-london-tube-map-of-1933/).

Güler, T. (2008). *Grafik Tasarımda Yeni Bir Alan: Bilgilendirme Tasarımı ve Bir Uygulama.* Sanatta Yeterlik Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.

Güler, T. (2014). *Dokuz Eylül Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi örneğinde yönlendirme ve işaretleme tasarımında stratejik planlama.* Yedi, (12), 65-75.

Güler, T. (2016). *Büyük Mekanların Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımında Yer İmlerinin Kullanıcı Hareketlerine Katkıları.* Sanat Dergisi, (28), 130-147.

Gümüş Ç. (2021). Renk Terminolojisi. T. Tepecik A. (Ed.), Uygarlık Tarihinde Renk (1. baskı s. 195-294). Sistem Ofset Yayıncılık.

Gündoğdu, M. (2014). *Mekan Dizimi Analiz Yöntemi Ve Araştirma Konulari (Space Syntax And Researching Issues).* Art-Sanat Dergisi, (2), 251-274.

Güngör, B. Ö. (2021). *Yönlendirme Grafikleri Açısından Tipografi ve İletişimin Önemi.* Uluslararası Sanat Kültür ve İletişim Dergisi, 3(1), 66-77.

Irwın, T. (2002). *Information Design: What is it and Who does it?*

İLİSULU, T. İ., (2017). *Bilgilendirme Tasarımı ve Eğitimdeki Yeri.* Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, Cilt 6, 195-213.

İnanç, O. M. (2019). *Türkiye'de kullanılan havalimanı bilgilendirme grafiklerinin incelenmesi ve bir havalimanı bilgilendirme grafiği.* Akdeniz Üniversitesi, Antalya.

Jansen, C., & Maes, A. (1999). *Document design. South African Journal of Linguistics,* 17(4), 234-255.

Jacobson, R. (2000). *Information design.* The MIT Press.

Karamustafa, S. (2003). *21. Yüzyıl Türkiyesi`Nde Görsel İletişim Tasarımı Eğitimi.* Yayımlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi, İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, 2003.

Karasar, N. (1995). *Araştırma' da Rapor Hazırlama.* Ankara: Eğitim Danışmanlık Ltd. Şti.

Kemmis, S. (1988). Action research. in J. P. Keeves (Ed.). Educational Research, Methodology, and Measurement: An International Handbook (p.177-190). Oxford: Pergamon.

Keskin, S. (2017). *Sağlık sektöründe kullanılan bilgilendirme grafiklerinin görsel göstergebilim açısından incelenmesi ve bir uygulama.* Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Ankara.

Kınık, S. (2019). *Yükseköğretim Kurumu Yerleşkeleri Bilgilendirme Tasarımları (Konya Örneği).* Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi. Konya

Krum, R. (2013). *Cool İnfographics: Effective Communication with Data Visualization and Design.* John Wiley & Sons.

Lefebvre, H. (2014). *Mekânin üretimi.* Çeviri: Işık Ergüden, Sel Yayıncılık, İstanbul.

Mercin, L. (2013). *Çevre Ve Kent Estetiği Açısından Grafik Tasarımın Önemi.* Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi, 1(1), 1-9.

Özdenizci, B., Ok, K., Aydın, M. N., & Coşkun, V. (2011). *Yakın Alan İletişimi Teknolojisi.* Türkiye Bilişim Vakfı Bilgisayar Bilimleri ve Mühendisliği Dergisi, 4(1).

Özmen, M. (2012). *Bilgi Toplumu'nda Yaşamanın Getirdiği Sosyal ve Kültürel Değişikliklerin Görsel İletişim Tasarımı Alanındaki Etkileri ve Bilgilendirme Tasarımı.* Accessed June, 20, 2016.

Özpınar, Ş. B., & Aydın, G. (2020). *Kriz İletişiminde İnfografik Kullanımı: Covid-19 Pandemi Sürecinde İnfografikler Üzerine Bir İnceleme.* İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19(37), 240-261.

Öztuna, H. Y. (2007). *Görsel İletişimde Temel Tasarım.* Tiblan yayıncılık.

GÜNGÖR, B. Ö. (2021). *Yönlendirme Grafikleri Açısından Tipografi Ve İletişimin Önemi.* Uluslararası Sanat Kültür ve İletişim Dergisi, 3(1), 66-77.

Pehlivanlar, M. (2020). *Kent Meydanlarında Bilgilendirme Grafikleri.* Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Lefkoşa.

Pettersson, R. (2002). *Information design: An introduction (Vol. 3).* John Benjamins Publishing.

Rayan, A., & Roger, H. (2006). *Pictograms Icons and Signs.*

Schwanbeck, A. T. (2013). *Environmental Graphic Design Changing the Perceptions of Divided Communities through Cultural and Social Connectivity* (Doctoral dissertation, Kent State University).

Sidekli, S. (2010). *Eylem Araştırması: İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Okuma Ve Anlama Güçlüklerinin Giderilmesi.* Türklük Bilimi Araştırmaları, (27), 563-580.

Şahin, F. (2015). *İnfografiklerin bireyleri yönlendirmedeki etkisinin incelenmesi*. Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.

Taşcıoğlu, M. (2013). *Kartografiden Günümüz Harita Tasarımına Yeryüzünün Kağıttaki Grafik Yansıması.* Art-E Sanat Dergisi, 6(12), 1-24.

Taşçıoğlu, M, Erdoğan Aydın, D. (2015). *Grafik tasarımın bilgilendirme ve yönlendirme tasarımındaki rolü ve Londra Eskişehir örnekleri üzerinden bir inceleme.* Sanat ve Tasarım Dergisi, 5 (2), 227-245.

Tijus, C., Barcenilla, J., De Lavalette, B. C., & Meunier, J. G. (2007). *The design, understanding and usage of pictograms.* Written documents in the workplace, 17-31.

Topaklı, A. (2019). *Çevre grafiği kapsamında bilgilendirme tasarımı ve sinop ili önerisi.* Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi.

Topaklı, A., & Nas, E. (2019). *Sinop İli Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları Üzerine Bir Değerlendirme. Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 429-448. doi: 10.7816/ulakbilge-07-37-04.

Topaklı, A. (2022). *Kent Kimliğini Etkileyen Yönlendirme Ve İşaretleme Tasarımları Üzerine Bir Değerlendirme.* Turkish Online Journal of Design Art and Communication, 12 (3), 555-576.

Tupıtsyn, M. (1999). *El Lissitzky: Beyond the Abstract.* Yale University Press.

Türker, O. (2022). *Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı Bağlamında Paralel Gerçeklik Teknolojisi*. Art-e Sanat Dergisi, 15(30), 1117-1135.

Twemlow, A. (2011). *What Is Graphic Design For.* Switzerland: RotoVision SA.

Engin, U. (2019). *İç Mekan (İndoor) Ve Dış Mekan (Outdoor) Reklam Ürünleri Üretiminde Kullanılan Teknolojilerin Ve Malzemelerin Tanımlanması (Optimizasyonu).* The Journal Of Academic Social Science, 70(70), 128-151.

Uzun, İ. (2007). *Farklı İşlevli Mimari Yapılardaki Atrium Mekanı Üzerine Bir İnceleme.* Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Fen ve Mühendislik Dergisi, 9(2), 51-62.

Yakar, G. (2015). *Kastamonu üniversitesi kuzeykent kampüsü yönlendirme sistemi için tasarım önerisi geliştirilmesi.* Gazi Üniversitesi, Ankara.

Yaşar, A. (2011). *Mimari ve Kentsel Alanda Grafik Tasarım (Yönlendirme Tasarımı).* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul.

Yelki, P.T. (2021). *Kent Tanıtımında Turizm Danışma Bürolarının Bilgilendirme Tasarımı Açısından İncelenmesi: Antalya Örneği.* Sanatta Yeterlik Tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.

Yılmaz İ. (2020). *Yönlendirme Öğelerinin Grafik Tasarım Alanında İncelenmesi*. İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul.

Yum, M. S. (2021). *Yönlendirme Tasarımının Disiplinlerarası Özelliklerinin Belirlenmesi ve İncelenmesi: İstanbul Ticaret Üniversitesi, Küçükyalı Kampüsü Örneği.* Journal of Advanced Research in Natural and Applied Sciences, 7(2), 182-200.

İnternet 1 : https://www.behance.net/AntonioKalini, Erişim tarihi: 08.10.2023.

İnternet 2 : https://www.behance.net/soyjuliangomez, Erişim tarihi: 20.10.2023.

İnternet 3 : https://aliartun.com/yazilar/muzede-modernligin-kurulmasi-ve-bozulmasi, Erişim tarihi: 22.10.2023.

İnternet 4 : http://indexgrafik.fr/herbert-bayer/, Erişim tarihi: 25.10.2023.

İnternet 5 : https://sofiebeier.dk/?page_id=264(opens%20in%20a%20new%20tab, Erişim tarihi: 18.01.2024.

İnternet 6 : https://www.archdaily.cn/cn/985775/yan-zhou-nan-sha-guo-ji-you-lun-ma-tou-aedas, Erişim tarihi: 15.01.2024.

İnternet 7 : https://designmuseum.org/about-the-museum, Erişim tarihi: 22.01.2024.

İnternet 8 : (https://istanbul.adalet.gov.tr/istanbul-adalet-sarayi, Erişim tarihi: 05.02.2024.

İnternet 9 : https://www.selcuklu.bel.tr/ilcemiz/detay/244/selcuklu-belediye-hizmet-binasi.html, Erişim tarihi: 17.02.2024.

İnternet 10 : https://www.aeh.com.tr/proje-hakkinda, Erişim tarihi: 22.02.2024.

İnternet 11 : https://www.iku.edu.tr/tr/istanbul-kultur-universitesi-hakkinda, Erişim tarihi: 25.02.2024.

İnternet 12 : https://tr.wikipedia.org/wiki/Hasanpa%C5%9Fa_Gazhanesi, Erişim tarihi: 25.02.2024.

İnternet 13 : https://nfc-forum.org/learn/nfc-technology/, Erişim tarihi: 29.02.2024.

İnternet 14 : https://www.yargitay.gov.tr/documents/YARGITAY_Kurum_Kimlik_Rehberi_2017.pdf, Erişim tarihi: 05.03.2024.

İnternet 15 : https://hurmedesign.com/, Erişim tarihi: 10.03.2024.

İnternet 16 : https://developer.apple.com/fonts/, Erişim tarihi: 15.05.2024.

EKLER

EK-1. “Kamu Kurumlarındaki Fiziki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının NFC Teknolojisi ile Entegre Edilmiş İnteraktif Arayüz Tasarımlarıyla Kullanımı: T.C. Yargıtay Başkanlığı” Konulu Teze İlişkin Uzman Görüşü Formu

"Kamu Kurumlarındaki Fiziki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının NFC Teknolojisi ile Entegre Edilmiş İnteraktif Arayüz Tasarımlarıyla Kullanımı: T.C. Yargıtay Başkanlığı"

Değerli katılımcı;

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Grafik Tasarımı Sanatta Yeterlik Programı kapsamında Arş. Gör. Mehmet Işık ve tez danışmanı Prof. Dr. Gültekin Akengin tarafından yürütülen "Kamu Kurumlarındaki Fiziki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının NFC Teknolojisi ile Entegre Edilmiş İnteraktif Arayüz Tasarımlarıyla Kullanımı: T.C. Yargıtay Başkanlığı" konulu bu çalışmada amaç, çevresel grafik tasarım kapsamında kamu binalarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının problemlerine çözüm ve yeni bir bakış açısı getirmektir. Bu amaç doğrultusunda alanla ilgili literatür taraması yapılarak ve uzman görüşleri alınarak Türkiye Cumhuriyeti’nin kurumsallığına hitap eden, insanların beğeni ve algı düzeylerine uygun, tasarımcı bireylere örnek olması için T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımlarını yapmak planlanmıştır.

Grafik Tasarımı alanında uzman olarak siz değerli katılımcıların tez kapsamında yaptığımız T.C. Yargıtay Başkanlığının yönlendirme ve işaretleme tasarımı uygulamalarına yönelik görüşleriniz çalışmanın daha iyi olması ve alana katkı sağlaması açısından önem arz etmektedir.

6 bölümden oluşan formun;

1. Bölümünde formla alakalı genel bilgilendirme,

2. Bölümünde kişisel bilgilerinize dayalı sorular,

3. Bölümünde kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl olması gerektiğine dayalı sorular,

4. Bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımı uygulamalarına yönelik sorular,

5. Bölümünde T.C. Yargıtay Başkanlığı iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik sorular ve

6. Bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik sorular bulunmaktadır.

Yaklaşık 20 dakikanızı alacak olan ölçekleri doldururken her bölümle alakalı bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca her bölümün sonunda bölümle alakalı eklemek istediğiniz görüş ve önerilerinizi belirtebileceğiniz alan bulunmaktadır. Sizlerden gelen görüşler neticesinde yaptığımız tasarımlara yönelik düzenlemeler yapılıp tezde sunulacaktır.

Vakit ayırarak sağlayacağınız katkı ve katılım için teşekkürlerimizi iletiriz.

Kişisel ve Sosyal Bilgilere Dayalı Sorular

Bu bölümde değerli katılımcıların kişisel ve sosyal bilgilerine dayalı sorular yer almaktadır.

Soru 1: Eğitim düzeyiniz nedir?

- Lise
- Lisans
- Yüksek lisans
- Doktora/Sanatta Yeterlik

Soru 2: Ünvanınız nedir? (Sektörel hizmet veriyorsanız lütfen diğer seçeneğine meslek ünvanınızı yazınız.)

- Doktor Öğretim Üyesi
- Doçent/Doçent Doktor
- Profesör/Profesör Doktor
- Diğer:

Kamu Kurumlarındaki Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarının Nasıl Olması Gerektiğine Dayalı Sorular

Bu bölümde kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının nasıl? olması gerektiğine dayalı sorular yer almaktadır.

Soru 3: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları özgün ve yaratıcı fikre sahip olmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 4: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları estetik bakımdan dikkat çekici ve akılda kalıcı olmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 5: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları işlevsel olmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 6: Kamu binalarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında toplumsal gelişmişlik düzeyi göz önünde bulundurulmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 7: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve İşaretleme tasarımları hitap edilen hedef kitlenin algı seviyesine uygun olmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 8: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları kurumun görsel kimliğine uygun olmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım

- Katılmıyorum

Soru 9: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında kullanılan renkler arasında kontrastlık olmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 10: Birden fazla binası olan kamu kurumlarında, her binanın farklı renk ile kodlanması ziyaretçilerin gidecekleri binayı kolay bulmalarını sağlar.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 11: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında yazı karakteri seçimi okunaklı, görünebilir ve estetik olmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 12: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında yazı karakterinin büyüklüğü okunaklı ve görünebilir olmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 13: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları, ziyaretçilerin göz hizası ve kolayca görebileceği yerlere konumlandırılmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 14: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları mekânların yapısal özellikleri ve kullanım amacı göz önüne alınarak tasarlanmalıdır.

- Katılıyorum

- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 15: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları için kullanılan malzemeler çevresel etkiler göz önünde bulundurularak seçilmelidir.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 16: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulama ve montajlama süreçleri tasarımların doğru bir şekilde hayata geçirilmesi için önemlidir.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 17: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları interaktif arayüz tasarımları ile desteklenmelidir.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 18: Kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımları teknolojiye uygun olarak tasarlanmalıdır.

- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum

Soru 19: Sizce kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının * dikkat çekici ve akılda kalıcı olması için nasıl tasarlanması gerekmektedir? Lütfen deneyimlerinizi paylaşır mısınız?

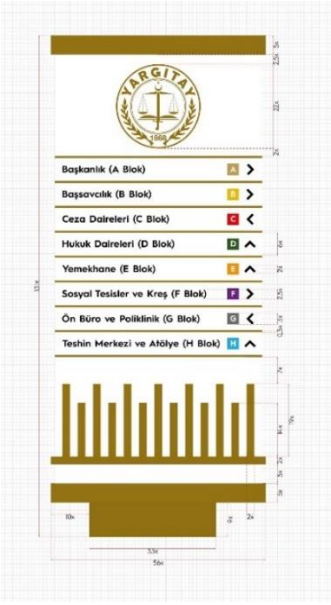
Soru 20: Sizce kamu kurumlarındaki yönlendirme ve işaretleme tasarımlarında * renk seçimi, tasarımın kullanıldığı mekân ile ne ölçüde uyumlu ve dikkat çekici olmalıdır? Lütfen deneyimlerinizi paylaşır mısınız?

Soru 21: Yaşadığınız şehir/ilçe'de bulunan kamu kurumlarındaki (adliye, hastane, belediye binası vb.) yönlendirme ve işaretleme levhalarına duyduğunuz gereksinimlerinden kendi uzmanlık alanınız çerçevesinde bahseder misiniz?

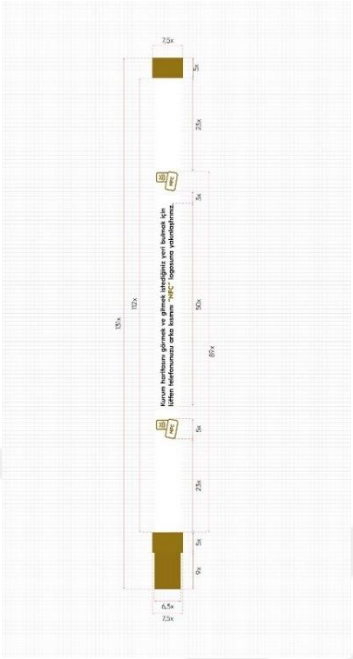
T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Bu bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı dış mekân tasarım uygulamaları yer almaktadır. Kurumun dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulaması 7 farklı bina için yapılmıştır. Her bina kendi içerisinde renk ve bloklara göre kodlama oluşturularak tasarlanmıştır. Bu binalar; Başkanlık (A blok), Başsavcılık (B blok), Ceza Daireleri (C blok), Hukuk Daireleri (D blok), Yemekhane (E blok), Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok), Ön Büro ve Poliklinik (G blok), Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) olarak sıralanmaktadır. Aşağıda bu tasarım uygulamalarına yönelik sorular yer almaktadır.

Görsel 1: T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Tabela Yönlendirme Ön Yüz Tasarımı

Görsel 2: T.C. Yargıtay Başkanlığı Dış Mekân Tabela Yönlendirme Yan Yüz Tasarımı

Soru 22: Kurum içerisinde yer alan binalara yönlendirme yapmak için tasarladığımız dış mekân tabela yönlendirme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 22a, uygun değil ise 22b sorusuna geçiniz.)

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 22a: Cevabım uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 22b: Cevabım uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 3: Başkanlık (A Blok) Binası Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 23: Başkanlık (A blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 23a, uygun değil ise 23b sorusuna geçiniz.)

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 23a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.

- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 23b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 4: Başsavcılık (B Blok) Binası Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 24: Başsavcılık (B blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 24a, uygun değil ise 24b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 24a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 24b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 5: Ceza Daireleri (C Blok) Binası Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 25: Ceza Daireleri (C blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 25a, uygun değil ise 25b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 25a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 25b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 6: Hukuk Daireleri (D Blok) Binası Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 26: Hukuk Daireleri (D blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 26a, uygun değil ise 26b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 26a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

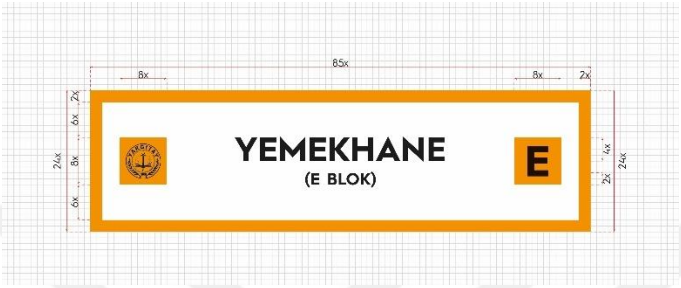
Soru 26b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.

- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 7: Yemekhane (E Blok) Binası Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 27: Yemekhane (E blok) binası kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 27a, uygun değil ise 27b sorusuna geçiniz.) *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 27a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

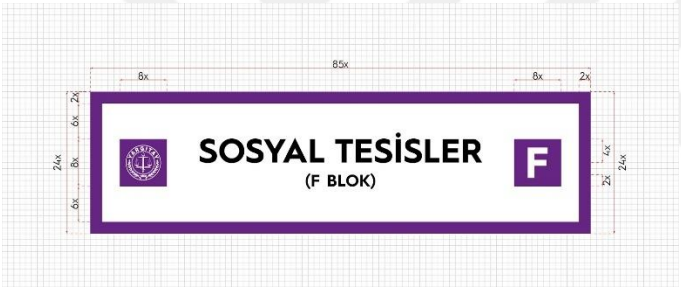
- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 27b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 8: Sosyal Tesisler ve Kreş (F Blok) Binası Sosyal Tesisler Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 28: Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası "Sosyal Tesisler" kapı * girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 28a, uygun değil ise 28b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 28a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.

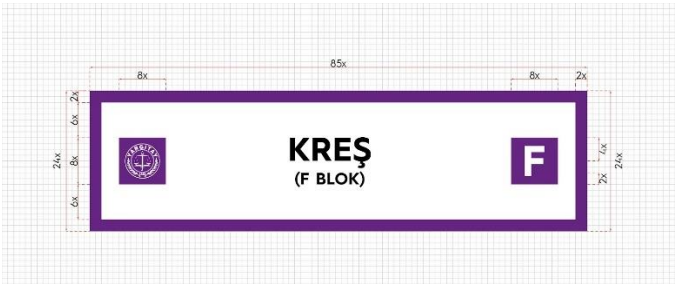
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 28b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 9: Sosyal Tesisler ve Kreş (F Blok) Binası Kreş Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 29: Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası "Kreş" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 29a, uygun değil ise 29b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.

- Uygun Değildir.

Soru 29a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

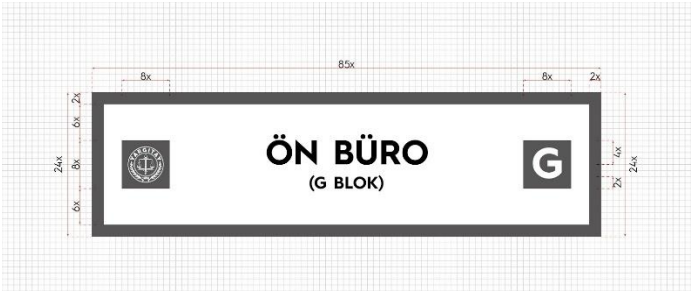
- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 29b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 10: Ön Büro ve Poliklinik (G Blok) Binası Ön Büro Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 30: Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası "Ön Büro" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 30a, uygun değil ise 30b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 30a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

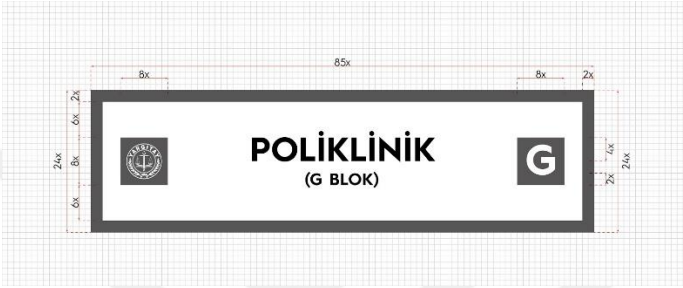
Soru 30b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.

- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 11: Ön Büro ve Poliklinik (G Blok) Binası Poliklinik Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 31: Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası "Poliklinik" kapı * girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 31a, uygun değil ise 31b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 31a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

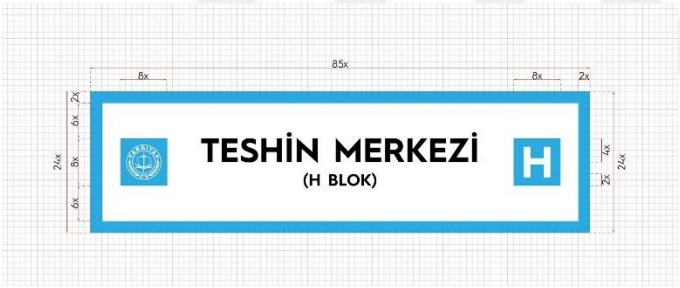
- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 31b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 12: Teshin Merkezi ve Atölye (H Blok) Binası Teshin Merkezi Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 32: Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası "Teshin Merkezi" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 32a, uygun değil ise 32b sorusuna geçiniz.) *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 32a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.

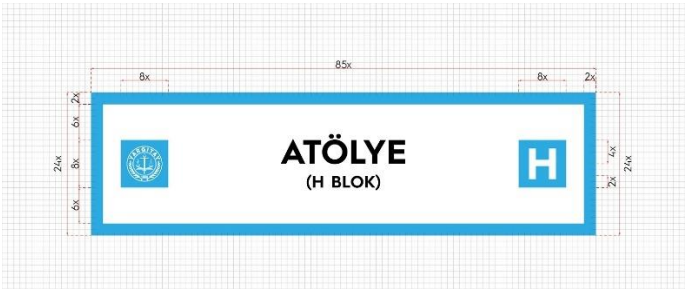
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 32b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 13: Teshin Merkezi ve Atölye (H Blok) Binası Atölye Kapı Girişi İşaretleme Tasarımı

Soru 33: Teshin Merkezi ve Atölye (H blok) binası "Atölye" kapı girişi için tasarladığımız dış mekân işaretleme tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 33a, uygun değil ise 33b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 33a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Diğer:

Soru 33b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.

- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Diğer:

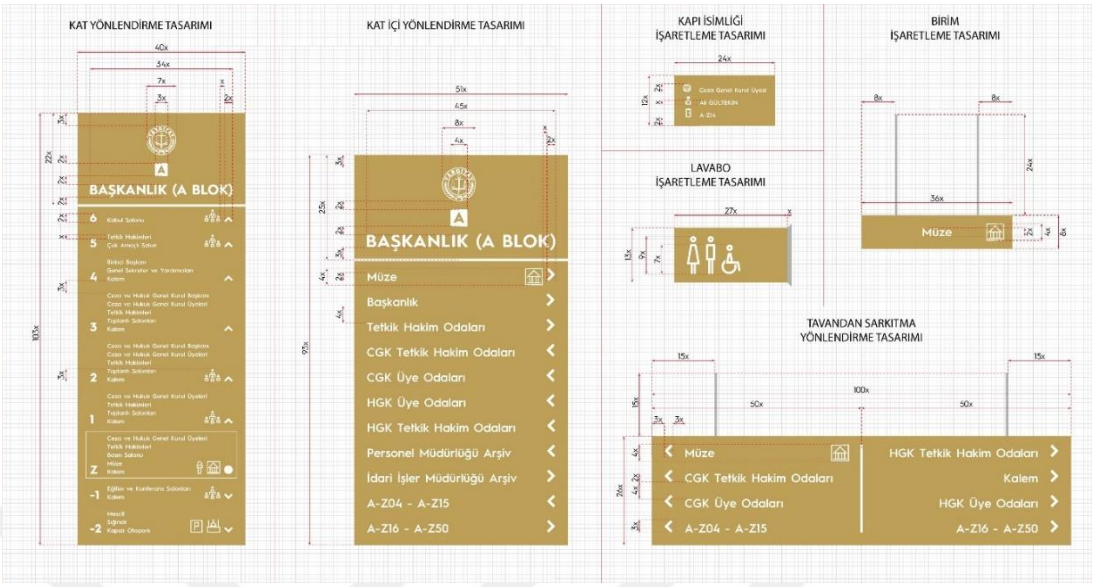
T.C. Yargıtay Başkanlığı için yaptığımız dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik eklemek istediğiniz görüş ve önerileriniz var ise lütfen aşağıda belirtiniz.

T.C. Yargıtay Başkanlığı İç Mekân Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Bu bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı iç mekân tasarım uygulamaları yer almaktadır. Kurumun iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarının uygulaması 7 farklı bina içerisinde 9 farklı ana birim için yapılmıştır.

Her birim kendi içerisinde renk ve bloklara göre kodlama oluşturularak tasarlanmıştır. Bu birimler; Başkanlık (A blok), Başsavcılık (B blok), Ceza Daireleri (C blok), Hukuk Daireleri (D blok), Yemekhane (E blok), Sosyal Tesisler (F blok), Kreş (F blok), Ön Büro (G blok) ve Poliklinik (G blok) olarak sıralanmaktadır. Aşağıda bu tasarım uygulamalarına yönelik sorular yer almaktadır.

Görsel 14: Başkanlık (A Blok) Binası Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları

Soru 34: Başkanlık (A blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 34a, uygun değil ise 34b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 34a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

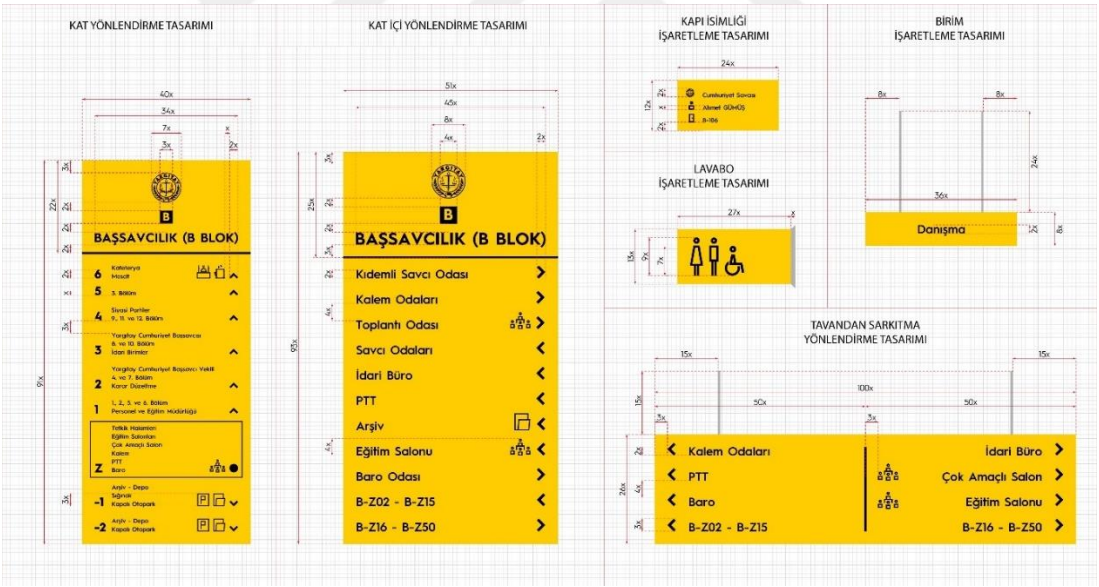
- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Piktogramlar kullanım amacına uygundur.
- Diğer:

Soru 34b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Piktogramlar kullanım amacına uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 15: Başsavcılık (B Blok) Binası Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları

Soru 35: Başsavcılık (B blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 35a, uygun değil ise 35b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 35a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

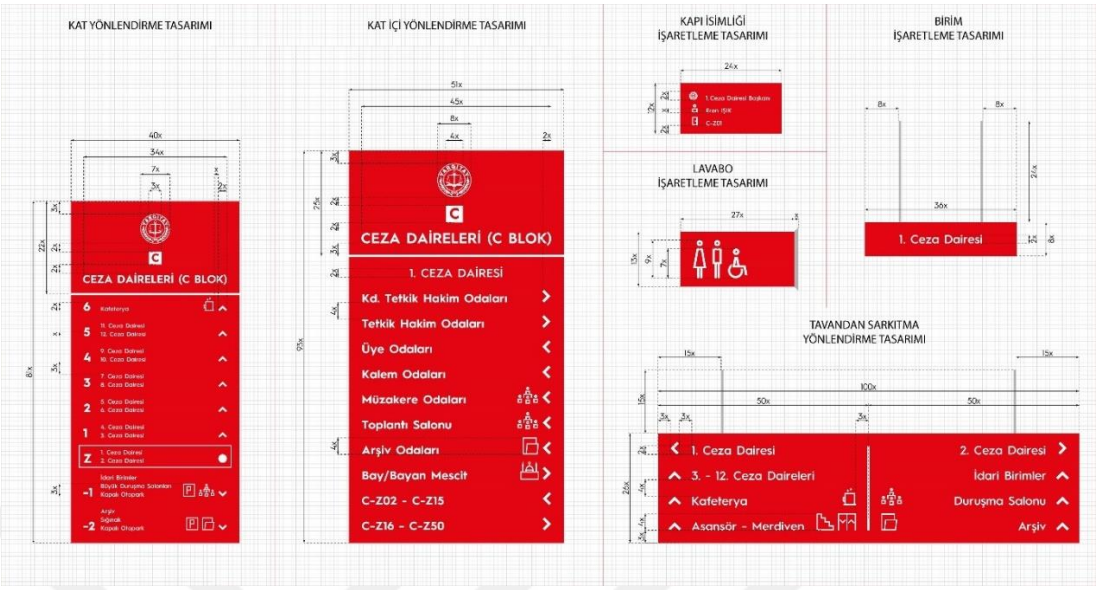
- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Piktogramlar kullanım amacına uygundur.
- Diğer:

Soru 35b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Piktogramlar kullanım amacına uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 16: Ceza Daireleri (C Blok) Binası Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları

Soru 36: Ceza Daireleri (C blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 36a. uygun değil ise 36b. sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 36a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

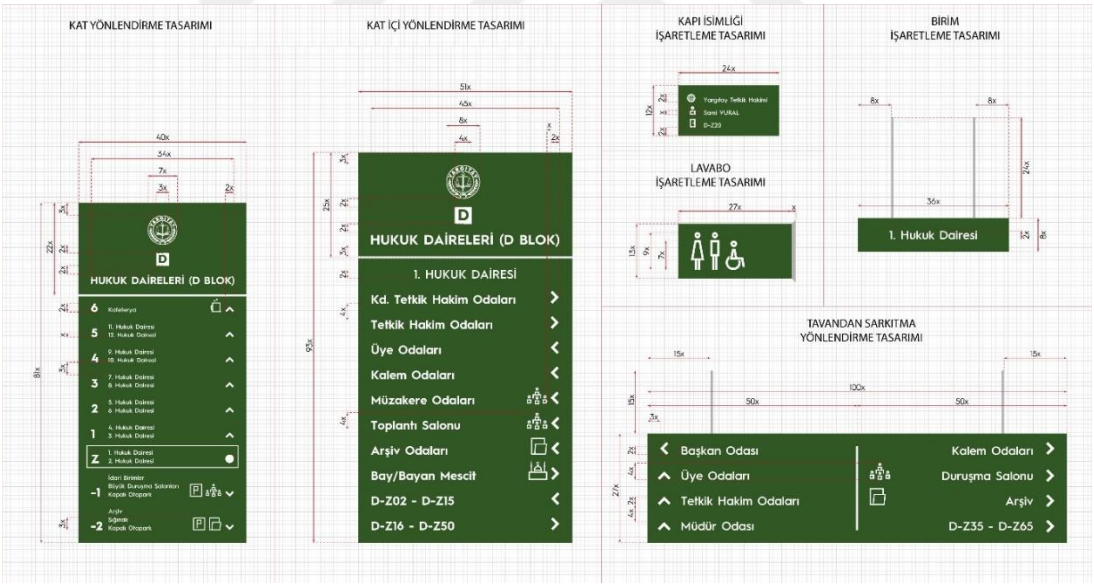
- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Piktogramlar kullanım amacına uygundur.
- Diğer:

Soru 36b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Piktogramlar kullanım amacına uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 17: Hukuk Daireleri (D Blok) Binası Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları

Soru 37: Hukuk Daireleri (D blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 37a, uygun değil ise 37b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 37a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

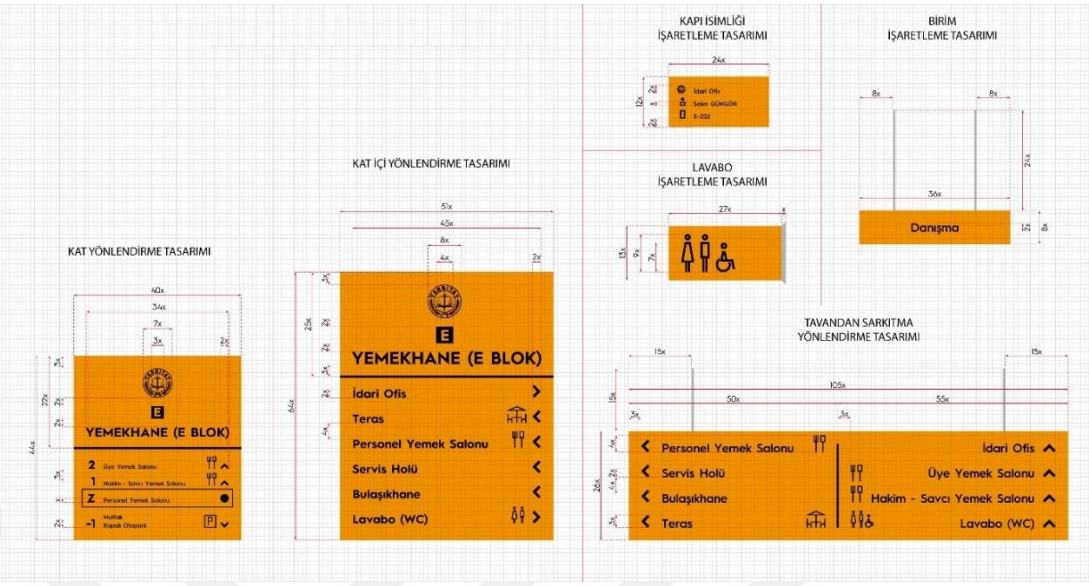
- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Piktogramlar kullanım amacına uygundur.
- Diğer:

Soru 37b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Piktogramlar kullanım amacına uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 18: Yemekhane (E Blok) Binası Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları

Soru 38: Yemekhane (E blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 38a, uygun değil ise 38b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 38a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

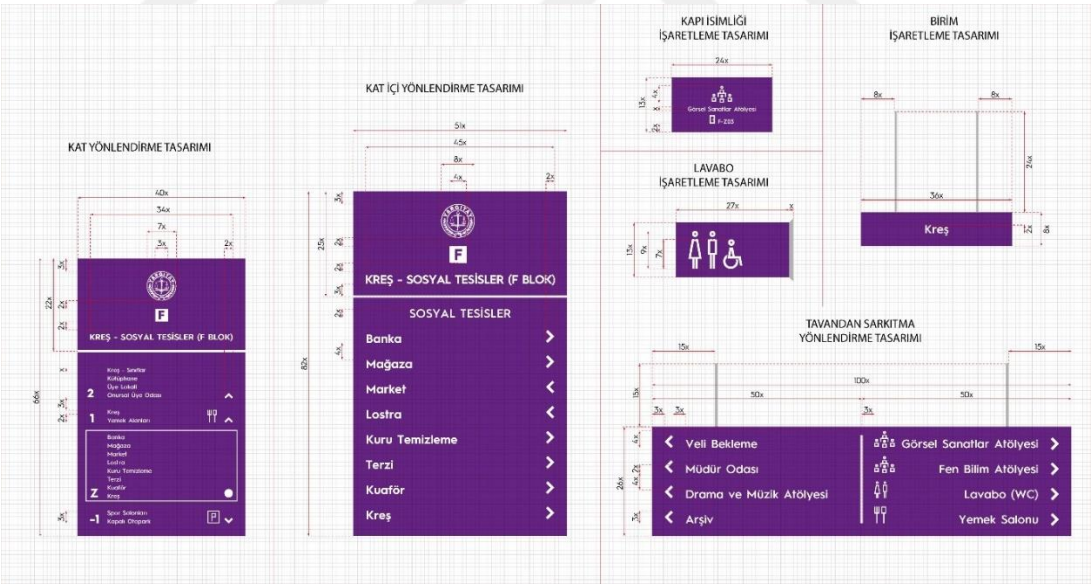
- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Piktogramlar kullanım amacına uygundur.
- Diğer:

Soru 38b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Piktogramlar kullanım amacına uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 19: Sosyal Tesisler ve Kreş (F Blok) Binası Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları

Soru 39: Sosyal Tesisler ve Kreş (F blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 39a, uygun değil ise 39b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 39a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

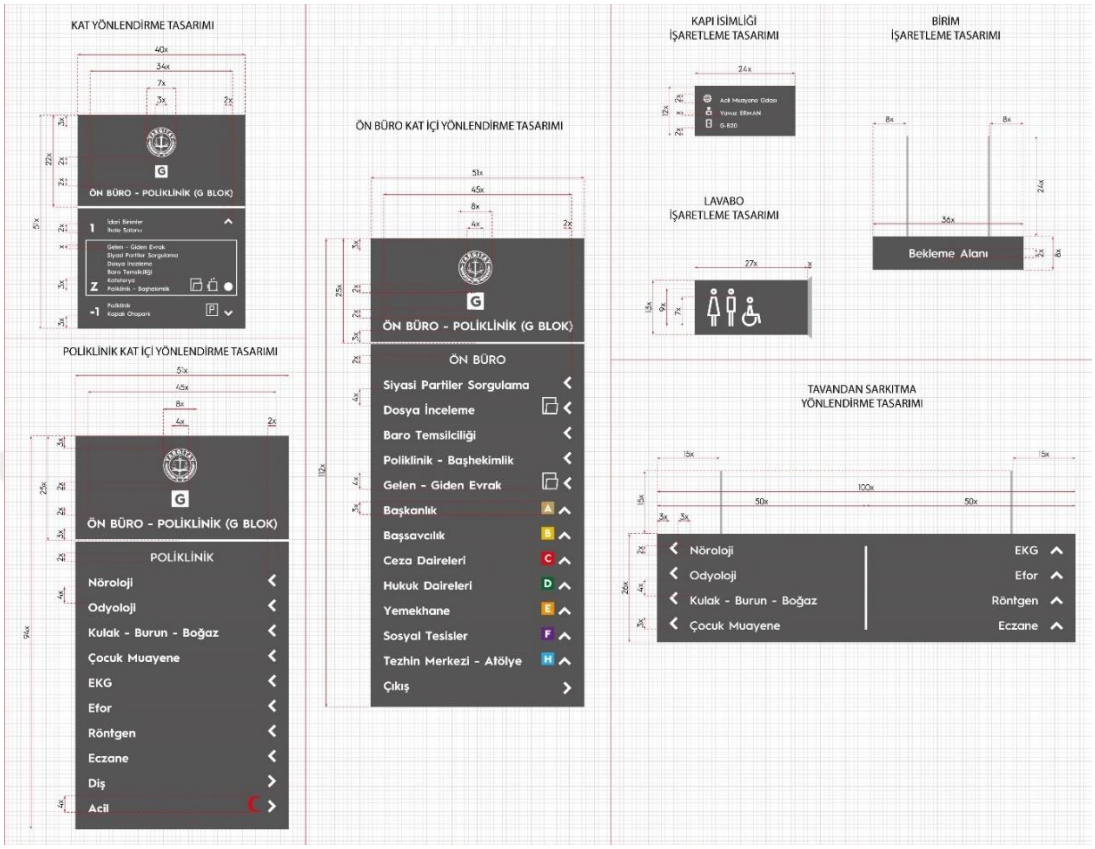
- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Piktogramlar kullanım amacına uygundur.
- Diğer:

Soru 39b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Piktogramlar kullanım amacına uygun değildir.
- Diğer:

Görsel 20: Ön Büro ve Poliklinik (G Blok) Binası Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımları

Soru 40: Ön Büro ve Poliklinik (G blok) binası için tasarladığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 40a, uygun değil ise 40b sorusuna geçiniz.) *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 40a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.

- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygundur.
- Piktogramlar kullanım amacına uygundur.
- Diğer:

Soru 40b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Tabelaların oransal ölçülendirmesi farklı konumlarda boyutlandırma açısından uygun değildir.
- Piktogramlar kullanım amacına uygun değildir.
- Diğer:

T.C. Yargıtay Başkanlığı için yaptığımız iç mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımlarına yönelik eklemek istediğiniz görüş ve önerileriniz var ise lütfen aşağıda belirtiniz.

T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC (Near Field Communication - Yakın Alan İletişimi) Teknolojisi ile İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımlarına Yönelik Sorular

Bu bölümde T.C. Yargıtay Başkanlığı NFC teknolojisi ile interaktif arayüz tasarım uygulamaları yer almaktadır.

NFC (Yakın Alan İletişimi), kısa mesafeden temas gerektirmeyen bir iletişim yöntemi sunmaktadır. Çeşitli sektörlerde NFC uygulamalarının hızla arttığı gözlemlenmektedir. Özellikle mobil cihazlarda bu artış daha belirgindir. Cep

telefonlarının yaygın kullanımı ve sağladığı olanaklar, NFC uygulamalarının yayılmasına ve gelişmesine olanak tanımaktadır.

T.C. Yargıtay Başkanlığı misafirleri ve kurum çalışanları için NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme tasarımının kullanımı aşağıdaki şekilde entegre edilmiştir:

1. Kuruma gelen misafirlerin öncelikle ön bürodan kayıt olmaları gerekmektedir. Bu durum kurumun genel güvenlik politikası için uygulanmaktadır.

2. Kaydı oluşan misafir gideceği birim ve/veya kişiyi ön büro yetkilisine yönelttikten sonra yetkili kişi tarafından T.C. nüfus kimliği alınıp, gideceği birime interaktif yönlendirme sağlayan NFC teknolojisine sahip "Misafir Turnike ve Yönlendirme Kartı" verilmektedir.

3. Kuruma gelen misafir NFC teknolojisine sahip kartı cep telefonuna yakınlaştırdığında, telefonun ekranına kurumun web sitesine entegre edilmiş interaktif arayüz tasarımı ile gideceği birim ve/veya kişinin bina ve bina içi konum bilgileri gelecektir (Görsel 22).

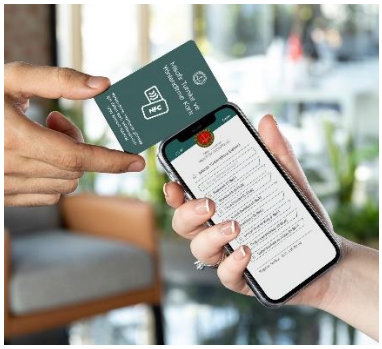
4. Kuruma gelen misafir konum bilgileri sayesinde herhangi bir yardım almadan hem interaktif arayüz tasarımı hem de kurumun fiziki iç ve dış mekân yönlendirme ve işaretleme tasarımları ile gideceği hedefe ulaşmaktadır.

5. Ayrıca ziyaretçiye verilen kart sadece birime ve/veya kişiye ulaşırken karşılaşacağı turnike ve kapılardan geçmesine izin verecektir. Bu durum kurumun genel güvenlik politikası olarak uygulanmaktadır.

Görsel 21: NFC Teknolojisine Sahip Kart Tasarımı

Görsel 22: NFC Teknolojisinin Cep Telefonu ile Kullanımı

Soru 41: T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları için yaptığımız NFC teknolojisine sahip kart tasarımı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 41a, uygun değil ise 41b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 41a: Uygundur çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Piktogram kullanımı amacına uygundur.
- Diğer:

Soru 41b: Uygun değildir çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

Uygun olanların tümünü işaretleyin.

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.

- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Piktogram kullanımı amacına uygun değildir.
- Diğer:

Soru 42: T.C. Yargıtay Başkanlığı yönlendirme ve işaretleme tasarımları için yaptığımız NFC teknolojisine sahip kartın kullanım amacı sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 41a, uygun değil ise 41b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 42a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kart, ziyaretçilere bilgi sağladığı için uygundur.
- NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kart, ziyaretçileri yardım almadan gidecekleri hedefe ulaştırmaya olanak sağladığı için uygundur.
- NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kartın kullanımı kolay olduğu için uygundur.
- NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kart, temas gerektirmeden kullanıldığı için uygundur.
- Diğer:

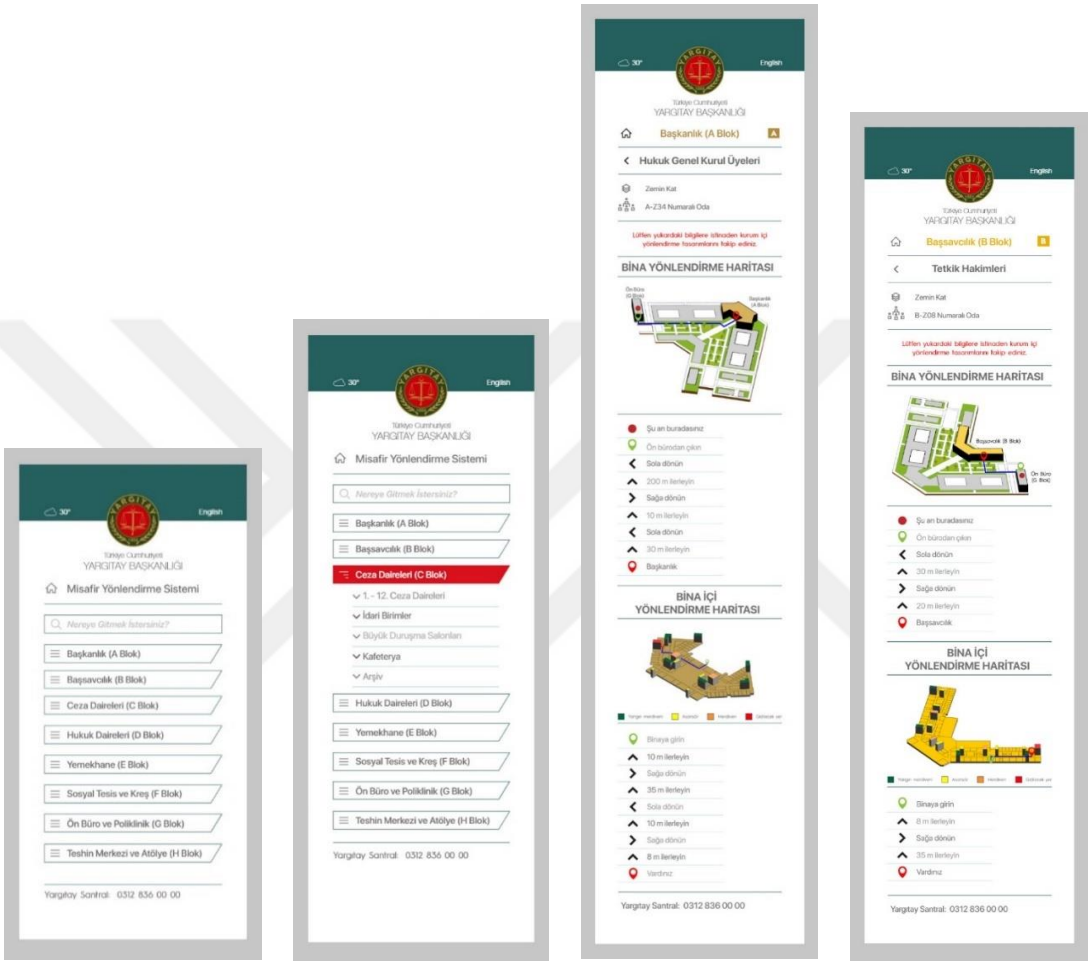
Soru 42b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

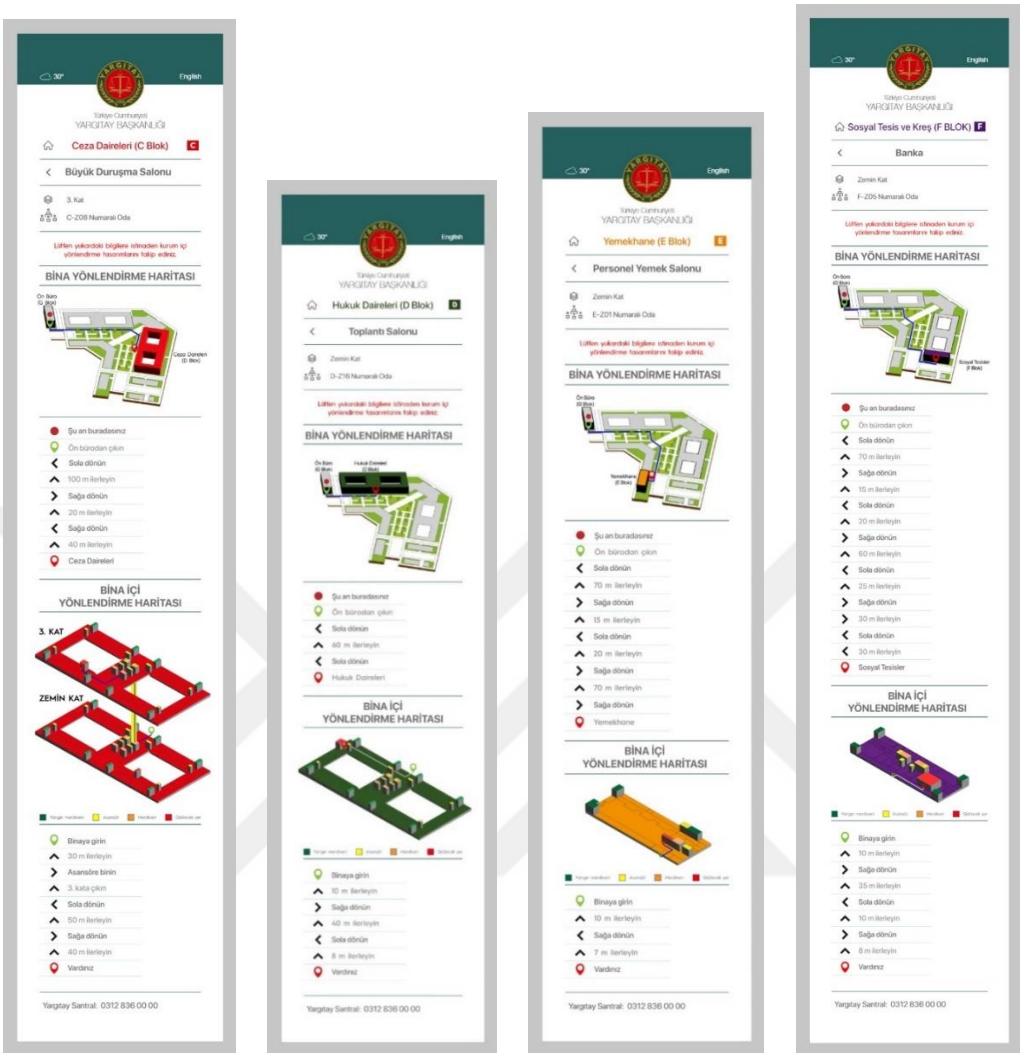
- NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kart, ziyaretçilere yeterli bilgi sağlamaya uygun değildir.
- NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kart, ziyaretçileri yardım almadan gidecekleri hedefe ulaştıramaya olanak sağlamamaktadır.
- NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kartın kullanımı kolay olmadığı için uygun değildir.

- NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisine sahip kart, temas gerektirmeden kullanıma uygun değildir.
- Diğer:

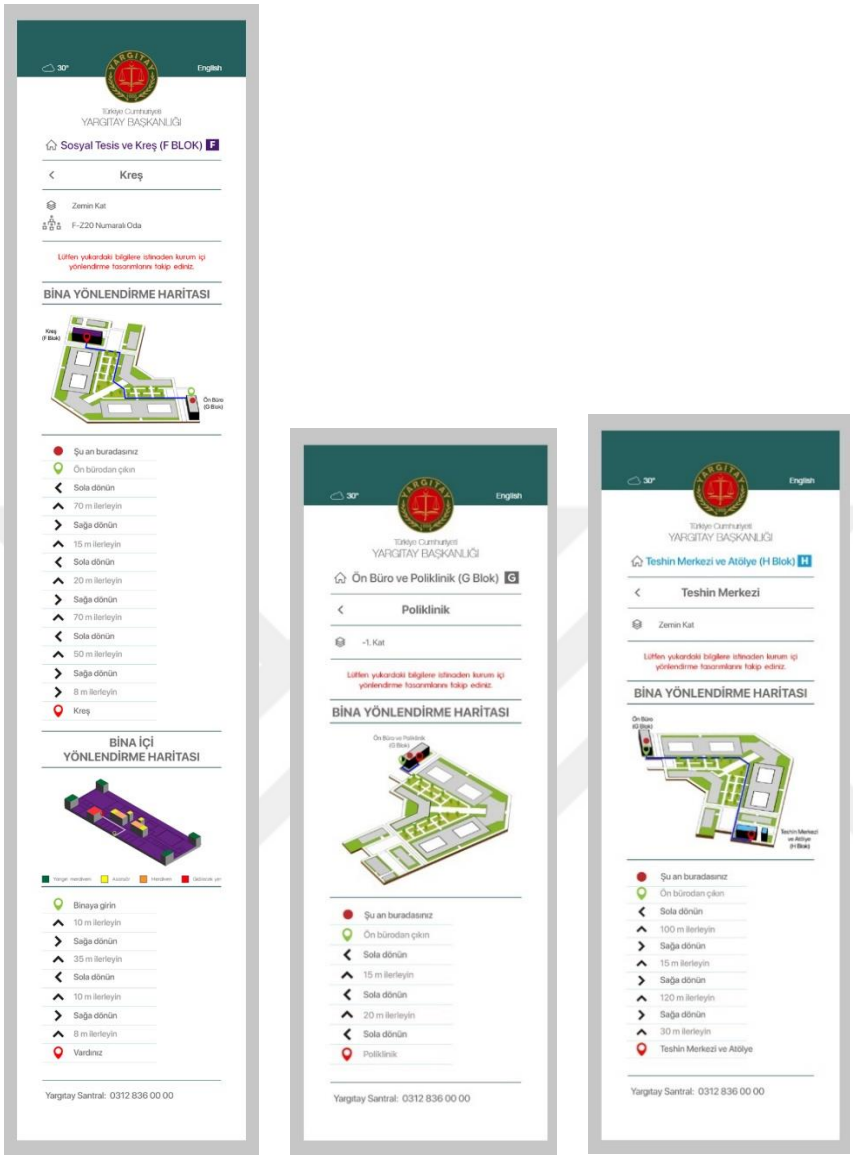
Görsel 23-26: İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı

Görsel 27-30: İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı

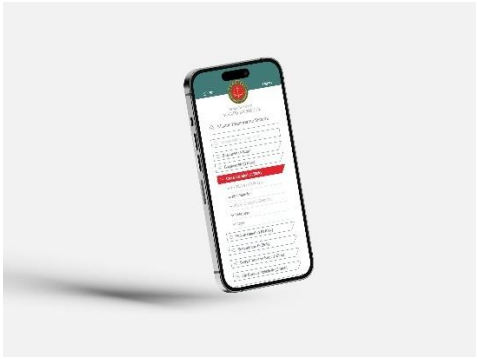

Görsel 30-33: İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı

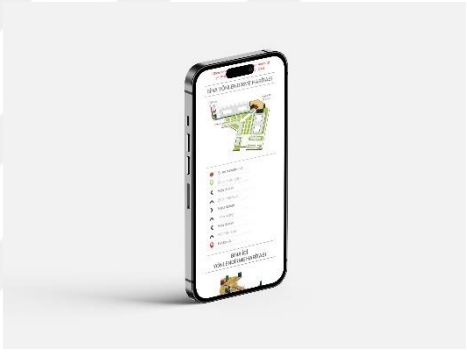
Görsel 34-35: İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı Uygulama Örneği

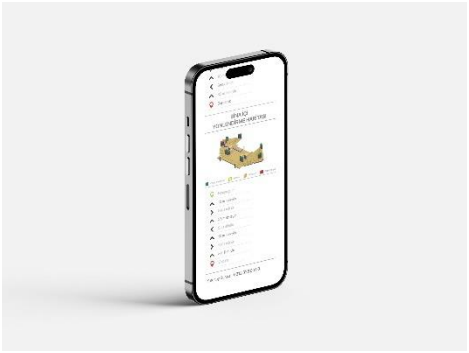

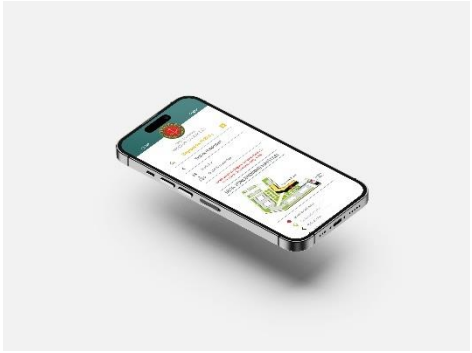
Görsel 36-37: İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı Uygulama Örneği

Görsel 38-39: İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı Uygulama Örneği

Video 1: İnteraktif Arayüz Yönlendirme ve İşaretleme Tasarımı Video Uygulama Örneği (Videoyu izlemek için lütfen http://youtube.com/watch?_v=dfUNjmVZiwk sitesine tıklayınız.)

Soru 43: T.C. Yargıtay Başkanlığı için yaptığımız NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımları sizce uygun mudur? (Cevabınız uygun ise 43a, uygun değil ise 43b sorusuna geçiniz.)

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- Uygundur.
- Uygun Değildir.

Soru 43a: Uygundur, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun olarak tasarlanmıştır.
- Renk kullanımı uygundur.
- Şekil kullanımları tasarıma uygundur.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygundur. Piktogramlar kullanım amacına uygundur.
- Arayüz tasarımı kullanılabilirlik açısından uygundur.
- İnteraktif arayüz tasarımları misafirleri gidecekleri hedefe yardım almadan ulaşmalarını sağladığı için uygundur.
- Diğer:

Soru 43b: Uygun değildir, çünkü;

(Birden fazla seçim yapabilirsiniz.)

- Kurumun görsel kimliğine uygun değildir.
- Renk kullanımı uygun değildir.
- Şekil kullanımları tasarıma uygun değildir.
- Yazı karakteri kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Yazı karakterinin büyüklük kullanımı okunurluk ve görünebilirlik açısından uygun değildir.
- Piktogramlar kullanım amacına uygun değildir.
- Arayüz tasarımı kullanılabilirlik açısından uygun değildir.
- İnteraktif arayüz tasarımları misafirleri gidecekleri hedefe yardım almadan ulaşmalarını sağlamadığı için uygun değildir.

- Diğer:

T.C. Yargıtay Başkanlığı için yaptığımız NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisi ile interaktif arayüz yönlendirme ve işaretleme tasarımları için eklemek istediğiniz görüş ve önerileriniz var ise lütfen aşağıda belirtiniz.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Işık, Mehmet

Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti

Eğitim Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	Grafik	2019
Lisans	Grafik	2016
Lise	Selçuklu (Konevi Anadolu) Lisesi	2011

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2018	İstanbul Gelişim Üniversitesi	Araştırma Görevlisi
2020	KTO Karatay Üniversitesi	Araştırma Görevlisi

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

A. Uluslararası hakemli dergilerde yayımlanan makaleler:

Çeken Birsen, Işık Mehmet (2021). Instagram'daki Sosyal Sorumluluk Postlarının Grafik Tasarım Açısından İncelenmesi: Geleceğe Nefes Kampanyası Örneği. Sed Sanat Eğitimi Dergisi, 9(1), 52-62. (Yayın No: 7121498).

Akengin Gültekin, Işık Mehmet (2020). Logolarda Mimari Yapı Kullanımı. Sanat Eğitimi Dergisi, 8(1), 66-73., Doi: 10.7816/Sed-08-01-07 (Yayın No: 7002112).

Atan Uğur,Işık Mehmet (2018). Facebook'ta Verilen Reklamların Marka ve Kullanıcılar Üzerindeki Etkisi: Konya İlinde Bir Araştırma. Ulabilge Sosyal Bilimler Dergisi, 6(21), 217-237., Doi: 10.7816/Ulakbilge-06-21-07 (Yayın No: 4198607)

B. Uluslararası bilimsel toplantılarda sunulan ve bildiri kitaplarında (proceedings) basılan bildiriler:

Işık Mehmet (2018). Markaların Ürünlerini Pazarlayabilmeleri Açısından Sosyal Medyanın Önemi: Instagram Örneği. ICUHTA, 378-379. (Özet Bildiri/Sözlü Sunum) (Yayın No: 7602983)

C. Ödüller

1. Sergileme Ödülü, Sevda - Cenap And Müzik Vakfı, 2020

2. Sergileme Ödülü, KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, 2020

3. Sergileme Ödülü, KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI, 2016

4. Sergileme Ödülü, GAZİ ÜNİVERSİTESİ, 2015

D. Sanat ve tasarım etkinlikleri

1. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 30.08.2020-15.09.2020, 98. Yılında 30 Ağustos'u Anlamak, http://sergi.dpu.edu.tr/sergiler/30agust2020/index.html, (No: 360884).

2. Uluslararası, SERGİLER/Uluslararası Sergiler /, 26.10.2018-04.11.2018, İstanbul Gelişim Üniversitesi Uluslararası Sanat Çalıştayı ve Sergisi, Grand Kaptan Hotel, (No: 292740).

3. Ulusal, SERGİLER/Karma sergiler /, 26.08.2020-09.09.2020, Normalleşme, https://www.artsteps.com/view/5f44bc316482785d27ac5009?fbclid=IwAR2y4mIRfK3SBLfIJVOjANzrdvEe0SJkSiKh4QnEeU-qVtz_-6p4mCksozE, (No: 360886).

4. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 19.07.2022-24.07.2022, Dede Korkut Afişleri Sergisi, Bayburt Belediyesi Çoruh Kültür Merkezi, (No: 398005).

5. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 19.05.2024, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı, https://hacibayram.edu.tr/stf/19-mayis-ataturku-anma-genclik-ve-spor-bayramisergisi- 2024?lang=tr-TR, (No: 433318).

6. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 19.05.2020-31.05.2020, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı Ulusal Davetli Plastik Sanatlar Sanal Sergisi, https://ahbvsanat.hacibayram.edu.tr/Index/Sergi/7, (No: 360893).

7. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 18.03.2024, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü, https://hacibayram.edu.tr/stf/18-mart-canakkale-zaferi-ve-sehitleri-anma-gunuulusal-cevrimici-plastik-sanatlar-sergisi?lang=tr-TR, (No: 433314).

8. Ulusal, SERGİLER/Karma sergiler /, 18.03.2022-18.03.2022, 18 MART ÇANAKKALE ZAFERİ VE ÇANAKKALE ŞEHİTLERİNE, https://ahbvsanat.hacibayram.edu.tr/Index/Sergi/35, (No: 367106).

9. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 18.03.2021-31.03.2021, 18 Mart Zaferi ve Çanakkale Şehitlerine, https://ahbvsanat.hacibayram.edu.tr/Index/Sergi/28, (No: 360888).

10. Uluslararası, SERGİLER/Uluslararası Sergiler /, 17.11.2022-19.11.2022, Uluslararası Konya Sanat ve Mimarlık Sempozyumu Sergisi (IKAAS 2022), Çevrimiçi, (No: 398000).

11. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 17.07.2023-22.07.2023, 15 Temmuz 15 Afiş, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi Sergi Salonu, (No: 406158).

12. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 16.07.2023-25.07.2023, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü, Çevrimiçi, (No: 406155).

13. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 15.07.2020-31.07.2020, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Hareketli Afiş ve Resim Artırılmış Gerçeklik Sanal Sergisi, https://ahbvsanat.hacibayram.edu.tr/Index/Sergi/17, (No: 360891).

14. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 15.07.2020-30.07.2020, 15 Temmuz Milli İrade Temalı Çağrılı Sergi, http://sergi.dpu.edu.tr/sergiler/15temmuz2020/index.html, (No: 360881).

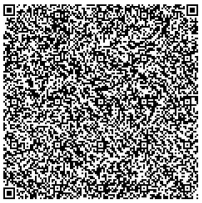
15. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 15.04.2020-30.04.2020, Karantina, https://sergi2020.ebyu.edu.tr/?page_id=140, (No: 360896).

16. Uluslararası, SERGİLER/Uluslararası Sergiler /, 11.07.2019-01.07.2019, PO-MO (Postmodern) Uluslararası Posta Sanatı Sergisi, Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Grafik Bölümü, (No: 292750).

17. Ulusal, SERGİLER/Üniversitelerin düzenlediği sergiler /, 10.11.2020-30.11.2020, Atatürk'ün Sözleriyle Afiş Sergisi, http://sergi.dpu.edu.tr/sergiler/10kasim/index.html, (No: 360885).

18. Uluslararası, SERGİLER/Uluslararası Sergiler /, 01.11.2022-30.11.2022, PO-MO IV (Postmodern) Uluslararası Posta Sanatı Sergisi, Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, (No: 398002).

ankara
HBM

ankara HBM